AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR
ZENTRALINSTITUT
FÜR ALTE GESCHICHTE UND ARCHÄOLOGIE

BIBLIOTHECA

SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM

TEVBNERIANA

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT
1990

[PLVTARCHI]
DE HOMERO

EDIDIT

JAN FREDRIK KINDSTRAND

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT
1990

Bibliotheca
scriptorum Graecorum et Romanorum
Teubneriana
ISSN 0233-1160
Redaktor: Günther Christian Hansen
Redaktor dieses Bandes: Günther Christian Hansen

ISBN 3-322-00744-8

1. Auflage
VLN 294/375/6/90 · LSV 0886
Lektor: Manfred Strümpfel
Printed in the German Democratic Republic
Gesamtherstellung: INTERDRUCK Graphischer Großbetrieb Leipzig,
Betrieb der ausgezeichneten Qualitätsarbeit, III/18/97
Bestell-Nr. 666 573 7
07400

PRAEFATIO

I. DE AVCTORE ET LIBRO ET TITVLO*

Cum libro, qui De Homero inscribitur, qui sub nomine Plutarchi traditus est, multae coniunctae sunt quaestiones, quas cum hic tractandas suscipere non vacet, hoc capite summam modo rerum in brevi conspectu posuisse velim.[1])

Ac prima quidem et maxima quaestio est, utrum Plutarchus libri, quo de agitur, auctor recte habendus sit necne. sunt enim iam in posteriore antiquitate et apud Byzantinos indicia quaedam, e quibus apparere videtur hunc librum inter Moralia Plutarchi certum locum non habuisse. neque enim invenitur in catalogo Lampriae, qui vocatur[2]), in quem tamen sub numero 42 opus quoddam quattuor librorum, qui *Ὁμηρικαὶ μελέται* inscribuntur, receptum est. sed verba ex hoc opere allata, quae adhuc exstant, satis documento sunt illud non idem atque hunc De Homero librum esse potuisse.[3]) iam vero liber, de quo agimus, in duobus codicibus (cod. Par. gr. 2697 et cod. Berol. gr. 183) sine auctoris nomine traditur, inter opera autem Plutarchi nisi in editione omnium eius operum a Maximo Planude curata re vera non invenitur.[4])

---

* In notis praefationis lectores ad editiones et opera, quae in indice librorum enumerantur, delegans nomina tantum editorum vel auctorum indicavi. quoties dubitationis evitandae causa necesse erat, annum impressionis addidi.

1) In animo habeo de his quaestionibus alio libro fusius disserere et commentarium uberiorem in librum De Homero componere. quamobrem indicem locorum similium textui non subiunxi, quia huic materiae explicatio commentarii saepe necessaria est.

2) De catalogo Lampriae cf. Treu 1873; Wegehaupt 1906, 57–61; K. Ziegler, Plutarchstudien, RhM NF 63, 1908, 239–244; Wegehaupt 1909, 1030 n. 1; Pohlenz 1925, VII; O. Regenbogen, *Πίναξ*, RE 20:2, 1950, 1435–1436; Ziegler 1951, 696–702.

3) Cf. Plutarchi frr. 122–127 Sandbach; de rationibus, quae inter librum De Homero et *Ὁμηρικὰς μελέτας* intercedunt, imprimis Schrader 1899, 1–16 disputat.

4) Unus excipiendus est codex Vind. Pal. suppl. gr. 23, qui codex Plutarchi, etsi ad editionem Planudeam non pertinet, tamen librum De Homero continet. qui liber in hoc codice singularem textus formam habet et ultimo loco positus est; quare nescio an pro additamento posteriore habendus sit.

His temporibus de Plutarcho huius libri auctore iam dudum dubitaverunt viri docti, e quibus alius alium, ut Dionysium Halicarnassensem vel Porphyrium, auctorem fuisse suspicatus est, neque tamen eiusmodi opiniones evidentibus argumentis nobis probare potuerunt.[1] plerique viri docti, qui de hac re iudicaverunt, G. Xylandro anno 1566 praeeunte aut valde dubitare se dixerunt, liceretne hunc librum Plutarcho attribuere, aut et sermonis et rerum rationibus adducti librum ab eo omnino abiudicandum esse putaverunt. et sermonem quidem huius libri ab usu Plutarchi haud paucis in rebus discrepare constat, siquidem hiatus, quem ille semper diligenter vitavit[2], satis neglegenter admittitur, negationes[3] itemque optativus[4] aliter atque in illius scriptis usurpantur. illud quoque monitum velim, id quod prius non satis observatum est, in usu vocabulorum *τε καί*[5] et in clausulis rhythmicis adhibendis[6] sermonem huius De Homero libri ab usu, quem in scriptis vere Plutarchianis invenimus, plane abhorrere; quam rem certe obstare crediderim, quominus hunc librum a Plutarcho scriptum esse existimemus.

Res autem ac sententias libri, de quo agitur, proprias a more Plu-

---

1) Dionysium Halicarnassensem auctorem fuisse suspicatus est e. g. Tho. Gale 1688, Praef. c. VI, Porphyrium autem Schmidt 12–30.

2) Cf. G.E.Benseler, De hiatu in scriptoribus Graecis 1, Fribergae 1841, 537–538.

3) Cf. B.Weissenberger, Die Sprache Plutarchs von Chaeronea und die pseudoplutarchischen Schriften, Diss. Würzburg 1895, 92–94.

4) Cf. A. Hein, De optativi apud Plutarchum usu, Diss. Breslau 1914, 181–183.

5) In libro De Homero 2 coniecturis exceptis *τε καί* semel et vicies, *τε* ... *καί* autem quadragies reperimus, id est, ut per centesimas numeri indicentur, 34,4 % et 65,6 %. qui numeri comparandi sunt cum iis, qui in selectis textibus, quos ab ipso Plutarcho scriptos esse constat, iam constituti sunt: 9 % et 91 %. cf. K. Fuhr, Excurse zu den attischen Rednern, RhM NF 33, 1878, 577–591 (praecipue 584–591); J.D.Denniston, The Greek Particles, 2. ed., Oxford 1954, 511–513; J. Blomqvist, Juxtaposed *τε καί* in Post-Classical Prose, Hermes 102, 1974, 170–178.

6) Clausularum rhythmicarum Plutarchus in scriptis haud dubie genuinis has ceteris anteferre videtur: –⏑–×, –⏑––×, ⏑⏑⏑×. duas autem partes libri De Homero 2 (cc. 1–8 et 161–169), quae in summa 100 extremas sententiarum partes ante maiores distinguendi notas positas continent, diligentius examinans rem in hoc opere ex parte aliter se habere comperi. tres enim clausulae, quas a Plutarcho aliis praelatas esse dixi, non ita raro quidem occurrunt, sed clausulam –⏑–×, quae alias omnium est frequentissima, hic aliquanto rarius adhiberi apparet. porro satis notabile est clausulas –⏑–⏑× et –––⏑×, quae in genuinis Plutarchi scriptis evitantur, aliquanto saepius in libro De Homero usurpari, qui hac in re potius similitudines habet cum aliis, quae non genuinae existimantur, scriptis, ut De liberis educandis et De musica. cf. F. H. Sandbach, Rhythm and Authenticity in Plutarch's Moralia, CQ 33, 1939, 194–203; Ziegler 1951, 935–936.

tarchi saepe alienas esse viri docti cum multis tum his argumentis effici putaverunt: allegoricam, quam vocant, interpretandi rationem non eandem esse dicunt, quam Plutarchus in suo De audiendis poetis opere secutus est, opiniones Stoicas in libro De Homero nonnumquam invenias, vocabula artis rhetoricae ibi usurpantur, quorum originem ab Hermogene existimant esse repetendam.[1]) cum tamen haud pauca horum argumentorum diligentius examinantibus[2]) minus probabilia viderentur, non defuerunt, qui hunc librum a Plutarcho non prorsus abiudicandum esse censerent.[3]) quorum tamen plerique librum, qualis nobis est traditus, non ab ipso Plutarcho scriptum esse sed ab alio quodam, qui in libro conscribendo copia rerum ab illo petita usus sit, opinantur. quod si ita est, omnia, quae contra originem Plutarchianam collata sunt argumenta, vana atque irrita fieri apparet. sin autem, ut librum a Plutarcho scriptum esse demonstremus, satis habemus similitudines quasdam rerum inter librum De Homero et opera Plutarchi, de quorum origine dubitari non potest, intercedentes in medium proferre, tamen, cum hae similitudines ex iisdem fontibus haustae esse possint, diiudicari non potest, utrum Plutarchus libri, de quo agitur, auctor sit necne.

Ego quidem eorum sententiae accedere velim, qui hunc De Homero librum non a Plutarcho scriptum esse censent, cuius sententiae gravissimum argumentum in ipsa natura atque ratione operis positum esse mihi videtur. continet enim hic liber omnino res ex aliis multis libris collectas[4]), quibus is qui librum composuit pauca vel nihil addere potuit. tantummodo, id quod satis dilucide documento est hoc opus non esse meram excerptorum congeriem, textus particulas, quas aliunde mutuatus est, in ordinem redigendas curavit neque ei

1) Cf. e.g. Volkmann 1, 120–121.

2) Similitudines, quae in rebus ac sententiis sunt inter librum De Homero et genuina Plutarchi scripta, imprimis annotavit Bernardakis 1896, IX–XLIV; cf. etiam Babut passim; Chiapporé 89–93.

3) Inter quos praeter ceteros nominandi sunt Baedorf et Ludwich; cf. etiam Th. W. Allen, Homer. The Origins and the Transmission, Oxford 1924, 27–28.

4) Auctor operis ipse hoc indicat, cum in c. 218 partis secundae his verbis operam suam describit: *ἐνταῦθα καιρὸς καταπαύειν τὸν λόγον, ὅν, ὡσπερεὶ στέφανον ἐκ λειμῶνος πολυανθοῦς καὶ ποικίλου πλέξαντες, ταῖς Μούσαις ἀνατίθεμεν.* huiusmodi verba antiquitus usurpantur de libris, qui res e multis et variis scriptis collectas continent (*στέφανος, λειμών*); cf. F. Dölger, Der Titel des sog. Suidaslexikons, München 1936 (SBAW Philos.-hist. Abt. 1936, 6), 21–27; J. Barns, A New Gnomologium: With Some Remarks on Gnomic Anthologies I, CQ 44, 1950, 132–133.

quidem labori satisfecisse putandus est.[1]) quominus Plutarchus auctor libri habendus sit, obstat etiam habitus stili, qualis sensibus percipitur. in quo notam originis Plutarchianae frustra quaeras, quae res non satis explicari potest, si librum a principio ampliorem postea in breviorem formam redactum esse credamus.

Iam vero cum liber, de quo agimus, qualis nunc exstat, a Plutarcho scriptus esse non possit, si tamen quaerere libeat, num auctor eius libri cum Plutarcho rationem quandam habuerit, forsitan non sine causa librum De Homero e collectione quadam excerptorum principio a Plutarcho parata originem duxisse suspicemur.[2]) quo quidem modo similitudinem illam insignem, quam in copia rerum liber De Homero et opera Plutarchi non raro prae se ferunt, intellegere et explicare possemus. satis enim constat Plutarchum eiusmodi collectiones et comparasse et in suum usum convertisse.[3]) et haec quidem collectio, in meliorem ordinem redacta ac fortasse etiam aucta, potuit post eius mortem sub eius nomine publicari.[4]) verum enimvero talis explicatio haud digna mihi videtur, cui maximam fidem habeamus.

Itaque aliam explicandi rationem quaerendam ac perpendendam esse censeo. Plutarchus iam dum vixit summam habuit auctoritatem, quae post mortem eius valde adaucta est. quo factum est, ut complures libri viliores et res undique collectas continentes, quo maior auctoritas iis adderetur, falso sub nomine Plutarchi publicarentur. quo paulo post annum p. Chr. n. 120 mortuo id genus libri mox emitti coepti sunt ac plurimi quidem sub finem saeculi p. Chr. n. II vulgati sunt.[5]) cui librorum generi cum liber De Homero optime congruere videatur, quaerendum esse existimo, num aliis quoque de causis in numero talium librorum referri et eodem tempore compositus esse possit.

Haec autem quaestio eo fit difficilior, quod singulas partes diversarum aetatum esse, quin etiam ante eius tempus, qui librum scripsit vel potius in ordinem redegit, fortasse scriptas esse apparet. quamob-

---

1) De variis compositionis vitiis cf. quae Schrader 1899, Reinhardt Wehrlique scripserunt.

2) Cf. Babut 163.

3) Vide Mor. 457 D et 464 F; cf. etiam Schmid-Stählin 513–515; J. E. Skydsgaard, Varro the Scholar. Studies in the first book of Varro's De re rustica, Hafniae 1968 (Analecta Romana Instituti Danici 4, Suppl.), 106–107.

4) Cf. Ziegler 1951, 947.

5) Cf. Diels 64–66 et 99; A. Elter, *Γνωμικὰ ὁμοιώματα* des Socrates, Plutarch, Demophilus, Demonax, Aristonymus u. a. 3, Univ.-Progr. Bonn 1902, 173.

rem argumenta, quae ad res ac sententias pertinent, minoris sunt momenti. cum tamen textum in ordinem quendam quamvis imperfectum redactum esse eluceat, necesse est, quo tempore hoc factum sit, quaeramus. ac vestigia certissima eius, qui opus composuit, in libro De Homero 2 cc. 5–6 et 218 invenimus, neque dubium esse videtur, quin hae particulae, quibus textus quasi continetur, eidem auctori tribuendae sint. et capite 218 exeunte is, qui librum composuit, loquitur de quibusdam versuum Homeri usibus, quos in materia aliunde sumpta commemoratos non fuisse sed ipsius tempori ascribendos esse apparet. atque ideo summa rerum iam exposita tum demum de his usibus quasi in appendice quadam disserit. agitur autem de duobus usibus, qui ab ipso Homero alieni fuerant, e quibus alter est mos ille singulos versus divinationis causa adhibendi *(καὶ χρῶνται μέν τινες πρὸς μαντείαν τοῖς ἔπεσιν αὐτοῦ, καθάπερ τοῖς χρησμοῖς τοῦ θεοῦ)*, alter ea est ars, qua scriptores disiectis versibus, ut res alias describerent, componendis centones, quos vocant, efficere solebant *(ἄλλοι δὲ ἑτέρας ὑποθέσεις προθέμενοι ἁρμόζουσιν ἐπ' αὐτὰς τὰ ἔπη μετατιθέντες καὶ συνείροντες)*. ac verisimile est illum quidem usum aetate Plutarchi posteriorem fuisse[1]); quod ut credamus, ideo magis adducimur, quod exempla *Ὁμηρομαντείων*, quae vocantur, in papyris saeculorum II–IV p. Chr. n. (PGM 7 et PBon. 3) etiamnunc exstant. hunc autem usum et antiquiorem et frequentiorem fuisse constat[2]), licet, ut ait Tertullianus Praescr. 39,3–5, circa annum p. Chr. n. 200 late divulgatus fuisse videatur.

Iam vero, cum, quo tempore liber scriptus sit, diiudicandum est, plerumque valde est dubium, quam vim argumentis e rebus ac sententiis textus petitis subicere possimus, nec fieri posse crediderim, ut, quid auctor libri De Homero e.g. in philosophia senserit, ita cognoscamus, ut, quo tempore vixerit, inde concludere liceat. de scholis philosophorum semper magna cum aequitate et integritate loquitur et omnia tam bona quam mala iudicia evitans imprimis Pythagoram, Platonem, Aristotelem et Peripateticos nec non Stoicos auctores adhibet, nec mirum est, quoniam id sibi proposuerat, ut varias philo-

---

1) Cf. H. Chadwick, Florilegium, RAC 7, 1969, 1141.

2) Cf. O. Crusius, Cento (1), RE 3, 1899, 1929–1932; E. Stemplinger, Das Plagiat in der griechischen Literatur, Berlin–Leipzig 1912, 193–195; K. H. Schelkle, Cento, RAC 2, 1954, 972–973; R. L. Wilken, The Homeric Cento in Irenaeus, Adversus Haereses I,9,4, VChr 21, 1967, 25–33; H. Hunger, Die hochsprachliche profane Literatur der Byzantiner 2, München 1978 (Handbuch der Altertumswissenschaft 12:5:2), 98–107.

sophorum scholas iam apud Homerum notas fuisse demonstraret, non ut unam sectam praeter ceteras laudaret. illud tamen monendum est[1]), in hoc De Homero libro satis copiose agi de Pythagora et de rationibus, quae inter sententias Homeri et Pythagorae intercedunt. cum autem in aliis interpretatoriis de Homero textibus de Pythagora non saepe fiat mentio, iure credere licet librum, de quo agimus, eo tempore scriptum esse, quo doctrina Neopythagoreorum inter homines quadamtenus divulgata sit. sed licet Plutarchus huic philosophorum sectae magnopere studuerit[2]), tamen librum De Homero paulo posteriore tempore, quo haec disciplina etiam latius pervagata erat, scriptum esse crediderim. verumtamen observandum est hunc librum a Neoplatonicorum doctrina alienum esse videri; qua de causa veri simile est eum, antequam nova haec philosophiae disciplina florere coepit, compositum esse.

Quae omnia argumenta intuens videor mihi non sine veritatis fide contendere posse librum De Homero posteriore parte II p. Chr. n. saeculi confectum esse et eum, qui librum scripsit vel potius in ordinem redegit, eodem fere tempore quo Numenium et Maximum Tyrium vixisse.[3])

Hoc autem loco a re non alienum esse arbitror, quibus rationibus liber, de quo agimus, cum Plutarcho coniungatur, paulo diligentius exquirere. qua in re iudicanda inter has duas explicandi rationes dubitare possumus: aut hic liber iam inde ab initio sub nomine Plutarchi publicatus est aut primo sine nomine auctoris vulgatus, deinde vero Plutarcho tributus est et id quidem fortasse ideo, ut in locum quattuor librorum operis amissi, quod *Ὁμηρικαὶ μελέται* inscribebatur, substitueretur. haec autem quaestio non facile dissolvitur, cum testimonia vel multo posterioris vel plane ignoti sint temporis. imprimis viri docti de excerptis quibusdam disceptarunt, quae apud Ioannem Stobaeum exstant, quibus librum De Homero eumque forsitan plenioris formae illi viro eruditissimo sub nomine Plutarchi notum fuisse demonstratum esse putaverunt. quod tamen pro certo haberi non potest, et de hac re capite IV pluribus disserere in animo habeo.

---

1) Quae hoc proximo tempore de his quaestionibus disputata sunt apud Lamberton 1979 1, 109–112 et 150–153 reperias licet.

2) Cf. Ziegler 1951, 919–920; J. P. Hershbell, Plutarch's Pythagorean Friends, CB 60, 1984, 73–79.

3) Maximus saepe Pythagorae mentionem facit; cf. W. Kroll, Maximos von Tyros (37), RE 14:2, 1930, 2561. e.g. hos locos comparari licet: Maximus 10,2 a, 10,3 a, 10,5 d–e et De Homero 2 c. 122; Maximus 37,5 a et De Homero 2 c. 145.

quamquam mihi, praesertim causas simillimas comparanti, veri simile videtur hunc librum ab initio sub nomine Plutarchi vulgatum esse.

Iam vero illud quoque hic breviter tractandum est, librum, qualis est traditus, re vera non unum esse opus sed e duabus partibus compositum esse, De Homero 1 et De Homero 2, quod quidem e plerisque codicibus non satis elucet. in ea tamen codicum stirpe, quae hic littera Γ designabitur, divisio facta est, et ante secundam libri De Homero partem in textu vel in margine haec addita sunt verba: *ἔτι περὶ τοῦ γένους καὶ τῆς ποιήσεως ὁμήρου.* atque ut ad editiones impressas veniamus, cum iam anno 1566 G. Xylander et eodem anno H. Stephanus duas illas huius operis partes inter se disiungendas esse opinati essent, inde ab editione Thomae Gale anno 1688 publici iuris facta in omnibus deinceps editionibus talis divisio facta est. quam edendi rationem ab editoribus summo iure initam esse tam manifestum est, ut dubitari non possit, quin A. Ludwich[1]) duo illa scripta pro uno opere habere frustra voluerit. prior quidem pars est Vita Homeri soliti generis, qua vita huius poetae describitur et res gestae Iliadis narrantur, ac veri simile est hanc partem a Byzantinis originem ducere[2]) et studiis Iliadis initiari cupientibus adiumento fuisse. posterior vero pars, quae et ambitu et ipsis rebus potior est, priore tempore videtur esse composita, quae res, cum alterutram modo partem pro genuino opere Plutarchi habere liceat, forsitan nonnihil valere possit ad eam quaestionem solvendam, utrum Plutarchus ipse hunc librum scripserit necne. ac nonnulli superiorum temporum editores priorem quidem partem Plutarcho tribuendam esse opinati sunt[3]); quae tamen sententia cum parum habeat fidei, potius putandum est neutram partem illi recte attribui.

Hic autem de titulo quoque operis aliquid dicendum est. et is quidem titulus, quem in editionibus recentioribus toti operi praescriptum esse videmus, *Περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς ποιήσεως Ὁμήρου*, merum inventum est, quod in libris manu scriptis omni caret adminiculo neque ante editiones H. Stephani annis 1566 et 1573 publicatas usquam invenitur. fieri potest, opinor, ut ad similitudinem eius tituli, quem supra dixi in codicibus stirpis Γ initio libri De Homero 2 additum esse, hic titulus fictus sit. libros autem manu scriptos inspicientibus

1) Ludwich 541.
2) Cf. Diels 98.
3) Cf. e.g. Tho. Gale 1688, J. Barnes 1711, Io. A. Ernesti 1764.

apparebit neque nomen auctoris neque titulum operis in altera stemmatis linea (cod. Par. gr. 2697 et cod. Berol. gr. 183) inveniri. in altera vero linea duo occurrunt tituli, ita ut una eius pars, quae est editio a Maximo Planude curata, *περὶ ὁμήρου*, altera autem, stirpem Γ dico, *εἰς τὸν βίον τοῦ ὁμήρου* vel similem in modum inscribatur. et hoc quidem titulo editores vetustissimi usi sunt. si autem totum textum et rerum ac sententiarum copiam respexeris, facile videbis eos titulos, quorum vox, quae est *βίος*, communis est, veritati minime convenire et proprie de priore modo operis parte usurpari posse. in posteriore vero parte, quam et maiorem et propter res, quas continet, pluris aestimandam esse dixi, admodum pauca de vita Homeri dicuntur. quae cum ita sint, titulo, qui est *Περὶ Ὁμήρου*, ut qui latius pateat, genus huius operis et res, quas continet, rectius indicari ideoque hunc titulum toti operi dandum esse existimo.[1])

II. CONSPECTVS CODICVM[2])

1. Codex Ambrosianus graecus 348 (F 88 sup.; olim V 416), chartaceus, ff. VI + 356 + III, 221 × 145 mm, saeculi XV (a. 1462), continet inter alia Plutarchi De Homero (ff. 310r–356v).

Cf. Ae. Martini – D. Bassi, Catalogus codicum graecorum Bibliothecae Ambrosianae 1, Mediolani 1906, 401–404.

---

1) De huiusmodi titulis cf. F. Leo, Didymos *περὶ Δημοσθένους*, NGG Philol.-hist. Kl. 1904, 254–261 (= Ausgewählte kleine Schriften 2, Roma 1960, 387–394); G. Arrighetti, Satiro, Vita di Euripide, Pisa 1964 (Studi Classici e Orientali 13), 12–21; A. Lamedica, Il P. Oxy. 1800 e le forme della biografia greca, SIFC 78 (Terza serie 3), 1985, 61–67. – Aulus Gellius NA 4,11,11 et 2,8,1 (= frr. 122–123 Sandbach) Plutarchi *Ὁμηρικῶν μελετῶν* hanc quidem mentionem facit: '*librorum quos de Homero composuit*', sed inde non certo concludi potest hoc opus sub titulo 'De Homero' ei notum fuisse.

2) In libris, quibus de singulis codicibus docemur, indicandis satis habui catalogos bibliothecarum et commentationes quasdam speciales commemorare. cum tamen hi codices in commentationibus codicum, quibus Plutarchi Moralia traduntur, et in editionibus Moralium tractati sunt, de his scriptis nihil dixi. quorum quae maximae sunt auctoritatis, pp. LXVII–LXIX enumerantur. de iis codicibus, qui in Bibliotheca Vaticana asservantur, plura docent P. Canart – V. Peri, Sussidi bibliografici per i manoscritti greci della Biblioteca Vaticana, Città del Vaticano 1970 (Studi e Testi 261); M. Buonocore, Bibliografia dei fondi manoscritti della Biblioteca Vaticana (1968–1980) 1–2, Città del Vaticano 1986 (Studi e Testi 318–319).

2. Codex Ambrosianus graecus 426 (H 22 sup.), chartaceus, ff. I + 370, 212 × 148 mm, saeculi XV, continet inter alia paraphrasin quam Isaacus Porphyrogenitus conscripsit Plutarchi De Homero 1 (?) et 2 cc. 8–51 usus (ff. 157^r–163^v et 364).

Cf. Martini – Bassi 505–515; C. Wachsmuth, Ein neues Zeugniss über Constantin Porphyrogennetos, RhM 18, 1863, 136–138 et 326–327.

3. Codex Ambrosianus graecus 859 (C 126 inf.), membranaceus, ff. I + II + 397 + I + I, 330 × 240 mm, saeculi XIII, continet inter Plutarchi Moralia (1–69) De Homero (ff. 253^v–273^r).

Cf. Ae. Martini – D. Bassi, Catalogus codicum graecorum Bibliothecae Ambrosianae 2, Mediolani 1906, 954–956; Turyn 81–87.

4. Codex Amstelodamensis 66 (I H 22), chartaceus, ff. 44, 286 × 198 mm, saeculi XV, continet Demetrii Chalcondylae Praefationem editionis principis Homeri (ff. 1^r–2^r), Herodoti Vitam Homeri (ff. 2^v–9^r), Plutarchi De Homero (ff. 9^v–43^v) et Dionis Chrysostomi Orationem 53 (ff. 43^v–44^v).

Cf. H. Omont, Catalogue des manuscrits grecs des bibliothèques publiques des Pays-Bas (Leyde exceptée), ZBB 4, 1887, 195; M. B. Mendes da Costa, Bibliotheek der Universiteit van Amsterdam. Catalogus der Handschriften 2. De Handschriften der Stedelijke Bibliotheek met de latere aanwinsten, Amsterdam 1902, 12.

5. Codex Athous Iberorum 83 (codex 4203 ap. Lambros), chartaceus, ff. 270, 210 × 130 mm, saeculi XV, continet inter alia Plutarchi De Homero (ff. 2^r–52^v) et Theodori Gazae Introductionem grammaticam (ff. 56^r–213^v).

Cf. Spyr. P. Lambros, Catalogue of the Greek Manuscripts on Mount Athos 2, Cambridge 1900, 11–12.

6. Codex Berolinensis graecus 183 (Phillippicus graecus 1586), chartaceus, ff. 343, 398 × 275 mm (vol. 1), ff. 503, 398 × 275 mm (vol. 2), ff. 436, 395 × 285 mm (vol. 3), saeculi XVI (scripsit voll. 1–2 Georgius Coculus), continet Plutarchi De Homero 1 et 2 cc. 1–136 (ff. 1^r–13^v vol. 1) et Eustathii Thessalonicensis Commentarios in Homeri Iliadem (ff. 14^r–343^v vol. 1 et vol. 2) et in Homeri Odysseam (vol. 3).

Cf. W. Studemund – L. Cohn, Verzeichniss der griechischen Handschriften der Königlichen Bibliothek zu Berlin 1, Berlin 1890 (Die Handschriften-Verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin 11), 79–80.

7. Codex Casanatensis 1710 (olim G. V. 9; antiquius AR. IV. 50. I), chartaceus, ff. 278, 149 × 106 mm, saeculi XVI, continet inter alia Plutarchi De Homero 2 cc. 8–15 (ff. 111^{v}–114^{v}).

Cf. F. Bancalari, Index codicum graecorum Bibliothecae Casanatensis, SIFC 2, 1894, 200 (= Ch. Samberger, Catalogi codicum graecorum qui in minoribus bibliothecis italicis asservantur 2, Lipsiae 1968, 200).

8. Codex Guelferbytanus 4210 (Gudianus graecus fol. 23), chartaceus, ff. 42, 288 × 200 mm, saeculi XV, continet Plutarchi De Homero.

Cf. O. v. Heinemann, Die Handschriften der Herzoglichen Bibliothek zu Wolfenbüttel 4. Die Gudischen Handschriften. Die griechischen Handschriften bearbeitet von F. Köhler, Wolfenbüttel 1913, 22.

9. Codex Laurentianus graecus Plut. 32,4, membranaceus, ff. 476, 402 × 213 mm, saeculi XV, continet Herodoti Vitam Homeri (ff. 1^{r}–8^{r}), Plutarchi De Homero (ff. 8^{v}–40^{r}), Dionis Chrysostomi Orationem 53 (ff. 40^{v}–42^{r}), Homeri Iliadem (ff. 43^{r}–269^{v}), Odysseam (ff. 270^{r}–445^{v}), Batrachomyomachiam (ff. 446^{r}–450^{r}) et Hymnos (ff. 450^{v}–476^{v}).

Cf. A. M. Bandini, Catalogus codicum manuscriptorum Bibliothecae Mediceae Laurentianae 2, Florentiae 1768, 126–128.

10. Codex Laurentianus graecus Plut. 56,7, membranaceus, ff. 205, 245 × 177 mm, saeculi XV (scripsit a. 1436 Antonius), continet inter Plutarchi Moralia (59.60.56.20.69.64.67.54) De Homero (ff. 159^{v}–205^{v}).

Cf. Bandini 304–305.

11. Codex Laurentianus graecus Plut. 56,25, chartaceus, ff. 53, 202 × 142 mm, saeculi XV, continet Plutarchi De Homero.

Cf. Bandini 329.

12. Codex Laurentianus graecus Plut. 80,5, chartaceus, ff. 464, 295 × 220 mm, saeculi XIV, continet inter Plutarchi Moralia (1–69.78) De Homero (ff. 293^{v}–318^{v}).

Cf. A. M. Bandini, Catalogus codicum manuscriptorum Bibliothecae Laurentianae 3, Florentiae 1770, 175–178.

13. Codex Laurentianus graecus Plut. 80,21, chartaceus, ff. 294, 290 × 200 mm, saeculi XV, continet inter Plutarchi Moralia (43. 44. 45. 46. 47. 48. 22. 24. 27. 28. 30. 31. 32. 33. 35. 36. 39. 40. 41. 42. 49. 50. 51. 61. 62. 63. 68. 55. 66. 53. 54. 65. 23. 37) De Homero (ff. 252^{r}–283^{v}).

Cf. Bandini 209–210.

14. Codex Laurentianus graecus Plut. 80,30, chartaceus, ff. 154, 213 × 161 mm, saeculi XV, continet inter Plutarchi Moralia (50.51. 37.42.39.54) De Homero (ff. 91r–154v).

Cf. Bandini 218.

15. Codex Laurentianus graecus conventi soppressi 57 (AF 2871; olim 67), chartaceus, ff. 169, 232 × 163 mm, saeculi XIV, continet inter Plutarchi Moralia (24.53.54.55.56.57.58.59) De Homero (ff. 15v–66v). hic codex una pars est libri cuiusdam, qui quondam in quattuor partes divisus est. cuius ceterae tres partes Plutarchi Moralia continent et his signis designantur: cod. Laur. gr. Plut. 80,22 (24–53), cod. Angel. 63 (61.62 fr.) et cod. Par. gr. 1680 (62 fr.–69.78 fr.).

Cf. E. Rostagno – N. Festa, Indice dei codici greci Laurenziani non compresi nel Catalogo del Bandini, SIFC 1, 1893, 145.

16. Codex Marcianus graecus 248 (coll. 328), membranaceus, ff. II + 460, 425 × 290 mm, saeculi XV (scripsit a. 1455 Ioannes Rhosus), continet inter Plutarchi Moralia (1–69.78) De Homero (ff. 234r–254r).

Cf. A. M. Zanetti – A. Bongiovanni, Graeca D. Marci Bibliotheca codicum manu scriptorum per titulos digesta, Apud Simonem Occhi Bibliopolam 1740, 123–125; J. Morelli, Bibliotheca manuscripta graeca et latina 1, Bassani 1802, 139–141; E. Mioni, Bibliothecae Divi Marci Venetiarum codices graeci manuscripti 1, Roma 1981 (Indici e Cataloghi. Nuova Serie 6), 362–363.

17. Codex Marcianus graecus 526 (coll. 776), chartaceus, ff. I + 225, 220 × 145 mm, saeculi XV, continet inter excerpta varia a cardinali Bessarione collecta Plutarchi De Homero 2 cc. 72–73 (ff. 149v–150r).

Cf. Zanetti – Bongiovanni 284–285; E. Mioni, Bibliothecae Divi Marci Venetiarum codices graeci manuscripti 2, Roma 1985 (Indici e Cataloghi. Nuova Serie 6), 410–411.

18. Codex Marcianus graecus 531 (coll. 924), chartaceus, ff. 261, 290 × 210 mm, saeculi XV, continet inter alia Plutarchi De Homero (ff. 215v–246r).

Cf. Zanetti – Bongiovanni 287; Mioni 418–420; W. Studemund, Tractatus Harleianus qui dicitur de metris editus a G. St., Index lectionum in Universitate Litterarum Vratislaviensi per hiemem anni 1887–1888 habendarum, 4–5.

19. Codex Marcianus graecus 611 (coll. 850), chartaceus, ff. 244, 280 × 200 mm, saeculi XV, continet Plutarchi De Homero (ff. 1^{r}–45^{r}) et Homeri Odysseam (ff. 45^{v}–244^{v}).

Cf. Zanetti – Bongiovanni 314; Mioni 537–538.

20. Codex Matritensis 4692 (codex graecus 62 ap. Iriarte), chartaceus, ff. 135, 225 × 160 mm, saeculi XV (a. 1460), continet inter Plutarchi Moralia (59. 60. 54) De Homero (ff. 86^{r}–134^{r}).

Cf. J. Iriarte, Regiae Bibliothecae Matritensis codices graeci MSS. 1, Matriti 1769, 222–223.

21. Codex Mutinensis graecus 104 (II. D. 5. = *a*. T. 8. 6.), chartaceus, ff. 67, 290 × 210 mm, saeculi XIV vel XV, continet inter alia paraphrasin quam Isaacus Porphyrogenitus conscripsit Plutarchi De Homero 2 cc. 19–90 usus (ff. 1^{r}–6^{v}).

Cf. V. Puntoni, Indice dei codici greci della Biblioteca Estense di Modena, SIFC 4, 1896, 451–452 (= Ch. Samberger, Catalogi codicum graecorum qui in minoribus bibliothecis italicis asservantur 1, Lipsiae 1965, 367–368).

22. Codex Parisinus graecus 1270, chartaceus, ff. 268, 220 × 145 mm, saeculi XV, continet inter alia Plutarchi De Homero 2 cc. 8–14 (ff. 209^{r}–210^{r}).

Cf. H. Omont, Inventaire sommaire des manuscrits grecs de la Bibliothèque Nationale 1, Paris 1886, 282–283.

23. Codex Parisinus graecus 1671, membranaceus, ff. 272 + 220, 380 × 285 mm, saeculi XIII (a. 1296), continet inter Plutarchi Vitas et Moralia (1–69) De Homero (ff. 134^{v}–145^{r}).

Cf. H. Omont, Inventaire sommaire des manuscrits grecs de la Bibliothèque Nationale 2, Paris 1888, 118–120.

24. Codex Parisinus graecus 1672, membranaceus, ff. 944, 405 × 305 mm, saeculi XIV, continet inter Plutarchi Vitas et Moralia (1–78) De Homero (ff. 670^{r}–691^{v}).

Cf. Omont 120–121; N. Wilson, Some Notable Manuscripts Misattributed or Imaginary I. Maximus Planudes and a Famous Codex of Plutarch, GRBS 16, 1975, 95–97.

25. Codex Parisinus graecus 1868, chartaceus, ff. 458, 292 × 215 mm, saeculi XV, continet inter alia Plutarchi De Homero (ff. 111^{r}–142^{v}).

Cf. Omont 155–156.

26. Codex Parisinus graecus 2682, chartaceus, ff. 373, 310 × 225 mm, saeculi XV, continet paraphrasin quam Isaacus Porphyrogenitus conscripsit Plutarchi De Homero 1 (?) et 2 cc. 8–90 usus (ff. 1^{r}–13^{v}), Homeri Iliadem cum commentariis eiusdem (ff. 15^{r}–365^{v}) et supplementum eiusdem a morte Hectoris ad Troiae expugnationem (ff. 366^{r}–373^{v}).

Cf. H. Omont, Inventaire sommaire des manuscrits grecs de la Bibliothèque Nationale 3, Paris 1888, 25.

27. Codex Parisinus graecus 2697, membranaceus, ff. 484, 340 × 260 mm, saeculi XIII, continet Plutarchi De Homero 1 et 2 cc. 1–136 (ff. 1^{r}–10^{v}) et Eustathii Thessalonicensis Commentarios in Homeri Iliadis libros XII priores (ff. 11^{r}–484^{v}).

Cf. Omont 26–27.

28. Codex Parisinus supplementi graeci 541, chartaceus, ff. 353, 220 × 145 mm, saeculi XV, continet inter alia Plutarchi De Homero (ff. 316^{r}–353^{r}).

Cf. Omont 274–275; H. Omont, Inventaire sommaire des manuscrits du supplément grec de la Bibliothèque Nationale, Paris 1883, 60.

29. Codex Parisinus supplementi graeci 1095, chartaceus, ff. 280, 335 × 230 mm, saeculi XV, continet Procli Vitam Homeri (ff. 1^{r}–1^{v}), Plutarchi De Homero (ff. 1^{v}–24^{v}), Homeri Iliadem (ff. 25^{r}–222^{r}) et Hymnos (ff. 225^{r}–244^{v}), Callimachi Hymnos (ff. 245^{v}–258^{r}), Hymnos Orphicos (ff. 258^{v}–274^{r}), Procli Hymnos (ff. 274^{r}–276^{v}) et Batrachomyomachiam (ff. 276^{v}–280^{r}).

Cf. Ch. Astruc – M.-L. Concasty, Catalogue des manuscrits grecs 3. Le Supplément grec 3 N°s 901–1371, Paris 1960, 224–227.

30. Codex Parmensis graecus 2495 (Fondo de-Rossiano 6), chartaceus, ff. 157, 220 × 146 mm, saeculi XV, continet Alexandri Aphrodisiensis De fato (ff. 1^{r}–42^{v}), Plutarchi De Homero (ff. 43^{r}–103^{r}), De liberis educandis (ff. 103^{v}–119^{r}), Consolationem ad Apollonium (ff. 119^{r}–141^{v}) (= Moralia 54. 1. 22) et Aristotelis De mundo (ff. 142^{r}–157^{r}).

Cf. E. Martini, Catalogo di manoscritti greci esistenti nelle biblioteche italiane 1:1, Milano 1893, 196–198.

31. Codex Plimpton 3, chartaceus, ff. 336 + 209, 295 × 200 mm, saeculi XV vel XVI (scripsit Damianus Guidotus), continet Demetrii Chalcondylae Praefationem editionis principis Homeri (ff. 2^{r}–3^{v}), He-

rodoti Vitam Homeri (ff. 4^r–37^v), Plutarchi De Homero (ff. 37^v–63^r), Dionis Chrysostomi Orationem 53 (ff. 63^r–65^v), Epigrammata (f. 70^v), Homeri Iliadem (ff. 71^r–332^r) (vol. 1) et Odysseam (vol. 2).

Cf. S. de Ricci – W. J. Wilson, Census of Medieval and Renaissance Manuscripts in the United States and Canada 2, New York 1937, 1754–1755; G. A. Plimpton, Greek Manuscripts and Early Printed Books in the Plimpton Library, TAPhA 65, 1934, 260–261; S. A. Ives, Corrigenda and Addenda to the Descriptions of the Plimpton Manuscripts as Recorded in the De Ricci Census, Speculum 17, 1942, 34.

32. Codex Riccardianus graecus 30 (K. II. 10), chartaceus (membranacea sunt ff. 1–2), ff. 238, 315 × 218 mm, saeculi XIII (ff. 14–222), XIV (ff. 1–12), XV (ff. 13 et 223–238), continet Plutarchi De Homero (ff. 1^r–12^v) et Homeri Iliadem cum argumentis, paraphrasi, scholiis etc. (ff. 13^r–238^r).

Cf. J. Lamius, Catalogus codicum manuscriptorum qui in Bibliotheca Riccardiana Florentiae adservantur, Liburni 1756, 325; G. Vitelli, Indice de' codici greci Riccardiani, Magliabechiani e Marucelliani, SIFC 2, 1894, 490 (= Ch. Samberger, Catalogi codicum graecorum qui in minoribus bibliothecis italicis asservantur 1, Lipsiae 1965, 490); H. Schrader, Florentinische Homerscholien, Hermes 22, 1887, 306–308; H. Schrader, WKPh 9, 1892, 232 et n.

33. Codex Vaticanus graecus 139 (olim 198), membranaceus, ff. IV + 602, 350 × 250 mm, saeculi XIII vel XIV, continet inter Plutarchi Moralia (1–69.78) De Homero (ff. 316^v–342^r).

Cf. G. Mercati – P. Franchi De' Cavalieri, Bybliothecae Apostolicae Vaticanae codices manu scripti recensiti. Codices Vaticani graeci, Romae 1923, 164–165.

34. Codex Vaticanus graecus 1013, chartaceus, ff. I + 418, 320 × 230 mm, saeculi XIV (?), continet inter Plutarchi Moralia (1–21. 29. 58. 52. 55. 56. 57. 64. 67. 68. 69. 66. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 53. 54. 22. 24. 25. 26. 27. 28. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 39. 40. 41. 42. 49. 50. 51. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 23. 37. 38) De Homero (ff. 192^v–213^v).

Catalogus codicum 867–1484 nondum exstat, sed cf. Paton VI–VII; Wegehaupt 1906, 23–24 et 41; Titchener 14–15; Lowe 19; G. Mercati, Scritti d'Isidoro il cardinale Ruteno e codici a lui appartenuti che si conservano nella Biblioteca Apostolica Vaticana, Roma 1926 (Studi e Testi 46), 114.

35. Codex Vaticanus graecus 1676, chartaceus (membranaceum est f. 410), ff. II + 410, 303 × 210 mm, saeculi XIV, continet inter Plutarchi Moralia (38. 51. 34. 33. 49. 65. 44. 43. 53. 64. 67. 20. 29. 58. 48. 35. 28. 57. 56. 61. 60. 59. 62. 40. 54. 41. 42. 63. 66. 68. 69. 78) De Homero (ff. 230^r–256^v). hic codex altera tantum pars est libri, cuius pars prior in cod. Neapol. Borb. gr. 350 (III. E. 28.) adservatur, qui continet Plu-

tarchi Moralia (1.45.10.7.19.17.8.3.6.9.11.12.13.55.47.52.46.2.16.18.5.21.14.15.37.22.32.4.24.27.23.36.30.31.50).

Cf. C. Giannelli, Bybliothecae Apostolicae Vaticanae codices manu scripti recensiti. Codices Vaticani graeci. Codices 1485–1683, In Bybliotheca Vaticana 1950, 441–443.

36. Codex Vaticanus graecus 2175, chartaceus, ff. I + 311 (+189^{a-b}, 235^{a}), 227 × 200 mm, saeculi XIV, continet inter Plutarchi Vitas nonnullas et Moralia (54.22.23) De Homero (ff. 271^{v}–297^{r}).

Cf. S. Lilla, Bibliothecae Apostolicae Vaticanae codices manu scripti recensiti. Codices Vaticani graeci. Codices 2162–2254 (Codices Columnenses), In Bibliotheca Vaticana 1985, 47–49; G. Mercati, Il Plutarco di Bartolommeo da Montepulciano, Byzantion 1, 1924, 469–474 (= Opere Minori 4, Città del Vaticano 1937 (Studi e Testi 79), 200–204); G. Manfredini, La tradizione manoscritta della Vita Solonis di Plutarco, ASNP Cl. de Lettere e Filosofia Serie 3, 7:3, 1977, 958, 977 et 978–979.

37. Codex Vaticanus Urbinas graecus 99, chartaceus, ff. 224, 290 × 210 mm, saeculi XV, continet inter Plutarchi Moralia (39.77.49.50.51.54.78.23.24.27.30.31.32.33.36.37) De Homero (ff. 54^{v}–85^{r}).

Cf. C. Stornajolo, Bibliothecae Apostolicae Vaticanae codices manuscripti recensiti. Codices Urbinates graeci Bibliothecae Vaticanae descripti, Romae 1895, 152–153.

38. Codex Vaticanus Urbinas graecus 100, membranaceus, ff. 261, 363 × 255 mm, saeculi XV (scripsit a. 1402 Andreas Leontinus), continet inter Plutarchi Moralia (52. 1. 55. 2. 15. 6. 8. 3. 5. 7. 16. 11. 46. 13. 9. 12. 24. 65. 17. 10. 14. 21. 47. 4. 8. 57. 58. 29. 22. 19. 20. 28. 30. 32. 27. 35. 36. 37. 33. 34. 48. 49. 54. 56. 63. 64. 42. 43. 44. 45. 59) De Homero (ff. 197^{v}–218^{r}).

Cf. Stornajolo 153–156.

39. Codex Vindobonensis Palatinus supplementi graeci 23 (88), chartaceus, ff. I + 263, 295 × 220 mm, saeculi XV, continet inter Plutarchi Moralia (18.19.21.56.57.58.59.60.61.36.35.65.62.66.69.54) De Homero (ff. 209^{r}–261^{r}).

Cf. A. F. Kollar, Ad Petri Lambecii Commentariorum de Augusta Bibliotheca Caes. Vindobonensi Libros VIII Supplementorum liber primus posthumus, Vindobonae 1790, 562–568; H. Hunger, Katalog der griechischen Handschriften der Österreichischen Nationalbibliothek. Supplementum Graecum, Wien 1957 (Biblos-Schriften 15), 23–24.

III. DE COGNATIONE CODICVM

1. Exordium

Liber, qui De Homero inscribitur, qui antiquitus Plutarcho tributus est, totus vel ex parte servatur in 39 libris manu scriptis, qui temporum spatio, quod a saeculo XIII usque ad saeculum XVI pertinet, scripti sunt. propter res, quae in eo tractantur, non solum in codicibus, qui scripta Plutarchi continent, traditus est, sed etiam in talibus codicibus, quibus de variis rebus ad rhetoricam et grammaticam pertinentibus agitur. fungitur etiam exordii vice in codicibus, quorum textus maxima ex parte opera sunt Homeri vel alia scripta, quibus carmina eius explicantur. ut autem, quae rationes inter codices intercederent, explorarem, primo duas textus particulas, De Homero 2 cc. 1–19 et 120–131, in omnibus codicibus, in quibus exstant, contuli. sed quotiens utile visum est, nimirum alias quoque textus partes in meum usum converti. collationes autem auxilio artis microphotographicae factae sunt. iam vero meris fragmentis, de quibus nihil certi dici potest, exceptis 39 illi codices, licet variae sint memoriae, cuncti ab eodem archetypo originem trahunt (qua de re vide infra). ab archetypo autem profecti codices in duas lineas principales discedunt, quarum altera constat e codice Par. gr. 2697 et libris ei cognatis (tribus scilicet codicibus), altera e ceteris codicibus, qui quidem in stemma codicum inseri possint. haec autem altera linea rursus in duas stirpes dividitur, editionem Planudeam, quam vocant, quae Π littera designatur (septendecim codices), et eam stirpem, cui hic signum Γ dedimus (undecim codices). porro in codice Vind. Pal. suppl. gr. 23 formam textus ex his duabus stirpibus mixtam agnoscere licet. restant septem codices, quos quo stemmatis loco collocemus, propter generis proprietatem non liquet.[1])

2. De codice Par. gr. 2697 (o) et codicibus ei cognatis

Codices Par. gr. 2697 et Berol. gr. 183 et Cas. 1710 necessitudine quadam inter se coniunctos esse iam ex indiciis in promptu positis elucet. in duobus prioribus, ubi textus nulla mentione sive auctoris sive tituli facta traditur, hic De Homero liber praefatio quaedam est Eu-

1) Optime de libris manu scriptis operis De Homero et de rationibus, quae inter eos intercedunt, disseruit Deicke 21–46, qui, quamvis non tota materia ei praesto fuerit, tamen in omnibus fere recte diversas memoriae lineas demonstravit.

stathii ad Homeri carmina Commentariorum. in codice autem Cas. 1710, quae est collectio textuum rhetorici et grammatici generis, fragmentum quidem solum operis De Homero (2 cc. 8–15) invenitur, sed hanc textus particulam eandem originem habere quam duos illos eiusdem generis codices indicio est ipsa inscriptio, quae est *εὐσταθίου περὶ τῶν παρὰ ὁμήρῳ διαλέκτων.*[1]) sed quoniam textus codicis Cas. 1710 fragmentum est, non mirandum est in eo pauca insignium eorum mendorum reperiri, e quibus hos tres codices inter se coniunctos et ab aliis separatos esse apparet. tamen tot lectiones, quas non temere credimus esse pravas, hi codices communes habent, ut de cognatione eorum dubitare non queamus. confer enim sis:

cod. Par. gr. 2697 cognatique duo	codd. cett.
l. 80 *φημὶ τὸ ψ* post *αὐτοῖς* add.	
l. 114 *ἥρη τ' ἀργείη καὶ ἀθηναίη ἀγελείη*	*ἥρη, ἀθηναίη*
l. 167–169 *καὶ θέμι(ν) δὲ*	*σκῆπτρον καὶ θέμιστι δέ.*

Iam vero codice Cas. 1710 interim relicto apparebit reliquos duos arte inter se coniunctos esse et a ceteris omnibus codicibus, quos in stemmate ponere licet, manifestis mendis, quorum exempla infra afferam, differre, amissionibus verborum dico propter homoeoteleuton factis, e quibus haud dubie intellegitur verba, de quibus agitur, re vera e textu horum codicum intercidisse, non ceterorum textui posteriore tempore inserta esse. et has quidem textus particulas ab initio in hoc opere exstitisse eo quoque apparet, quod orationis contextui omnino sunt necessariae.

De Hom. 1 l. 118–119 *Ἀγαμέμνων ... Βρισηίδα*
2 l. 1422–1425 *διεσπαρμένον ... τὸ πνεῦμα*
l. 1467–1469 *-ε ὁ λογισμὸς ... βέλ-.*

Rursus aliquot loci, ubi partes textus per imprudentiam omissas esse perspicuum est, documento sunt ceteros omnes codices unam lineam efficere a codicibus Par. gr. 2697 et Berol. gr. 183 disiunctam. ac textum primigenium in his duobus codicibus servatum esse ex eo satis dilucide apparet, quod in ceteris homoeoteleuton ter fuit causa, cur verba quaedam praetermitterentur. et haec quidem verba, prae-

1) Haud scio an simile quoddam fragmentum fundamentum fuerit editionum aliquot iam pridem typis descriptarum, in quibus haec textus pars Eustathio ascripta invenitur. exemplum antiquissimum est A. P. Manutius, Thesaurus Cornucopiae et Horti Adonidis, Venetiis, in domo Aldi Romani 1496, unde haec pars in alia lexicographorum opera transiit.

sertim cum contextui necessaria sint, in duobus illis codicibus pro additamentis haberi non possunt. quod autem duo loci Iliadis in illis codicibus servantur, in ceteris vero desiderantur, minus id valet ad probandum. sed cum utroque loco optime in contextum conveniant, satis probabile est eos locos iam inde ab initio in textu fuisse.

1 l. 110–111 *Τρῶας … τοὺς μὲν*
2 l. 178 *Λ* 680
l. 341–344 *ὡς εἶναι … ἐντιθείς*
l. 498 *Β* 462
l. 628–629 *ἀμφὶ σέ … τῇ ἀποστροφῇ.*

Postquam igitur pro certo habendum esse vidimus codices libri De Homero in duas lineas principales discedere, sequitur nunc, ut, quas rationes tres illi alterius lineae codices, Par. gr. 2697, Berol. gr. 183, Cas. 1710, inter se habeant, indagare conemur. ac priores quidem duos inter se simillimos esse facile animadvertimus. in utroque enim liber De Homero quasi praefatio quaedam Eustathii in Homerum Commentarios praegreditur, et textus utriusque nulla perspicua de causa eodem loco, l. 1628 post *ἑτέρῳ*, in media sententia desinit. atque omnino hi duo codices similem habent formam et in titulis et ornamentis maxime inter se congruere videntur, quamquam in codice Berol. gr. 183 ornamenta semper paulo simplicius sunt reddita. textus quoque summam similitudinem hi duo codices prae se ferunt, ita tamen, ut in codice Berol. gr. 183 omnia quidem menda, quae sunt in codice Par. gr. 2697, sed et permulta nova, quae eius sunt propria, inveniantur. codex autem Par. gr. 2697 propriis mendis carere videtur, exceptis paucis locis, quibus in codice Berol. gr. 183 manifesti errores correcti sunt.[1]) unde colligi potest codicem Berol. gr. 183 transcriptum esse e codice Par. gr. 2697; quod ut opinemur, magis ea re adducimur, quod l. 961–963 verba, quae sunt *εἰπὼν … ὑφιστάμενος τάς*, quae in codice Par. gr. 2697 unam lineam complent, in codice Berol. gr. 183 ante correctionem omissa sunt, cuius omissionis causa forsi-

1) Hos locos re vera pauciores esse credimus, quam ex hodierno utriusque codicis statu concludi posse videtur. in codice enim Par. gr. 2697 etiamnunc nonnullae quidem correctiones in margine exstant, sed alias, cum codex iterum conglutinaretur, intercidisse crediderim. itaque necesse est, opinor, codicem Berol. gr. 183, antequam hoc factum est, descriptum esse. et quantum e genere involucri iudicare licet, haec altera illius libri conglutinatio spatio annorum 1547–1559 in usum regis Franciae Henrici II et Dianae Pictaviensis facta esse videtur. cf. J. Guigard, Nouvel Armorial du Bibliophile. Guide de l'amateur des livres armoriés 1, Paris 1890, 9–10.

tan fuerit, quod e duabus inter se continuis lineis altera a *-πὼν*, altera a *πρώτας* incipit. cum igitur demonstratum sit codicem Berol. gr. 183 apographon esse alterius codicis, qui adhuc servatur, apparet eum aliquanto minoris aestimandum esse. poterat quidem, cum textus codicis Par. gr. 2697 nisi magna cum difficultate non legatur, aliquatenus auxilio esse, nisi plurimis propriis mendis imbutus esset.

Reliquum est, ut, quam rationem fragmentum, quod in codice Cas. 1710 exstat, cum ceteris duobus huius lineae codicibus habeat, decernamus. apparet hanc codicum lineam in duas partes dividi, quarum altera constat e codice Par. gr. 2697 et codice Berol. gr. 183, quod apographon illius est, altera est codex Cas. 1710 solus. priores autem duo propter haec menda inter se coniungendi sunt:

codd. Par. gr.2697 et Berol. gr.183	cod. Cas. 1710
2 l. 73 *τῷ*	*τὸ*
l. 86 *τὸ* om.	
l. 91 *περὶ*	*παρὰ*
l. 105 *παροχικῶσι*	*παρῳχηκόσι.*

Rursus codicem Cas. 1710 a ceteris duobus separandum esse indicio sunt haud ita pauca menda, quae eius sunt propria. quorum cur tantus sit numerus, ea re facile explicatur, quod hoc fragmentum a propria textus memoria seiunctum inter alios textus rhetorici et grammatici generis traditum est. et haec quidem exempla mendorum, quae in fragmento tantum inveniuntur, conferas velim:

cod. Cas. 1710	codd. Par. gr. 2697 et Berol. gr. 183
l. 101 *τὸν συμφώνειν*	*τῶν συμφώνων*
l. 110 *καὶ λέγησι* post *λάβησι* add.	
l. 149 *μάλιστ'*	*μάλ'*
l. 166 *αἰτιατικὴν*	*ἀτ(τ)ικὴν.*

3. De editione Planudea (Π)

Codices Plutarchi, qui librum De Homero continent, inspicientibus apparet eos fere omnes ad editionem Planudeam, quam vocant, referendos esse, in qua hic liber numero 54 notatur.[1]) quod sine ulla

---

1) Hic numerus huius temporis est. in codicibus liber De Homero numero *ΝΘ*, i.e. 59, notatus est, quoniam ex operibus De esu carnium et De placitis philosophorum illud pro duobus, hoc pro quinque libris habitum est. cf. indicem codicis Par. gr. 1672 (E), quem postremi expresserunt Pohlenz 1925, XIV–XVII et F. C. Babbitt, Plutarch's Moralia 1, London – Cambridge, Mass. 1960 (Loeb Classical Library), XXI–XXIII.

dubitatione dici potest de sedecim codicibus, etiamsi codex Vat. gr. 1676 non semper ad editionem Planudeam pertinere existimatur.[1]) certe tamen huc non pertinet codex Vind. Pal. suppl. gr. 23, qui, etsi Plutarchi opera continet, non talem praebet textum, qualis est in editione Planudea, sed mixtam quandam textus formam, quae eius est propria. contra textus, ut est in editione Planudea, reperitur in codice Par. suppl. gr. 1095, qui praeterea non scripta Plutarchi, sed Homeri aliorumque poetarum carmina continet. sunt igitur septendecim codices manu scripti, qui textum Planudeum exhibent.[2])

Iam vero, antequam ad eas rationes, quas hi codices inter se habent, diligentius tractandas progredior, aliquid dicendum est de Maximo Planude (qui vixit annis ca. 1255–1305), qui quantopere Plutarchi operibus legendis studuerit et de textu eorum tradendo meritus sit, inter omnes peritos constat.[3]) videtur autem Planudes annis 1295–1305 assiduam operam dedisse, ut codices Plutarchi scripta continentes colligeret, textum corrigeret et transcribendum curaret, dum Corpus Planudeum, quod vocatur, perficeretur. qua in re qua ratione et via egerit, viri docti singula persequentes cognoscere voluerunt ex verbis quibusdam, quae in epistulis Planudis invenerunt, et e vestigiis eius laborum, quae in vetustissimis potissimum codicibus, cod. Ambr. gr. 859 (α) et cod. Par. gr. 1671 (A), indagari potuerunt. tamen observandum est non nimium tribuendum esse locis epistularum et quorundam, qui servati sunt, codicum inter se collatis, cum praesertim, quibus temporibus epistulae Planudis scriptae sint, non satis certe sciamus. porro Planudes uno tantum loco se Plutarchi studiosum esse dicit, Ep. 106,36–37 dico, quam epistulam vulgo anno 1295 p. Chr. n. scriptam esse volunt: *ἐμοὶ δ' ἔδοξε τὰ τοῦ Πλουτάρχου γράψαι βιβλία. πάνυ γάρ, ὡς οἶσθα, τὸν ἄνδρα φιλῶ*, et in eadem epistula ab eo, cui scribit, Philanthropeno, petit, ut sibi membranas certae magnitudinis mittat. in Epistula 100,14–21, quae ad Melchise-

---

1) Cf. Pohlenz 1925, XXXV–XXXVII; Einarson – De Lacy 1958, 222; Hillyard 36–45.

2) Deicke 22 librum De Homero in undeviginti libris manu scriptis secundum textus formam Planudeam exscriptum inveniri dicit. quam a vero numero discrepantiam explicare non potui.

3) De Maximo Planude et de cura atque opera, quam in studiis Plutarchi posuit, cf. Mewaldt 824–834; Kugéas 106–146 (praecipue 110–113); Wegehaupt 1909, 1030–1046; Wegehaupt 1914–16, 244–252; Diller 1937, 295–301; Wendel 1940, 406–445 (imprimis 410–414); Wendel 1950, 2223–2226; Diller 1954, 123–127; Turyn 81–87; Ševčenko 41–42; Stadter 137–162.

dech anno 1295 scripta est, Planudes membranas duorum generum ab eo poscit neque tamen, quam ad rem iis sibi opus sit, indicat, et idem in pluribus deinceps petit epistulis.[1]) haec autem dicta viri docti ad confectionem codicum **α** et **A** referre voluerunt, e quibus hunc mense Iulio anni 1296 scriptum esse constat, cum illum huic aetate antecedere necesse sit. quae sententia argumentis quibusdam fulcitur, sed pro certa haberi non potest, cum Planudem aliorum quoque scriptis edendis sedulo operam dedisse noverimus neque negandum sit eum, dum Plutarchi opera edenda curaret, codicem quendam, qui postea perierit, conficere potuisse. tamen dubitari non potest, quin labores Planudis ad textum Plutarcheum tradendum plurimum valuerint.

Iam in Corpore Planudeo duae potissimum res considerandae sunt. quarum altera est certa textus forma, quae satis perspicue cernitur, si cum ea textus forma, quae est in codicibus Plutarchi ad editionem Planudis non pertinentibus, comparatur, altera autem est certus ordo textuum, qui inter Plutarchi Moralia numerantur. in utraque autem re subdubitari potest. textus enim in codicibus ad Corpus Planudeum pertinentibus aliquantum variatur, et ordo, qui primitus fuit in Moralibus, non in omnibus codicibus servatur, etiamsi textus eorum haud dubie Planudeam exhibet formam. accedit, quod in singulis libris, qui in eodem codice traduntur, dissimilia textus genera nonnumquam invenias. quae cum ita sint, cum id, quod de uno opere statui potuit, non temere ad aliud referri possit, quomodo textus uniuscuiusque operis, quod inter Moralia numeratur, exstiterit, diligenter perquirendum esse apparet. atque ut de origine et traditione textus totius collectionis Moralium certius iudicare possimus, necesse est, quomodo textus singulorum librorum traditus sit, prius cognoscamus.

Vidimus autem supra (c. III:2) editionem Planudeam ceterosque qui in stemma inseri possunt codices alteram memoriae esse lineam, alteram vero e codice Par. gr. 2697 eique propinquis codicibus constare. iam editio Planudea, priusquam eam diligentius cognoscere pergimus, accurate secernenda est ab altera stirpe, quae undecim codices complectitur, quibus hic signum **Γ** imposuimus. qui codices varia scripta continent. ac stirps **Γ** a stirpe **Π** dilucide distinguitur

1) Cf. Epistulas 78,37–38; 86,94–98; 109,10–18 ad Philanthropenum et Epistulas 95,19–35; 115,35–37 ad Melchisedech missas.

nonnullis insignibus mendis, inter quae praetermissiones verborum satis magnae eminent. quarum ex ambitu apparet, opinor, eas non fortuito factas esse, cum codex ille, e quo undecim illi stirpis Γ codices cuncti originem ducunt, describeretur, sed potius librarium quendam textum dedita opera breviorem reddidisse. quae res fortasse ita explicari potest, ut textum horum codicum separatim a memoria prima traditum esse credamus. huiusmodi autem praetermissionum exempla cum multa tum haec habeo quae proferam:

2 l. 36–37 *ἄνευ ... συνίστανται*
l. 176–177 *καὶ θαυμάσειέ ... τοῦ λόγου*
l. 1414–1415 *ἐν οἷς ... ἀπεικάζει*
l. 1421–1423 *καὶ ἐς ... Βορέαο.*

At contra aliquanto pauciora eademque minus manifesta sunt ea menda, quae stirpis Π sunt propria, cuius rei ea est causa, quod in textu constituendo scriptores horum codicum maiorem diligentiam adhibuerunt. cum autem stirps Γ nonnumquam lectiones, quae pro veris habendae sunt, praebet, codice Par. gr. 2697 collato coniecturas in Γ his locis subesse discimus. tamen aliquot loci notandi sunt, quibus in Π lectiones vitiosas invenimus, cum Γ et codex Par. gr. 2697 (o) inter se consentientes tales lectiones, quae utique pro veris habendae sunt, exhibeant. confer enim sis:

Π	o et Γ
1 l. 12 *αὐτῆς*	*αὐτῇ*
2 l. 513 *κἀκεῖνο*	*κἀκεῖνα*
l. 518 *τῷ τοιούτῳ*	*τοῖς τοιούτοις*
l. 542 *ποιημάτων*	*ποιήσεων.*

Cum igitur Π a Γ certis argumentis distinguere potuerimus et septendecim illos stirpis Π codices omnes ex eodem archetypo fluxisse demonstraverimus, restat, ut quas rationes hi codices inter se habeant exploremus. e quibus codicem Ambr. gr. 859 (α)[1]) omnium, qui servati sint, vetustissimum esse et ex eo ceteros editionis Planudeae codices originem traxisse constat. nec tamen de libro De Homero confirmare potuimus, quod de aliis scriptis ad Moralia pertinentibus statuere licuit, codicem quendam, qui adhuc servatur, α codice in stemmate antiquiorem fuisse. inde ab α codices in duas stirpes discedunt, quarum altera est codex Vat. gr. 1676 (n), altera e ceteris quin-

---

1) De hoc codice et de eius in stemmate loco vide sis libros p. XXIV n. 3 enumeratos.

decim editionis Planudeae codicibus constat. ac primum quidem illam stirpem ut simplicem tractabo.

Textus igitur codicis Vat. gr. 1676 (**n**) singulari quodam modo exstitit et constitutus est et aliter quidem in aliis scriptis Moralium, quae continet. hic enim codex in Corpore Planudeo, quod vocant, non numeratur, sed lectiones Planudeas in se receptas exhibet, quin etiam est, ubi textus totus Planudeam habeat formam. elucet ad textum huius codicis constituendum varios codices adhibitos esse.[1]) quod ad librum De Homero attinet, dubitari non potest, quin **n** ex **α** originem duxerit. conferantur enim haec manifesta menda, quibus **n** a ceteris quoque huius stirpis codicibus distinguitur:

l. 351–352 *τὸ δὲ … θείοιο* om. (a. corr.)
l. 2493–2494 *περιελὼν … πληρώσεως* om. (a. corr.).
illa praetermissio eo facta est, quod vox *θείοιο* in codice **α** in duabus continuis lineis ita posita est, ut in inferiore linea oblique sub eadem in superiore linea voce locum habeat. haec autem praetermissio totam codicis **α** lineam complectitur. sed **n** ex **α** ortum esse et inter codices, qui ex eo orti sunt, proprium locum habere illud quoque indicio est, quod l. 562 post *πέποιθε* longior textus pars in **n** codicem inserta est, quae in margine codicis **α** exstat, sed nisi in his duobus codicibus non invenitur.

Apparet igitur **n** apographon esse codicis **α** et serius quam cetera exempla scriptum esse, cum **α** iam magis neque tamen perfecte correctus esset. cum autem textus codicis **n** cum **α** collatus compluribus locis correctus esse videatur, fieri vix potest, quin codicem quendam, qui iamdudum perierit, inter **α** et **n** interfuisse credamus. ac veri simile est hoc exemplar lectiones e diversis partibus sumptas habuisse. sunt quidem loci, quibus codex **n** ab **α** discrepans cum codicibus Par. gr. 1671 (**A**) et Par. gr. 1672 (**E**) aut ab **α** et **A** discrepans cum **E** codice congruat, unde colligere licet in eum codicem, ex quo **n** descriptus est, lectiones ex eo codice receptas esse, ex quo hos duos codices Parisinos descriptos esse opinamur (qua de re vide infra). rursus

---

1) De exemplaribus Moralium in codice Vat. gr. 1676 adhibitis vide Pohlenz 1925, XXV (varia exemplaria); Hubert 1938, XVI (78: textus Planudeus), XXI–XXII (49: apographon codicis, qui lectiones ex **α** petitas habet); Einarson – De Lacy 1951, 102 (4: apographon codicis Matr. 4690, qui ex **α** descriptus est), 106 (37: apographon codicis **α**), 107 (24 et 23: codex alio codice intercedente ex **α** ortus); Einarson – De Lacy 1958, 222 (17: apographon codicis **α**; 8 et 12: apographon codicis Matr. 4690, qui ex **α** descriptus est), 222–223 (47: codex ex **α** duobus deinceps codicibus intercedentibus descendens); Valgiglio 1964, XLI–XLII (37: apographon codicis *α*); Valgiglio 1973, LXXIX–LXXX (6: apographon codicis Vat. gr. 264); Hillyard 39–43 (15: lectiones Planudeae).

codex **n** peculiares quoque lectiones exhibet, quae indicio sunt in eum codicem, cuius **n** est apographon, nonnihil etiam ex alio quodam fonte influxisse, quem extra editionem Planudeam quaerendum esse veri simile est.

Iam vero ad ceteros quindecim classis Planudeae codices tractandos transeuntes inveniemus memoriam codicum rursus in duas stirpes discedere, quarum altera est codex Par. gr. 1672 (**E**) solus, altera constat e codice Par. gr. 1671 (**A**) et reliquis tredecim libris manu scriptis, qui omnes ex **A** codice descendunt. codices autem **A** et **E** inter iam diu notissimos et saepe tractatos codices Plutarchi numerantur; qui, cum de libro De Homero agatur, quas rationes cum codice **α** et inter se habeant, nunc quaerendum est. et apparet quidem **α** fuisse exemplar, ex quo **A** descendit, sive ex ipso codice **α** sive ex medio quodam codice descriptus est, qua de re infra amplius disseram. cognatio autem, quae inter **α** et **A** intercedit, his locis perspicue ostenditur, quibus verba quaedam in **A** interciderunt:

1 l. 112–113 *-κειμένας … ἑλόντες* (a. corr.)
2 l. 7–8 *Χῖον … Ἔφορος δὲ* (a. corr.)
l. 2380–2382 *θωρήσσοντο … ὤτρυνε* (a. corr.).
his tribus locis verba praetermissa tantum spatium adaequant, quantum singulis lineis completur. ac secundo quidem loco praetermissio ideo facile fieri potuit, quod in duabus inter se continuis lineis particula *δέ* eodem loco posita erat, cum primo et tertio loco nulla certa causa fuisse videatur.

Iam vero liber manu scriptus **A** minimum ter correctus est, etsi aegerrime singulas correctorum manus discernere possumus. tamen certas ob causas haud sine aliqua fide correctiones in diversas classes dividi licet. etenim, ut mox videbimus, duo non dubia codicis **A** apographa habemus, codices Vat. gr. 139 et Vat. gr. 1013. quorum tamen librarii non plane eodem exemplaris textu usi sunt, sed codex Vat. gr. 139 transcriptus est, postquam **A** primum emendatus est, codex Vat. gr. 1013 paulo serius, postquam textus codicis **A** amplius correctus est. et hoc quidem, quod proxime dixi, his exemplis demonstratur:

A	cod. Vat. gr. 139	cod. Vat. gr. 1013
1 l. 5 *πειρασώμεθα (πειρασόμεθα* p. corr.)	*πειρασώμεθα*	*πειρασόμεθα*
2 l. 125 *ποιεῖ (ποιεῖν* p. corr.)	*ποιεῖ*	*ποιεῖν*
ib. *συλλαβὴν* e corr.	*συλλαβεῖν*	*συλλαβὴν*
l. 180 *ἐναργέστερος* e corr.	*ἐναργεδέστερος*	*ἐναργέστερος*
l. 275 *πάνδαρος* e corr.	*πάρδαρος*	*πάνδαρος*
l. 396 *ἐπιπίμπλαται* e corr.	*ἐπιπίλναται*	*ἐπιπίμπλαται*
l. 1543 *πορδάλιος* (*παρδάλιος* p. corr.)	*πορδάλιος*	*παρδάλιος*

l. 2018 *προοιμίων (προοιμίῳ* p. corr.)	*προοιμίων*	*προοιμίῳ.*

Quae correctiones in codicem Vat. gr. 139 receptae sunt, litteris **A**[a], eas autem, quae in codicem Vat. gr. 1013 demum receptae sunt, litteris **A**[b] notavimus.

Porro patet magnam correctionum multitudinem posteriore tempore in **A** receptam esse e libro quodam manu scripto, qui eius fuit stirpis, quae hic littera **Γ** signata est, qui tamen inter libros adhuc servatos, quod sciamus, non exstat. quem necesse est propinqua cognatione coniunctum fuisse cum altera stirpis **Γ** familia, quae octo libros manu scriptos continet (cf. infra). et his quidem correctionibus, quae passim, sed in posteriore textus parte saepius occurrunt, hic signum **A**[c] imposuimus. denique nonnullae sunt correctiones incertae originis, quas litteris **A**[d] notavimus.

Iam vero explorandum est, quo stemmatis loco codex Par. gr. 1672 (**E**) collocandus sit. quam quaestionem, quae omnino difficillima et dissensionis plena est, viri docti a variis ad Plutarchi Moralia pertinentibus scriptis profecti alii aliter solvere conati sunt, velut quidam **A** et **E** apographa esse putaverunt exemplaris codicis **α**, quale posterius fuit[1]), alii autem et **A** et **E** ex apographo nunc amisso codicis **α** descriptos esse[2]), alii utrumque ex **α** transcriptum[3]), alii **E** ex **A** ortum esse[4]), alii **E** ab **A** alio quodam codice intercedente oriundum esse[5]), alii denique **A** apographon esse codicis **α** et **E** duobus codicibus interpositis ab **A** originem ducere[6]) existimaverunt.

Veri simile est ea scripta, quae inter Moralia numerantur, in **E** codice variis ac diversis modis tradita esse, quod etiam de codice **n** verum esse supra vidimus. cum autem, quam rationem **E** cum **α** et **A** habeat, decernendum est, apparet **A** et **E** proxima cognatione inter se coniunctos esse, siquidem copiam et vitiorum et correctionum similium, quae in **α** non inveniuntur, in textu exhibent. ac vitiorum quidem codicum **A** et **E** communium haec exempla proferre velim:

A et E	α
l. 240 *ἐμψύχων*	*ἀψύχων*

---

1) Cf. Wegehaupt 1911, 153–154 (20).
2) Cf. Hubert 1938, XXI–XXII (49); Einarson – De Lacy 1951, 102 (4), 106 (37), 107 (24 et 23); Einarson – De Lacy 1958, 217 et 221 (17, 12, 8), 223 (47).
3) Cf. Pohlenz 1925, X–XII; Valgiglio 1964, XL (37).
4) Cf. Weil – Reinach XXXIX–XL (39); Valgiglio 1973, LXXI (6).
5) Cf. Hillyard 32–36 (15).
6) Cf. Titchener 51–59 (62); Lowe 36–39 (63).

l. 917 *ὁμοίως*	*ὁμοίαις*
l. 1206 *μεγάλα*	*μάλα*
l. 2506 *σε τι* et lac.	*σε τρώγει*
l. 2620 *ἐπικάμπτειν*	*ἐπικαλύπτειν.*

Rursus A et E, ubi α vitiosus est, integrum textum habent, quem correctione effectum esse necesse est credamus. et e.g. hi loci conferantur, quibus codex α peccat:

α	A et E
l. 433 *ἀμύνασθαι*	*ἀμύνεσθαι*
l. 951 *καταμάθομεν*	*καταμάθοιμεν*
l. 1022 *λαμπρότερον*	*λαμπρότατον*
l. 1182 *πῆμα*	*κῦμα*
l. 2095 *τῇ* om.	

Ex his intelligi oportet codices A et E inter se plane disiuncta apographa codicis α esse non posse. et E quidem non ex ipso codice α descriptum esse, cum indicia omnino desint, concludere licet. restant igitur duae explicandi rationes: aut E est apographon codicis A, aut uterque ex eodem exemplari exscriptus est, quod et errores et correctiones utriusque communes iam habuit. illud autem ideo non est probabile, quod E et ab A discrepans compluribus locis verum et integrum textum exhibet et in eum corrigendi et transcribendi temporum ordinem, quem de A codice statuere potuimus, inseri non potest (vide supra). haec igitur amplectenda est explicatio, A et E ex uno eodemque exemplari descriptos esse, quod tamen, cum et A et E meliorem quam α habeant textum, non idem quod α esse potest. sequitur ergo, ut codicem quendam inter α ab una parte et ab altera parte A et E interfuisse et ex hoc codice, qui iam dudum perierit, et A et E transcriptos esse credendum sit. in his ita explicandis illud tamen maximam dubitationem movet, quod, si recte ordinem temporum ex epistulis Planudis computavimus et A codicem in annum 1296 iure rettulimus, codicem quendam inter α ex una parte, ex altera autem A et E medium fuisse temporis ratione habita aegerrime sane potest credi. apparet igitur in tota hac re magnam cautionem adhibendam esse. existimandum esse opinor codicem illum inter α et A, E medium, quo nescio an Planudes in laboribus suis usus sit, continuae retractationi atque correctioni subiectum fuisse et A priore horum laborum tempore descriptum et deinde ipsum quoque saepius correctum esse, E autem posterius transcriptum esse.

Restant iam tredecim libri manu scripti, qui ad editionem Planudeam pertinent, qui tamen, cum omnes apographa sint codicis A,

quem servatum esse diximus, minoris momenti sunt. hos autem quattuordecim codices a ceteris tribus Planudeis separatos unam esse familiam, ex his mendis, quae huius familiae propria sunt, clare patet:

A ceterique	α, E, n
l. 154 *ἀρρενικὰ καὶ*	*ἀρρενικὰ*
l. 1333 *ἀμφοτέροισι*	*ἀμφοτέρῃσι.*

Inde ab A codices rursus in duas stirpes discedunt, quarum altera e codice Vat. gr. 139 cum septem ex eo descriptis libris, altera e codice Vat. gr. 1013 cum quattuor eius apographis constat. ex his duobus libris codex Vat. gr. 139 tum demum scriptus est, cum correctiones, quas litteris A^a signavimus, iam factae essent. pluribus correctionibus posterius factis, quae litteris A^b designatae sunt, codex Vat. gr. 1013 transcriptus est (qua de re vide supra).

Codex igitur Vat. gr. 139 et septem eius apographa, cod. Laur. gr. 80,5, cod. Vat. Urb. gr. 99, cod. Vat. Urb. gr. 100, cod. Matr. 4692, cod. Laur. gr. 56,7, cod. Laur. gr. conv. soppr. 57, cod. Marc. gr. 248, unam familiam faciunt, quae e codice Vat. gr. 1013 et quattuor eius apographis mendis quibusdam manifestis distinguitur. tamen minus perspicuum est duos huius familiae codices, quippe quos manum correctoris passos esse appareat, re vera huc pertinere. haec autem mendorum exempla afferre velim:

cod. Vat. gr. 139 cum apographis	cod. Vat. gr. 1013 cum apographis
2 l. 16 *καθόλου* (– Matr., Marc.)	*καθόδου*
l. 23 *αὐτοῦ* om. (– Marc.)	
l. 62 *τὸ*² om.	
l. 89 *λέγω* (– Matr., Marc.)	*λέγων*
l. 180 *ἐναργεδέστερος* (– Matr.)	*ἐναργέστερος*
l. 1357 *τειρεσίλαο* (– Matr., Marc.)	*τειρεσίαο*
l. 1415 *ἀπεικάζειν* (– Marc.)	*ἀπεικάζει*
l. 1513 *γαῖα* (– Matr., Marc.)	*γυῖα.*

At contra codex Vat. gr. 1013 et quattuor eius apographa, cod. Laur. gr. 80,21, cod. Laur. gr. 80,30, cod. Vat. gr. 2175, cod. Par. suppl. gr. 1095, una familia continentur, quam a codice Vat. gr. 139 septemque eius apographis diversam esse ex his perspicuis erroribus apparet:

cod. Vat. gr. 1013 cum apographis	cod. Vat. gr. 139 cum apographis
2 l. 11 *τινος*	*τινων*
l. 68 *τούτων*	*τούτου*
l. 124 *καὶ τὸ χρέως* om.	

l. 1348 *πατροκλοῖο* *πατροκλῆος.*

Sed ut ad codicem Vat. gr. 139 et septem libros, qui ex eo descripti sunt, tractandos redeamus, iam supra exempla attulimus mendorum, quibus probatur hos codices propriam esse familiam a codice Vat. gr. 1013 et eius apographis disiunctam. codicem autem Vat. gr. 139 exemplum esse codicis A[1]) ex his praetermissionibus plane elucet:

l. 200–201 *τοῦ χαλκοῦ ... τῇ καινότητι* (a. corr.)
l. 489–490 *προειπὼν ... νέφος* (a. corr.).
atque illa quidem praetermissio spatium totius lineae codicis A explet, huius autem causa est, quod vox *νέφος* in duabus continuis lineis posita est et in inferiore quidem linea oblique sub eadem in superiore linea voce.

Porro septem illi codices, qui e codice Vat. gr. 139 orti sunt, in tres stemmatis ramos digeri possunt, quorum unus constat e codice Laur. gr. 80,5 et codicibus Vat. Urb. gr. 99 et 100, quorum propinquae cognationi cum multa tum haec mendorum exempla documento sunt:

cod. Laur. gr. 80,5 cognatique duo	codd. cett.
l. 191 *τυπώσας ... τὸν ἄραβον* om.	
l. 197 *τὸ πυρετὸν*	*τὸν πυρετὸν*
l. 1320 *βουλὴν*	*βούλησιν*
l. 1383 *σῶμα*	*σῆμα*
l. 1422 *διεσπαρμένους*	*διεσπαρμένον.*

ex maximi quidem momenti est praetermissio l. 191 facta, quippe quae tantum spatium quantum tota linea codicis Vat. gr. 139 compleat. certo igitur contendere possumus hos tres codices apographa esse codicis Vat. gr. 139.

Cum autem, quas rationes haec tria apographa inter se habeant, quaeritur, apparet codices Vat. Urb. gr. 99 et Vat. Urb. gr. 100 omnia ea vitia, quae sunt in codice Laur. gr. 80,5, habere, paucis exceptis, quae facile correcta sunt, ac praeterea utrumque per se propriis quibusdam vitiis laborare. contra, quantum cognoscere potui, non plus unum mendum commune habent. quae cum ita sint, in promptu est rem ita explicare, ut codices Vat. Urb. gr. 99 et Vat. Urb. gr. 100 inter se diversa apographa codicis Laur. gr. 80,5 esse et hunc quidem e co-

---

1) Eiusdem sententiae sunt Titchener 25–31 (62); Lowe 30–36 (63); Einarson – De Lacy 1951, 103 (4), 106 (37), 107 (24 et 23); Einarson – De Lacy 1958, 221–222 (17, 12, 8), 223 (47); Valgiglio 1964, XLII (37); Valgiglio 1973, LXXII (6); Hillyard 31 (15). de codice Vat. gr. 139 cf. etiam Wegehaupt 1911, 154 (20: apographon exemplaris codicum α, A, E, Vat. gr. 1013 communis); Hubert 1938, XXI–XXII (49: codice, qui periit, intercedente ab α oriundus).

dice Vat. gr. 139 descriptum esse credamus.[1]) haec autem exempla mendorum, quae codicis Vat. Urb. gr. 99[2]) propria sunt, proferri possunt:

cod. Vat. Urb. gr. 99	codd. cett.
2 l. 8 *κυμαίων*	*κυμαῖον*
l. 124 *πηνέλεος*	*πηνέλεως*
l. 1353 *τὸ αἷμα* om.	
l. 1445 *ὀργήν* om.	

Rursus codex Vat. Urb. gr. 100[3]) e. g. his mendis peculiaribus distinguitur:

cod. Vat. Urb. gr. 100	codd. cett.
2 l. 87 *κάρτιστος*	*κάρτιστοι*
l. 188 *ἐγγεγραμμένοις*	*ἐγγραμμάτοις*
l. 1456 *τῷ θυμῷ*	*τὸν θυμὸν*
l. 1472 *τρόμενος*	*τρόμος.*

Iam vero alter stemmatis ramus eorum codicum, qui e codice Vat. gr. 139 orti sunt, hos tres libros manu scriptos continet: cod. Matr. 4692, cod. Laur. gr. 56,7, cod. Laur. gr. conv. soppr. 57. hos enim libros necessitudine quadam, etsi paulo minus perfecta, inter se coniunctos esse colligi potest e communibus eorum mendis, quorum haec e. g. profero:

cod. Matr. 4692 cognatique duo	codd. cett.
2 l. 15 *τῆς* om.	
l. 52 *παρεσχημένοις*	*παρεσχημένος*
l. 152 *καὶ* om.	
l. 203 *ἐπίθετον* post *λόγοις* add.	
l. 1476 *ὑλάκτοι*	*ὑλάκτει.*

1) Eandem opinionem habent Weil – Reinach XLII–XLIII (39); Wegehaupt 1909, 1034 n. 1; Wegehaupt 1911, 150 et 154 (20); Behr 74–75 (2); Titchener 25–27 (62); Lowe 30–35 (63); Pohlenz 1925, XXIX; Hubert 1938, XV (78), XXI (49); Einarson – De Lacy 1951, 106 (37), 107 (24); Valgiglio 1964, XLIII (37); Valgiglio 1967, 108–109 (37); Hillyard 31 (15). alibi codex Laur. gr. 80,5 ex ipso codice A originem trahit; cf. Einarson – De Lacy 1951, 103 (4), 107 (23); Einarson – De Lacy 1958, 221 (17, 12, 8), 223 (47); Valgiglio 1973, LXXV (6).

2) De codice Vat. Urb. gr. 99 e codice Laur. gr. 80,5 descripto cf. Hubert 1938, XV (78), XXI (49); Einarson – De Lacy 1951, 106 (37), 107 (24 et 23); Valgiglio 1964, XLIII (37).

3) De codice Vat. Urb. gr. 100 e codice Laur. gr. 80,5 exscripto cf. Wegehaupt 1911, 150 (apographon codicum Vat. gr. 1013 [20] et Laur. gr. 80,5); Lowe 30–35 (63); Pohlenz 1925, XXIX; Hubert 1938, XXI (49); Valgiglio 1964, XLIII–XLIV (37); Valgiglio 1967, 109–110 (6); Valgiglio 1973, LXXX–LXXXI (6).

His mendis quamquam probari non potest hos tres codices a codice Vat. gr. 139 oriundos esse, tamen, ut ita putemus, ipsa ratione deducimur. sed cum hi tres codices haec communia habeant menda et in duos stemmatis ramos discedant, necesse est codicem quendam hodie amissum medium inter eos et codicem Vat. gr. 139 interfuisse credamus. alter autem ramus est codex Matr. 4692, alter e codice Laur. gr. 56,7 et codice Laur. gr. conv. soppr. 57 constat. haec autem codicis Matr. 4692 propria vitia afferre lubet:

cod. Matr. 4692	codd. cett.
2 l. 5 *διὰ βραχέων* om.	
l. 204 *ἅπερ οἰκείως* om.	
l. 1352 *ποιεῖν*	*πιεῖν*
l. 1440 *τὴν τούτου διαφορὰν εἶδεν*	*εἶδε τὴν τούτου διαφοράν*
l. 1441 *εἰπὼν* post *ἐποίησεν* add.	

Rursus in codice Matr. 4692 multa correcta sunt, quae neque in codice Vat. gr. 139 emendata sunt neque correcta esse potuerunt in codice illo medio, quem una ex parte codicis Matr. 4692, altera ex parte codicis Laur. gr. 56,7 et codicis Laur. gr. conv. soppr. 57 commune exemplar fuisse statuere potuimus. quamobrem necesse est, inter hoc commune exemplar et codicem Matr. 4692 alium codicem hodie perditum, in quo correctiones illae iam factae essent, intercessisse credamus.

Reliquos autem huius rami codices, cod. Laur. gr. 56,7 et cod. Laur. gr. conv. soppr. 57[1]), a codice Matr. 4692 disiunctos proprium ramum efficere ex his e. g. erroribus discimus:

cod. Laur. gr. 56,7 et cod. Laur. gr. conv. soppr. 57	codd. cett.
2 l. 15 *ἱστορεῖ*	*ὑστερεῖ*
l. 104 *ὁπτότερος*	*ὁππότερος*
l. 129 *λωτέντα*	*λωτεῦντα*
l. 1368 *δεσμώτηρον*	*δεσμωτήριον.*

de ratione, quae est inter hos duos libros manu scriptos, cod. Laur. gr. 56,7 et cod. Laur. gr. conv. soppr. 57, adnotandum est illum codicem paucis et levibus correctioni-

---

1) Codicem Laur. gr. conv. soppr. 57 partem modo esse codicis, qui nunc in quattuor divisus est, in descriptione codicum demonstratum est. cf. Wegehaupt 1906, 28–29; Ziegler 1907, 195 n. 1; Wegehaupt 1909, 1034 n. 1; Titchener 12–13; Lowe 17; Pohlenz 1925, XXIX. codex hic principalis vulgo exemplum codicis Vat. gr. 139 esse existimatur; cf. Studemund 153–154 (39); Weil – Reinach XLIII (39); Wegehaupt 1909, 1034 n. 1; Titchener 25–27 (62); Lowe 30–35 (63); Pohlenz 1925, XXIX; Hubert 1938, XV (78), XXI (49); Einarson – De Lacy 1951, 106 (37), 107 (24); Einarson – De Lacy 1958, 223 (47); Valgiglio 1964, XLIII (37).

bus exceptis cuncta menda, quae sunt in hoc, una cum suis propriis erratis habere. itaque veri simile, etsi hoc stemmatis loco minoris momenti, est codicem Laur. gr. 56,7[1]) descriptum esse ex codice Laur. gr. conv. soppr. 57. et haec quidem exempla vitiorum, quae illius codicis propria sunt, afferri possunt:

cod. Laur. gr. 56,7	codd. cett.
2 l. 99 *κεκληγότος*	*κεκληγότες*
l. 1429 *εἰπεῖν* om.	

Iam vero inter septem illos libros manu scriptos, qui e codice Vat. gr. 139 originem ducunt, tertius quoque stemmatis ramus discerni potest, qui codice Marc. gr. 248 solo efficitur.[2]) et haec quidem menda huic codici peculiaria proferre velim:

cod. Marc. gr. 248	codd. cett.
1 l. 36 *ὅθεν ... Ὅμηρος* om. (a. corr.)	
2 l. 58 *ἀπάγεται*	*ἐπάγεται*
l. 153 *ἤ* post *συνηθείας* add.	
l. 961–962 *ὑπέλαβεν ... Ὠκεανός θ'* om. (a. corr.)	
l. 1460 *γὰρ*	*δέ.*

codicem autem Marc. gr. 248 e codice Vat. gr. 139 ortum esse e duobus praetermissionibus, quas supra indicavi, apparet, quippe quae singulas exemplaris lineas adaequent. nec tamen credendum est codicem Marc. gr. 248 ex ipso codice Vat. gr. 139 transcriptum esse. cum enim correctiones quasdam habeat, quae non sunt in codice Vat. gr. 139, veri simillimum est inter hos duos codices alium quendam, hodie perditum, medium fuisse, in quo hae correctiones iam factae essent.

Sequitur, ut de codice Vat. gr. 1013 et de quattuor codicibus, qui ex eo pendent, dicamus. et quod de aliis scriptis, quae ad Moralia pertinent, statutum est, codicem Vat. gr. 1013 apographon esse codicis A[3]), idem recte iudicandum esse mihi videtur de libro De Ho-

---

1) De codice Laur. gr. 56,7 e codice Barb. gr. 182 descripto cf. Wegehaupt 1911, 149.

2) Eiusdem opinionis sunt Studemund 153–154 (39); Weil – Reinach XLI (39); Wegehaupt 1909, 1034 n. 1; Wegehaupt 1911, 150 (20); Behr 74–75 (2); Titchener 25–27 (62); Lowe 30–35 (63); Pohlenz 1925, XXIX; Hubert 1938, XV (78), XXI (49); Einarson – De Lacy 1951, 103 (4), 106 (37), 107 (24 et 23); Einarson – De Lacy 1958, 221–222 (17, 12, 8), 223 (47); Valgiglio 1964, XLII–XLIII (37); Valgiglio 1967, 109 (6); Valgiglio 1973, LXXX (6); Hillyard 31 (15).

3) De exemplaribus Moralium, quae in codice Vat. gr. 1013 agnoscuntur, vide Wegehaupt 1911, 154 (20: exemplum codicis, e quo α, A, E, cod. Vat. gr. 139 omnes originem trahunt); Titchener 42–48 (62: exemplum codicis A); Lowe 40–45 (63: ex A alio codice medio descendens); Hubert 1938, XXI–XXII (49: ab A, codice nunc deperdito intercedente, oriundus); Einarson – De Lacy 1951, 103 (4: ex A alio codice medio ortus), 106 (37: apographon codicis A), 107 (24: ex A alio codice intercedente ortus; 23: apographon codicis A); Einarson – De Lacy 1958, 221–222 (17, 12, 8: ab A alio codice intercedente oriundus), 223 (47: exemplum codicis A); Valgiglio 1964, XLIV–XLV (37: exemplum codicis A); Valgiglio 1973, LXXII (6: exemplum codicis A); Hillyard 32–33 (15: ex A alio codice intercedente ortus).

mero, siquidem omnia codicis A menda in hunc codicem recepta et propria quaedam insuper addita sunt. cuius sententiae certa quidem indicia, velut praetermissiones verborum, quatenus textum examinavi, reperire non potui, sed tamen satis patet codicem Vat. gr. 1013 ex A codice bis correcto descriptum esse. neque tamen codex Vat. gr. 1013 textum magis emendatum quam A habet, ob eamque rem, quantum ad opus De Homero pertinet, causa non est, cur, id quod de aliis Moralium libris viri docti statuerunt, codicem quendam inter A et hoc eius apographon medium fuisse credamus.

Iam vero quattuor codices a codice Vat. gr. 1013 originem habent, id quod ex ea re manifesto apparet, quod paene omnia huius codicis menda exigua modo correctione adhibita in eos recepta ac praeterea nova quaedam in iis addita sunt. codices autem a codice Vat. gr. 1013 oriundi in tres stemmatis ramos discedunt, qui suis quisque mendis dignoscuntur. quorum unus e codicibus Laur. gr. 80,21 et 80,30 constat, qui his vitiis distinguuntur:

codd. Laur. gr. 80,21 et 80,30	codd. cett.
2 l. 42 *παρεσκεύασται*	*κατεσκεύασται*
l. 88 *συνθέντοις*	*συνθέτοις*
l. 209 *τοὺς* om.	
l. 1450 *τὸν θυμούμενον*	*τὸ θυμούμενον.*

atque codicem Laur. gr. 80,21 ex ipso codice Vat. gr. 1013 transcriptum esse ea res indicio est[1]), quod verba l. 1329–1330 posita, quae sunt *Ἔνεστι … παρίστησιν*, bis praebet. quae duplicatio eo effecta est, quod verba, quae sunt *ἔν-εστι* et *ἔν-θα*, in duabus codicis Vat. gr. 1013 lineis continuis ita collocata sunt, ut hoc verbum oblique sub illo locum habeat.

Iam de rationibus, quae inter codicem Laur. gr. 80,21 et codicem Laur. gr. 80,30, quos unum stemmatis ramum efficere vidimus, intercedunt, iudicaturis hunc codicem apographon esse illius ex eo apparebit[2]), quod praeter menda et emendationes, quae sunt in exemplari, non ita pauca vitia habet propria, e quibus haec e.g. afferri possunt:

---

1) De codice Laur. gr. 80,21 e codice Vat. gr. 1013 descripto cf. Studemund 153 (39); Weil – Reinach XLIII (39); Titchener 42–48 (62); Pohlenz 1925, XXIX; Hubert 1938, XXI (49); Einarson – De Lacy 1951, 106 (37), 107 (23); Einarson – De Lacy 1958, 227 (47); Valgiglio 1964, XLV (37). sunt, qui codicem quendam hodie perditum inter codicem Laur. gr. 80,21 et eius exemplar medium fuisse censeant; cf. enim Lowe 40–45 (63); Einarson – De Lacy 1951, 107 (24).

2) Eiusdem sententiae sunt Studemund 153 (39); Weil – Reinach XLIII (39); Hubert 1938, XXI (49); Einarson – De Lacy 1951, 106 (37); Valgiglio 1964, XLV (37).

cod. Laur. gr. 80,30	codd. cett.
2 l. 19–20 *ἀλλὰ ... τῶν Τρωικῶν* om.	
l. 81 *ἤδη ... ἄλλο* om.	
l. 210 *κυρίου*	*κυρίως*
l. 227 *χρῆσθαι*	*χρήσασθαι.*

et codicem quidem Laur. gr. 80,30 e codice Laur. gr. 80,21 descriptum esse vel maxime ea re probatur, quod verba 2 l. 19–20 posita praetermissa sunt, cuius praetermissionis ea est causa, quod in exemplari verba, quae sunt *τῶν Τρωικῶν*, in duabus continuis lineis eodem loco sunt posita.

Altera autem progenies codicis Vat. gr. 1013 est codex Vat. gr. 2175, qui his manifestis vitiis, quae eius sunt propria, distinguitur:

cod. Vat. gr. 2175	codd. cett.
l. 174 *καὶ*	*αἱ*
l. 174–175 *ἄορ ... λέγῃ* om.	
l. 1494 *συμβαινούσης*	*συμβαινούσας*
l. 1500–1501 *καὶ φλέγεσθαι* om.	

ex his mendis praetermissio verborum l. 174–175 facta plurimum valet ad eam rem demonstrandam, codicem Vat. gr. 2175, quod ad hunc Moralium librum attinet, a codice Vat. gr. 1013 repetendum esse. haec enim praetermissio inde orta esse videtur, quod vox *λέγῃ* bis adhibetur et in exemplari in duabus continuis lineis ita collocata est, ut in posteriore linea oblique sub eadem lineae prioris voce locum obtineat.

Tertia vero codicis Vat. gr. 1013 progenies est codex Par. suppl. gr. 1095, qui textum quidem Planudeae formae exhibet neque tamen ad codices Plutarchi pertinet. hic quoque codex haud ita paucis propriis mendis distinguitur, e quibus haec proferre velim:

cod. Par. suppl. gr. 1095	codd. cett.
2 l. 129 *λωτεῦνται*	*λωτεῦντα*
l. 130 *λωτεύονται*	*λωτεύοντα*
l. 1390 *κωνωνίαν*	*κοινωνίαν*
l. 1516 *ὀρθὰ*	*ὀρθαί.*

4. De stirpe littera Γ designata

Ex hac stirpe, quae undecim libros manu scriptos amplectitur et a codice quodam hodie perdito descendit, una cum codicibus editionis Planudeae et codice Vind. Pal. suppl. gr. 23 altera stemmatis linea libri De Homero efficitur. ac iam vidimus editionem Planudeam et stirpem **Γ** imprimis ea re dilucide inter se discerni posse, quod in exemplari stirpis **Γ** magnam vim insignium compendiorum dicendi fuisse apparet, e quibus multa non temere ac fortuito facta esse videntur sed quoniam librarius textum breviorem reddere studuit. cui

studio exemplar stirpis Γ tantopere subiectum fuisse ea re explicandum esse putaverim, quod textus a memoria primigenia, quae erat intra Plutarchi Moralia, absolutus pro commentario quodam habitus sit, qui idoneus esset, qui, ut studia Homeri aggredientibus auxilio esset, separatim traderetur aut qui in collectiones librorum artis praecepta continentium reciperetur. quo factum est, ut librarii postea textum genuinum minore cum cautione ac diligentia reddiderint. ii autem libri manu scripti, quos hic littera Γ notavimus, non plane inter se conveniunt, sed in duas familias discedunt. quarum altera e tribus codicibus constat, cod. Ricc. gr. 30 (**r**), cod. Ambr. gr. 348, cod. Parm. gr. 2495 (**a**), altera reliquos octo codices amplectitur, qui sunt cod. Athous Iber. 83, cod. Guelf. 4210 (**m**), cod. Laur. gr. 32,4, cod. Laur. gr. 56,25, cod. Marc. gr. 531, cod. Marc. gr. 611, cod. Par. gr. 1868, cod. Par. suppl. gr. 541 (**p**). et illa quidem familia ab hac multis et manifestis mendis distinguitur, quibus tres illos codices communi cuidam exemplari, quod iam periit, ortum suum debere probatur. confer enim e. g. hos locos:

cod. Ricc. gr. 30 cognatique duo	codd. cett.
l. 1384 *ἐπέχεται*	*ἕπεται*
l. 1408 *λέγονται*	*λέγοντι*
l. 1434 *ὄντως*	*οὕτως*
l. 1451 *καθαπτόμενον*	*καθαπτόμενος*
l. 1459 *ὅτι καὶ*	*οὔ τι καθ'*
l. 1461 *περιέστησαν*	*περ ἔτισαν*
l. 1465 *ἡδάνεται*	*οἰδάνεται*
l. 1474 *κάραν*	*καρδίαν*
l. 1482 *τρομέης*	*τρομέει*
l. 1516 *ἔστασαν*	*ἔσταν.*

Rursus altera familia, quae octo codices complectitur, a codice Ricc. gr. 30 et duobus ei propinquis codicibus indubitatis quibusdam vitiis distinguitur, e quibus apparet hos quoque octo libros manu scriptos e communi quodam exemplari, quod iam amissum est, ortos esse. et haec quidem exempla annotari possunt:

cod. Athous Iber. 83 cognatique septem	codd. cett.
l. 1346 *ποιεῖ*	*ποιῶν*
l. 1356 *δεῖ νομίζειν*	*νομίζει*
l. 1399 *ἣν οὕτω*	*ταύτην δὲ*
l. 1433 *τὴν τοῦ σώματος*	*ἣν ἔσχε τῷ σώματι*
l. 1435–1436 *τούτῳ … προσαγορεύει* om.	
l. 1438 *τοῦ δὲ ἀλόγου*	*τὸ δὲ ἄλογον*
l. 1465 *ἐκείνων*	*ἐκείνου*
l. 1487 *τὸ θυμικὸν*	*τὸ ἡγεμονικὸν*

l. 1496 *ἐμφαίνει*	*ἐμφαίνων*
l. 1505 *τὴν ἐπιφάνειαν* om.	

Iam vero priorem familiam diligentius considerantibus apparebit tres illos codices non plane eundem textum praebere sed in duos ramos dividi posse, quorum alter est codex Ricc. gr. 30, alter codices Ambr. gr. 348 et Parm. gr. 2495 continet. et ille quidem codex haec e. g. propria habet vitia, quibus a ceteris duobus distinguitur:

cod. Ricc. gr. 30	codd. cett.
2 l. 5 *τὸ γένος*	*τοῦ γένους*
l. 8 *ὁ φιλόσοφος* om.	
l. 63 *ἡρωικὸν*	*ἡρῷον*
l. 70 *τῶν ἑλλήνων διαλέκτου*	*διαλέκτου τῶν ἑλλήνων (-ίδων)*
l. 106 *καὶ*	*ὡς*
l. 1342 *τοῦτο* om.	
l. 1369 *γὰρ* om.	
l. 1482 *στηθέων* om.	

Sed et reliquos duos libros, codicem Ambr. gr. 348 et codicem Parm. gr. 2495, a codice Ricc. gr. 30 discrepantes inter se cohaerere haud ita paucis, quae eorum sunt propria, mendis efficitur, quae menda indicio sunt hos codices codicem quendam hodie perditum commune exemplar habuisse. tamen, quod mox videbimus, textum huius codicis contaminatum fuisse oportet. ac textum primigenium, a quo scriptores codicum, de quibus agitur, profecti sunt, ad similitudinem textus codicis Ricc. gr. 30 proxime accessisse credendum est. hunc autem textum postea correctum esse opinor ad normam codicis cuiusdam, qui textum eiusdem formae habuerit, quam in codice Athoo Iber. 83 et septem ei propinquis codicibus inveniamus. quae opinio gravissimo nititur indicio. ut enim iam vidimus, textus exemplaris, quo longius legentes progredimur, eo saepius et clarius cum ea textus forma, quam codex Ricc. gr. 30 praebet, convenire videtur. emendationes autem ad normam codicis Athoi Iber. 83 eique cognatorum codicum factae eodem modo sensim pauciores fiunt. et certe et ad animi naturam et ad usum pertinet operam correctoris, quo longius textus extenditur, eo magis languescere ac deficere. exemplar autem codicis Ambr. gr. 348 et codicis Parm. gr. 2495 re vera e codice ad familiam codicis Athoi Iber. 83 eique cognatorum codicum pertinente emendatum esse, et id quidem praecipue in priore textus parte, ex iis locis maxime apparet, quibus lectiones falsae, quae huius familiae propriae sunt, in illum codicem receptae sunt; qua tamen in re excipiendi sunt nonnulli loci codicum Laur. gr. 32,4 et 56,25, qui co-

dices correctoris manum passi sunt. verus autem textus non minus in codice Ricc. gr. 30 quam in codice Par. gr. 2697 (o) et in editione Planudea reperiri potest. e. g. haec menda afferri licet:

cod. Ambr. gr. 348, cod. Parm. gr. 2495, cod. Athous Iber. 83 ceterique	o, Π, cod. Ricc. gr. 30
l. 125 *συναλοίφειν*	*συναλείφειν*
l. 158 *ἡμετέρων*	*ὑμετέρων*
l. 180 *πάντα*	*πάντως*
l. 1518 *θαλπωρεῖν*	*θαλπωρήν.*

codices autem Ambr. gr. 348 et Parm. gr. 2495 eiusdem esse originis ex ea quoque re apparet, quod textu ad finem perducto ultima pars, l. 2717–2724 *παρέσχεν ... συνείροντες*, in utroque codice iterum posita est.

Etiamsi igitur a codice Ricc. gr. 30 codices Ambr. gr. 348 et Parm. gr. 2495 seiungere potuimus, hi tamen duo non unam eandemque textus formam exhibent, sed multis locis inter se dissentiunt et saepius quidem ita, ut codex Ambr. gr. 348 consentiat cum codice Ricc. gr. 30 et cum altera stirpis Γ familia, quae codicem Athoum Iber. 83 eiusque propinquos amplectitur, cum contra codex Parm. gr. 2495 eam lectionem, quae pro vera habenda est, praebet, quae etiam in codice Par. gr. 2697 (o) et in editione Planudea reperitur. quam rem facillime explicare possimus, si inter codicem Parm. gr. 2495 et exemplar eius, quod ei cum codice Ambr. gr. 348 commune fuerit, alium quoque iam perditum codicem intercessisse putemus, in quem lectiones receptae essent e codice quodam, qui propiore cognatione codicem Par. gr. 2697 (o) vel editionem Planudeam attingeret. neque tamen fieri posse videtur, ut, e quo fonte hae lectiones fluxerint, accuratius definiamus. iam hos locos e. g. proferre velim, quibus codex Parm. gr. 2495 veras lectiones, quas emendationi deberi veri simile est, exhibet ideoque a ceteris stirpis Γ codicibus dissentit, paucis tamen locis, quibus etiam codices Laur. gr. 32,4 et 56,25 correcti sunt, exceptis.

o, Π, cod. Parm. gr. 2495	Γ (– cod. Parm. gr. 2495)
2 l. 42 *μυθώδης*	*θυμώδης*
l. 42 *ἀγωνίας*	*ἀγορίας*
l. 48 *μυθώδεσι*	*θυμώδεσι*
l. 1381 *ἐν κίρκης μεγάρῳ*	*ἐν κίρκῃ καὶ μεγάρῳ*
l. 1391 *ἄλλων ζῴων*	*ἀλόγων ζῴων*
l. 1494 *φύσει συμβαινούσας*	*συμβαινούσας φύσει.*

Iam supra manifesta exempla errorum attulimus, qui indicio sunt codicem Athoum Iber. 83 et septem eius propinquos unam familiam

constituere, quae e communi archetypo orta est. cum autem nunc ad hos octo codices diligentius examinandos, ut, quas rationes inter se habeant, diligentius cognoscamus, nos convertimus, facile videbimus unumquemque sibi peculiaria menda exhibere; qua ex re concludere licet non quemquam eorum exemplar fuisse ullius, qui servatus est, codicis. sed difficile sane est, quae rationes inter hos codices intercedant, accuratius definire, quod forsitan, cum de hac stemmatis parte agitur, minoris sit momenti. quamobrem satis habemus hos octo codices ex eodem archetypo ortos esse statuere et insuper inter quosdam ex iis et hoc exemplar alium quoque codicem intercessisse ostendere. veri simillimum enim est codicem Athoum Iber. 83 et codicem Marc. gr. 531 idem exemplar secutos esse, siquidem haec menda utriusque sunt communia:

cod. Athous Iber. 83 et cod. Marc. gr. 531	codd. cett.
2 l. 64–65 *καλούμενος σπονδεῖος*	*σπονδεῖος καλούμενος*
l. 97 *καὶ*^{1} om.	
l. 100 *ὡς*	*ὡς τὸ*
l. 204 *ἐμπορία*	*εὐπορία*
l. 1359 *τοῦ* om.	
l. 1509 *ὑπὸ*	*ὑπαὶ.*

Porro veri simillimum etiam codices Laur. gr. 32,4 et Laur. gr. 56,25 e codice nunc perdito descriptos esse, quem inter eos et codicem illum octo horum codicum archetypum communem intercessisse credendum est. hi enim duo codices haud paucis locis eodem modo a ceteris dissentiunt, cuius rei haec exempla proferre velim:

codd. Laur. gr. 32,4 et 56,25	codd. cett.
2 l. 18 *τῶν* ante *Ἡρακλειδῶν* add.	
l. 126 *καὶ* om.	
l. 201 *τῶν λέξεων* om.	
l. 201 *τῆς* ante *ἐξουσίας* add.	
l. 210 *ἤπερ* om.	
l. 1449 *καρδίη*	*κραδίη.*

hos duos codices, de quibus nunc agitur, proprium stemmatis ramum efficere ex eo apparet, quod a sex illis codicibus, quibuscum una familia continentur, non raro discrepant. et cum in codices Laur. gr. 32,4 et 56,25 praecipue lectiones, quae editionis Planudeae propriae sunt, receptae esse videantur, credere licet commune exemplar ad eam textus formam correctum fuisse. praeterea in codice Laur. gr. 32,4 solo nonnulla et in textu et in margine ad normam editionis Planudeae correcta sunt.

5. De codice Vindobonensi Palatino suppl. gr. 23 (z)

In hoc codice[1]), quo scripta ad Plutarchi Moralia pertinentia, quae non sunt editionis Planudeae, continentur, ultimo loco etiam liber De Homero, etsi alia manu atque cetera opera scriptus, reperitur. et cum in hoc uno codice Plutarchi, quem Corporis Planudei, quod vocant, partem non esse constat, librum De Homero inveniamus, poterat quidem hic codex non nullius momenti esse, sed textus forma non genuina quaedam esse videtur, etiamsi singularem speciem prae se fert, cui, si textum universum spectes, in ceteris codicibus parem non reperias. textus enim magnopere contaminatus esse videtur et modo ad eam formam, quae est in editione Planudea, modo ad memoriam eius stirpis, quae littera **Γ** notatur, proxime accedit. ac rem ita se habere evidenter ex eo apparet, quod ex iis mendis, quae in **Γ** sed non in **Π** inveniuntur, quorum exempla supra allata sunt, nullum omnino in codice Vind. Pal. suppl. gr. 23 (**z**) reperitur et quod ex iis haud dubiis mendis, quae textus Planudei cum **Γ** collati propria sunt, quorum exempla itidem supra dedimus, non plus unum in eo, quem modo dixi, codice invenitur. observandum est etiam eas textus partes, quae in **Γ** praetermissae sunt, in **z** exstare et ea quidem forma, quae in editione Planudea occurrit. quae cum ita sint, difficile quidem esset diiudicatu, quo stemmatis loco hic codex collocandus esset, nisi adiumento esset res quaedam notabilis, ex qua discimus codicem **z** ortum esse a codice, qui eius codicis, qui commune exemplar stirpis **Γ** fuit, magnam similitudinem habuit sed etiam emendationes in se recepit e codice, cuius textus habuit formam multis rebus eius similem, quam in editione Planudea invenimus. haud paucis enim locis voces vel sententiae in **Γ** praetermissae sunt, quae in **Π** reperiuntur, cum in **z** aut primae modo litterae verborum, de quibus agitur, exscriptae sint aut lacunae in textu aperte indicentur. quod ita intelligendum est, ut codicem **z** transcriptum esse putemus e codice quodam, qui textus formam ei proximam habuerit, quam nunc in **Γ** inveniamus, ubi tamen plerumque singulae litterae omissae sunt neque lacunae indicantur. contra veri simile non est, si exemplar codicis **z** textu emendato atque integro eodemque textui stirpis **Π** simili innisum esset, futurum fuisse, ut e codice eiusdem generis atque codex archetypus stirpis **Γ** lacunae in exemplar illud susciperentur. huiusmodi autem mendorum haec sint exempla:

---

1) Cf. Wegehaupt 1912, 1608–1609; Pohlenz 1925, XXVII.

Π	cod. Vind. Pal. suppl. gr. 23	Γ
l. 242 *ὥσπερ δὲ*	*ὣς* et lac. et *δὲ*	*ὣς δὲ*
l. 345 *αἱματόεις*	*αἷμα* et lac.	om.
l. 675 *οὐ μόνον*	lac.	om.
l. 1446 *αὐτῷ*	lac.	om.
l. 2116 *εἶναι*	lac.	om.
l. 2139 *ὅτι*	lac.	om.

Etsi fieri non posse videtur, ut accurate definiamus, unde in exemplar codicis **z** hae omnes emendationes influxerint, tamen codicem quendam Plutarchi, qui operae edendi Planudis subiectus non fuerit, fontem fuisse credimus, quae quidem sententia eo confirmatur, quod textus codicis **z** nonnullis locis cum textu codicis Par. gr. 2697 (**o**) consentire videtur, exceptis tamen rebus quibusdam huius codicis propriis. itaque veri simile videtur exemplar codicis **z** emendatum esse e codice quodam, cuius textus forma simillima fuerit eius, quae in exemplari iamdudum perdito codicis Ambr. gr. 859 (**α**) fuerit. quae opinio aliquatenus ea re firmatur, quod **α**, praesertim antequam manum correctricem passus est, et **z** aliquot communibus mendis affecti sunt, cuius rei haec exempla annotari possunt:

α et **z**	codd. cett.
l. 152 *ἔστων καὶ ἐπέσθων ἀντὶ τοῦ* om. (a. corr. **α**)	
l. 583 *τοῦ*[2] om.	
l. 595 *τοῦ*[2] om.	
l. 599 *εἰποῦσα*	*εἶπε*
l. 857 *μυάων*	*μυιάων*
l. 1814 *δ'* om. (a. corr. **α**).	

6. De ceteris codicibus

His 32 libris manu scriptis, quos in stemmate collocare potuimus, pertractatis restat, ut de reliquis septem codicibus, quibus propter proprietates quasdam certus stemmatis locus assignari non potuit, breviter disseramus.

Ex his igitur septem codicibus codex Amstel. 66 et codex Plimpton 3 soli totum libri De Homero textum praebent. et ille quidem Demetrii Chalcondylae praefationem editionis principis Homeri, quae Florentiae anno 1488 publicata est, continet nec non tria scripta ad opera Homeri explicanda pertinentia, quae Herodoto et Plutarcho falso, Dioni Chrysostomo recte attribuuntur, quae editioni principi

tamquam prooemia quaedam addita sunt. vel ex hac causa veri simillimum fit codicem Amstel. 66 apographon esse editionis principis (qua de re vide infra) ideoque pro nihilo habendum.

Quae opinio ea re confirmatur, quod textus libri De Homero in hoc codice eam textus formam proxime sequitur, quam in editione principe invenimus, nisi quod aliquot leviora menda, quae maximam partem ad orthographiam pertinent, adiecta et verba nonnulla praetermissa sunt. atque imprimis insignis est praetermissio verborum l. 640–643 positorum, quae sunt *ῥημάτων ... ἀντί*, quae postea in margine addita sunt. quae praetermissio ideo facile fieri potuit, quod in editione principe vox *ἀντί* in duabus lineis continuis ita posita est, ut in inferiore linea oblique sub eadem in superiore linea voce locum habeat.[1])

Simillima est ratio codicis Plimpton 3, quo praeter ea scripta, quae sunt in codice Amstel. 66, Ilias quoque et Odyssea continentur. videmus igitur omnia, quae sunt in editione principe, hic esse reddita, ob eamque rem veri simillimum est etiam codicem Plimpton 3 ex editione principe descriptum esse, quae quidem opinio forma textus confirmatur.

Sequitur, ut de tribus libris manu scriptis agam, qui textum variae integritatis offerunt et ut prooemium scholiorum Iliadis id continent, quod fere pro paraphrasi libri De Homero vel collectione locorum ex eo excerptorum habendum est. sunt autem hi tres libri codex Ambr. gr. 426, qui operis De Homero 1 (?) et 2 cc. 8–51 continet, codex Mut. gr. 104, quo De Homero 2 cc. 19–90 continentur, codex Par. gr. 2682, qui plura quam ceteri duo praebens operis De Homero 1 (?) et 2 cc. 8–90 amplectitur. auctor vel potius compilator dicitur fuisse Isaacus Porphyrogenitus, quem alios quoque duos libellos de Homero scripsisse constat (quos H. Hinck anno 1873 edidit). de quo, quis fuerit, controversia inter viros doctos fuit, sed demonstrasse mihi videor eum fuisse tertium imperatoris Alexii I. filium, Isaacum nomine, quem saeculo XII priore vixisse constat.[2]) pars autem prior huius libri introductorii descriptio quaedam est vitae Homeri, cui summarium Iliadis et aliquatenus etiam Odysseae subiungitur. hic liber magnas similitudines libri De Homero 1 prae se fert, quem quidem

---

1) Huic codici cognatus esse videtur codex Walters 475; cf. G. Luck, A Late Greek Manuscript in The Walters Art Gallery, JWAG 41, 1983, 67–70.

2) Cf. J. F. Kindstrand, Isaac Porphyrogenitus, Praefatio in Homerum, edited with Introduction and Notes, Uppsala 1979 (Acta Universitatis Upsaliensis, Studia Graeca Upsaliensia 14), in quo libro pp. 13–20, quis librum, de quo agitur, scripserit, exquiritur.

librum aevo Byzantino scriptum esse suspicamur. tamen haec duo scripta inter se aperte distare ac potius communi cuidam fonti similitudinem debere mihi videntur. quare hanc huius operis partem inter codices libri De Homero numerandam non esse opinor. de posteriore autem prooemii parte dubitari non potest, quin e libro De Homero 2 pendeat, eamque excerptam esse putaverim ex iis eius libri partibus, quibus de variarum dialectorum apud Homerum usu et de tropis et figuris ab eo adhibitis agitur (cc. 8–90). tamen exemplar non accurate redditum est, licet ordo capitum servatus sit. est, ubi Isaacus Porphyrogenitus res singulas pluribus verbis persequatur, cum res copiosius explicet et nova exempla adiciat, est, ubi textum exemplaris breviorem reddat, id quod, quo propius finem progreditur, magis apparet. quapropter difficile est exemplari horum excerptorum in stemmate libri De Homero locum assignare. quamquam perspicuum est illum codicem cum codice Par. gr. 2697 (o) et editione Planudea propiore cognatione quam cum ea codicum stirpe, quam littera Γ notavimus, coniunctum fuisse. porro ratione temporum habita necesse esse apparet exemplar Isaaci Porphyrogeniti operae edendi Planudis antecessisse. est etiam, ubi textus similitudinem codicis Par. gr. 2697 prae se ferat.

Cui rei exemplo sunt verba 1 l. 110–111 posita, quae sunt *Τρῶας ... τοὺς μὲν*, quae in codice Par. gr. 2697 solo exstant, in ceteris autem codicibus praetermissa sunt. discimus autem e Praefatione Isaaci Porphyrogeniti p. 19,74–76 eadem verba in eius exemplari exstitisse. item l. 341–344 verba, quae sunt *ὡς εἶναι ... ἐντιθείς*, non servata sunt nisi in codice Par. gr. 2697, sed haec quoque verba in exemplari Isaaci Porphyrogeniti (cf. cod. Par. gr. 2682 f. 8^r) fuerunt.

Cum igitur exemplar Isaaci Porphyrogeniti cunctis usque adhuc servatis codicibus antiquius fuerit, cum editioni Planudeae tempore antecesserit, cum quibusdam locis ut codex Par. gr. 2697 textum magis integrum habuerit, poterant quidem hi tres codices, de quibus nunc agitur, magni pretii esse, sed omnino obstat, quod res atque sententiae mutatis verbis ac locutionibus redditae sunt; quare fieri vix potest, ut certo eum textum restituamus, quem Isaacus Porphyrogenitus in exemplari suo legisse putandus est.

Iam de codice Par. gr. 1270 pauca dicenda sunt, qui fragmentum modo textus, quo de agitur, continet, eam partem dico, qua de diversarum dialectorum apud Homerum usu disseritur, De Homero 2 cc. 8–14. quae pars quoniam brevissima est ac praeterea a vera atque propria memoria textus seiuncta traditur, valde difficile est huic tam brevi fragmento locum in stemmate assignare. tamen facile perspici-

tur hoc fragmentum sumptum esse e codice quodam, cui cum codice Par. gr. 2697 (o) et editione Planudea propius cognatus fuerit quam cum ea stirpe, quam littera Γ notavimus. ac rem ita se habere e comparatione horum locorum perspicuum fore spero:

o, Π, cod. Par. gr. 1270	Γ
2 l. 70 *ἑλληνίδων*	*ἑλλήνων*
l. 91 *εἰς τὸ ει*	*εἰς τὴν ει δίφθογγον*
l. 114 *ἀθηναίη*	*ἀθήνη*
l. 117 *ὡς τὸ διομήδεος*	*διομήδεος σαπφόος*
l. 117–118 *καὶ τῶν … νυμφέων*	*καὶ τὰς … περσέων*
l. 130 *τῶν τοιούτων εὐκτικῶν*	*τῶν εὐκτικῶν τῶν τοιούτων.*

quod autem nullae earum lectionum, quae codicis Par. gr. 2697 et duorum ei cognatorum codicum (de quibus vide supra) propriae sunt, in codice Par. gr. 1270 inveniuntur, id ita intellegendum esse crediderim, ut exemplar huius fragmenti in codice quodam, qui editionis Planudeae pars fuerit, quondam fuisse putemus. tamen fieri non potest, ut hanc textus particulam inter ceteros codices, qui ad hanc stemmatis stirpem pertinent, collocemus.

Denique notandum est codicem Marc. gr. 526, qui excerpta a cardinali Bessarione collecta continet, etiam operis De Homero 2 cc. 72–73 exhibere. brevitatis causa hoc fragmentum in stemma codicum inseri non potest, sed descriptum esse credimus e codice quodam, qui textus formam Planudeam praebuerit. quae opinio et ea re confirmatur, quod fragmentum *περὶ ὁμήρου* inscribitur, et ideo quod codex Par. gr. 2697 (o), codices editionis Planudeae et codex Marc. gr. 526 aliquot locis insigni modo inter se consentiunt:

o, Π, cod. Marc. gr. 526	Γ
l. 738 *λέξεων*	*λόγων*
l. 744 *κατεξεσμένον*	*κατισχημένον*
l. 749 *τε ἰδὲ*	*τ' ἠδ' αὖ*
l. 755 *αὐτοῦ*	om.

7. De proprietatibus archetypi et singularum stemmatis linearum

Non erraverim, si dicam archetypum omnium libri De Homero codicum communem textum mendosum et parum diligenter elaboratum habuisse. velut propter brevitatem dicendi multis locis res ac sententiae difficiles sunt intellectu. quod minime mirum est, cum de textu artis praecepta continente agatur, qui studia Homeri incipientibus auxilio fuit quemque e rebus satis tritis ac trivialibus compositum esse recte dicas.

Iam vero menda archetypi, ut aetatem eius cognoscamus, diligentius examinantibus apparebit ea menda, quorum originem e scriptura unciali repetere possumus, praeter cetera conspicua esse. et haec quidem exempla proferre habeo:

codex archetypus	corrector
2 l. 35 *ΠΑΡΟΝΤΑ*	*ΓΑΡΟΝΤΑ* Wyttenbach
l. 189 *ΠΡΙΖΕΙΝ*	*ΤΡΙΖΕΙΝ* Barnes
l. 1414 *ΔΙΔΟΙ*	*ΔΗΛΟΙ* Wyttenbach
l. 1500 *ΕΓΓΙΝΕΣΘΑΙ*	*ΕΚΤΕΙΝΕΣΘΑΙ* Wyttenbach.

Contra talia archetypi menda, qualia e litteris minusculis falso lectis orta esse possunt, paucissima sunt. unum autem insigne exemplum notandum est:

codex archetypus	corrector
l. 1414 *ἀντι-*	*δυτμῇ* Wyttenbach.

Quae cum ita sint, credere licet archetypum litteris minusculis scriptum neque saeculo IX antiquiorem fuisse. et cum ea menda, quae e scriptura unciali perperam intellecta orta sunt, multo plura esse videantur, non necesse est, opinor, codicem quendam inter codicem prototypum litteris uncialibus scriptum et archetypum litteris minusculis exaratum intercessisse statuamus. hunc autem archetypum saeculo IX vel X, quo tempore studia humanitatis Byzantina primum floruerunt, scriptam esse non sine aliqua probabilitate contendere possumus.

Ex hoc igitur multis locis mendoso archetypo omnes, qui servati sunt, codices originem trahunt. in ea stemmatis linea, cuius praecipuus codex est Par. gr. 2697, non raro verus ac genuinus textus servatur, saepe etiam nova menda facta sunt. alterius lineae una stirps est editio Planudea, quae multis quidem locis textum clariorem melioremque praebet, quam tamen multo labore et opera in textu recensendo consumpta effectam esse opinamur. quocirca causa est, cur in textu huius stirpis nonnihil coniecturis deberi credamus. alterius autem stirpis exemplar putandum est fuisse codicem aliquanto peiorem codice archetypo, qui ipse quoque multis vitiis inquinatus fuerit. quo in exemplari multa intercidisse, multa legi non potuisse e codice Vind. Pal. suppl. gr. 23 intellegi licet. e codicibus autem stirpis Γ codex Ricc. gr. 30 pravitatem textus maxima cum fide servavit. contra altera stirpis Γ familia, quae e codice Athoo Iber. 83 et septem ei proxime cognatis libris constat, descendit ex exemplari, in quo librarius

frequentibus coniecturis his tot mendis mederi conatus est. quamobrem haec familia textum praebet, qui saepe facilius legi, sed raro pro genuino accipi potest (Stemma vide p. LXII).

IV. DE TESTIMONIIS

Cum liber De Homero ut compilatio, quam vocant, res e multis libris collectas contineat et omnia fere, quae a prioribus philologis de Homero explorata et scripta sunt, complectatur, quaestio de testimoniis saepe valde dubia atque incerta est. ab hac parte, cum de libri auctore et genere non satis liqueat, ne tum quidem, cum de verbis agitur, quae e libro De Homero allata esse videantur, exspectare possumus, ut certa huius originis indicia inveniamus. ab illa autem parte, cum hic liber res ex maiore parte usitatas contineat, quae e variis libris ad carmina Homeri enarranda compositis haustae sunt, quos quidem libros ipsos quoque res ex aliis scriptis collectas continuisse credimus, etiamsi verba quaedam aliunde allata esse videantur, valde incertum est, utrum re vera ex hoc De Homero libro an ex alio quodam opere, quo eaedem fere res tractarentur, sumpta sint. quae cum ita sint, de tota hac re iudicium semper incertum erit, sed tamen hic de locis quibusdam disserere velim, e quibus partim iam antea saepe tractati sunt, partim maiore cum probabilitate a libro De Homero repeti posse mihi videntur. et hi quidem loci in apparatu testimoniorum, qui inter apparatum locorum aliunde allatorum et apparatum criticum positus est, notati sunt.

Illi autem loci sunt verba aliunde allata vel potius excerpta, quae in Florilegio Ioannis Stobaei leguntur, de quibus, quas rationes cum libro De Homero haberent, viri docti priores, etsi varias sententias amplexi, saepe disputaverunt.[1]) equidem nunc locos Stobaei, de quibus agitur, enumerabo ac simul ea libri De Homero 2 capita indicabo, quae maiorem minoremve cum his locis similitudinem habere putaverunt.

---

1) Cf. Diels 88–89, qui locos Stobaei et locos similes huius De Homero libri a communi fonte repetendos esse existimat, licet in hoc libro permulta mutata sint. et similem opinionem habent Schrader 1899, 37 n. 1; Reinhardt 12–16; Thompson 179–182; Bernardakis 1896, IX–XLIV et Ludwich 552–553, qui Plutarchum communem auctorem fuisse censent. Baedorf autem 2–6 Stobaeum libro De Homero usum esse putat, et Wehrli 15–33 hunc librum iam ante Stobaei tempus confectum et absolutum fuisse opinatur. J. Mehler 32–36, quid existimet, se valde haesitare confitetur.

Stobaeus	De Homero 2
1 prooem. 2 p.16 W.	cf. c.145
1 prooem. 10 pp.21–22 W.	cf. c.145
1 c.10,6 p.120 W.	cf. c.93
1 c.10,11[b] pp.121–122 W.	cf. cc.99–100
1 c.21,4 pp.183–184 W.	cf. cc.94–95, 97–98, 103
1 c.22,2 pp.197–198 W.	cf. c.95
1 c.25,7 p.214 W.	cf. cc.104–105
1 c.41,10 pp.292–293 W.	cf. c.124
3 c.33,16 pp.681–682 H.	cf. c.149.

Ac primum quidem notandum est unum modo locum, Stob. 3,33,16, lemmate instructum esse, videlicet *Πλουτάρχου* (= fr. 207 Sandbach), ideoque valde dubitandum esse, rectene editor hoc nomen ceteris locis addiderit. proficiscendum certe est ab hoc loco, qui unus testimonio Stobaei Plutarcho tribuitur. quo loco et loco De Homero 2 c. 149 inter se collatis haud parvae dissimilitudines apparebunt. similitudines autem re vera positae sunt in ipsa voce, sub qua quaerendum est, *ἐχεμυθία*, et in duobus locis ex Homero allatis, qui tamen breviore modo in libro De Homero afferuntur. quare veri simile non est hos duos locos propius inter se cohaerere, sed potius crediderim utrumque originem e disputatione quadam trahere, cuius auctor sententias et rationes Pythagoreas apud Homerum investigare et conquirere voluerit, utrumque igitur eodem inniti exemplari. si autem lemma *Πλουτάρχου* recte positum esse existimatur, tamen ab animo meo impetrare non possum, ut id ad hunc De Homero librum ullo modo referri posse credam aut indicio esse Stobaeum hunc librum, sive ut nunc est sive ampliore forma confectum, Plutarcho tribuendum esse putavisse. mea quidem sententia haec quaestio facillime solvitur, si hunc locum, de quo agimus, ex opere Plutarchi hodie perdito sumptum esse existimamus, quod quidem opus *Ὁμηρικὰς μελέτας* fuisse veri simile est. atque in ceteris locis examinandis nonnumquam magnas similitudines, sed etiam magnas dissimilitudines invenimus; quamobrem causam non esse opinor, cur eos, cum praesertim omnes lemmate careant, cum libro De Homero rationes quasdam proprias habere credamus. immo mea quidem opinione ita iudicandum est, hos locos Stobaei similitudinem modo locorum libri De Homero prae se ferre, quam communi exemplari deberi crediderim. contra nequaquam confirmatum esse opinor hos locos e libro De Homero, sive hodiernae sive amplioris esset formae, petitos esse, ideoque mihi visum est eos neque inter testimonia ponere neque igitur ad textum constituendum adhibere.

Iam vero de locis alterius generis dicendum est. qui omnes aetate aliquanto posteriores sunt, de nonnullis valde incertum est, cui tempori attribuendi sint, de quibusdam est etiam dubium, utrum e libro De Homero arcessiti sint necne. qui loci hic sequuntur ordine litterarum, quae in singulis auctorum nominibus primae sunt, dispositi.[1])

In scholio in codice Darm. (saeculi XV) tradito, quod ad Dionysii Halicarnassensis Comp. epit. 21 p. 179 U.-R. pertinet, verba quaedam leguntur, quae forsitan ad librum De Homero 2 c. 72 referenda sint, quorum auctor Plutarchus fuisse dicitur. tamen in libro De Homero *χαρακτῆρες ... τῶν λόγων, τὰ καλούμενα πλάσματα* commemorantur, cum in textu scholii lectores ad vocem, quae est *σύνθεσις*, delegentur. ad textum constituendum hic locus nullius est momenti, poterat tamen, si aetatem cognovissemus, ad diiudicandum, quis auctor fuisset, nonnihil valere.[2])

Etymologicum Magnum, quod initio saeculi XII compositum est, s. v. *ἄψ* p. 184,31–33 pauca verba e libro De Homero 2 c. 9 petita praebet, quae haud dubie Plutarcho tribuuntur.

Apud Eustathium, Comm. ad *σ* 53, p. 1835,56–57 verba aliquot leguntur, quae ad librum De Homero 2 c. 145 fortasse referenda sunt, de quorum origine *κατὰ μὲν Πλούταρχον* dicitur. quod indicium aliquam vim habere poterat, si de hoc ipso libro De Homero factum esse pro certo affirmare liceret; tum enim concludendum esset hunc librum iam saeculo XII scriptum esse et ante tempus Maximi Planudis Plutarcho attributum esse. tamen verba magis trita ac vulgaria sunt, quam e quibus tale quid colligere possimus.

Opus Herodiani, quod De soloecismo et barbarismo inscribitur, quod secundum quattuor recentiores codices Parisinos (saeculi XV et XVI) editum est, in extrema parte (p. 312,3–9 Nauck) additamento auctum est, quod textus primigenii partem non fuisse elucet. quod additamentum, etsi id nullo modo indicatur, e libro De Homero 2 c. 26 allatum esse videtur. sed quo tempore haec particula textui addita sit, prorsus ignoramus.

Inter Scholia in Homeri Iliadem, quae L. Bachmann anno 1835 e codice Lips. gr. 32 (saeculi XIV) edidit, p. 663 scholion ad *Π* 856 (= SVF 2 fr. 778) pertinens invenitur, quod, cum verba utrobique fere eadem sint, e libro De Homero 2 c. 126 ortum esse videtur. de origine nihil quidem dicitur, sed cum haec scholiorum collectio ex aliis, quae adhuc servantur, scriptis conquisita sit, veri simillimum videtur hanc, quam diximus, esse originem.[3])

In scholiis ad Odysseam pertinentibus nonnullos locos e libro De Homero 2 allatos

---

1) De testimoniis libri De Homero vide Schmidt 10 n. 36; Baedorf 31–32; Schrader 1880–1882, 395; J. Mehler 23 n. 47; Schrader 1899, 22–23; Ludwich 553 n. 2.

2) Cf. Volkmann 1, XIV–XV; Baedorf 6; Wehrli 18–19.

3) Cf. E. Maass, Die Iliasscholien des Codex Lipsiensis, Hermes 19, 1884, 264–289; H. Schrader, Zur Beurtheilung der Iliasscholien des Codex Lipsiensis, Hermes 21, 1886, 206–212; H. Erbse, Beiträge zur Überlieferung der Iliasscholien, München 1960 (Zetemata 24), 6 n. 2; H. Erbse, Scholia Graeca in Homeri Iliadem 1, Berolini 1969, XXIII–XXIV et LXIX.

reperiri infra demonstrabitur.[1]) cum autem haec scholia et male et parum plene edita sint, necesse est hic ex parte litteris secundariis nitar.

Scholia ad Odysseam	De Homero 2
Sch. E ad δ 227	= c.201
Sch. EX ad ε 272	= c.106
Sch. EX ad ε 295	= cc.109–110
Sch. E ad ε 469	= c.109
Sch. HX ad ν 113	= c.58 (?)
Sch. HV ad ο 299	= c.21 (?)
Sch. X ad τ 86	= c.202
Sch. X ad υ 351	= c.108.

ex his scholia X[2]) ad ε 272, τ 86 et υ 351 nota *πλουτάρχου* insignita sunt. qui loci in his omnibus scholiis afferuntur, variae sunt amplitudinis, bonitatis auctoritatisque, sed nonnulli maiore sunt ambitu quam in huiusmodi rebus esse solent. haec tamen scholia, cum textum habeant ad formam textus Planudei proxime accedentem[3]), ad textum libri, quo de agimus, constituendum non magno sunt usui, quamquam interdum varias lectiones satis probabiles praebent, interdum ad textum melius intellegendum adiuvare possunt. quamobrem quae maioris momenti sunt discrepantiae, in apparatu critico adnotatae sunt.

In libello de schematibus rhetoricis scripto, qui, etsi sub nomine Zonaei fertur, tamen potius in schola Byzantina posteriore confectus esse videtur[4]), p. 167,2–10 Spengel locus paulo amplior exstat, qui iisdem fere verbis quibus locus libri De Homero 2 c. 39 conscriptus est. qui locus unde sit sumptus, non indicatur quidem, sed cum et ipsa verba et electio et ordo exemplorum inter se congruant, veri simillimum est librum De Homero fontem fuisse.

Denique tria brevia e libro De Homero 2 cc.4, 5, 6 excerpta leguntur in codice Neapol. Borb. gr. 158 (II. F. 2.) (saeculi XV) f. 8ʳ, quae *πλουτάρχου* esse dicuntur.[5]) tamen breviora sunt, quam quae ad textum constituendum utilia esse possint, sed textus formam e textibus stirpium litteris Π et Γ notatarum mixtam habere videntur.

Breviter igitur statui potest memoriam secundariam libri De Homero satis exiguam et ad textum constituendum parum utilem esse. cuius rei forsitan ea sit causa, quod hic textus, ut qui scientiam nimis trivialem e variis libris haustam offerret, primis modo studiis Homeri idoneus visus est.

---

1) Cf. J. Mehler 23 n. 47; Ludwich 553 n. 2. solus edidit W. Dindorf, Scholia Graeca in Homeri Odysseam ex codicibus aucta et emendata 1–2, Oxonii 1855 (Amsterdam 1962), qua in editione de codicibus adhibitis rationem reddit. in omnibus codicibus praeter X aestimandis hanc editionem sequi mihi visum est.

2) X littera codex Vind. Pal. phil. gr. 133 notatur; cf. H. Hunger, Katalog der griechischen Handschriften der Österreichischen Nationalbibliothek 1: Codices historici. Codices philosophici et philologici, Wien 1961 (Museion NF 4. Reihe 1), 240–241.

3) Cf. Deicke 32.

4) Cf. H. Gärtner, Zonaios, RE 10A:1, 1972, 717–718.

5) Cf. S. Cyrillo, Codices graeci MSS. Regiae Bibliothecae Borbonicae descripti atque illustrati 2, Neapoli 1832, 138–140.

V. DE EDITIONIBVS

Liber De Homero primum eodem tempore quo editio princeps ipsius Homeri a Demetrio Chalcondyle[1]) Florentiae anno 1488 editus est. et eodem tempore alia quoque scripta, quae ad vitam et opera Homeri illustranda utilitati essent, prelo subiecta sunt, velut Vita Homeri, quam veteres Herodoto tribuere voluerunt, et Oratio 53 Dionis Chrysostomi. ac Demetrius quidem in prooemio de studiis suis philologicis incerta modo narrat neque quidquam de codicibus, quibus textus libri De Homero nititur, dicit. verumtamen editio princeps ad textum constituendum non multum valere videtur[2]), siquidem formam textus habet textui codicis adhuc servati sed minoris aestimandi proximam, codicis Laur. gr. 32,4 dico, qui ad stirpem littera **Γ** designatam pertinet, sed non paucas lectiones ex editione Planudea receptas exhibet. habet igitur editio princeps textum contaminatum, neque probabile videtur editorem materia ex aliis codicibus sumpta usum esse. ergo in editione principe praeter emendationes ipsius editoris nihil dignum est quod consideretur.

Textus autem editionis principis per tria deinceps saecula in sequentibus editionibus, quae praecipue saeculo XVI permultae prodierunt, fere integer redditus est. cum enim liber, de quo agimus, plerumque tamquam prooemium quoddam editionibus Homeri adderetur, ipse per se editoribus minus curae erat. qui editores cum nihil fere novi e libris manu scriptis adhibuisse videantur, ea modo aliquid valent, quae ipsi ad textum corrigendum contulerunt. excipiatur tamen editio Aldina secunda, quam A. P. Manutius anno 1517 Venetiis edidit. quae editio nonnullis locis textum praebet, qui a textu editionis principis et primae editionis Aldinae, quae anno 1504 publicata erat, aliquantum discrepat neque semper in editione Al-

---

1) Cf. É. Legrand, Bibliographie hellénique ou description raisonée des ouvrages publiés en grec par des grecs aux XVe et XVIe siècles 1, Paris 1885, XCIV–CI et 9–15; D. T. Kampouroglou, *Οἱ Χαλκοκονδύλαι, Ἐν Ἀθήναις* 1926, 171–211; G. Cammelli, Demetrio Calcondila, Firenze 1954 (I dotti Bizantini e le origini dell'umanesimo 3).

2) Th. W. Allen, Homeri Ilias 1, Oxford 1931 (New York 1979), 248–249 textum editionis principis iis septem codicibus, qui littera *e* notantur, propinquum esse, sed codicem Laur. gr. 32,4 iis annumerandum non esse, exemplar autem ipsum perditum esse dicit.

dina tertia, quae anno 1524 prelum reliquit, reperitur.[1]) sunt enim loci, quibus textus novus talem speciem prae se ferat, ut eum emendationibus modo editoris effectum esse credere non possimus. contra lectiones quasdam lectionum variarum, quae codicis Par. gr. 2697 (**o**) propriae sunt, tam similes ibi invenimus[2]), ut editorem codice quodam cum hoc codice propinqua cognatione coniuncto uti potuisse neque tamen totum contulisse necesse sit putemus. quod poterat quidem ad textum posterioris partis, ubi codex **o** deficit, plurimum interesse, nisi hic editio Aldina secunda nullas lectiones varias maioris momenti offerre videretur; quod nescio an ideo explicari possit, quod Manutius quoque in ea conficienda codice mutilo usus sit. complures autem priorum editorum textum pro virili parte corrigendo meliorem reddiderunt, id quod ex apparatu critico perspicuum fore spero. atque imprimis digna quae hic laudetur est editio libri De Homero solius, quam G. Xylander anno 1566 publicandam curavit, in qua non paucis locis textum emendavit.

Iam vero recentiorum temporum studia philologica libri De Homero ab editione D. Wyttenbachii anni 1802 exordium ducere putandum est. hic tamen vir doctus nihil omnino de codicibus docet et textum praebet, qui maxima ex parte priores editiones proxime sequitur. et in apparatu eius critico, qui admodum exilis est, unus codex testis citatur, nimirum codex Amstel. 66, quem apographon esse editionis principis veri est simillimum (qua de re vide supra). quae cum ita sint, editio Wyttenbachii imprimis propter emendationes eius proprias digna est cuius rationem habeamus. multum enim ad textum intellegendum adiuvit et haud paucis locis traditam scripturam ad persuadendum accommodate emendavit.

Post Wyttenbachium textui conformando deinceps profuit Fr. Duebner, cuius editio, quae anno 1855 publici iuris facta est, ideo magni aestimanda est, quod hic editor primus libros manu scriptos adiit.

---

1) Editiones Aldinae annorum 1528 et 1537, quarum in variis operibus bibliographicis fit mentio, re vera numquam fuerunt; cf. A. A. Renouard, Annales de l'imprimerie des Alde, ou Histoire des troi Manuce et de leurs éditions 1, Paris 1803, 187 et 208.

2) Duo exempla sufficiunt: De Homero 2 c. 57 l. 628–629 verba, quae sunt *ἀμφὶ ... τῇ ἀποστροφῇ* propter homoeoteleuton in omnibus codicibus praeter o interciderunt; haec autem textus pars eadem forma praedita in Aldina² reperitur. De Homero 2 c. 68 l. 704–705 in o codice versus *I* 346 et 347 afferuntur, qui in ceteris codicibus desunt; iidem autem versus etiam in Aldina² exstant, ubi tamen l. 700 (post *Ἀχιλλέως*) positi sunt.

In priore libri De Homero parte quinque codicibus usus est, codice Par. gr. 2697 (o), codice Par. gr. 1671 (A), codice Par. gr. 1672 (E), codice Par. gr. 1270, codice Par. gr. 1868, ac praeterea lectiones varias e codice Guelf. 4210 (m) attulit; in posteriore autem parte, id quod mireris, tantummodo codicibus **A** et **E** usus est, etsi codicem **o** non contemnendum esse monuit. neque tamen exempli gratia in iis emendationibus, quae in **A** codice ad normam stirpis Γ factae erant, iudicandis, quae rationes inter codices intercederent et quanti quisque codex aestimandus esset, satis noverat, et omnino has res neque plene neque semper recte exposuit.

Anno 1896 G. N. Bernardakis in editione sua Plutarchi Moralium, quae Lipsiae in aedibus B. G. Teubneri typis impressa est, de qua viri periti severe iudicaverunt, etiam hunc De Homero librum edendum curavit.

Qui vir doctus in prooemio ait se in hoc libro edendo codicibus usum esse Ambr. gr. 859 (α) et Par. gr. 1672 (E), et in apparatu critico paucas modo lectiones varias e codice Vind. Pal. suppl. gr. 23 (z) et e codice Athoo Iber. 83 attulit. tamen codices in stemmate ponere conatus non est et de materia in codicibus oblata omnino breviter ac summatim rationem reddidit.

Eodem anno 1896 J. Mehler posterioris libri De Homero partis capita 92–160 separatim edidit. neque tamen ipse codices contulit, sed editio eius alienis nititur collationibus codicum Par. gr. 1671 (A) et Par. gr. 1672 (E) et Vind. Pal. suppl. gr. 23 (z). itaque nihil quidem profecit in memoria codicum exponenda, sed nonnihil textum plurimis locis corrigendo.

Praeter omnes, qui deinde textui huius De Homero libri purgando et restituendo operam studiumque dederunt, laudandus est L. Deicke, qui anno 1937 disputatiunculam egregiam publicavit, quam tamen editio secuta non est. hic vir doctus primus de materia codicum recte disseruit et, quae essent variae stemmatis lineae et quales rationes inter se haberent, demonstravit. atque eum de hac re omnino recte iudicavisse hac editione comprobatur.

VI. DE HAC EDITIONE

1. De codicibus, quibus textus nititur

Ex iis, quae de 39 codicibus et eorum mutuis rationibus disseruimus, iam satis clare apparuisse crediderim ad editionem curandam opus non esse copiosam illam, quae adest, materiam universam perlustrare et exponere. quod facientes inutilem sane et infructuosum laborem suscepissemus, cum in editione Planudea ceteri omnes codices a codice Ambr. gr. 859 (α), qui adhuc servatur, oriundi sint et

cum in stirpe Γ multi codices, qui a communi exemplari originem trahunt, tantidem fere aestimandi sint. itaque mihi visum est ad hanc meam editionem curandam selectos aliquot codices adhibere.

Ac fieri non potuit, quin codicem Par. gr. 2697 (**o**), utpote qui solus memoriam suae stemmatis lineae repraesentaret, imprimis in auxilium assumerem.

Contra codicem Berol. gr. 183, cum haud dubie pro apographo codicis o habendus sit, non adhibui. nec magis adhibendum putavi fragmentum illud in codice Cas. 1710 servatum, quod codicem o non propinqua quidem cognatione contingit, sed nullas lectiones proprias consideratione dignas suppeditat, immo haud paucis suis et propriis mendis inquinatus est.

Ex editione autem Planudea, cum ceteri omnes huius stirpis libri a codice Ambr. gr. 859 (α) originem ducant, hunc ipsum codicem adhibendum esse elucet. quatenus reliqui codices in comparationem vocandi sint, dubitari quidem potest, sed cum in vetustissimis stirpis **Π** codicibus textum edendi causa diligentissime a Planude retractatum elaboratumque inveniamus, haec apographa non recte praeteriri posse censeo. fortasse enim Planudes, dum in his studiis versatur, codices quosdam postea perditos invenire potuit, e quibus nonnihil in codices, qui ex α codice descripti sunt, receptum esse potest, etiamsi, cum veri simile sit non omnes editiones a Planude curatas esse servatas, quomodo res gesta sit, non certo intellegere possumus (qua de re vide supra). quamobrem mihi placuit, ut in hac editione efficienda iis quoque codicibus uterer, qui in stemmate codicem **α** proxime attingunt, codicibus dico Par. gr. 1671 (**A**), Par. gr. 1672 (**E**), Vat. gr. 1676 (**n**). et huius rationis agendi generalior quoque causa afferri potest. si enim, quomodo Planudes in scriptis Plutarchi recensendis edendisque egerit, singula persequendo demonstrare volumus, necesse est textus historiam cuiusque Moralium operis separatim accuratius cognoscamus. visum est etiam ad textum editionis meae constituendum codicem Vind. Pal. suppl. gr. 23 (**z**) adhibere, utpote qui singularem textus formam exhibeat, quae e stirpibus litteris **Π** et **Γ** notatis mixta esse videatur. tamen, quantum e Γ pendet, hic codex textus formam reddere videtur ea vetustiorem, quam codices ad stirpem Γ pertinentes repraesentant. ac forsitan textus codicis **z** repeti possit a textu quodam Plutarchi, qui vetustissimo eorum, qui quidem hodie exstent, editionis Planudeae codicum, **α** videlicet, antiquior fuit.

Quam denique rationem codicum stirpis Γ habeamus, difficilius

diiudicatu est. haec enim stirps textum aliquanto peiorem quam **Π** habet, et unus eius ramus assiduae curae philologicae adeo subiectus fuit, ut coniecturis et emendationibus refertus sit. qua corrigendi cura pariter ac studio textum breviorem reddendi effectum est, ut stirps **Γ** quodammodo novam textus formam praebere videatur, quam ante oculos ponere nonnihil interesse putaverim. tamen aliam ob causam etiam magis necesse est stirpem **Γ** quamvis vitiosam adhibere. neque enim textum constituentes in toto opere eundem finem spectamus. namque in textu maioris partis, qua De Homero 1 et 2 cc. 1–136 continentur, constituendo propositum nobis est ad codicem archetypum omnium, qui servati sunt, codicum communem pervenire. sed ut textum reliquae partis, quae in altera stemmatis linea, quam codex **o** repraesentat, deest, constituamus, id nobis erit negotium, ut codicem hyparchetypum codicum **Π** et **z** et **Γ** communem restituamus, qui hac in parte pro archetypo habendus sit. cum in priore parte loci quidam sint, quibus **Γ** cum **o** consentiendo textum verum sed a **Π** distantem praebeat, sequitur, ut in posteriore parte stirps **Γ** pluris aestimanda sit, quippe quae ad lectiones stirpis **Π** corrigendas adiuvet. cum stirps **Γ** in duos ramos discedat, utriusque rami binos codices elegi, alterius quidem codicem Ricc. gr. 30 (**r**) et codicem Parm. gr. 2495 (**a**), alterius autem codicem Guelf. 4210 (**m**) et codicem Par. suppl. gr. 541 (**p**). quos ut eligerem, his causis adductus sum. codex **r** omnium sui rami codicum vetustissimus et textui primigenio proximus est. codex **a** facilius legitur quam frater, qui est codex Ambr. gr. 348, et quamvis sit contaminatus, tamen forsitan non contemnendus sit, cum ad normam stirpis **Π** vel, ut qui similitudines quasdam cum **o** habeat, fortasse prioris cuiusdam codicis emendatus esse possit. codices autem **m** et **p**, cum omnes huius familiae codices eundem fere textum habeant, nulla necessitate coactus elegi.

Tamen quominus alios codices eligerem, cum aliae tum hae obstabant causae, quod in codicibus Athoo Iber. 83 et Marc. gr. 531 solito plura singularia vitia occurrere videbam et codices Laur. gr. 32,4 et 56,25 ad normam editionis Planudeae emendatos esse noram.

Ergo editio mea decem selectis codicibus nititur, e quibus unus non totum textum complectitur. illud etiam monitum velim, causas non esse, cur his codicibus aliquem eorum septem codicum, qui in stemmate collocari non potuerunt, adiungam.

2. De apparatu critico

De decem illis codicibus, quos ad textum constituendum delegi, pro re copiose sed paulum variante modo ratio redditur in apparatu critico, cui maxime ideo, ne amplius extenderetur, negativam, ut ita dicam, formam dare placuit. id mihi propositum est, ut in apparatum omnes lectiones, quae ad textum auctoris constituendum vel intellegendum aliquid valent, recipiantur itemque ut mendosarum et reiectarum lectionum tantum offeratur, quod satis est, ut, quales singuli codices et codicum familiae sint et quas rationes inter se habeant, cognoscere liceat. et hanc quidem rationem iustis de causis initam esse crediderim, quoniam antea viri eruditi de huius textus codicibus summa modo brevitate ac minima subtilitate disserentes, quae continerent et quomodo inter se coniuncti essent, neutiquam explicaverunt. totum igitur textum codicum **o**, **α**, **A**, **E**, **z** una cum omnibus scripturis discrepantibus (paucis exceptis, quas infra afferam) ex apparatu cognoscendum curavi, et eodem modo codicum **n**, **r**, **a**, **m**, **p** rationem habui, nisi quod menda cuiusque codicis propria maximam partem omissa sunt. exceptiones quaedam ideo factae sunt, ne quis expositione apparatus inductus falsa de statu codicum sentiret.

Menda quaedam, quae frequenter occurrunt, indicata non sunt nisi significationis verborum causa vel quod ad textum constituendum maioris momenti sunt. huc autem pertinent menda itacismo, quem vocant, effecta, praetermissio *ι* subscripti, falsae vocalium quantitates (*ε* – *η* et *ο* – *ω*), simplex vel duplex consonantium quarundam scriptura perperam usurpata (*λ* – *λλ*, *μ* – *μμ*, *ν* – *νν*, *σ* – *σσ*, *τ* – *ττ*), vocabula prave scripta errataque minora, quae frequentissima sunt.

Quotiens de *ν ἐφελκυστικῷ*, de *σ* mobili in extrema voce ponenda aut non ponenda, de elisionibus similibusque agitur, unoquoque loco forma melius confirmata nulla mentione in apparatu facta in textum recepta est. neque enim, quid auctor ipse scripserit, diiudicari poterit, et cum hunc De Homero librum res e multis libris collectas continere noverimus, iusta causa est, cur scripturam eius ne initio quidem satis constantem et aequabilem fuisse credamus. nonnullae autem variationes (ut *ἑαυτοῦ* – *αὑτοῦ*, *ἐς* – *εἰς*, *ρσ* – *ρρ*, *σσ* – *ττ*) tam raro occurrunt, ut eas omnes in apparatu adnotandas existimaverim. in accentibus et spiritibus ponendis, vocabulis dividendis vel componendis, in textu distinguendo hodiernum morem omnino secutus sum, discrepantiis codicum, si quae sunt, in apparatu critico silentio praetermissis.

Iam vero in correctionibus, quae in codicibus factae sunt, annotandis non parva exoritur difficultas, quod, si codices, ut microphotographice depicti sunt, conferimus, vix ulla ratione diversae librariorum manus discerni possunt neque e.g., utrum textus re vera correctoris manum passus sit an litterae, quae evanuerunt, posteriore tempore suppletae sint, diiudicare possumus. quae difficultas maxima est in codice **o**, qui innumerabilibus fere locis emendationes vel correctiones exhibet. quas si hic, id quod fieri non potest, omnes attulissem, spatium multo maius quam pro emolumento impleturas fuisse apparet. quae cum ita sint, diversas manus tantummodo ex **A** codice annotavi (qua de re cf. supra), in quo magis quam in ceteris discerni possunt et, ut operam a Planude textui constituendo datam melius cognoscamus, nonnihil utilitatis afferunt.

Coniecturas autem a prioribus viris doctis factas, etiamsi in textum receptae non sunt et dubiae videntur, satis liberaliter in apparatu annotavi. quod ut facerem, condicione textus adductus sum, sed et ad operam philologicam illustrandam interesse putavi. contra lectiones in vetustissimis, quae prelum reliquere, editionibus repertas, quae lectiones a textu omnium, quibus ego quidem usus sim, codicum discrepant, etiamsi in recentioribus editionibus redditae textum quendam vulgatum constituunt, in apparatu critico non annotavi, iis tamen exceptis, quae ut bene excogitatae coniecturae dignae sunt quae considerentur.

Iam pauca dicenda sunt etiam de apparatu locorum aliunde allatorum, qui sub textu proxime positus est. in quo ii loci indicantur, qui ex operibus Homeri sed et aliorum scriptorum in hunc De Homero librum allati sunt vel ad quos lectores delegantur. quodsi ad opera hodie perdita delegandum est, si fieri potest, loci indicantur fragmentorum collectionum, in quas eae textus partes, de quibus agitur, receptae sunt. difficultas autem non parva paratur, quod permultis locis philosophi, ut Pythagoras, Plato, Aristoteles cum Peripateticis Stoicique, atque eorum de variis rebus sententiae laudantur. qua in re nimirum credendum non est auctorem libri De Homero ipsa philosophorum scripta novisse, sed nescio an operum doxographicorum ope eorum auctoritate uti potuerit. quare non in ipsis libris philosophorum originem quaerendam esse duxi, sed de his omnibus locis in commentario disseram.

3. De textu constituendo

Ex iis, quae de traditione textus libri De Homero supra disserui, satis demonstratum esse crediderim hoc opus haud sane magna cum diligentia posteritati traditum esse neque dubitandum esse, quin iam ipse codex archetypus plurimis vitiis imbutus fuerit. quod cum ita sit, textum saepe corrigendum esse apparet. est tamen genus quoddam mendorum, quod prorsus non emendandum sed integrum relinquendum est. cum enim de opere agatur, quod ex aliis libris collectum est, neutiquam est, quod mireris, si et compositionem et propositum spectes, varia menda in textu deprehendi potuisse. quae ut textus ipsius propria emendandi conatibus tollenda non sunt. id enim mihi proposui, ut textum, qualis in hac collectione rerum e multis libris sumptarum est, non qualis in illis libris fuerat, restituam.

Rursus cum de eiusmodi rebus agitur, quae corrigendi curam utique requirere videantur, quaedam praemonenda sunt, quibus consideratis de correctionibus, si quae faciendae sunt, iudicare possimus. ac sermo quidem libri De Homero plerumque simplex clarusque est ac per totum opus unam eandemque fere speciem praebet. quare lege rationis parum credibile est iis locis, quibus genus loquendi ab usu communi discrepat, auctorem operis dedita opera locutionibus insolitis usum esse. his igitur locis veri simile est textum ad normam soliti scribendi generis corrigendum esse. genera autem mendorum considerantibus apparebit, opinor, in archetypo libri De Homero praetermissiones easque non raro vocum parvularum persaepe factas esse, quae res facile intellegitur, cum textum minus diligenter traditum esse noverimus.

Iam vero de textus condicione quaedam singillatim dicenda sunt. ac primum quidem de ea re loquar, quod hic De Homero liber ut compilatio, quam vocant, e particulis ex aliis libris petitis compositus est. qua in re observandum est compluribus locis particulas inveniri, quas, cum incerta ac levi societate rem de qua agitur contingant, textui primigenio postea additas esse non sine causa suspiceris. huc e.g. eae explicationes pertinent, quae a *τουτέστι* incipientes textui adiectae sunt. rursus constat compilatorem, id est scriptorem, qui particulas e variis scriptis colligendo novum librum conficit, sub finem capitis saepe particulas inserere, quae cum praecedentibus male cohaerent, velut e.g. e ratione et via, qua Diogenes Laertius in libris componendis usus est, apparet.[1]) ita fit, ut non sine summa dubita-

1) De Diogenis Laertii in studiis ratione viaque vide J. Mejer, Diogenes Laertius and his Hellenistic Background, Wiesbaden 1978 (Hermes-Einzelschriften 40), 16–29.

tione, quid de quaque re credendum sit, iudicare possimus. quod enim additamentum esse videtur, aut ab ipso auctore sive editore scriptum et vel in ipso textu vel in margine additum aut etiam posterius adiectum esse potest. de huiusmodi igitur locis nihil certi comperiri neque formulas generales constitui posse crediderim. ergo unusquisque locus per se tractandus est.

Deinde de forma et ambitu locorum ex operibus Homeri allatorum atque imprimis eorum, qui in codice o reperiuntur, pauca dicenda sunt.[1]) ac verba Homerica multis locis a textu vulgato discrepare non est quod mireris; quae quidem verba plerumque corrigenda non sunt. quotiens autem varia lectio in textu libri De Homero offertur, forma Homerica textus vulgati in apparatu critico annotatur. qua in re difficultas quaedam oritur, cum codices libri De Homero varias scripturas exhibent, quae tamen ut aliae omnes lectiones variae tractandae sunt. maiores autem difficultates codex o affert, quippe qui et, ubi cetera codicum memoria dissentiat, vera textus Homerici verba praebeat et versus Homeri, qui in ceteris codicibus desint, insertos habeat. atque ubi o solus genuina Homeri verba exhibet, crediderit quispiam haec esse exempla curae in textu corrigendo a librario huius codicis adhibitae, cum praesertim in ea stirpis Γ parte, quae manum correctricem passim sustinuerit, nonnullis locis similia inveniamus. quodsi eam textus formam, quam verba ex Homero allata in o codice plerumque habent, diligentius examinaverimus, multa et manifesta menda in iis inesse videbimus. quare vix credibile est paucis modo locis operae corrigendi vestigia deprehendi, et ego quidem bonas lectiones his locis oblatas pro textu primigenio ac genuino, qui in o codice servatus est, habebo. de versibus autem qui a cetera memoria alieni in o codice additi esse videntur, nihil in universum constitui potest, sed unusquisque locus pro se, ut meretur, aestimandus est (cf. ll. 178; 362; 410; 495; 498; 528; 544–545; 628; 704–705).

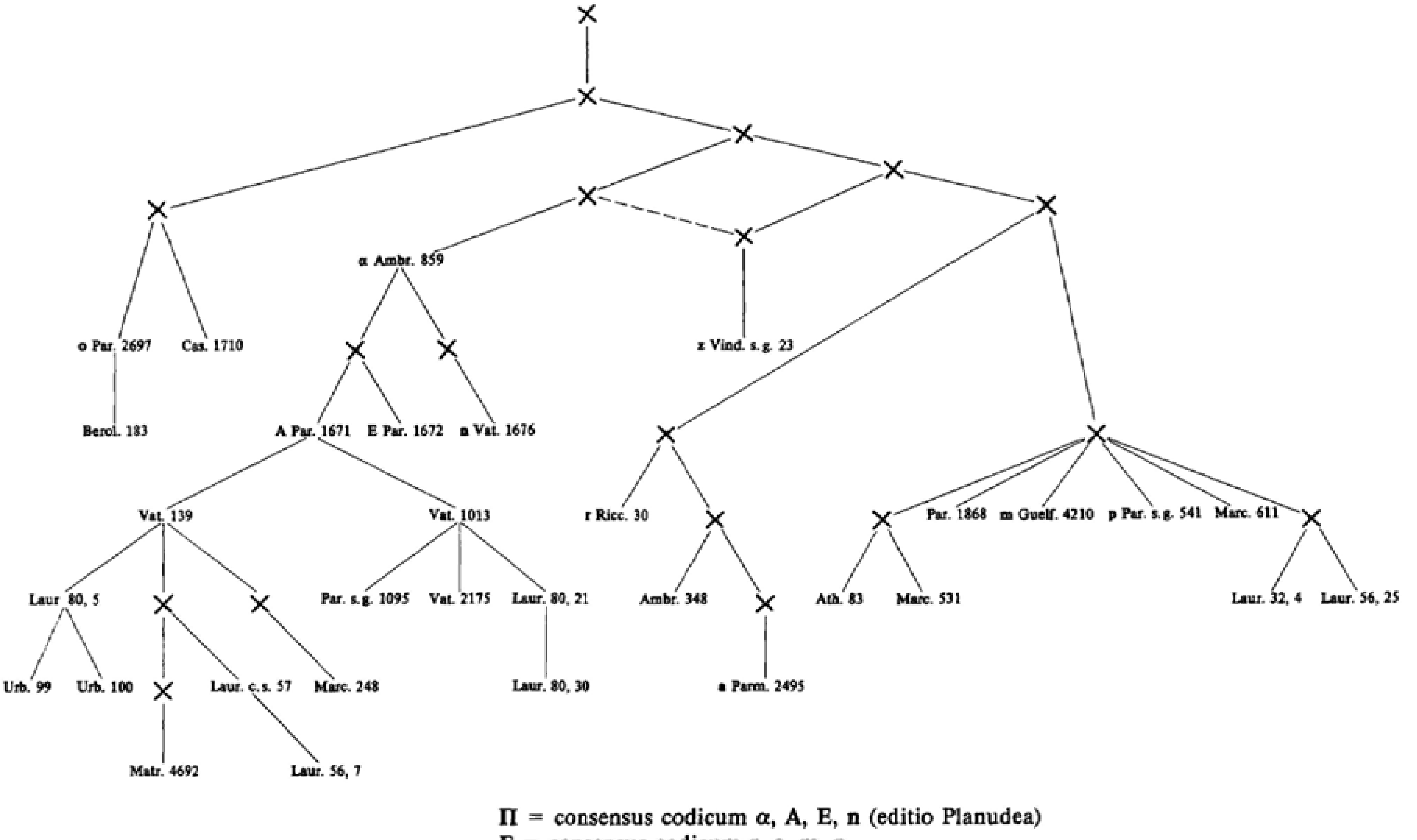
Ut denique de textu in capita dividendo aliquid dicam, divisio saepe facillime per se ipsa fit et magna ex parte iam in codicibus indicatur. tamen ea quae nunc in usu est divisio in editione D. Wyttenbachii anno 1802 publicata primum invenitur. quae licet nonnullis locis minus apta esse videatur, tamen in hac editione tota servatur. capita autem in paragraphos ex parte tantum divisit Fr. Duebner in

---

1) De o codice cf. Deicke 39–41, ubi de nonnullis locis disputatur.

editione sua anni 1855, quare eiusmodi totius textus divisio in hac mea editione nova putari potest.

Upsalae m. Mart. a. 1988 J.F.Kindstrand

Π = consensus codicum α, **A**, **E**, **n** (editio Planudea)
Γ = consensus codicum **r**, **a**, **m**, **p**

CONSPECTVS LIBRORVM

1. EDITIONES

Demetrius Chalcondyles, *Ἡ τοῦ Ὁμήρου ποίησις ἅπασα*, Florentiae, sumptibus B. et N. Nerliorum 1488 (editio princeps)

A. P. Manutius, Homeri Ilias. Ulyssea. Batrachomyomachia. Hymni XXXII, 1–2, [1]Venetiis, in aedibus Aldi 1504, [2]ibid., in aedibus Aldi, et Andreae Asulani Soceri 1517, [3]ibid. 1524

A. Francinus, Homeri Ilias. Ulyssea. Batrachomyomachia. Hymni XXXII, 1–2, [1]Florentiae, in aedibus haeredum Philippi Iuntae 1519, [2]Venetiis, in officina L. A. Iuntae 1537, [3]Venetiis, apud Ioannem Farreum et fratres 1542

Io. Lonicerus, *Ὁμήρου Ἰλιάς. Ὀδυσσεία. Βατραχομυομαχία. Ὕμνοι λβ*, 1–2, [1]Argentorati, apud Vuolf. Cephalaeum 1525, [2]ibid. 1534, [3]ibid. 1542, [4]ibid. 1550, [5]Vuormatiae, apud Volfgangi Cephalaei haeredem Philippum, et Sigismundum Feierabent 1563

B. Felicianus, Homeri Ilias. Odyssea. Batrachomyomachia. Hymni XXXII, 1–2, [1]Venetiis, apud Petrum de Nicolinis de Sabio, sumptu Melchioris Sessae 1547, [2]ibid. 1551

Poetarum omnium seculorum longe principis Homeri omnia quae quidem extant opera, graece, adiecta versione latina ad verbum, 1–2, [1]Basileae, per Nicolaum Bryling. et B. Calybaeum 1551, [2]ibid. 1553 (c. vers. lat.)

S. Castalio, Homeri opera graecolatina, quae quidem nunc extant, omnia, 1–2, [1]Basileae, per Nicolaum Brylingerum 1561, [2]ibid., per haeredes Nicolai Brylingeri 1567 (c. vers. lat.)

G. Xylander, Plutarchi duo commentarii apprimè adolescentibus bonarum litterarum studiosis utiles. Quomodo adolescens poetas audire debeat. De Homeri poesi, eiusque amplitudine, dignitate, ac immensa utilitate, Basileae, per Ioannem Oporinum 1566 (c. vers. lat.)

H. Stephanus, Poetae graeci principes heroici carminis, et alii nonnulli, 1–2, Genevae 1566

H. Stephanus, Homeri et Hesiodi certamen nunc primum luce donatum, Genevae 1573 (continet De Homero 1 et 2 cc. 1–6)

Tho. Gale, Opuscula mythologica, physica et ethica. Graece et latine, Amstelaedami, apud Henricum Wetstenium 1688 (continet De Homero 2 c. vers. lat.)

Homeri Ilias, et veterum in eam scholia, quae vulgo apellantur Didymi, Cantabrigiae, ex officina Ioann. Hayes, Londini vendit Ed. Brewster 1689

J. Barnes, Homeri Ilias et Odyssea, et in easdem scholia, sive interpretatio, veterum, 1–2, Cantabrigiae, apud Cornelium Crownfield 1711

Io. A. Ernesti, Homeri opera omnia, ex recensione et cum notis Samuelis Clarkii. Accessit varietas lectionum MS. Lips. et edd. veterum cura Io. A. E., qui et suas notas adspersit, 5, [1]Lipsiae 1764, [2]Glasguae – Londini 1814, [3]Lipsiae 1824 (c. vers. lat.)

D. Wyttenbach, Plutarchi Chaeronensis Moralia, id est opera, exceptis vitis, reliqua, 5:3, ^{1}Oxonii 1802, ^{2}Lipsiae 1834 (c. vers. lat.)

J. G. Hutten, Plutarchi Chaeronensis quae supersunt omnia, 14, Tubingae 1804

N. Theseus, *Ὁμήρου Ἰλιάς, μετὰ παλαιᾶς παραφράσεως ἐξ ἰδιοχείρου τοῦ Θεοδώρου Γάζη νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθείσης*, 1, *Ἐν Φλωρεντίᾳ, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ν. Κάρλη* 1811 (continet De Homero 1)

Plutarchi Chaeronensis varia scripta quae Moralia vulgo vocantur, ad optimorum librorum fidem accurate edita. Editio stereotypa C. Tauchnitiana, 6, Lipsiae 1820 et saepius

A. Westermann, *Βιογράφοι*. Vitarum scriptores graeci minores, Brunsvigae 1845 (Amsterdam 1964) (continet De Homero 1 cc. 1–5)

Fr. Duebner, Plutarchi operum volumen quintum. Fragmenta et spuria cum codicibus contulit et emendavit Fr. D., Parisiis 1855 (c. vers. lat.)

G. N. Bernardakis, Plutarchi Chaeronensis Moralia recognovit G. N. B., 7: Plutarchi fragmenta vera et spuria multis accessionibus locupletata continens, Lipsiae 1896

J. Mehler, De Plutarchi q. v. f. Vita Homeri. Specimen litterarium inaugurale ... in Universitate Amstelodamensi ..., Zwollae 1896 (continet De Homero 2 cc. 92–160)

Th. W. Allen, Homeri opera recognovit brevique adnotatione critica instruxit Th. W. A., 5: Hymnos Cyclum Fragmenta Margiten Batrachomyomachiam Vitas continens, Oxonii 1912 (continet De Homero 1 cc. 1–5 et 2 cc. 1–3)

U. v. Wilamowitz-Moellendorff, Vitae Homeri et Hesiodi in usum scholarum, Bonn 1916 (Kleine Texte für Vorlesungen und Übungen 137) (continet De Homero 1 cc. 1–5 et 2 cc. 1–4)

2. VERSIONES

Latine (praeter eas, quas apud Editiones commemoravimus)

Guarinus Veronensis, Homeri opera e graeco traducta ... Homeri Vita auctore Plutarcho per G. V. latina facta, Venetiis, per Bernardinum Venetum de Vitalibus 1516 (continet De Homero 1)

Io. Rhellicanus, Homeri Vita, ex Plutarcho in latinum tralata per Io. Rh. Tigurinum, Basileae, per Balthasarem Lasium et Thomam Platterum 1537

G. Xylander, Plutarchi Chaeronensis Moralia, quae usurpantur ... Omnes de graeca in latinam linguam transcripti summo labore, cura, ac fide, ^{1}Basileae, per Thomam Guarinum (et Parisiis, per I. Dupuys) 1570, ^{2}ibid. (et Parisiis, apud Thomam Belot et Venetiis, apud Hieronymum Scotum) 1572, ^{3}ibid. 1579, ^{4}Francoforti ad Moenum, apud I. Feyrabendium 1592, ^{5}ibid., typis Ioannis Saurii, impensis Rulandiorum et Nicolai Rothii 1603, ^{6}ibid., sumptibus haeredum Lazari Zetzneri 1619

Ob. Giphanius, Homeri Ilias seu potius omnia eius, quae extant, opera, studio et cura Ob. Giphanii ... edita, 1–2, ^{1}Argentorati, impensis Theodosii Rihelii 1572, ^{2}ibid. 1575

H. Cruserius, Plutarchi Chaeronei Ethica sive Moralia opera quae extant omnia interprete H. Cruserio, ^{1}Basileae, apud Thomam Guarinum 1573, ^{2}Francofurti ad Moenum, apud Georgium Corvinum, impensis Sigismundi Feyrabendii 1580, ^{3}ibid., apud I. Saurium, impensis Rulandiorum et N. Rothii 1605 (continet De Homero G. Xylandro interprete)

Homeri opera graeco-latina, quae quidem nunc extant omnia. Praeter operam Sebastiani Castalionis, nunc ad postremam Henrici Stephani, ac aliorum quorundam editionem diligenter collata ac fideliter expressa. Quibus accessit item commentarii vice liber Plutarchi de Homero, 1–2, Basileae, ex officina Brylingeriana 1582

Anglice

R. D. Lamberton, Homer the Theologian. The Iliad and Odyssey as read by the Neoplatonists of Late Antiquity, 2: Appendices, Diss. Yale University 1979

Francogallice

E. Clavier, Œuvres de Plutarque, 23: Œuvres mêlées de Plutarque, 6, [1]Paris 1804, [2]ibid. 1820

V. Bétolaud, Œuvres complètes de Plutarque. Œuvres morales et œuvres diverses, 5, Paris 1870

Germanice

J. G. Schulthess, Bibliothek der griechischen Philosophen, 3, Zürich 1779 (continet De Homero 2)

Italice

M. A. Gandino, Opuscoli morali di Plutarco Cheronese ... Tradotti in volgare dal sig. M. A. G. e da altri letterati (G. M. Gratii, A. Massa, G. Tarcagnotta), 1, [1]In Venetia, appresso Fioravante Prati 1598, [2]ibid. 1614, [3]ibid., appresso Gio. Battista Combi 1625 (continet De Homero G. M. Gratii interprete)

M. Adriani, Opuscoli di Plutarco volgarizzati da M. A., nuovamente confrontati col testo e illustrati con note da F. Ambrosoli, 6, [1]Milano 1829 (Collana degli Antichi Storici Greci volgarizzati), [2]Napoli, per G. Nobile 1841 (vol. 2) (continet De Homero G. M. Gratii interprete)[1])

3. COMMENTATIONES SELECTAE

Adami, F., recens. opus quod confecit C. Reinhardt 1910, DLZ 32, 1911, 2253–2254
Babut, D., Plutarque et le stoïcisme, Paris 1969 (Publications de l'Université de Lyon)
Baedorf, B., De Plutarchi quae fertur Vita Homeri, Diss. Münster 1891

---

1) Ut omnia complectar, hic dixisse velim eam libri partem, qua de dialectorum graecarum apud Homerum usu agitur (De Homero 2 cc. 8–15 [12]), saepe in collectionibus rhetoricis grammaticisque separatim occurrere, sequente nonnumquam interpretatione latina. quae editiones nimirum non multum valent, sed inde ab anno 1496 usque ad annum 1807 prodierunt, et inter editores sunt A. P. Manutius, C. Lascaris, V. Curio, H. Curio, J. Valderus, J. Chéradame, M. Maittaire, F. G. Sturzius. item longior quaedam libri pars, qua de dialectis, tropis figurisque ab Homero usurpatis agitur (De Homero 2 cc. 8–71), in latinum conversa invenitur in quibusdam lexicis, quae saeculo XVI cum ab aliis viris doctis tum ab H. Stephano, Io. Scapula, R. Constantino edita sunt.

Barwick, K., Probleme der stoischen Sprachlehre und Rhetorik, Berlin 1957 (ASAW Philol.-hist. Kl. 49:3)
Boulanger, M., Les citations de l'Iliade dans la Vita Homeri attribuée à Plutarque, Diss. Liège 1935–1936 (inedit.; cf. RBPh 15, 1936, 1241)
Buffière, F., Les mythes d'Homère et la pensée grecque, Thèse Paris 1956
Castiglioni, L., recens. opus quod confecit L. Deicke 1937, Gnomon 16, 1940, 41–42
Cauer, P., recens. opus quod confecit H. Schrader 1899, WKPh 17, 1900, 8–9
Chiapporé, M., Note sur un passage difficile du De vita et poesi Homeri, Mélanges offerts à Léopold Sédar Senghor. Langues, littérature, histoire anciennes, Louvain 1977 (Les nouvelles éditions africaines), 89–93
Deicke, L., Die Überlieferung der pseudoplutarchischen Schrift de vita et poesi Homeri, NGG Philol.-hist. Kl. Fachgr. 1 NF 2, 1937, 21–46
De Lacy, Ph., Stoic Views of Poetry, AJPh 69, 1948, 241–271
Della Corte, F., Le *OMHPIKAI MEΛETAI* di Plutarco e la ricomposizione del Pap. Lond. 734, RFIC NS 16 (66), 1938, 40–49
Diels, H., Doxographi Graeci collegit recensuit prolegomenis indicibusque instruxit H. D., Berolini 1879 (Berolini–Lipsiae 1929)
Gruppe, O., recens. opus quod confecit C. Reinhardt 1910, BPhW 31, 1911, 469–479
Hartman, J. J., De Plutarcho scriptore et philosopho, Lugduni Batavorum 1916
Jensen, Chr., Philodemus, Über die Gedichte, Fünftes Buch. Griechischer Text mit Übersetzung und Erläuterungen, Berlin 1923
Lamberton, R. D., Homer the Theologian. The Iliad and Odyssey as read by the Neoplatonists of Late Antiquity, 1–2, Diss. Yale University 1979
–, Homer the Theologian. Neoplatonist Allegorical Reading and the Growth of the Epic Tradition, Berkeley–Los Angeles–London 1986 (The Transformation of the Classical Heritage 9)
Ludwich, A., Plutarch über Homer, RhM NF 72, 1917–18, 537–593
Maas, E., Aratea, Berlin 1892 (Philologische Untersuchungen 12)
Mette, H. J., Sphairopoiia. Untersuchungen zur Kosmologie des Krates von Pergamon. Mit einem Anhang: Texte, München 1936
–, Parateresis. Untersuchungen zur Sprachtheorie des Krates von Pergamon, Halle (Saale) 1952
Nestle, W., recens. opus quod confecit C. Reinhardt 1910, WKPh 30, 1913, 899–900
Person, K. P., Pseudo-Plutarchs Vita Homeri. Prolegomena zu einer kritischen Ausgabe, Diss. Göttingen 1957 (inedit.)
Pohlenz, M., recens. opus quod confecit H. Schrader 1899, BPhW 20, 1900, 518–520
Praechter, K., recens. opus quod confecit F. Wehrli 1928, DLZ 50 (NF 6), 1929, 317–322
Ramos Jurado, E. A., La metáfora, su origen y tipos a la luz de un alegorista de Homero, el Pseudo-Plutarco, EClás 87, 1984, 427–433 (Apophoreta Philologica, Emmanueli Fernández-Galiano a sodalibus oblata 1)
–, Notas críticas a De vita et poesi Homeri, Habis 15, 1984, 9–14
Reinhardt, K., De graecorum theologia capita duo, Diss. Berlin 1910
Scarpat, G., I dialetti greci in Omero secondo un grammatico antico, Arona 1952 (Studi grammaticali e linguistici 2)
Schmid, W. – Stählin, O., Geschichte der griechischen Litteratur 2:1, 6. Aufl., München 1920 (Handbuch der klassischen Altertumswissenschaft 7:2:1)
Schmidt, R., De Plutarchea quae vulgo fertur Homeri vita Porphyrio vindicanda, Progr. Collège Royal Français Berlin 1850, 3–30

Schrader, H., Porphyrii Quaestionum homericarum ad Iliadem pertinentium reliquias collegit disposuit edidit H. S., 1–2, Lipsiae 1880–1882
–, De Plutarchi Chaeronensis *ΟΜΗΡΙΚΑΙΣ ΜΕΛΕΤΑΙΣ* et de eiusdem quae fertur Vita Homeri, Gothae 1899 (Societas Philologa Hamburgensis)
–, Telephos der Pergamener, *Περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον ῥητορικῆς*, Hermes 37, 1902, 530–581
–, Zur Zeitbestimmung der Schrift *Περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον ῥητορικῆς*, Hermes 38, 1903, 145–146
–, *ΣΧΗΜΑ* und *ΤΡΟΠΟΣ* in den Homer-Scholien. Ein Beitrag zur Entwickelungsgeschichte beider Wörter, Hermes 39, 1904, 563–603
Stern, J., Homerstudien der Stoiker, Progr. Lörrach 1893, 3–52
Tate, J., recens. opus quod confecit F. Wehrli 1928, CR 42, 1928, 203
Thompson, C. L., Stoic Allegory of Homer. A Critical Analysis of Heraclitus' Homeric Allegories, Diss. Yale University 1973
Volkmann, R., Leben, Schriften und Philosophie des Plutarch von Chaeronea, 1–2, Berlin 1869 (Leipzig 1971)
Wehrli, F., Zur Geschichte der allegorischen Deutung Homers im Altertum, Diss. Basel 1928
Ziegler, K., Plutarchos von Chaironeia (2), RE 21:1, 1951, 636–962

4. DE CODICVM PLVTARCHI HISTORIA ET DE RELATIONIBVS QVAS INTER SE HABENT

Behr, G., Die handschriftliche Grundlage der im Corpus der Plutarchischen Moralia überlieferten Schrift *ΠΕΡΙ ΠΑΙΔΩΝ ΑΓΩΓΗΣ*, Diss. Würzburg 1911
Bernardakis, G. N., Plutarchi Chaeronensis Moralia, 1, Lipsiae 1888
Demoulin, H., La tradition manuscrite du Banquet des Sept Sages de Plutarque, MB 8, 1904, 274–288
Diller, A., Codices Planudei, BZ 37, 1937, 295–301 (= Studies in Greek Manuscript Tradition, Amsterdam 1983, 341–347)
–, Pletho and Plutarch, Scriptorium 8, 1954, 123–127 (= ibid. 383–387)
Einarson, B. – De Lacy, Ph., The Manuscript Tradition of Plutarch Moralia 548 A–612 B, CPh 46, 1951, 93–110
–, The Manuscript Tradition of Plutarch Moralia 523 C–547 F, CPh 53, 1958, 217–233
Flacelière, R., La tradition manuscrite des traités 70–77 de Plutarque, REG 65, 1952, 351–362
Hahn, V., De Plutarchi Moralium codicibus quaestiones selectae, Rozprawy Akademii Umiejętności, Wydział Filologiczny Serya 2, 26, w Krakowie 1906, 43–128
Hansen, P. A., The Manuscript Tradition of Plutarch's De Malignitate Herodoti, Copenhague 1969 (Université de Copenhague, Cahiers de l'Institut de Moyen-Âge Grec et Latin 2)
Hillyard, B., The Medieval Tradition of Plutarch, De audiendo, RHT 7, 1977, 1–56
Hubert, C., Plutarchi Moralia IV, Lipsiae 1938
–, Die handschriftliche Überlieferung für Plutarchs Moralia 70–77, RhM NF 93, 1950, 330–336

Kugéas, S., Analecta Planudea, BZ 18, 1909, 106–146
Larsen, S. Chr., Studia critica in Plutarchi Moralia, Diss. Hauniae 1889
Lowe, C. G., The Manuscript Tradition of Pseudo-Plutarch's Vitae decem oratorum, Urbana 1924 (University of Illinois Studies in Language and Literature 9:4)
Manfredini, M., La tradizione manoscritta dei Moralia 70–77 di Plutarco, ANSP Cl. di Lettere e Filosofia Serie 3, 6:2, 1976, 453–485
Manton, G. R., The Manuscript Tradition of Plutarch Moralia 70–7, CQ 43, 1949, 97–104
Mewaldt, J., Maximus Planudes und die Textgeschichte der Biographien Plutarchs, SPAW 1906, 47, 824–834
Müller, B., Plutarch über die Seelenschöpfung im Timaeus, Gymnasium zu St. Elisabeth, Bericht über das Schuljahr 1872–73, Breslau 1873, 1–55
Paton, W. R., Plutarchi Pythici dialogi tres, Berolini 1893
Pohlenz, M., Plutarchi Moralia I recensuerunt et emendaverunt W. R. Paton et I. Wegehaupt, praefationem scr. M. P., Lipsiae 1925 (editionem correctiorem curavit H. Gärtner, Lipsiae 1974)
Ševčenko, I., Theodore Metochites, the Chora, and the Intellectual Trends of His Time, in: The Kariye Djami, ed. P. A. Underwood, 4: Studies in the Art of the Kariye Djami and its Intellectual Background, Princeton 1975 (Bollingen Series 70), 17–91
Stadter, Ph. A., Planudes, Plutarch, and Pace of Ferrara, IMU 16, 1976, 137–162
Studemund, W., Ad Pseudo-Plutarchum De Musica, in: G. Amsel, De vi atque indole rhythmorum quid veteres iudicaverint, Breslauer Philologische Abhandlungen 1:3, Vratislaviae 1887, 152–164
Titchener, J. B., The Manuscript Tradition of Plutarch's Aetia Graeca et Aetia Romana, Urbana 1924 (University of Illinois Studies in Language and Literature 9:2)
Treu, M., De codicibus nonnullis Parisinis Plutarchi Moralium narratio, Progr. Jauraviae 1871, 1–17
–, Der sogenannte Lampriascatalog der Plutarchschriften, Progr. Waldenburg in Schlesien 1873, 1–54
–, Zur geschichte der überlieferung von Plutarchs Moralia I, Progr. Waldenburg in Schlesien 1877, I–XVIII
–, Zur geschichte der überlieferung von Plutarchs Moralia II, Progr. Ohlau 1881, 1–39
–, Zur geschichte der überlieferung von Plutarchs Moralia III, Progr. Breslau 1884, 1–42
Turyn, A., Dated Greek Manuscripts of the 13th and 14th Centuries in the Libraries of Italy, Urbana – Chicago – London 1972
Valgiglio, E., Ps-Plutarco, De fato *(περὶ εἱμαρμένης)*. Introduzione, testo, commento, traduzione di E. V., Roma 1964
–, In margine alla tradizione manoscritta del De audiendis poetis di Plutarco, Boll Class NS 15, 1967, 107–113
–, Plutarco, De audiendis poetis. Introduzione, testo, commento, traduzione a cura di E. V., Torino 1973 (Biblioteca Loescheriana)
Wegehaupt, H., Beiträge zur Textgeschichte der Moralia Plutarchs, Philologus 64 (NF 18), 1905, 391–413
–, Plutarchstudien in italienischen Bibliotheken, Cuxhaven 1906 (Progr. Höhere Staatsschule in Cuxhaven)
–, Die Entstehung des Corpus Planudeum von Plutarchs Moralia, SPAW 1909, 41, 1030–1046

–, Plutarch, *Πότερον ὕδωρ ἢ πῦρ χρησιμώτερον, ΧΑΡΙΤΕΣ* Friedrich Leo zum sechzigsten Geburtstag dargebracht, Berlin 1911, 146–169
–, recens. opus quod confecit G. Behr 1911, BPhW 32, 1912, 1599–1617
–, Der Florentiner Plutarchpalimpsest, Berlin 1914 (APAW 1914 Philos.-hist. Kl. 2)
–, Planudes und Plutarch, Philologus 73 (NF 27), 1914–16, 244–252
Weil, H. – Reinach, Th., Plutarque, De la musique. *Περὶ μουσικῆς*. Édition critique et explicative par H. W. et Th. R., Paris 1900
Wendel, C., Planudea, BZ 40, 1940, 406–445
–, Planudes, Maximos, RE 20:2, 1950, 2202–2253
Ziegler, K., Die Überlieferungsgeschichte der vergleichenden Lebensbeschreibungen Plutarchs, Leipzig 1907

SIGLA

o = codex Parisinus graecus 2697, saeculi XIII

α = codex Ambrosianus graecus 859 (C 126 inf.), saeculi XIII
A = codex Parisinus graecus 1671, saeculi XIII (a. 1296)
  A[a] = correctio in **A** ante codicem Vat. gr. 139 descriptum facta
  A[b] = correctio in **A** post codicem Vat. gr. 139 descriptum et ante codicem Vat. gr. 1013 descriptum facta
  A[c] = correctio in **A** post codices Vat. gr. 139 et 1013 descriptos facta ad normam codicis, qui codici Athoo Iber. 83 et septem eius in stirpe **Γ** fratribus similis fuit
  A[d] = correctio in **A** incertae originis
E = codex Parisinus graecus 1672, saeculi XIV
n = codex Vaticanus graecus 1676, saeculi XIV
Π = consensus codicum **α**, **A**, **E**, **n** (editio Planudea)

z = codex Vindobonensis Palatinus supplementi graeci 23 (88), saeculi XV

r = codex Riccardianus graecus 30, saeculi XIV
a = codex Parmensis graecus 2495 (Fondo de-Rossiano 6), saeculi XV
m = codex Guelferbytanus 4210, saeculi XV
p = codex Parisinus supplementi graeci 541, saeculi XV
Γ = consensus codicum **r**, **a**, **m**, **p**

COMPENDIA ET NOTAE

a. corr. = ante correctionem
add. = addidit, -erunt
ap. = apud
c. = caput
cf. = confer
cod. = codex, -icem
codd. = codices quibus textus nititur
coni. = coniecit, -erunt
corr. = correxit, -erunt
del. = delevit
dubit. = dubitanter
e corr. = e correctione
eras. = erasit
exp. = expunxit
f. = folium

fr. (inc.) = fragmentum (incertum)
ind. = indicavit, -erunt
init. = initium
in lin. = in linea
in mg. = in margine
in ras. = in rasura
iter. = iteravit, -erunt
lac. = lacunam
l(in). = linea
om. = omisit, -erunt
p. = pagina
p. corr. = post correctionem
ras. = rasuram
sc. = scilicet
Sch. = Scholion, -a
secl. = seclusit, -erunt
s. lin. = supra lineam
suppl. = supplevit, -erunt
susp. = suspicatus est
s. v. = sub voce
transp. = transposuit, -erunt
v. l. = varia lectio

⟨* * *⟩ = lacuna indicatur
[ ] = secludenda
⟨ ⟩ = supplenda

VIRI DOCTI IN APPARATV CRITICO LAVDATI

Ald.[2] = A. P. Manutius, editio Aldina secunda 1517
Allen = Th. W. Allen, ed. 1912
Baedorf = B. Baedorf, comm. 1891
Barnes = J. Barnes, ed. 1711
Bernardakis = G. N. Bernardakis, ed. 1896
Castalio = S. Castalio, ed. 1561
Castiglioni = L. Castiglioni, comm. 1940
Cobet = C. G. Cobet, Novae lectiones, quibus continentur observationes criticae in scriptores graecos, Lugduni Batavorum 1858, 484
Deicke = L. Deicke, comm. 1937
Duebner = Fr. Duebner, ed. 1855
Ebert = J. Ebert, per litteras 1988
Ernesti = Io. A. Ernesti, ed. 1764
Flor. = D. Chalcondyles, editio princeps Florentina 1488
Gale = Tho. Gale, ed. 1688
Gercke = A. Gercke, vide G. W. Raddatz
Hercher = R. Hercher, vide Fr. Duebner et J. Mehler
Jacoby = F. Jacoby, FGrHist 2 A, Berlin 1926, 43 (ad Ephor. FGrHist 70 F 1)

Ludwich = A. Ludwich, comm. 1917–18
E. Mehler[1] = E. Mehler, Miscellanea. Ad Sam. Adr. Naber epistula critica, Mnemosyne NS 6, 1878, 403 et 407–408
E. Mehler[2] = E. Mehler, vide J. Mehler
J. Mehler = J. Mehler, ed. 1896
Person = K. P. Person, comm. 1957
Piccolos = N. Piccolos, Sur une nouvelle édition des fragments de Plutarque et sur une épigramme de Palladas, RA 12, 1855, 241
Pohlenz = M. Pohlenz, vide L. Deicke
Raddatz = G. W. Raddatz, Homeros, RE 8, 1913, 2209
Raude = W. Raude, vide L. Deicke
Reinhardt = K. Reinhardt, comm. 1910
Schmidt = R. Schmidt, comm. 1850
Schrader = H. Schrader, comm. 1899
Schulthess = J. G. Schulthess, versio 1779
Sengebusch = M. Sengebusch, Homerica dissertatio prior, Lipsiae 1874, 5–7
Sieckmann = H. E. Sieckmann, vide K. P. Person
Stephanus = H. Stephanus, ed. 1566
Valckenaer = L. C. Valckenaer, Euripidis tragoedia Phoenissae, Franequerae 1755, 82–83
Wachsmuth = C. Wachsmuth, vide R. Weber, De Dioscuridis *περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ νόμων* libello, LSKPh 11:2, 1889, 182
Westermann = A. Westermann, ed. 1845
Wilamowitz = U. v. Wilamowitz-Moellendorff, ed. 1916
Wolff = G. Wolff, Kritische bemerkungen, Philologus 16, 1860, 527
Wyttenbach = D. Wyttenbach, ed. 1802
Xylander = G. Xylander, ed. 1566

ΠΕΡΙ ΟΜΗΡΟΥ

(Plan. 54)

Α'

Περισσὸν μὲν ἴσως δόξειέ τισι πολυπραγμονεῖν περὶ Ὁμήρου, ποίων **1**
τε ἦν γονέων καὶ πόθεν, ἐπεὶ μηδὲ αὐτὸς ἠξίωσεν εἰπεῖν τὰ περὶ
ἑαυτοῦ ἀλλ' οὕτως ἐγκρατῶς ἔσχεν, ὡς μηδὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ ὀνόματος
ἐπιμνησθῆναι. ἐπεὶ δὲ ὡς πρὸς εἰσαγωγὴν τῶν ἀρχομένων παιδεύεσθαι
5 *χρήσιμος ἡ πολυπειρία, πειρασώμεθα εἰπεῖν ὅσα ἱστόρηται τοῖς πάλαι*
περὶ αὐτοῦ.

Ἔφορος μὲν οὖν ὁ Κυμαῖος ἐν συντάγματι τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἐπι- **2**
χωρίῳ, Κυμαῖον αὐτὸν ἀποδεικνύναι πειρώμενος, φησὶν ὅτι Ἀπελλῆς
καὶ Μαίων καὶ Δῖος ἀδελφοὶ Κυμαῖοι τὸ γένος. ὧν Δῖος μὲν διὰ χρέα
10 *μετῴκησεν εἰς Ἄσκρην, κώμην τῆς Βοιωτίας, κἀκεῖ γήμας Πυκιμήδην*
ἐγέννησεν Ἡσίοδον. Ἀπελλῆς δὲ τελευτήσας ἐν τῇ πατρίδι Κύμῃ κατ- 2
έλιπε θυγατέρα Κριθηίδα τοὔνομα, προστησάμενος αὐτῇ τὸν ἀδελφὸν
Μαίονα. ὃς διακορεύσας τὴν προειρημένην καὶ τὴν ἀπὸ τῶν πολιτῶν
ἐπὶ τῷ γεγονότι δείσας κατάγνωσιν, ἔδωκεν αὐτὴν πρὸς γάμον Φημίῳ
15 *Σμυρναίῳ, διδασκάλῳ γραμμάτων. φοιτῶσα δὲ αὐτὴ ἐπὶ τοὺς πλυνούς,* 3
οἳ ἦσαν παρὰ τῷ Μέλητι, ἀπεκύησε τὸν Ὅμηρον ἐπὶ τῷ ποταμῷ, καὶ
διὰ τοῦτο Μελησιγένης ἐκλήθη. μετωνομάσθη δὲ Ὅμηρος, ἐπειδὴ τὰς

7–20 Ephor. fr. 1 FGrHist 70

[1–135 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] Titulus: om. **o** *περὶ ὁμήρου* **Π** *ὁμήρου βίος καὶ γένος, καὶ περὶ τίνων λέγει* **z** *πλουτάρχου εἰς τὸν βίον τοῦ ὁμήρου* **ram** *πλουτάρχου βίος ὁμήρου* **p** ‖ 2 *εἰπεῖν* om. **o** ‖ 3 *αὐτοῦ* **ΠzΓ** | *τὴν* om. **o** ‖ 5 *χρήσιμας* (*-ας* s. lin.) *ἐν πολυπειρίᾳ* **o** | *πειρασόμεθα* **oA**[b]**En** | *παλαιοῖς* **Πz** ‖ 7 verba *ὁ Κυμαῖος* legi non possunt in **o** ‖ 8 *ἐπιδεικνύναι* **o** | *ἀτελ(λ)ῆς* **Γ** ‖ 9 *μαῖος* **o** ‖ 10 *ἄκρην* (in *ἄσκρην* corr. **A**[s]**r**) **Aram** | *κώμην*] *πόλην* **o** | *κιμήδην* **o** *τὴν* (om. **z**) *μυκιμήδην* **zΓ** ‖ 11 *ἀτελ(λ)ῆς* **Γ** | *κύμα κατέλειπε* a. corr. **o** ‖ 12 *αὐτῆς* **Πz** ‖ 13 *προ-* om. **o** ‖ 14 *ἐπὶ* om. **ra** ‖ 15 *γραμμάτων*] *χρημάτων* **o** ‖ 16 *μέλαι* **o** | *τὸν ποταμόν* **Γ**

ὄψεις ἐπηρώθη· οὕτω δὲ ἐκάλουν οἵ τε Κυμαῖοι καὶ οἱ Ἴωνες τοὺς τὰς ὄψεις πεπηρωμένους παρὰ τὸ δεῖσθαι τῶν ὁμηρευόντων, ὅ ἐστι τῶν ἡγουμένων. καὶ ταῦτα μὲν Ἔφορος. 20

3 *Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ τρίτῳ περὶ Ποιητικῆς ἐν Ἴῳ φησὶ τῇ νήσῳ, καθ' ὃν καιρὸν Νηλεὺς ὁ Κόδρου τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας ἡγεῖτο, κόρην τινὰ τῶν ἐπιχωρίων γενομένην ὑπό τινος δαίμονος τῶν συγχορευτῶν ταῖς Μούσαις ἐγκύμονα, αἰδεσθεῖσαν τὸ συμβὰν διὰ τὸν ὄγκον τῆς γα-* 2 *στρός, ἐλθεῖν εἴς τι χωρίον καλούμενον Αἴγιναν. εἰς ὃ καταδραμόντας* 25 *λῃστὰς ἀνδραποδίσαι τὴν προειρημένην καὶ ἀγαγόντας εἰς Σμύρναν, οὖσαν ὑπὸ Λυδοῖς τότε, τῷ βασιλεῖ τῶν Λυδῶν ὄντι φίλῳ τοὔνομα Μαίονι χαρίσασθαι· τὸν δὲ ἀγαπήσαντα τὴν κόρην διὰ τὸ κάλλος γῆ-* 3 *μαι. ἣν διατρίβουσαν παρὰ τῷ Μέλητι καὶ συσχεθεῖσαν ὑπὸ τῆς ὠδῖνος ἔτυχεν ἀποκυῆσαι τὸν Ὅμηρον ἐπὶ τῷ ποταμῷ. ὃν ἀναλαβὼν ὁ* 30 *Μαίων ὡς ἴδιον ἔτρεφε, τῆς Κριθηΐδος μετὰ τὴν κύησιν εὐθέως τελευ-* 4 *τησάσης. χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος καὶ αὐτὸς ἐτελεύτησε. τῶν δὲ Λυδῶν καταπονουμένων ὑπὸ τῶν Αἰολέων καὶ κρινάντων καταλιπεῖν τὴν Σμύρναν, κηρυξάντων δὲ τῶν ἡγεμόνων τὸν βουλόμενον ἀκολουθεῖν ἐξιέναι τῆς πόλεως, ἔτι νήπιος ὢν Ὅμηρος ἔφη καὶ αὐτὸς* 35 *βούλεσθαι ὁμηρεῖν· ὅθεν ἀντὶ Μελησιγένους Ὅμηρος προσηγορεύθη.*

4 *Γενόμενος δὲ ἐν ἡλικίᾳ καὶ δόξαν ἐπὶ ποιητικῇ κεκτημένος ἤδη ἐπηρώτα τὸν θεόν, τίνων τε ἦν γονέων καὶ πόθεν. ὁ δὲ ἀνεῖλεν οὕτως·*

> *ἔστιν Ἴος νῆσος μητρὸς πατρίς, ἥ σε θανόντα*
> *δέξεται· ἀλλὰ νέων ἀνδρῶν αἴνιγμα φύλαξαι.* 40

2 *φέρεται δὲ καὶ ἕτερος χρησμὸς τοιοῦτος·*

> *ὄλβιε καὶ δύσδαιμον – ἔφυς γὰρ ἐπ' ἀμφοτέροισι –,*
> *πατρίδα δίζηαι· μητρὶς δέ τοι, οὐ πατρὶς ἔστι,*

21–63 Arist. fr. 76 Rose ‖ **39–40** AP 14,65 ‖ **42–51** AP 14,66

[**1–135** **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **18** *δὲ*] *γὰρ* Jacoby | verbum *Κυμαῖοι* legi non potest in **o** ‖ **19** *τὸ*] *τῷ* **ra** ‖ **20** *καὶ* om. **zΓ** ‖ **21** *δὲ* s. lin. **o** ‖ **23** *γενομένων* **o** ‖ **24** *ταῖς* om. **zΓ** ‖ **25** *τὸ* ante *καλούμενον* add. **ΠzΓ** | *ἐς* **ap** ‖ **26** *διανδραποδίσαι* e corr. **o** | *ἀγαγόντα* **z** ‖ **27** *ὑπὸ* e corr. **z** ‖ **29** *καὶ* om. **o** ‖ **30** *ἔτυχεν* om. **o** ‖ **32** *οὐ* om. **ΠzΓ** ‖ **33** *καταπολεμουμένων* E. Mehler[1] ‖ **34** *κηρυξάντων δὲ*] *κηρυξάντων τὸ* **o** *καὶ κηρυξάντων* **Γ** | *τὸν* e corr. **o** ‖ **36** *βούλουμαι* **o** *βουλεύεσθαι* **ra** | *προσηγορεύθη*] *ἐκλήθη* **o** ‖ **38** *ἦν*] *εἴη* **Γ** ‖ **39** *ἥ σε*] *ἡ δὲ* **Γ** ‖ **40** *ἀλλὰ νέων*] *ἀλλ' ἁλιέων* Westermann | *ἀνδρῶν*] *παίδων* AP ‖ **41** *δὲ* om. **ΠzΓ** ‖ **43** *μητρὸς* **ΠzΓ** AP | *δέ*] *δή* **amp** | *τοι* om. **o** *τι* **z** | *πατρὸς* **ΠzΓ** AP

μητρόπολις ἐν νήσῳ ἀπὸ Κρήτης εὐρείης,
45 *Μίνωος γαίης, οὔτε σχεδὸν οὔτ' ἀποτηλοῦ·*
ἐν τῇ σοι μοῖρ' ἐστὶ τελευτῆσαι βιότοιο,
εὖτ' ἂν ἀπὸ γλώσσης παίδων μὴ γνῷς ἐπακούσας
δυσξύνετον σκολιοῖσι λόγοις εἰρημένον ὕμνον·
δοιὰς γὰρ ζωῆς μοίρας λάχες· ἣν μὲν ἀμαυρὰν
50 *ἠελίων δισσῶν, ἣν δ' ἀθανάτοις ἰσόμοιρον,*
ζῶντί τε καὶ φθιμένῳ· φθίμενος δ' ἔτι πολλὸν ἀγήρως.

μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον πλέων εἰς Θήβας ἐπὶ τὰ Κρόνια (ἀγὼν δὲ 3
οὗτος ἄγεται παρ' αὐτοῖς μουσικός) ἦλθεν εἰς Ἴον. ἔνθα ἐπὶ πέτρας
καθεζόμενος ἐθεάσατο ἁλιεῖς προσπλέοντας, ὧν ἐπύθετο εἴ τι ἔχοιεν.
55 *οἱ δὲ ἐπὶ τῷ θηρᾶσαι μὲν μηδέν, φθειρίσασθαι δὲ διὰ τὴν ἀπορίαν*
τῆς θήρας οὕτως ἀπεκρίναντο·

ὅσσ' ἕλομεν, λιπόμεσθ'· ὅσσ' οὐχ ἕλομεν, φερόμεσθα,

αἰνισσόμενοι ὡς ἄρα οὓς μὲν ἔλαβον τῶν φθειρῶν ἀποκτείναντες κατ-
έλιπον, οὓς δὲ οὐκ ἔλαβον ἐν τῇ ἐσθῆτι φέροιεν. ὅπερ οὐ δυνηθεὶς
60 *συμβαλεῖν Ὅμηρος διὰ τὴν ἀθυμίαν ἐτελεύτησε. θάψαντες δὲ αὐτὸν οἱ* 4
Ἰῆται μεγαλοπρεπῶς τοιόνδε ἐπέγραψαν αὐτοῦ τῷ τάφῳ·

ἐνθάδε τὴν ἱερὴν κεφαλὴν κατὰ γαῖα καλύπτει
ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα, θεῖον Ὅμηρον.

εἰσὶ μέντοι οἳ καὶ Κολοφώνιον αὐτὸν ἀποδεικνύναι πειρῶνται, μεγίστῳ 5
65 *τεκμηρίῳ χρώμενοι πρὸς ἀπόδειξιν τῷ ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος ἐπιγεγραμ-*
μένῳ ἐλεγείῳ· ἔχει δὲ οὕτως·

57 AP 9,448 || 62–63 AP 7,3

[1-135 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 46 *ἐν τῇ μοῖρ' ἐστίν σε* AP | *σοι*] *σὴ* **Γ** || 47 *γλώτ-της* **ozΓ** | *ἐσακούσας* AP || 48 *δυσξύνελον* **zΓ** | *ὕμνον*] *αἶνον* dubit. Bernardakis || 49 *μοῖ-ραν* **z** || 50 *ἠελίων δισσῶν* Ernesti (cf. Eus. PE 5,33,15 et AP 14,66) *ἠελίωδιοσων* **o** *ἠελίων δ'* (*δι'* **z**) *ὄσσων* **Πz** *ἠελίδων ὄσσων* **Γ** | *ἣν*] *τὴν* AP | *ἰσόμηρον* **o** *ἰσόμοιρος* **Γ** || 51 *καὶ ζῶν καὶ φθίμενος* **Γ** | *φθίμενος*] *φθ* et lac. **z** || 52 *ἐς* **ora** | *Θή-βας*] *θήβης* **A** *Ἀθήνας* Bernardakis (cf. Ps.-Hdt. Vit. Hom. p. 19,14 W.) *Ἰήτας* Ald.[2] || 53 *μουσικῶς* **o** || 54 *ἐπυνθάνετο* **Γ** | *ἔχοιεν*] *ἕλοιεν* E. Mehler[1] | *ἄνδρες ἀπ' Ἀρκαδίης ἁλιήτορες, ἦ ῥ' ἔχετ' ἰχθῦς* post *ἔχοιεν* suppl. Barnes (cf. AP 9,448) || 55 *τῷ*] *τὸ* **Γ** | *θηρά-σειν* **zΓ** | *φθειρίζεσθαι* **αAEzΓ** *φθείρεσθαι* **n** | *ἀπειρίαν* **Γ** || 57 *λιπόμεσθ'* Wester-mann *λιπόμεσθα* (*λοι-* **o**) **oΠ** *λιπόμεθα* (*λει-* **r**) **zΓ** | *φερόμεθα* **ozΓ** || 60 *συλλαβεῖν* (*συλ-* om. **r**) **Γ** | *δὲ* om. **o** || 61 *αὐτῷ* **zΓ** || 62 *ἱερὰν* **oΓ** || 64 *μέντοι*] *μὲν* **Γ** || 65 *τῷ ἀν-δριάντι τῷ* **o**

υἱὲ Μέλητος, Ὅμηρε, σὺ γὰρ κλέος Ἑλλάδι πάσῃ
καὶ Κολοφῶνι πάτρῃ θῆκας ἐς ἀίδιον,
καὶ τάσδ' ἀντιθέῳ ψυχῇ γεννήσαο κούρας
δισσὰς ἡμιθέων γραψάμενος σελίδας· 70
ὑμνεῖ δ' ἡ μὲν νόστον Ὀδυσσῆος πολύπλαγκτον,
ἡ δὲ τὸν Ἰλιακὸν Δαρδανιδῶν πόλεμον.

6 *ἄξιον δὲ μηδὲ τὸ ὑπὸ Ἀντιπάτρου τοῦ ἐπιγραμματοποιοῦ γραφὲν ἐπίγραμμα παραλιπεῖν, ἔχον οὐκ ἀσέμνως· ἔχει δὲ οὕτως·*

οἱ μέν σευ Κολοφῶνα τιθηνήτειραν, Ὅμηρε, 75
οἱ δὲ καλὰν Σμύρναν, οἱ δ' ἐνέπουσι Χίον,
οἱ δ' Ἴον, οἱ δ' ἐβόασαν εὔκλαρον Σαλαμῖνα,
οἱ δέ νυ τὰν Λαπιθᾶν ματέρα Θεσσαλίαν·
ἄλλοι δ' ἄλλο μέλαθρον ἀνίαχον· εἰ δέ με Φοίβου
χρὴ λέξαι πινυτὰν ἀμφαδὰ μαντοσύναν, 80
πάτρα τοι τελέθει μέγας οὐρανός, ἐκ δὲ γυναικὸς
οὐ θνατᾶς, ματρὸς δ' ἔπλεο Καλλιόπας.

5 *Γενέσθαι δὲ αὐτὸν τοῖς χρόνοις οἱ μέν φασι κατὰ τὸν Τρωικὸν πόλεμον, οὗ καὶ αὐτόπτην γενέσθαι, οἱ δὲ μετὰ ἑκατὸν ἔτη τοῦ* 2 *πολέμου, ἄλλοι δὲ μετὰ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ἔγραψε δὲ ποιήματα* 85 *δύο, Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσσειαν, ὡς δέ τινες, οὐκ ἀληθῶς λέγοντες, γυμνασίας καὶ παιδείας ἕνεκα Βατραχομυομαχίαν προσθεὶς καὶ Μαργίτην.*

6 *Τοῦ δὲ Τρωικοῦ πολέμου καθ' Ὅμηρόν τινές φασιν ἀρχὴν εἶναι τὴν τῶν θεῶν κρίσιν, Ἥρας καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἀφροδίτης, περὶ κάλλους ἐπ' Ἀλεξάνδρου γενομένην· λέγειν γὰρ τὸν ποιητήν·* 90

67–72 AP 16,292 || 75–82 AP 16,296

[1–135 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 68 *εἰς* **z** || 70 *ἡμιθέων*] *ἐξ ἡμιθέων* **Πz** *ἐκ στηθέων* AP || 71 *πολύπλακτον* **αΓ**, a. corr. **n** || 72 *τῶν λιακῶν δαρνιδῶν* (?) **o** || 73 *τὸ ἀντιπάτρου* **oa** *τὸ ὑπὸ τοῦ* (*τοῦ* exp. **E**) *ἀντιπάτρου* **En** *τὸ τοῦ ἀντιπάτρου* **zrmp** | *τοῦ ἐπιγραμματοποιοῦ* om. **Γ** || 74 *ἀσμένως* (*-νος* **m**) **ozΓ** || 75 *τιθήνην τίναν* (*τείναν* **mp**) **Γ** || 76 *οἱ δ' ἐνέπουσι Χίον* in mg. **o** || 77 *οἱ δ' Ἴον* om. **o** || 78 *τὰν λαπιθῶν* **o** *τῶν Λαπιθέων* AP | *θεσσαλίην* **o** || 79 *ἄλλο μέλαθρον*] *ἄλλην μαῖαν* AP || 80 *πινυτὰς* AP | *ἀμφαδὰ*] *ἀμφὶ σὲ* **o** | *μαντοσύνην* **zΓ** *-σύνας* AP || 81 *πάτρη* **Γ** | *τοι* om. **o** *σοι* AP | *τελέθοι* **zΓ** | *γυναικὸς*] *τεκούσης* AP || 82 *θνητᾶς* **o** *θανατᾶς* **αAEam** || 83 *οἱ μέν φασι τοῖς χρόνοις* **o** *φασι τοῖς χρόνοις οἱ μὲν* **zΓ** || 86 *γυμνάσας* **z** || 87 *-ει-* (verbi *παιδείας*) s. lin. **z** *παιδιᾶς* **Γ** | *καὶ* post *ἕνεκα* add. **zΓ** || 88 *ἀρχήν φασιν* **o**

ὃς νείκεσσε θεάς, ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο,
τὴν δ' ᾔνησ' ἥ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.

ἀλλ' οὐ πρέπον ὑπολαμβάνειν θεοὺς ὑπὸ ἀνθρώπων κεκρίσθαι, οὔτε
ὑπὸ Ὁμήρου δι' ἄλλων παρίσταται τοῦτο· ὅθεν εὐλόγως ἠθέτηνται οἱ
95 προκείμενοι στίχοι.

Ἄμεινον οὖν λέγειν ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου παῖς, ἐπιθυμήσας 7
Ἑλληνικοῦ βίου μαθεῖν ἀγωγήν, ἔπλευσεν εἰς Σπάρτην. καὶ ἐπιξενω-
θεὶς Ἑλένῃ, Μενελάου κατὰ τὸν οἶκον οὐκ ὄντος, ἀνέπεισεν αὐτὴν
ἀκολουθεῖν. ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Κρανάην καλουμένην νῆσον ἐμίγη
100 πρῶτον τῇ γυναικί, κἀκεῖθεν πλεύσας διὰ Σιδῶνος καὶ Φοινίκης ἧκεν
εἰς Ἴλιον. ἐπιγνόντες δὲ οἱ περὶ Ἀγαμέμνονα καὶ Μενέλαον τὸ πε- 2
πραγμένον στρατιὰν ἤθροισαν ἐν Αὐλίδι, πόλει τῆς Βοιωτίας. ἔνθα καὶ
θυόντων αὐτῶν δράκων ἐπὶ τὸ πλησίον ἀνελθὼν δένδρον στρουθοῦ
νεοσσοὺς ὀκτὼ διέφθειρεν, οἷς ἡ μήτηρ ἐνάτη συγκατείλεκτο. ἐμήνυε
105 δὲ τὸ σημεῖον ὅτι ἐννέα ἔτη πολεμήσαντες τῷ δεκάτῳ αἱροῦσι τὴν
Ἴλιον. ἡνίκα δὲ πλεύσαντες ἐπέβησαν τῆς Τροίας, μετὰ πρώτην συμ- 3
βολήν, καθ' ἣν ἀνῃρέθη Πρωτεσίλαος, Μενέλαόν τε καὶ Ὀδυσσέα
πρέσβεις ἀπέστειλαν τὴν Ἑλένην ἀπαιτοῦντες. τῶν δὲ Τρώων ἀντει-
πόντων πάλιν συμβολὰς ἐποιοῦντο πολέμου. καὶ ἐπικρατήσαντες τοὺς 4
110 μὲν Τρῶας ἐντὸς τειχῶν κατέκλεισαν, αὐτοὶ δὲ εἰς δύο μερισθέντες
τοὺς μὲν εἴασαν παρεδρεύειν τῇ πόλει, οἱ δὲ στρατηγοῦντος Ἀχιλλέως
τὰς παρακειμένας πόλεις ἐπόρθουν, συμμαχίας ἀφαιρούμενοι τοὺς
Τρῶας. ἐξ ὧν μίαν ἑλόντες, Χρῦσαν, γέρας ἔδοσαν Ἀγαμέμνονι Χρυση-
ΐδα, Χρύσου ἱερέως Ἀπόλλωνος θυγατέρα. ὁ δὲ ἐλθὼν ἐπὶ τὸν ναύ- 5
115 σταθμον, ἵνα λυτρώσηται τὴν παῖδα, καὶ ὑβρισθεὶς ὑπὸ Ἀγαμέμνονος
ηὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι κολάσαι τοὺς Ἕλληνας. ἐπακούσας δὲ τῆς εὐχῆς
ὁ θεὸς λοιμὸν ἔπεμψεν αὐτοῖς. καὶ τότε Ἀχιλλέως παραινέσαντος ἀπο-

91–92 *Ω* 29–30 ‖ **99–100** cf. *Γ* 443–445 ‖ **101–106** cf. *Β* 303–329 ‖ **106–107** *Πρωτεσίλαος*] cf. *Β* 698–702 ‖ **107–108** cf. *Γ* 205–206 ‖ **109–110** cf. *Ε* 789–790 ‖ **111** *Ἀχιλλέως*] cf. *Ι* 328–329 ‖ **113–120** cf. *Α* init.

[**1–135 οΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **91** *ὃς* om. **Γ** | *νεικ(ε)ίεσσε* **Γ** | *μέσσαυλον* e corr. **α** *μεσαύλιον* **o** ‖ **92** *τῇ δ'* (a. corr. **a**) **Γ** | *οἱ* om. **z** ‖ **93** *ὡς* ante *οὐ* add. **Γ** | *ἀνθρώπου* **αAE** | *κρίνεσθαι* **Γ** ‖ **96** *ὁ* s. lin. **A**[a] | *τοῦ* ante *Πριάμου* add. **AE** ‖ **101** *ἐς* **ra** ‖ **102** *στρα-τείαν* **zamp** | *πόλει* in mg. **A**[a] | *καὶ* om. **o** ‖ **103** *στρουθῶν* **o** ‖ **104** ex *ἐμείνε* in *ἐμήνε* in lin. corr. et *ἐμήνυε* in mg. **o** ‖ **105** *τῷ δεκάτῳ*] *Ἕλληνες* **Γ** | *αἱρήσουσι* Ernesti *ἀροῦσι* Wyttenbach ‖ **108** *ἀπαιτοῦντας* **Γ** ‖ **109** *συμβολὴν* **zΓ** ‖ **110–111** *Τρῶας … τοὺς μὲν* om. **ΠzΓ** ‖ **112** *περικειμένας* **zΓ** ‖ **112–113** *-κειμένας … ἑλόντες* in mg. **A**[a] ‖ **112** *καὶ* post *ἐπόρθουν* add. **z**

*δοῦναι τὴν Χρυσηίδα Ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς ἠπείλησεν ἀφαιρήσεσθαι τὸ Ἀχιλλέως γέρας, Βρισηίδα. ⟨***⟩ τὴν δὲ μητέρα, Θέτιν, αἰτήσα-*
6 *σθαι παρὰ τοῦ Διὸς ἧτταν Ἑλλήνων. οὗ γενομένου Πάτροκλος προτρα-* 120
πεὶς ὑπὸ Νέστορος ἱκέτευσεν Ἀχιλλέα δοῦναι κἂν ἐπ' ὀλίγον τὴν πανοπλίαν αὐτῷ, ἵνα τοὺς Τρῶας τῶν νεῶν ἀπώσηται. ἐξελθὼν δὲ Πάτροκλος καὶ γενναίως ἀριστεύσας μετ' οὐ πολὺ ἀνῃρέθη. χαλεπήνας δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπαύσατο μὲν τῆς πρὸς Ἀγαμέμνονα ἔχθρας, λαβὼν δὲ ἡφαιστότευκτον πανοπλίαν ἄλλους τε πολλοὺς ἀνεῖλε καὶ τελευταῖον 125
τὸν Ἕκτορα.

8 *Ἡ μὲν οὖν τάξις τῶν πραγμάτων ἐστὶν αὕτη. ὁ δὲ ποιητὴς ἀπὸ τοῦ ἐνάτου ἔτους ἤρξατο, ἐπεὶ τὰ πρὸ τῆς Ἀχιλλέως μήνιδος ἦν ἀτονώτερα καὶ πράξεις οὐκ ἔχοντα λαμπρὰς οὐδ' ἐπαλλήλους. συμμαχοῦντος γὰρ Ἕλλησιν Ἀχιλλέως* 130

οὐδέ ποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων
οἴχνεσκον· κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔγχος.

2 *ἀποστάντος δὲ τούτου θαρσήσαντες προῆλθον. καὶ τῆς μάχης ἐπίσης γενομένης πολυπρόσωποί τε καὶ συνεχεῖς ⟨αἱ⟩ τῶν ἡρώων ἀριστεῖαι κατέστησαν.* 135

120–122 cf. *Λ* 796–803 ‖ **122–123** cf. *Π* init. ‖ **123–126** cf. *Σ–Τ* et *Χ* ‖ **131–132** *Ε* 789–790

[**1–135** **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **118** *Ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς* om. **Γ** ‖ **118–119** *Ἀγαμέμνων … Βρισηίδα* om. **o** ‖ **119** lac. ind. Wyttenbach et Deicke | *τὴν δὲ*] *τὸν δὲ τὴν* **Πz** *ὁ δὲ τὴν* **Γ** | *ἔπεισεν* post *Θέτιν* add. **Γ** ‖ **122** *δὲ*] *οὖν* **Γ** ‖ **125–126** *πολλοὺς καὶ τελευταῖον ἀνεῖλεν Ἕκτορα* **ΠzΓ** ‖ **127** *ἐστὶν* om. **o** ‖ **128** *ἔτους*] *χρόνου* **ra** om. **m** | *ἀτονώτερα ἦν* **o** ‖ **129** *λαμπρὰς*] *μακρὰς* **ΠzΓ** ‖ **131** *δαρδανιδάων* (a. corr. **E**) **Πzamp** *δαρδανίων* (?) **r** ‖ **132** *ὄμβριμον* **αAΓ**, a. corr. **E** ‖ **133** *θαρσήσαντες δὲ τούτου ἀποστάντος* **Γ** | *θαρρήσαντες* **o** | *ἴσης* **ΠzΓ** ‖ **134** supplevi

⟨*ΠΕΡΙ ΟΜΗΡΟΥ*⟩

Β′

Ὅμηρον τὸν ποιητὴν χρόνῳ μὲν τῶν πλείστων, δυνάμει δὲ πάντων **1**
πρῶτον γενόμενον εἰκότως ἀναγινώσκομεν πρῶτον, ὠφελούμενοι τὰ μέ-
γιστα εἴς τε τὴν φωνὴν καὶ τὴν διάνοιαν καὶ τὴν τῶν πραγμάτων
πολυπειρίαν. λέγωμεν δὲ περὶ τῆς τούτου ποιήσεως, πρότερον μνη-
5 *σθέντες διὰ βραχέων τοῦ γένους αὐτοῦ.*

Ὅμηρον τοίνυν Πίνδαρος μὲν ἔφη Χῖόν τε καὶ Σμυρναῖον γενέσθαι, **2**
Σιμωνίδης δὲ Χῖον, Ἀντίμαχος δὲ καὶ Νίκανδρος Κολοφώνιον, Ἀρι-
στοτέλης δὲ ὁ φιλόσοφος Ἰήτην, Ἔφορος δὲ ὁ ἱστορικὸς Κυμαῖον. οὐκ
ὤκνησαν δέ τινες καὶ Σαλαμίνιον αὐτὸν εἰπεῖν ἀπὸ Κύπρου, τινὲς δὲ
10 *Ἀργεῖον, Ἀρίσταρχος δὲ καὶ Διονύσιος ὁ Θρᾷξ Ἀθηναῖον. υἱὸς δὲ ὑπ᾽* 2
ἐνίων λέγεται Μαίονος καὶ Κριθηίδος, ὑπὸ δέ τινων Μέλητος τοῦ
ποταμοῦ.

Ὥσπερ δὲ τὰ τοῦ γένους αὐτοῦ διαπορεῖται, οὕτω καὶ τὰ περὶ τῶν **3**
χρόνων καθ᾽ οὓς ἐγένετο. καὶ οἱ μὲν περὶ Ἀρίσταρχόν φασιν αὐτὸν γε-
15 *νέσθαι κατὰ τὴν τῶν Ἰώνων ἀποικίαν, ἥτις ὑστερεῖ τῆς τῶν Ἡρακλει-*
δῶν καθόδου ἔτεσιν ἑξήκοντα (τὰ δὲ περὶ τοὺς Ἡρακλείδας λείπεται
τῶν Τρωικῶν ἔτεσιν ὀγδοήκοντα). οἱ δὲ περὶ Κράτητα καὶ πρὸ τῆς 2
⟨τῶν⟩ Ἡρακλειδῶν καθόδου λέγουσιν αὐτὸν γενέσθαι, ὡς οὐδὲ ὅλα
ἔτη ὀγδοήκοντα ἀπέχειν τῶν Τρωικῶν. ἀλλὰ παρὰ τοῖς πλείστοις πεπί- 3

6 Pi. fr. 264 Snell-Maehler || 7 Simon. fr. 147 (V) PMG 652 | Antim. fr. 130 a Wyss | Nic. fr. 36 FGrHist 271–272 || 7–8 Arist. fr. 76 Rose || 8 Ephor. fr. 1 FGrHist 70 || 10 D.T. fr. 47 a Linke

[1–1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] Titulus: *Περὶ Ὁμήρου* ex parte priore supplevi hanc partem priori sine titulo continuat **oΠzr** *ἔτι περὶ τοῦ γένους καὶ τῆς ποιήσεως ὁμήρου* **p**, in mg. **am** || 1 *χρόνων* **o** || 1.2 *πρῶτον πάντων* **oz** || 2 *γινόμενον* **amp** || 3 *τῶν* iter. **o** || 4 *λέγωμεν* Flor. *λέγομεν* codd. | *τῆς ποιήσεως τούτου* **o** || 5 *περὶ* ante *τοῦ γένους* add. **o** || 7 *Σημωνίδης* Wilamowitz || 7–8 *Χῖον … Ἔφορος δὲ* in mg. **A**^{a} || 7 *ἀντίμανδρος* (?) **o** ex *ἀντίπατρος* in *ἀντίμαχος* in lin. et in mg. corr. **z** || 9 *καὶ* om. **ΠzΓ** | *σαλαμῖνον* **z** || 13 *αὐτῷ* **αAEzamp** | *τὰ*^{2} om. **Π** || 15 *τῶν*^{1} om. **Γ** || 16 *καθόδου* (in *καθόλου* corr. **A**^{d}) e corr. **A**^{a} || 17 *πρὸ* om. **z** || 18 suppl. Flor. | e *καθόλου* in *καθόδου* corr. **A**^{a} | *λέγουσιν … ὡς* om. **o** || 19 *ἀπέχειν ὀγδοήκοντα* **o**

στευται μετὰ ἔτη τετρακόσια τῶν Τρωικῶν γεγονέναι, οὐ πολὺ πρὸ 20
τῆς θέσεως τῶν Ὀλυμπίων, ἀφ' ἧς ὁ κατὰ τὰς Ὀλυμπιάδας χρόνος
ἀριθμεῖται.

4 *Εἰσὶ δὲ αὐτοῦ ποιήσεις δύο, Ἰλιὰς καὶ Ὀδύσσεια, διῃρημένη ἑκα-*
τέρα εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν στοιχείων, οὐχ ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ ἀλλ'
2 *ὑπὸ τῶν γραμματικῶν τῶν περὶ Ἀρίσταρχον. ὧν ἡ μὲν Ἰλιὰς ἔχει τὰς* 25
ἐν Ἰλίῳ πράξεις Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων διὰ τὴν Ἑλένης ἁρπαγὴν
καὶ μάλιστα τὴν Ἀχιλλέως ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ διαδειχθεῖσαν ἀλκήν,
ἡ δὲ Ὀδύσσεια τὴν Ὀδυσσέως ἀνακομιδὴν εἰς τὴν πατρίδα ἀπὸ τοῦ
Τρωικοῦ πολέμου καὶ ὅσα πλανώμενος ἐν τῷ νόστῳ ὑπέμεινε καὶ ὅπως
3 *τοὺς ἐπιβουλεύοντας τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐτιμωρήσατο. ἐξ ὧν δῆλός ἐστι* 30
παριστὰς διὰ μὲν τῆς Ἰλιάδος ἀνδρείαν σώματος, διὰ δὲ τῆς Ὀδυσσεί-
ας ψυχῆς γενναιότητα.

5 *Εἰ δὲ μὴ μόνον ἀρετὰς ἀλλὰ καὶ κακίας ψυχῆς ἐν ταῖς ποιήσεσι*
παρίστησι, λύπας τε καὶ χαρὰς καὶ φόβους καὶ ἐπιθυμίας, οὐ χρὴ αἰ-
τιᾶσθαι τὸν ποιητήν· ⟨ποιητὴν⟩ γὰρ ὄντα δεῖ μιμεῖσθαι οὐ μόνον τὰ 35
χρηστὰ ἤθη ἀλλὰ καὶ τὰ φαῦλα (ἄνευ γὰρ τούτων παράδοξοι πράξεις
2 *οὐ συνίστανται), ὧν ἀκούοντα ἔνεστιν αἱρεῖσθαι τὰ βελτίω. πεποίηκε*
δὲ καὶ τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦντας οὐ μόνον ψυχαγωγίας
καὶ ἐκπλήξεως χάριν, ἀλλ' ἵνα καὶ ἐν τούτῳ παραστήσῃ ὅτι κήδονται
καὶ οὐκ ἀμελοῦσι τῶν ἀνθρώπων οἱ θεοί. 40

6 *Καὶ τὸ μὲν ὅλον ⟨ἡ⟩ παρ' αὐτῷ διήγησις τῶν πραγμάτων παράδοξος*
καὶ μυθώδης κατεσκεύασται ὑπὲρ τοῦ πληροῦν ἀγωνίας καὶ θαύματος
τοὺς ἐντυγχάνοντας καὶ ἐκπληκτικὴν τὴν ἀκρόασιν καθιστάναι. (ὅθεν
δοκεῖ τινα παρὰ τὸ εἰκὸς εἰρηκέναι· οὐ γὰρ ἀεὶ τὸ πιθανὸν ἕπεται, ἐν
2 *ᾧ τὸ παράδοξον καὶ ἐπηρμένον πρόκειται.) διὸ καὶ οὐ μόνον τὰ πράγ-* 45

31–32 *διὰ μὲν … γενναιότητα* cod. Neapol. gr. 158 f. 8^r *(πλουτάρχου)* ‖ **36–37** *ἄνευ … βελτίω* cod. Neapol. gr. 158 f. 8^r *(πλουτάρχου)*

[**1–1628** **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **20** *μετὰ … Τρωικῶν* secl. Sengebusch *ἔτη ἑκατὸν μετὰ τὰ Τρωικὰ* Wyttenbach | *ἑκατὸν ἔτη* **o** | *τετρακόσια* Gercke (cf. Eus. PE 10,11,4 et Suda s. v. *A* 410) *ἑκατὸν* codd. | *τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας, σο'* (*σμ'* Baedorf) post *ἑκατὸν* suppl. Wolff et Baedorf | *παρ' ἐνίοις* post *γεγονέναι* suppl. Raddatz ‖ **21** *τὰς Ὀλυμπιάδας*] *ὀλυμπιάδα* **ΠzΓ** ‖ **23** *αὐτῷ* **zΓ** ‖ **24** *τῶν*] *τὸν* **o** | *στοίχων* **o** | *ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ* **Γ** ‖ **25** *τῶν*[1] om. **o** ‖ **27** *δια-* om. **z** ‖ **28** *εἰς*] *πρὸς* **o** *ἐς* **ap** ‖ **29** *πολέμου* s. lin. **A**[a] | *τῷ* om. **o** ‖ **30** *δῆλόν* **Π** ‖ **31** *μὲν* s. lin. **E** ‖ **33** *τῆς* ante *ψυχῆς* add. **o** ‖ **33–34** *παρίστησι ἐν ταῖς ποιήσεσι* **o** ‖ **35** *⟨ποιητὴν⟩ γὰρ ὄντα δεῖ* Wyttenbach *παρόντα δὲ* codd. *παρὸν τάδε* vel *παρέχοντα* Xylander ‖ **36–37** *ἄνευ … συνίστανται* om. **Γ** ‖ **38** *καὶ* om. **Γ** | *ὁμιλοῦντας τοῖς ἀνθρώποις* **E** ‖ **41** supplevi ‖ **42** *μυθώδης*] *θυμώδης* **rmp** | *ὑπὲρ*] *ὑπὸ* **ΠzΓ** | *ἀγωνίας*] *ἀγορίας* **rmp** ‖ **43** *ἐκπληκοτικὴν* (?) a. corr. **o** | *τὴν* om. **Π** | *καθιστάναι* e corr. **o** *παριστάναι* **Γ** ‖ **44** *οὐ*] *καὶ* **Γ**

ματα μετεωρίζει καὶ ἐκτρέπει τῆς συνηθείας ἀλλὰ καὶ τοὺς λόγους.
ὅτι δὲ ἀεὶ τὰ καινὰ καὶ ἔξω τοῦ προχείρου θαυμάζεται καὶ τὸν ἀκρο-
ατὴν ἐπάγεται, παντί που δῆλον. πλὴν καὶ ἐν τοῖς μυθώδεσι τούτοις 3
λόγοις, εἴ τις μὴ παρέργως ἀλλ' ἀκριβῶς ἕκαστα τῶν εἰρημένων ἐπιλέ-
50 *γοιτο, φανεῖται πάσης λογικῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης ἐντὸς γενόμενος*
καὶ πολλὰς ἀφορμὰς καὶ οἱονεὶ σπέρματα λόγων καὶ πράξεων παντο-
δαπῶν τοῖς μετ' αὐτὸν παρεσχημένος, καὶ οὐ τοῖς ποιηταῖς μόνον ἀλλὰ
καὶ τοῖς πεζῶν λόγων συνθέταις ἱστορικῶν τε καὶ θεωρηματικῶν. ἴδω- 4
μεν γὰρ πρότερον τὴν τῆς λέξεως αὐτοῦ πολυφωνίαν, ἔπειτα καὶ τὴν
55 *ἐν τῇ πραγματείᾳ πολυμάθειαν.*

Πᾶσα μὲν οὖν ποίησις, τάξει τινὶ τῶν λέξεων συντιθεμένων, ῥυθμῷ 5
καὶ μέτρῳ περαίνεται, ἐπεὶ τὸ λεῖον καὶ εὐεπές, σεμνὸν ἅμα καὶ ἡδὺ
γενόμενον, διὰ [δὲ] τοῦ τέρπειν εἰς τὸ προσέχειν ⟨τὸν ἀκροατὴν⟩ ἐπ-
άγεται. ὅθεν συμβαίνει κατὰ τὸ αὐτὸ μὴ μόνον τοῖς ἐκπλήττουσι καὶ
60 *θέλγουσι τέρπεσθαι ἀλλὰ καὶ τοῖς πρὸς ἀρετὴν ὠφελοῦσι πείθεσθαι*
ῥᾳδίως.

Τὰ δὲ Ὁμήρου ἔπη τὸ τελειότατον ἔχει μέτρον, τουτέστι τὸ ἑξάμε- **7**
τρον, ὃ καὶ ἡρῷον καλεῖται. ἑξάμετρον μέν, ὅτι εἷς ἕκαστος στίχος
ἔχει πόδας ἕξ· ὧν ὁ μέν ἐστιν ἐκ δύο συλλαβῶν μακρῶν, σπονδεῖος
65 *καλούμενος, ὁ δὲ ἐκ τριῶν, μιᾶς μὲν μακρᾶς, δύο δὲ βραχειῶν, ὃς λέ-*
γεται δάκτυλος. καί εἰσιν ἀλλήλοις ἰσόχρονοι· αἱ γὰρ δύο βραχεῖαι
μιᾶς μακρᾶς χρόνον ἐπέχουσιν. οὗτοι δὲ παραλλήλως συντιθέμενοι
πληροῦσι τὸ ἑξάμετρον ἔπος. ἡρῷον δὲ λέγεται, ὅτι διὰ τούτου τὰς 2
τῶν ἡρώων πράξεις διηγεῖται.

70 *Λέξει δὲ ποικίλῃ κεχρημένος τοὺς ἀπὸ πάσης διαλέκτου τῶν Ἑλλη-* **8**

50–52 *φανεῖται … παρεσχημένος* cod. Neapol. gr. 158 f. 8^r^ *(πλου⟨τάρχου⟩)* ‖ **62–68** Plu. *περὶ τοῦ ἡρωικοῦ μέτρου* p. 465 Bernardakis 7

[**1–1628** **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **47** *τὰ* om. **Γ** | ras. post *τοῦ* **o** ‖ **48** *που* om. **ΠzΓ** | *μυθώδεσι*] *θυμώδεσι* **rmp** ‖ **49** *εἰρημένων*] *λεγομένων* **o** ‖ **51** *ἀφορμὰς* in ras. **o** | *καὶ* ante *λόγων* add. **zΓ** ‖ **52** *αὐτοῦ* **o** | *παρεσχημένος* e corr. **o** *παρεχόμενος* **zΓ** cod. Neapol. gr. 158 ‖ **53** *ἱστορικῶν τε* om. **E** | *ἱστορικῶν τε καὶ θεωρηματικῶν* secl. Reinhardt | *-ματικῶν* (verbi *θεωρηματικῶν*) s. lin. **α** ‖ **54** *γὰρ*] *οὖν* Γ Ernesti | *πρότερον* om. **o** ‖ **57** *περαίνεται* Ald.[2] *παραλαμβάνεται* codd. | *ἐπεὶ* Ald.[2] *ἐπὶ* codd. | *εὐεπές*] *εὐτελές* **o** *εὐπρεπές* **z** ‖ **58** *γενομένη* **Γ** | secl. Ald.[2] | supplevi (cf. lin. 47 sq.) ‖ **59.60** *καὶ θέλγουσι* om. **Γ** ‖ **62** *ἔπη ὁμήρου* **z** | *τὸ* ante *μέτρον* add. Plu. ‖ **62–63** *ἑξάμετρον … καλεῖται* in mg. **A**[a] ‖ **64** *ἓξ πόδας ἔχει* Plu. ‖ **65** *δύο δὲ*] *καὶ δύο* Plu. ‖ **67** *παραλλήλως* p. corr. **o** *παρ' ἀλλήλοις* **ΠzΓ** *παρ' ἀλλήλων* Plu., a. corr. **o** *παρ' ἀλλήλους* Bernardakis ‖ **68** *τούτων* **o** ‖ **70** *δὲ* om. **o** | *τῶν ἑλλήνων διαλέκτου* **r** *διαλέκτου τῶν ἑλλήνων* **amp**

νίδων χαρακτῆρας ἐγκατέμιξεν. ἐξ ὧν δῆλός ἐστι πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἐπελθὼν καὶ πᾶν ἔθνος.

9 *Καὶ Δωριέων μὲν τῇ συνήθει τῆς βραχυλογίας ἐλλείψει κέχρηται, τὸ 'δῶμα' λέγων 'δῶ'*

αἶψά τέ οἱ δῶ 75

ἀφνειὸν πέλεται

καὶ τὸ 'ὅτι' 'ὅ'

ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας

καὶ τὸ 'ὀπίσω' 'ἄψ', μεταβαλὼν τὸ μὲν ο εἰς τὸ α, τὸ δὲ π καὶ τὸ σ εἰς τὸ συγγενὲς αὐτοῖς, καὶ τὸ 'ἄλλοτε' 'ἄλλο' 80

ἤδη γάρ με καὶ ἄλλο τεὴ ἐπίνυσσεν ἐφετμὴ

2 *καὶ τὰ τοιαῦτα. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ μέσα συντεμὼν λέγει τοὺς 'ὁμότριχας' καὶ 'ὁμοετεῖς'*

'ὄτριχας, οἰέτεας'

καὶ τὸν 'ὁμοπάτριον' 'ὄπατρον' καὶ τὸ 'τρέμειν' 'τρεῖν' καὶ τὸ 'τιμῶ' 85
3 *'τίω'. τῶν αὐτῶν δέ ἐστι καὶ τὸ ὑπερβιβάζειν τὰ στοιχεῖα, ὡς ἐν τῷ 'κάρτιστοι' ἀντὶ τοῦ 'κράτιστοι'.*

10 *Αἰολέων δὲ χρῆται ἐν τοῖς συνθέτοις τῇ συγκοπῇ, 'καδδραθέτην' λέγων ἀντὶ τοῦ 'κατέδραθον' καὶ 'ὑββάλλειν' ἀντὶ τοῦ 'ὑποβάλλειν'.*
2 *καὶ ἐπὶ τοῦ παρατατικοῦ χρόνου τὰ τρίτα πρόσωπα, λήγοντα παρὰ* 90 *τοῖς ἄλλοις εἰς τὸ ει, διὰ τοῦ η παρὰ τοῖς Αἰολεῦσιν ἐκφέρεται, ὡς τὸ 'ἐφίλη', 'ἐνόη'· οὕτω καὶ Ὅμηρος ἐποίησε*

δίδη μόσχοισι λύγοισιν

79–80 EM s. v. *ἄψ* p. 184,31–33 *Πλούταρχος δὲ ἀπὸ τοῦ ὀπίσω τὸ 'ἄψ' λέγει εἶναι, τοῦ ο εἰς α τραπέντος καὶ τοῦ π ⟨καὶ τοῦ σ⟩ εἰς ψ* (= fr. 183 Sandbach)

75–76 *α* 392–393 ‖ 78 *τ* 543 ‖ 79 *ἄψ*] passim ap. Hom. ‖ 81 *Ξ* 249 ‖ 84 *Β* 765 ‖ 85 *ὄπατρον*] *Λ* 257 (cf. *Μ* 371) | *τρεῖν*] *Ε* 256 ‖ 86 *τίω*] *Δ* 257 *Ι* 378 ‖ 87 *κάρτιστοι*] *Α* 266–267 ‖ 88 *καδδραθέτην*] *ο* 494 ‖ 89 *ὑββάλλειν*] *Τ* 80 ‖ 93 *Λ* 105

[1–1628 **οΠ** (=**αΑΕn**) **zΓ** (=**ramp**)] 71–72 *ἀπελθὼν πᾶσαν μὲν ἑλλάδα* **ο** ‖ 71 *τὴν* scripsi *μὲν* (om. **n**) codd. *γῆν* Duebner (cf. cod. Par. gr. 1270 f. 209r) ‖ 75 *τέ*] *δέ* **Γ** ‖ 77 *ὅτι*] *ὅτε* **ο** ‖ 79 *μεταβάλλων* **ο** | *τὸ*[3] om. **on** | *τὸ*[5] om. **or** ‖ 80 *φημὶ τὸ ψ* post *αὐτοῖς* add. **ο** | *τὸ*[2] om. **α**, s. lin. **A**[a] ‖ 81 *με*] *μοι* **Γ** | *τεὴν* et *ἐφετμὴν* **z** ‖ 82 *συντέμνων* **ο** ‖ 84 *ἧς* (?) post *ὄτριχας* s. lin. add. **ο** *καὶ* post *ὄτριχας* add. **Γ** ‖ 85 *ὄπατρον*] *ἤπατρον* **E** *ὀπάτριον* **Γ** ‖ 86 *τὸ* om. **ο** ‖ 86–87 *ἐν τῷ κάρτιστοι* in mg. **α** ‖ 87 *ἀντὶ*] *ἀρτὶ* a. corr. **ο** | *ἀντὶ τοῦ κράτιστοι* in ras. **α** | *τοῦ* s. lin. et ras. ante *κράτιστοι* **ο** ‖ 89 *κατεδραθέτην* **Γ** ‖ 90 *λέγοντα* **z** *λήγονται* **ram** ‖ 91 *εἰς τὸ ει*] *εἰς τὴν ει δίφθογγον* **Γ** | *παρὰ*] *περὶ* **ο** | *ὡς τὸ*] *ὡς* **οΠ** *ὡς ἐν τῷ* **Γ** ‖ 92 *δὲ* post *οὕτω* add. **zΓ** ‖ 93 *δίδη*] *ἔδη* **Γ**

ἀντὶ τοῦ 'ἔδει', ὅ ἐστιν 'ἐδέσμει', καὶ

95 τοὺς μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάη μένος ὑγρὸν ἀέντων

⟨ἀντὶ τοῦ 'διάει'⟩. καὶ τὸ ἐναλλάσσειν ἐνίοτε τὸ σ εἰς τὸ δ, ὡς ἐν τῷ 3
λέγειν 'ὀδμὴ' καὶ 'ἴδμεν'. καὶ τὸ πλεονάζειν ἔν τισιν, ὡς τὸ 'εὔκηλος' 4
ἀντὶ τοῦ 'ἕκηλος' καὶ 'αὐτὰρ' ἀντὶ τοῦ 'ἀτὰρ' καὶ 'κεκλήγοντες' ἀντὶ
τοῦ 'κεκληγότες'. καὶ τὸ προστιθέναι τῷ δευτέρῳ προσώπῳ τῶν 5
100 ῥημάτων τὸ θα, ὡς τὸ 'φῆσθα' καὶ 'εἴπησθα'. τὸν δὲ διπλασιασμὸν τῶν 6
συμφώνων οἱ μὲν Δωριεῦσιν, οἱ δὲ Αἰολεῦσι προσνέμουσιν, οἷόν ἐστιν

ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος

καὶ

ὁππότερος τάδε ἔργα.

105 Ἰώνων δὲ ἴδιον ἔχει τὸ ἀφαιρέσει χρῆσθαι ἐν τοῖς παρῳχηκόσι χρό- **11**
νοις τῶν ῥημάτων, ὡς τὸ 'βῆ' καὶ τὸ 'δῶκεν'· ἔθος γὰρ ἔχουσι καὶ ἐπὶ
τῶν παρῳχημένων χρόνων ἀπὸ τῶν αὐτῶν στοιχείων ἄρχεσθαι, ἀφ' ὧν
ἐστι καὶ ὁ ἐνεστώς. καὶ τὸ ὑφαιρεῖν τὸ ε ἐν τῷ 'ἱρεὺς' καὶ 'ἴρηξ'. 2
καὶ τὸ προστιθέναι τοῖς τρίτοις προσώποις τῶν ὑποτακτικῶν τὸ σι, 3
110 οἷόν ἐστι τὸ 'ἔλθῃσι' καὶ τὸ 'λάβῃσι', καὶ ταῖς δοτικαῖς ⟨ταῖς εἰς αις
ληγούσαις τὸ ι μόνον, οἷόν ἐστι τὸ⟩ 'θύρῃσι', 'πύλῃσι'. καὶ τὸ λέγειν 4

95 *ε* 478 = *τ* 440 ‖ **97** *ὀδμὴ* et *ἴδμεν*] passim ap. Hom. | *εὔκηλος*] *Α* 554 *γ* 263 ‖ **98** *αὐτὰρ* et *κεκλήγοντες*] passim ap. Hom. ‖ **100** *φῆσθα*] *Φ* 186 (cf. *ξ* 149) | *εἴπησθα*] *Υ* 250 *λ* 224 *χ* 373 ‖ **102** *Ε* 83 = *Π* 334 = *Υ* 477 ‖ **104** *Γ* 321 ‖ **106** *βῆ* et *δῶκεν*] passim ap. Hom. ‖ **108** *ἱρεὺς*] *Ε* 10 *Π* 604 *ι* 198 | *ἴρηξ*] *Ν* 62 *Σ* 616 *ν* 86 ‖ **110–111** *ἔλθῃσι, λάβῃσι, θύρῃσι, πύλῃσι*] passim ap. Hom.

[**1–1628 oΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **95** *διάη* e corr. **o** *δάη* (in *διάη* corr. **A**[d]) **Π** *δα* et lac. **z** *δαήη* **Γ** | *μένος*] lac. et *ενος* **z** *γένος* **Γ** | *ὑγρῶν* **Π** ‖ **96** supplevi (cf. Eust. 1724,30 et EM 23,5) | *ἐνίοτε* om. **Γ** ‖ **97** *ὀδμὴν* **o** ‖ **98–99** *καὶ*[2] … *ἀντὶ τοῦ* in mg. **o** ‖ **98** *τὸ* post *καὶ*[2] add. **o** | *κεκλήγοντες*] *κεκληιγότες* **ra** *-όντες* **mp** ‖ **99** *περιτιθέναι* **z** ‖ **100** *ἔφησθα* **rp**, p. corr. **n** *ἔφηθα* **am** | *ἔπησθα* a. corr. **r** *εἴπηθα* **am** | *δι-* (verbi *διπλασιασμὸν*) in ras. **o** ‖ **106** *καὶ*[2] om. **o** ‖ **108** *ταῖς δοτικαῖς θύρισι καὶ ὕλῃσι καὶ τὸ λέγειν οὔνομα* post *ἐν τῷ* add. et exp. **o** | ex *ἱερεὺς* in *ἱρεὺς* in lin. corr. et *ἱρεὺς* in lin. *ἱερεὺς* s. lin. addendo explanavit **o** *ἱερεὺς* **Am**, a. corr. **E** *ἱερεὺς ἱρεὺς* **r** | *τὰ* ante *ἴρηξ* add. **o** | *ἴρηξ* in lin. *ἱέραξ* s. lin. addendo explanavit **o** *ἱέραξ ἴρηξ* **r** ‖ **110–111** supplevi ‖ **111** *θύρῃσι* in lin. *θύραισι* s. lin. addendo explanavit **o** | *πύλῃσι* Ludwich *ὕλῃσι* codd. *ὕλῃσι* in lin. *ὕλαισι* s. lin. addendo explanavit **o**

'οὔνομα' καὶ 'νοῦσον' τὸ 'ὄνομα' καὶ τὴν 'νόσον' καὶ 'κεινόν' καὶ 'μεῖ-
5 *λαν' ἀντὶ τοῦ 'κενὸν' καὶ 'μέλαν'. καὶ τὸ μεταβάλλειν τὸ α, ἐπειδὰν*
ἐκτείνηται, εἰς τὸ η, ὡς τὸ '"Ηρη', 'Ἀθηναίη', ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἐκ τοῦ
6 *ἐναντίου τὸ η εἰς τὸ α, ὡς τὸ 'λελασμένος' ἀντὶ τοῦ 'λελησμένος'. καὶ* 115
τὸ διαιρεῖν τὰ περισπώμενα ῥήματα, ⟨ὡς τὸ⟩ 'φρονέων' καὶ 'νοέων', καὶ
τὰς γενικὰς τὰς εἰς ους ληγούσας, ὡς τὸ 'Διομήδεος', καὶ τῶν θηλυκῶν
τὰς γενικὰς τὰς εἰς ων ληγούσας, ὡς τὸ 'πυλέων', 'νυμφέων', καὶ τῶν
οὐδετέρων τὰς πληθυντικὰς εὐθείας τὰς εἰς τὸ η ληγούσας, ὡς τὸ
7 *'στήθεα', 'βέλεα', καὶ τὰς γενικὰς αὐτῶν ὁμοίως. ἰδίως δὲ λέγουσι καὶ* 120
τὸ 'τετράφαται' καὶ τὰ τοιαῦτα.

12 *Μάλιστα δὲ τῇ Ἀτθίδι διαλέκτῳ κέχρηται· καὶ γὰρ ἐπίμικτος ἦν.*
καὶ ἐπεὶ λέγεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς 'λεὼς' ὁ 'λαός', κατὰ ταύτην τὴν
2 *συνήθειαν ἔστι παρ' αὐτῷ ὁ 'Πηνέλεως' καὶ τὸ 'χρέως'. ἔστι δὲ αὐτοῖς*
σύνηθες καὶ τὸ συναλείφειν ἐνίοτε καὶ ἀντὶ δύο ποιεῖν μίαν συλλαβήν, 125
'τὸ ἔπος' 'τοὔπος' καὶ 'τὸ ἱμάτιον' 'θοιμάτιον', οἷς ἐστιν ὅμοιον

Τρῶες δὲ προύτυψαν ἀολλέες

⟨ἀντὶ τοῦ 'προέτυψαν',⟩ καὶ

πεδία λωτεῦντα,

112 *οὔνομα*] *Γ* 235 *ζ* 194 *ι* 355 | *νοῦσον*] *Α* 10 *Ν* 670 *ι* 411 | *κεινὸν* et *μεῖλαν*] verba ap. Hom. desunt (sed cf. *κεινή Γ* 376 *Δ* 181 et *μείλανι Ω* 79) ‖ **114** *Ἥρη* et *Ἀθηναίη*] passim ap. Hom. ‖ **115** *λελασμένος*] passim ap. Hom. ‖ **116** *φρονέων*] passim ap. Hom. | *νοέων*] verbum ap. Hom. deest (sed cf. *νοέοντι* passim ap. Hom.) ‖ **117** *Διομήδεος*] passim ap. Hom. ‖ **118** *πυλέων*] *Η* 1 *Μ* 340 | *νυμφέων*] *μ* 318 ‖ **120** *στήθεα* et *βέλεα*] passim ap. Hom. ‖ **121** *τετράφαται*] verbum ap. Hom. deest (sed cf. *ἐπιτετράφαται Β* 25 *Β* 62) ‖ **124** *Πηνέλεως*] passim ap. Hom. | *χρέως*] *Λ* 686 (v.l.) ‖ **127** *Ν* 136 = *Ο* 306 = *Ρ* 262 ‖ **129** *Μ* 283

[**1–1628 oΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **112** *οὔνομα* in lin. *ὄνομα* s. lin. addendo explanavit **o** | *νοῦσον* in lin. *νόσον* s. lin. addendo explanavit **o** | *τὸ ὄνομα καὶ τὴν νόσον* om. **o** | *κεινὸν* in lin. *κενὸν* s. lin. addendo explanavit **o** | *μεῖλαν* in lin. *μέλαν* s. lin. addendo explanavit **o** ‖ **114** *ἥρη τ' ἀργείη καὶ ἀθηναίη ἀγελείη* **o** | *ἀθήνη* **Γ** | *καὶ* om. **ΠzΓ** ‖ **115** *εἰς τὸ ἄλφα* **o** ‖ **116** supplevi | *φρονέων* in lin. *φρονῶν* s. lin. addendo explanavit **o** | *καὶ*[1] om. **o** | *ἐνοέων* in lin. *ἐνοῶν* s. lin. addendo explanavit **o** ‖ **117** *ὡς τὸ* om. **Γ** | *σαπφόος* post *Διομήδεος* add. **Γ** ‖ **117–118** *καὶ τῶν … ληγούσας*] *καὶ τὰς περισπωμένας γενικὰς τῶν πληθυντικῶν* **Γ** ‖ **118** *πυλέων* in lin. *πυλῶν* s. lin. addendo explanavit **o** | *νυμφέων* in lin. *νυμφῶν* s. lin. addendo explanavit **o** *περσέων* **Γ** ‖ **120** *στήθεα* in lin. *στήθη* s. lin. addendo explanavit **o** | *βέλεα* in lin. *βέλη* s. lin. addendo explanavit **o** *μέλεα* **Γ** ‖ **122** *καταχρῆται* **o** ‖ **124** *χρέος* **Πz** *χρεώ* Duebner *χρείως* Ludwich (cf. *θ* 355) ‖ **125** e *ποιεῖ* in *ποιεῖν* corr. **A**[b] | *-ήν* (verbi *συλλαβήν*) legi non potest in **α**, e corr. **A**[b] ‖ **127** *προύκυψαν* **Γ**, e corr. **o** ‖ **128** supplevi

130 *ἀντὶ τοῦ 'λωτεύοντα'. καὶ τὸ ὑφαιρεῖν τὸ η τῶν τοιούτων εὐκτικῶν,* 3
'δοκοίης' 'δοκοῖς', 'τιμῴης' 'τιμῷς', ἔστιν Ἀττικόν, ᾧ ἀκολούθως εἴρη-
ται

ἄλλοι δὲ διακρινθεῖτε τάχιστα.

ὁμοίως δὲ καὶ τοῦτο Ἀττικὸν 4

135 *οἱ πλέονες κακίους, παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους,*

ὃ λέγομεν 'κακίονες' καὶ 'ἀρείονες'. καὶ τὸ τὰς αἰτιατικὰς τῶν τοι- 5
ούτων μὴ διαιρεῖν, τοὺς 'βοῦς', τοὺς 'ἰχθῦς'

βοῦς περιταμνομένους

καὶ

140 *ἰχθῦς ὄρνιθάς τε.*

κἀκεῖνο δὲ εἴρηται Ἀττικῶς 6

οὐδέ τί μιν σθένεϊ ῥηγνῦσι ῥέοντες,

ὡς 'ζευγνῦσι', 'ὀμνῦσι'. καὶ τὸ ἐξαιρεῖν τὰ βραχέα τῶν τοιούτων Ἀττι- 7
κόν, 'λούεται' 'λοῦται', 'οἴομαι' 'οἶμαι'. οὕτως οὖν καὶ τὸ 'λύτο' ἀντὶ
145 *τοῦ 'ἐλύετο'. τῶν αὐτῶν ἐστι καὶ τὸ 'ἑώρων' καὶ 'ἑωνησάμην', ἐκ πε-* 8
ρισσοῦ προστιθέντων τὸ ε, ὅθεν ἐστὶ καὶ τὸ 'ἑῳνοχόει'. καὶ τὸ συναι- 9
ρεῖν τὸ ι ἐπὶ τῶν τοιούτων, 'ἠιόνες' 'ᾐόνες', 'Νηρηίδες' 'Νηρῇδες'.
οὕτω καὶ τὸ

σφῷ δὲ μάλ' ἠθέλετον.

150 *καὶ ἐπὶ τῆς εις ι καθαρὸν ληγούσης δοτικῆς παρατελευτῶντος τοῦ α,*
'κέραι' 'κέρᾳ', 'γήραι' 'γήρᾳ', 'σέλαι' 'σέλᾳ'. ἔτι καὶ τοῦτο Ἀττικόν, τὸ 10

133 *Γ* 102 ‖ **135** *β* 277 ‖ **138** *ω* 112 ‖ **140** *μ* 331 ‖ **142** *P* 751 ‖ **144** *λύτο*] passim ap. Hom. ‖ **146** *ἑῳνοχόει*] *Δ* 3 *υ* 255 ‖ **149** *Λ* 782 ‖ **151** *κέρᾳ*] *Λ* 385 | *γήρᾳ*] *λ* 136 *ψ* 283 | *σέλᾳ*] *Θ* 563 *φ* 246

[1–1628 **oΠ** (= **αAEn**) **zΓ** (= **ramp**)] **130** *τῶν εὐκτικῶν τῶν τοιούτων* **zΓ** ‖ **131** *δοκοῖς*] *δοκῇς* **Γ** | *τιμῷς*] *τιμοῖς* **z** *τιμῇς* **Γ** | *τὸ* post *Ἀττικόν* add. **AEn** ‖ **133** *διακρίθηται* **o** *-κρινθῆτε* **AE** *-κριθῆτε* (*-ται* **ra**) **zΓ** ‖ **135** *πλέονες* in lin. *πλείους* s. lin. addendo explanavit **o** *πλείονες* **zΓ** ‖ **136** *κακίονες* in lin. *κακίους* s. lin. addendo explanavit **o** | *ἀρείονες* in lin. *ἀρείους* s. lin. addendo explanavit **o** | *τὸ* om. **ΠzΓ** ‖ **136–137** *μὴ διαιρεῖν τῶν τοιούτων* **zΓ** ‖ **138** *περιτεμνομένους* (*παρα-* **Π**) **ΠzΓ** ‖ **140** *καὶ* post *ἰχθῦς* add. **z** ‖ **142** *τί*] *τε* **ΠzΓ** ‖ **143** *καὶ* post *ζευγνῦσι* add. **o** | *τῶν τοιούτων* om. **ΠzΓ** | *Ἀττικόν*] *τῶν ἀττικῶν* **zΓ** ‖ **147** *ἠιόνες ᾐόνες* scripsi *ᾐόνες* in lin. *ἠιόνες* s. lin. addendo explanavit **o** *ἠιόνες* **ΠzΓ** | *Νηρηίδες Νηρῇδες* scripsi *νηρῇδες* in lin. *νηρηίδες* s. lin. addendo explanavit **o** *νηρηίδες* **ΠzΓ** ‖ **149** *σφῷ* scripsi *σφὼ* codd. *σφῶι* vel *σφώι* Ludwich ‖ **150** *εἰς ἰῶτα* **o** | *περιτελευτῶντος* **zΓ** ‖ **151** *κέραι … σέλᾳ*] *κέραι γέραι σέλαι* **Πzmp** *κέρας γέρας σέλας* **ra** | *ἔτι δὲ καὶ* **z** *ἔστι δὲ καὶ* **Γ** | *ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ἀττικόν* iter. **mp**

λέγειν 'ἔστων' ἀντὶ τοῦ 'ἔστωσαν' καὶ 'ἐπέσθων' ἀντὶ τοῦ 'ἐπέσθωσαν'.
11 *ἔστι δὲ καὶ ἡ τῶν δυϊκῶν χρῆσις τῆς ⟨Ἀττικῆς⟩ συνηθείας, καὶ*
12 *Ὅμηρος χρῆται συνεχῶς. καὶ τὸ τοῖς θηλυκοῖς ἀρρενικὰ ἄρθρα ἢ μετ-*
οχὰς ἢ ἐπίθετα συντάσσειν, ὡς τὸ 'τὼ χεῖρε', 'τὼ γυναῖκε', καὶ παρὰ 155
Πλάτωνι 'ἰδέα ἄγοντε καὶ φέροντε', καὶ 'ὁ σοφὸς γυνὴ' καὶ 'ὁ δίκαι-
ος'. οὕτως οὖν καὶ Ὅμηρος ἐπὶ Ἥρας καὶ Ἀθηνᾶς ἔφη

οὐκ ἂν ἐφ' ὑμετέρων ὀχέων πληγέντε κεραυνῷ

καὶ

ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν 160

καὶ

κλυτὸς Ἱπποδάμεια.

13 *Καὶ περὶ τὴν σύνταξιν δὲ πολλὰ ἰδιώματα ἐχουσῶν τῶν διαλέκτων,*
ὅταν εἴπῃ ὁ ποιητὴς

ἀλλ' ἄγ' ὀίστευσον Μενελάου κυδαλίμοιο, 165

2 *Ἀττικὴν δείκνυσι συνήθειαν. ὅταν δὲ εἴπῃ*

δέξατό οἱ σκῆπτρον

καὶ

Θέμιστι δὲ καλλιπαρῄῳ
δέκτο δέπας, 170

ἐν τούτοις δωρίζει.

14 *Ὅλως μὲν οὖν τὰς πάντων ⟨τῶν⟩ Ἑλλήνων φωνὰς ἀθροίζων ποικί-*
λον ἀπεργάζεται τὸν λόγον καὶ χρῆται ποτὲ μὲν ταῖς ξέναις, ὥσπερ

152 *ἔστων*] *Α* 338 *α* 273 | *ἐπέσθων*] *Ι* 170 ‖ **156** Pl. Phdr. 237 D ‖ **158** *Θ* 455 ‖ **160** *Δ* 22 ‖ **162** *Β* 742 ‖ **165** *Δ* 100 ‖ **167** *Β* 186 ‖ **169–170** *Ο* 87–88

[**1–1628 oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **152** *ἔστων καὶ ἐπέσθων ἀντὶ τοῦ ἔστωσαν καὶ ἐπέσθωσαν* (*ἔστων … ἀντὶ τοῦ* in mg. **α** om. **z**) **Πz** *ἔστων καὶ ἐπέσθων* (*ἀντὶ τοῦ ἔστωσαν καὶ ἐπέσθωσαν* in mg. add. **a**) **Γ** ‖ **153** *δυϊκῶν … συνηθείας*] *εὐκτικῶν χρῆσις ἀντὶ τῶν παρεληλυθότων τῶν ὁριστικῶν τῆς αὐτῆς συνηθείας, ἣ* **Γ** | suppl. Duebner et E. Mehler[1] *αὐτῆς* suppl. Bernardakis ‖ **154** *ἄρθρα ἀρενικὰ* **o** | *καὶ* post *ἀρρενικὰ* add. **A** ‖ **155** *τὸ* om. **ΠzΓ** ‖ **156** *ἰδέα* Cobet (cf. Pl. Phdr. 237 D) *δὲ* codd. *δ' ἰδέα* Bernardakis | *ἄγονται καὶ φέρονται* **oΠ** *ἄρχοντε καὶ ἄγοντε* Pl. | *γυνὴ* s. lin. **E** ‖ **157** *ἐπὶ*] *περὶ* **z** ‖ **158** *ἐφ'*] *ὑφ'* **o** | *ἡμετέρων* **amp** ‖ **160** *ἦν* om. **AE** ‖ **163** *δὲ* om. **o** ‖ **165** *ἄγ'*] *ἄιγ'* **o** ‖ **166** *τὴν* ante *συνήθειαν* suppl. Duebner ‖ **167** *σκῆπτρον* om. **o** ‖ **169** e *θέμι* in *θέμιν* corr. **o** ‖ **171** *δωρίζει* Xylander et Stephanus *γνωρίζει* codd. *διορίζει* Flor. ‖ **172** *ὅλως* scripsi (cf. lin. 200) *ὅπως* codd. *οὕτως* Bernardakis | *μὲν οὖν* om. **o** | *ἁπάντων* **o** | supplevi | *Ἑλλήνων* om. **o** | *ἀθροίζων ἑλλήνων φωνὰς* **zamp** *ἑλλήνων ἀθροίζων φωνὰς* **r** ‖ **173** *ἀπεργάζηται* coni. et *καὶ* secl. J. Mehler (qui *ὅπως* (lin. 172) et *δῆλον* (lin. 176) in textu habet) | *τὸν* om. **Γ** | *μὲν* om. **Γ**

εἰσὶν αἱ προειρημέναι, ποτὲ δὲ ταῖς ἀρχαίαις, ὡς ὅταν λέγῃ 'ἄορ' καὶ
175 *'σάκος', ποτὲ δὲ ταῖς κοιναῖς καὶ συνήθεσιν, ὡς ὅταν λέγῃ 'ξίφος' καὶ*
'ἀσπίδα'. καὶ θαυμάσειέ τις, ὅτι καὶ ⟨αἱ⟩ κοιναὶ λέξεις παρ' αὐτῷ σῴ- 2
ζουσι τὸ σεμνὸν τοῦ λόγου· τοιοῦτον γὰρ τὸ

ἵππους τε ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα.

Ἐπεὶ δὲ ὁ ἐγκατάσκευος λόγος φιλεῖ τὴν τοῦ συνήθους ἐξαλλαγήν, **15**
180 *ὑφ' ἧς ἐναργέστερος ἢ σεμνότερος ἢ πάντως τερπνότερος γίνεται, καὶ*
ἡ μὲν τῶν λέξεων ἐκτροπὴ καλεῖται τρόπος, ἡ δὲ τῆς συνθέσεως
σχῆμα (καὶ ἔστι τὰ εἴδη τούτων ἐν τῇ τεχνολογίᾳ ἀναγεγραμμένα),
θεασώμεθα τί τούτων Ὁμήρῳ παρείληπται, ἢ τί ἕτερον ὑπὸ τῶν μετ'
αὐτὸν εὕρηται, ὃ ἐκεῖνος οὐκ εἶπε πρῶτος.

185 *Τῶν τοίνυν τρόπων ὀνοματοποιία καὶ πάνυ σύνηθές ἐστιν αὐτῷ.* **16**
οἶδε γὰρ καὶ τὴν παλαιὰν ἀρχὴν τῶν ὀνομάτων, ὅτι οἱ πρῶτοι τὰ
πράγματα ὀνομάσαντες πολλὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προσηγόρευσαν
καὶ τὰς ἀνάρθρους φωνὰς τοῖς ἐγγραμμάτοις ἐξετύπωσαν, ὡς τὸ 'φυ-
σᾶν' καὶ τὸ 'τρίζειν' καὶ τὸ 'μυκᾶσθαι' καὶ τὸ 'βροντᾶν' καὶ τὰ τού-
190 *τοις ὅμοια. ὅθεν καὶ αὐτὸς ἐποίησέ τινα ὀνόματα οὐκ ὄντα πρότερον,* 2
πρὸς τὰ σημαινόμενα τυπώσας, οἷον τὸν 'δοῦπον' καὶ τὸν 'ἄραβον' καὶ
τὸν 'βόμβον' καὶ τὸ 'ῥόχθει' καὶ τὸ 'ἀνέβραχε' καὶ τὸ 'σίζε' καὶ τὰ τοι-
αῦτα, ὧν οὐκ ἂν εὕροι τις εὐσημότερα.

Καὶ πάλιν ἄλλας κοινὰς λέξεις ἐπ' ἄλλων πραγμάτων κειμένας ἐπ' 3
195 *ἄλλα μετέθηκεν, οἷόν ἐστι καὶ τοῦτο·*

φλέγμα κακὸν φορέουσα,

ὃ σημαίνει τὴν κατὰ τὸ φλέγειν ἐνέργειαν. καὶ τὸν 'πυρετὸν' ⟨παρείλη-
φεν⟩ ἀντὶ τοῦ 'πυρός'. οἷς ὅμοιόν ἐστι καὶ τὸ

χαλκοτύπους ὠτειλάς·

174–176 *ἄορ, σάκος, ξίφος, ἀσπίδα*] passim ap. Hom. ‖ **178** *Λ* 680 ‖ **188–189** *φυσᾶν, τρίζειν, μυκᾶσθαι, βροντᾶν*] passim ap. Hom. ‖ **191** *δοῦπον*] passim ap. Hom. | *ἄραβον*] *K* 375 ‖ **192** *βόμβον*] verbum ap. Hom. deest (sed cf. *βομβέω* passim ap. Hom.) | *ῥόχθει*] *ε* 402 (cf. *μ* 60) | *ἀνέβραχε*] *T* 13 *φ* 48 | *σίζε*] *ι* 394 ‖ **196** *Φ* 337 ‖ **197** *πυρετὸν*] *X* 31 ‖ **199** *T* 25

[**1–1628** **oΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **175** *λέγει* p. corr. **o** ‖ **176** *δῆλον* post *ἀσπίδα* add. **Γ** | *καὶ*[1]] *κἂν* Bernardakis ‖ **176–177** *καὶ θαυμάσειέ … τοῦ λόγου* om. **Γ** ‖ **176** supplevi | *σῴζει* **z** ‖ **177–178** *τοιοῦτον … πεντήκοντα* om. **ΠzΓ** ‖ **178** *τε*] *δὲ* Hom. ‖ **179** *τοῦ*] *ἐκ* **ra** ‖ **180** *ἐναργέ* et ras. et *στερος* **A**[b] | *πάντα* **amp** ‖ **182** *ἀλλὰ γεγραμμένα* **o** ‖ **183** ⟨*εἴ*⟩ *τι* J. Mehler | *παρείληπται* scripsi *παραλέλειπται* codd. ‖ **184** *εὕρηται*] *εἴρηται* **zΓ** | *ὃ*] *ἢ* **E** ‖ **185** *συνήθης* Duebner ‖ **186** *εἶδε* (?) **α** *εἶδε* **zΓ** ‖ **188** *ταῖς* Bernardakis ‖ **189** *τρίζειν* Barnes *πρίζειν* codd. | *τούτοις* e corr. **o** ‖ **190** *τινα*] *πολλὰ* **z** ‖ **191–192** *καὶ τὸν βόμβον* om. **o** ‖ **192** *τὸ*[1]] *τὸν* **o** | *ἀνέβρεχε* (?) **E** *ἀνέβραψε* **z** *ἀνέβρυχε* **Γ** ‖ **193** *εὕρῃ* **oEz**, e corr. **α** | *εὐσημότερα* in ras. **α** ‖ **195** *ἄλλας* **αn** *ἄλλοις* **AE** | *μετατέθεικεν* (-*τέθηκεν* **a**) **Γ** ‖ **197** *σημαίνει*] *σήμη* e corr. **o** | supplevi (cf. lin. 581) ‖ **198** ras. post *ἔστι* **o**

4 *βούλεται γὰρ εἰπεῖν τὰς ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ τετυπωμένας. καὶ ὅλως* 200
πολλῇ τῇ καινότητι τῶν λέξεων κέχρηται, μετὰ πολλῆς ἐξουσίας τὰ
μὲν ἐξαλλάσσων παρὰ τὴν συνήθειαν, τὰ δὲ εὐσημότερα καθιστάς,
ἕνεκα τοῦ κάλλος καὶ μέγεθος ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις.

17 *Πολλὴ δέ ἐστιν αὐτῷ καὶ ἡ τῶν ἐπιθέτων εὐπορία, ἅπερ οἰκείως*
καὶ προσφυῶς τοῖς ὑποκειμένοις ἡρμοσμένα δύναμιν ἴσην ἔχει τοῖς κυ- 205
ρίοις ὀνόμασιν, ὥσπερ τῶν θεῶν ἑκάστῳ ἰδίαν τινὰ προσηγορίαν προσ-
τίθησι, τὸν Δία 'μητιέτην' καὶ 'ὑψιβρεμέτην' καὶ τὸν Ἥλιον 'Ὑπε-
ρίονα' καὶ τὸν Ἀπόλλωνα 'Φοῖβον' καλῶν. μετὰ δὲ τὴν ὀνοματοποιίαν
ἴδωμεν καὶ τοὺς ἄλλους τρόπους.

18 *Κατάχρησις μὲν δή, ἥπερ ἀπὸ τοῦ κυρίως δηλουμένου μεταφέρει* 210
τὴν φράσιν ἐφ' ἕτερον οὐκ ἔχον ὄνομα κύριον, ἔστι παρὰ τῷ ποιητῇ,
ὅταν λέγῃ

σειρὴν χρυσείην

2 *(σειρὰ γὰρ κυρίως ἐπὶ τοῦ σχοινίου τάσσεται) καὶ ὅταν εἴπῃ*

αἰγείην κυνέην· 215

ἡ μὲν γὰρ περικεφαλαία κέκληται 'κυνέη' παρ' αὐτῷ, ἐπεὶ ἐκ δέρμα-
τος κυνὸς γίνεσθαι αὐτὴν ἔθος ἦν, ἡ δὲ αἰγεία δηλονότι ἐστὶ δέρμα
αἰγός.

19 *Μεταφορὰ δέ, ἥπερ ἐστὶν ⟨λέξις⟩ ἀπὸ τοῦ κυρίως δηλουμένου πράγ-*
ματος ἐφ' ἕτερον μετενηνεγμένη κατὰ τὴν ἀμφοῖν ἀνάλογον ὁμοιό- 220
τητα, καὶ πολλὴ καὶ ποικίλη ἐστὶ παρ' αὐτῷ, οἷόν ἐστιν

ἧκε δ' ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο

καὶ

νῆσον, τὴν πέρι πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται·

2 *ὃν γὰρ λόγον ἔχει ἡ κορυφὴ πρὸς ἄνθρωπον, τοῦτον καὶ ἡ ἀκρώρεια* 225
πρὸς τὸ ὄρος, καὶ ὃν στέφανος πρὸς τοῦτον ᾧ. περίκειται, τὸν αὐτὸν

207–208 *μητιέτην, ὑψιβρεμέτην, Ὑπερίονα, Φοῖβον*] passim ap. Hom. ‖ **213** *Θ* 19 ‖ **215** *ω* 231 ‖ **222** *ι* 481 ‖ **224** *κ* 195

[**1–1628 oΠ (= αAEn) zΓ (= ramp)**] **200** *τετυμμένας* e corr. **o** | *καὶ* om. **o** | *ὅλοις* **o** ‖ **204** *δέ ἐστιν*] *παρ'* **o** ‖ **204–206** *ἅπερ … ὀνόμασιν* in parenthesi Wyttenbach ‖ **206** *ὥσπερ*] *οἷσπερ* Wyttenbach ‖ **211** *φράσιν* scripsi (cf. Anon. Trop. p. 208,21 Sp. 3 et Choerob. Trop. p. 246,23 Sp. 3) *χρῆσιν* codd. | *καὶ* ante *ἐφ'* add. **ozΓ** ‖ **214** *σχοίνου* **o** ‖ **215** *αἰγείαν* **α**, a. corr. **n** ‖ **217** *ἦν*] *αὐτήν* **E** ‖ **217–218** *ἡ δὲ … αἰγός*] *ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν ἐξ αἰγὸς δέρματος γινομένην κυνέην καλεῖ* **Γ** ‖ **219** supplevi ‖ **220** *κατὰ* Duebner *μετὰ* codd. | *τὴν … ὁμοιότητα*] *τῆς ἀμφοῖν ἀναλόγου ὁμοιότητος* **Γ** ‖ **221** *πολλή ἐστι καὶ ποικίλη* **zΓ** ‖ **222** *ἧκε δ'*] *ἧκεν* **ΠzΓ** ‖ **224** *νῆσος* **zΓ** ‖ **225** *ἡ*[1] om. **ΠzΓ** | *τοῦτο* **oΠz** ‖ **226** *ὃ* (in *ὃν* corr. **A**[a]) **αAz** | *ᾧ*] *ὃν* **Γ** | *τρόπον* post *αὐτὸν* add. **z**

καὶ θάλασσα πρὸς νῆσον. ἀλλὰ τὸ χρήσασθαι τοῖς ὁμοίοις ἀντὶ τῶν
κυρίων ὀνόμασιν εὐειδέστερον καὶ ἐναργέστερον ποιεῖ τὸν λόγον.

20 Εἰσὶ δὲ καὶ παρ' αὐτῷ μεταφοραὶ ποικίλαι. αἱ μὲν ἀπὸ ἐμψύχων
230 ἐπὶ ἔμψυχα, οἷον

> φθέγξατο δ' ἡνίοχος νηὸς κυανοπρῴροιο

ἀντὶ τοῦ 'ναύτης', καὶ

> βῆ δὲ μετ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν

2 ἀντὶ τοῦ 'βασιλέα'. αἱ δὲ ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον

235
> ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης,

'τὴν ὑπώρειαν', καὶ

> οὖθαρ ἀρούρης,

3 'τὸ γόνιμον'. ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἔμψυχα, οἷον

> σιδήρειον νύ τοι ἦτορ

240 4 ἀντὶ τοῦ 'σκληρόν'. ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον

> σπέρμα πυρὸς σῴζων

5 ἀντὶ τοῦ 'γόνιμον ἀρχήν'. ὥσπερ δὲ ὀνομάτων, ⟨οὕτω⟩ καὶ ῥημάτων
εἰσὶ παρ' αὐτῷ μεταφοραί, οἷον

> ἠιόνες βοόωσιν ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω

245 ἀντὶ τοῦ 'ἠχοῦσιν'.

21 Ἕτερος τρόπος ἐστὶν ἡ καλουμένη μετάληψις, κατὰ συνωνυμίαν
σημαίνουσα πρᾶγμά τι διάφορον, οἷον

> ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῇσι·

βούλεται γὰρ σημῆναι τὰς κυρίως λεγομένας ὀξείας νήσους, ἐπεὶ συν-
250 ωνυμεῖ τὸ 'θοὸν' τῷ 'ὀξύ', ὀξὺ δὲ οὐ μόνον τὸ κατὰ κίνησιν ταχύ

231 Hom. fr. inc. 12 Kinkel = fr. 16 Allen ‖ **233** *Ξ* 22 ‖ **235** *B* 824 ‖ **237** *I* 141 = *I* 283 ‖ **239** *Ω* 205 = *Ω* 521 ‖ **241** *ε* 490 ‖ **244** *P* 265 ‖ **248** *ο* 299

246–251 cf. Sch. HV ad *ο* 299 p. 614 Dindorf *θοῇσιν] μεταληπτικὸν ἐκ τοῦ κατὰ κίνησιν ὀξέος ἐπὶ τὸ κατὰ σχῆμα*

[**1–1628 oΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **227** *καὶ* om. **ΠzΓ** | *τὸ*] *τῷ* Bernardakis | *χρῆσθαι* e corr. **o** ‖ **227–228** *τοῖς κυρίοις ἀντὶ τῶν ὁμοίων* **o** ‖ **229** *δὲ* s. lin. **A**[a] | *καὶ* om. **ΠzΓ** | *μεταβολαὶ* **o** ‖ **230** *ἔμψυχα* e corr. **z** ‖ **231** *ἐφθέγξατο* **o** | *κυκνοπρῴροιο* **z** ‖ **232** *τοῦ* s. lin. **o** ‖ **233** *βῆ δὲ*] *ἦε* Hom. ‖ **234** *βασιλέως* **o** | *δὲ*] *δῆλον* **o** | ras. post *ἄψυχα* **o** ‖ **237** *ἀρούρε* **z** ‖ **239–240** *σιδήρειον … οἷον* om. **o** ‖ **240** *ἀψύχων*] *ἐμψύχων* **AE** ‖ **242** *τοῦ*] *τὴν* **z** | *ὥσπερ δὲ* Flor. *ὥσπερ δι'* **o** *ὥσπερ καὶ* **Π** *ὧσ* et lac. et *δὲ* **z** *ὡς δὲ* **Γ** | *ὀνομάτων* om. **Γ** | *οὕτω* suppl. Flor. | *καὶ ῥημάτων* om. **oΠz** ‖ **244** *βοῶσιν* a. corr. **o** *βοάουσι* **Γ** ‖ **247** *τι* om. **ΠzΓ** ‖ **248** *ἐπιπροέηκα* **ΠzΓ** ‖ **249** *σημᾶναι* **Π** | *τὰς ὀξείας λεγομένας κυρίως νήσους* **Γ** | *κυρίως* om. **o** ‖ **250** *τῷ*] *τὸ* **ra** | *ὀξύ*] *ὀξεῖ* **Πzmp**

ἐστιν ἀλλὰ καὶ τὸ κατὰ σχῆμα προηγμένον εἰς λεπτότητα. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ

ἐγὼ δ' ἐθόωσα παραστάς.

22 *Ἄλλος τρόπος ⟨ἐστὶν⟩ ἡ συνεκδοχὴ λεγομένη, ἀπὸ τοῦ κυρίως σημαινομένου ἕτερόν τι τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ὄντων παριστᾶσα. καὶ* 255 *ἔστιν ὁμοίως καὶ ὁ τρόπος οὗτος ποικίλος. ἐκδεχόμεθα γὰρ ἤτοι ἀπὸ τοῦ ὅλου τὸ μέρος, οἷον*

οἱ δ' ἰθὺς πρὸς τεῖχος ἐύδμητον βόας αὔας·

2 *ἀπὸ γὰρ τῶν βοῶν τὰς βύρσας, ἐξ ὧν αἱ ἀσπίδες, δηλοῦν βούλεται. ἢ ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον, οἷον* 260

τοίην γὰρ κεφαλὴν ποθέω·

ἀπὸ γὰρ τῆς κεφαλῆς τὸν ἄνδρα σημαίνει. καὶ ὅταν λέγῃ 'λευκώλενον'
3 *τὴν καλὴν καὶ 'ἐυκνήμιδας' τοὺς εὐόπλους. ἢ ἀπὸ ἑνὸς τὰ πολλά, ὡς ὅταν εἴπῃ ἐπὶ τοῦ Ὀδυσσέως*

ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσεν· 265

οὐ γὰρ μόνος ἀλλὰ σὺν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι τὴν Τροίαν ἐπόρθησεν.
4 *ἀπὸ δὲ τῶν πολλῶν τὸ ἕν, οἷον*

στήθεά θ' ἱμερόεντα,

5 *τουτέστι τὸ στῆθος. ἀπὸ δὲ εἴδους ⟨τὸ⟩ γένος, ⟨οἷον⟩*

μαρμάρῳ ὀκριόεντι βαλών· 270

6 *εἶδος γάρ ἐστι λίθου ὁ μάρμαρος. ἀπὸ δὲ γένους τὸ εἶδος, οἷον*

ὄρνιθας γνῶναι καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι·

7 *οὐ γὰρ πάντας ἀλλὰ τοὺς μαντικοὺς ὄρνιθας εἰπεῖν βούλεται. ἀπὸ δὲ τῶν παρεπομένων τὴν πρᾶξιν, οἷον*

[Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν· 275

ἀπὸ γὰρ τοῦ τόξου τὴν περὶ τὸ τόξον ἐμπειρίαν δηλοῖ. καὶ]

253 *ι* 327 || **258** *M* 137 || **261** *α* 343 || **262–263** *λευκώλενον* et *ἐυκνήμιδας*] passim ap. Hom. || **265** *α* 2 || **268** *Γ* 397 || **270** *M* 380 = *ι* 499 || **272** *β* 159 || **275** *B* 827

[1–1628 oΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)] **251** *κατὰ* om. **Π** | *προηγούμενον* **ΠzΓ** *προαγόμενον* Bernardakis (cf. lin. 1726) || **253** *ἐθόωσα* e corr. **o** *ἐθόωκα* **rmp** || **254** supplevi | *ἡ* om. **Γ** || **255** *παριστῶσα* **nzΓ** || **256** *καὶ* om. **ΠzΓ** || **257** *οἷον* om. **ΠzΓ** || **258** *οἱ δ' ἰθὺς* om. **Γ** | *αὔας*] *αὐάει* (-*άοι* **a**) **Γ** || **259** *δηλοῦσιν* **o** || **261** *γὰρ*] *δ' ἂν* (*δ' αὖ* **r**) **ΠzΓ** | *ποθέων* **o** || **262** *λέγει* **z** || **263** *τοὺς*] *τὰς* **E** *καὶ* **Γ** || **264** *τοῦ* om. **o** || **268** *στῆθός* **o** || **269** *τοῦ* ante *εἴδους* suppl. Ebert | ⟨*τὸ*⟩ suppl. Bernardakis | ⟨*οἷον*⟩ supplevi || **270** *ὀκρυ* et lac. et *εντι* **E** *ὀκρυόντι* **zΓ** || **271** *λίθου ἐστὶν* **zΓ** | *μάρβαρος* **E** | *τοῦ* ante *γένους* suppl. Ebert || **272** *ἐν*- (verbi *ἐναίσιμα*) e corr. **α** *αἰηέσιμα* (?) e corr. **o** *αἰνέσιμα* (*ἐνάσσ*-**a**) **zΓ** || **273** *οὐ γὰρ*] *καὶ γὰρ οὐ* **Γ** | *εἰπεῖν*] *σημαίνειν* e corr. **o** || **274** verbum quod legi non potest post *οἷον* add. **o** || **275–276** seclusi || **275** *πάνδαρος* e corr. **A**[b] || **276–277** *καὶ* … *ὕδωρ* om. **Γ**

ἑζόμενοι λεύκαινον ὕδωρ

καὶ

οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγόν·

280 *ἀπὸ γὰρ τοῦ συμβαίνοντος ἐπὶ μὲν τοῦ προτέρου τὸ 'ἤλαυνον', ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου τὸ 'ἔτρεχον' δηλοῖ. ἀπὸ δὲ τοῦ προηγουμένου τὸ ἀκόλουθον, ⟨οἷον⟩* 8

λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην·

ἀκολουθεῖ γὰρ τούτῳ τὸ 'διεκόρευσεν'. ἀπὸ δὲ τοῦ ἀκολούθου τὸ 9
285 *προηγούμενον, ὡς ὅταν 'ἐναρίζειν' λέγῃ τὸ φονεύειν ἀπὸ τοῦ σκυλεύειν.*

23 *Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος τρόπος ἡ μετωνυμία, λέξις ἐπ' ἄλλου μὲν κυρίως κειμένη, ἄλλο δὲ κατὰ ἀναφορὰν σημαίνουσα, οἷόν ἐστι παρ' αὐτῷ τὸ*

ἦμος ὅτ' αἰζηοὶ Δημήτερα κωλοτομεῦσι·

290 *τὸν γὰρ πύρινον καρπὸν δηλοῖ, ἀπὸ τῆς εὑρούσης Δήμητρος ὀνομάσας. καὶ ὅταν εἴπῃ* 2

σπλάγχνα δ' ἄρ' ἀμπείραντες ὑπείρεχον Ἡφαίστοιο,

ἐν τῷ τοῦ Ἡφαίστου ὀνόματι τὸ πῦρ λέγει. ὅμοιον δέ ἐστι τοῖς εἰρημένοις καὶ τοῦτο· 3

295 *ὅς κεν ἐμῆς γε*
χοίνικος ἅπτηται·

λέγει γὰρ τὰ ἐμπεριεχόμενα τῇ χοίνικι.

24 *Ἔστι καὶ ἄλλος τρόπος ἡ ἀντονομασία, λέξις δι' ἐπιθέτων ἢ συσσήμων ὄνομα ἴδιον σημαίνουσα, ὡς ἐν τούτῳ·*

300 *Πηλεΐδης δ' ἐξαῦτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν*
Ἀτρεΐδην προσέειπε·

δηλοῖ γὰρ διὰ τούτων τόν τε Ἀχιλλέα καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα. καὶ πάλιν 2

θάρσει, Τριτογένεια, φίλον τέκος

277 *μ* 172 || 279 *γ* 486 = *ο* 184 || 283 *λ* 245 || 285 *ἐναρίζειν*] passim ap. Hom. || 289 Hom. fr. inc. 11 Kinkel = fr. 15 Allen || 292 *Β* 426 || 295–296 *τ* 27–28 || 300–301 *Α* 223–224 || 303 *Θ* 39 = *Χ* 183

[1–1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 277 *λεύκαινον* e corr. **α** || 280–281 *ἀπὸ … δηλοῖ*] *ἀντὶ τοῦ ἔτρεχον* **Γ** || 281 *τὸ δεύτερον* **o** || 282 supplevi || 283 *παρθενικὴν* **ΠΓ** || 285 *ἐνεαρίζειν* (a. corr. **a**) **Γ** | *λέγειν* **o** *λέγει* **Γ** | *ἀπὸ*] *ἀντὶ* **Γ** || 287 *διὰ τῆς ὁμωνυμίας τὸ συνώνυμον δηλοῦσα ἢ* post *λέξις* add. **o** | *ἄλλου*] *ἄλλῳ* **o** || 288 *κείμενοι* **o** | *αὐτῷ* in ras. **o** | *τὸ* om. **ΠzΓ** || 289 *δημητρω* **z** || 290 *δηλοῖ*] *φησιν* **Γ** || 292 ras. post *ἄρ'* **o** || 293 *γὰρ* post *ἐν* add. **Γ** || 296 *χοίνι* **ra** || 298 *Ἔστι*] *ἔτι* **ra** | *δὲ* post *Ἔστι* add. **zΓ** | *ἡ* om. **Π** || 299 ras. post *συσσήμων* **o** | *ἴδιον ὄνομα* **o** || 300 *πηλεΐδης* e corr. **o** | *ἐξαῦτις*] *ἐξ αὐτῆς* **Γ** | *ἐπέσσιν* **o** || 302 *γὰρ*] *δὲ* **z** | *καὶ*[1] om. **o** || 303 *τριτογένεια* e corr. **o**

καὶ ἐν ἄλλοις

Φοῖβος ἀκερσεκόμης· 305

τὸ μὲν γὰρ τὴν Ἀθηνᾶν, τὸ δὲ τὸν Ἀπόλλωνα δηλοῖ.

25 *Ἔστι καὶ ἡ ἀντίφρασις, λέξις τὸ ἐναντίον ⟨διὰ τοῦ ἐναντίου⟩ ἢ τοῦ παρακειμένου σημαίνουσα, ὡς ἐν τούτῳ·*

οὐδ' ἄρα τώ γε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς·

βούλεται γὰρ εἰπεῖν τὸ ἐναντίον, ὅτι ἰδὼν αὐτοὺς ἐλυπήθη. 310

26 *Ἔστι καὶ ἡ ἔμφασις, ἥπερ δι' ὑπονοίας ἐπίτασιν τοῦ λεγομένου παρίστησιν, οἷον*

αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν, ὃν κάμ' Ἐπειός.

2 *ἐν γὰρ τῷ 'κατεβαίνομεν' τὸ μέγεθος τοῦ ἵππου ἐμφαίνει. ὅμοιον δὲ κἀκεῖνο·* 315

πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι·

καὶ γὰρ ἐν τούτῳ παρέχει μείζονα ἔννοιαν, ὡς βαπτισθέντος οὕτως τοῦ ξίφους, ὥστε θερμανθῆναι. τοιοίδε μὲν οἱ τῶν λέξεων τρόποι ὑπὸ Ὁμήρου πρώτου πεποιημένοι.

27 *Ἴδωμεν δὲ καὶ τὰς τῆς συντάξεως ἐκτροπάς, τὰ καλούμενα σχήματα, εἰ καὶ ταῦτα πρῶτος Ὅμηρος ὑπέδειξε. τὸ δὲ σχῆμά ἐστι λόγος ἐξηλλαγμένος τοῦ ἐν ἔθει κατά τινα πλάσιν κόσμου ἢ χρείας χάριν. κάλλος μὲν γὰρ τοῖς λόγοις περιτίθησι διὰ τῆς ποικιλίας καὶ μεταβολῆς τοῦ λόγου καὶ σεμνοτέραν ἀπεργάζεται τὴν φράσιν, χρειώδης δέ ἐστιν εἰς τὸ ἐξᾶραι καὶ ἐπιτεῖναι τὰς ἐμφύτους ποιότητας καὶ δυνάμεις τῶν πραγμάτων.* (320, 325)

28 *Τῶν δὲ σχημάτων τὰ μὲν κατὰ πλεονασμὸν ποιεῖ, ἐνίοτε μὲν διὰ τὸ μέτρον, ὡς τοῦτο·*

χρυσοῦ δὲ στήσας Ὀδυσεὺς δέκα πάντα τάλαντα·

305 *Υ* 39 ‖ **309** *Α* 330 ‖ **313** *λ* 523 ‖ **316** *Π* 333 = *Υ* 476 ‖ **329** *Τ* 247 (cf. *Ω* 232)

311–318 *Ἔστι … θερμανθῆναι* Hdn. Sol. p. 312,3–9 Nauck

[**1–1628 oΠ** (= **αAEn**) **zΓ** (= **ramp**)] **305** *ἀκερσεκόμος* (*ἀκερσο-* **r**, a. corr. **a**) **Γ** ‖ **307** supplevi | *ἢ*] *καὶ* **Γ** ‖ **307.308** *τοῦ παρακειμένου* scripsi (cf. Trypho Trop. p. 204,4–5 Sp. 3 et Cocondrius Trop. p. 233,11–12 Sp. 3) *τὸ παρακείμενον* codd. ‖ **308** *σημαίνουσαν* **o** ‖ **309** *ἄραν τώγ'* **o** ‖ **313** *ἐς* **zΓ** | *ὃν*] *οἷ* **o** ‖ **314** *γὰρ* om. **oΠz** Hdn. | *ἐμφαίνειν* **o** ‖ **316** *ὑπενθερμάνθη* **o** *ὑπερθερμάνθη* (*-θεμάνθη* **n**) **nΓ** ‖ **317** *ἔννοιαν*] *ἔμφασιν* **zΓ** | *τὸ* post *ὡς* add. **ra** ‖ **318** *θερμαθῆναι* **mp** | *λέξεων*] *λεγομένων* **Γ** ‖ **319** *πρῶτοι* **z**, e corr. **o** *πρῶτον* **Γ** | *πεποιημένοι* (?) e corr. **o** ‖ **320** *τῆς* om. **o** | *τοῦ λόγου* post *συντάξεως* add. **o** ‖ **321** *πρῶτος ταῦτα* **o** ‖ **322** *ἢ*] *ἣν* **z** ‖ **323** *τοῖς* om. **o** | *ποικιλίας* (?) e corr. **o** ‖ **324–325** *χρειώδης δέ ἐστιν*] *χρείαν δὲ* **ΠzΓ** ‖ **327** *εἰ* post *ἐνίοτε* add. **o** ‖ **328** *τοῦτο*] *ἐν τούτῳ* **Γ**

330 τὸ γὰρ 'πάντα' μηδὲν συντελοῦν ἔγκειται. ἔστι δὲ ὅτε κόσμου χάριν, 2
ὡς τὸ

ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός.

τὸ γὰρ 'μάλα' πλεονάζει κατὰ συνήθειαν Ἀττικήν.

Ἄλλοτε δὲ διὰ πλειόνων λέξεων τὸ σημαινόμενον ἀποδίδωσιν, ὃ κα- **29**
335 λεῖται περίφρασις, ὡς ὅταν λέγῃ

υἷας Ἀχαιῶν

τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ

βίην Ἡρακληείην

τὸν Ἡρακλέα.

340 Καὶ τὰ τοιαῦτα δὲ κατὰ ἐναλλαγὴν σχηματίζει, τὴν εἰθισμένην τά- **30**
ξιν ἀναστρέφων καὶ ἤτοι ἐν μέσῳ μηδὲν ἐντιθείς, ὡς εἶναι τὴν μετά-
θεσιν λέξεως ἀγχίστροφον, ὅπερ ἰδίως ἀναστροφὴ λέγεται, ὡς ἐν τῷ

ὄρνιθες ὥς,

ποτὲ δὲ καὶ μέσας λέξεις ἐντιθείς, ὃ καλεῖται ὑπερβατόν, ὡς ἐν τούτῳ· 2

345 αἱματόεις ὥς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδὼς

ἀντὶ τοῦ 'λέων ταῦρον κατεδηδώς'. καὶ λέξιν μὲν οὕτως ὑπερβιβάζει, 3
ἐνίοτε δὲ καὶ ὅλον λόγον, ὡς ἐν τούτῳ·

ὣς ἔφατ', Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἀμφὶ δὲ νῆες
σμερδαλέον κονάβησαν ἀυσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν,
350 μῦθον ἐπαινήσαντες Ὀδυσσῆος θείοιο.

τὸ δὲ ἑξῆς ἐστιν 'Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον μῦθον ἐπαινήσαντες Ὀδυσσῆος
θείοιο'.

Τοῦ δὲ αὐτοῦ εἴδους ἔχεται καὶ ἡ καλουμένη παρεμβολή, ὅταν ἔξω- **31**
θέν τινα μηδὲν προσήκοντα τοῖς προκειμένοις ἐμβάληται, ἃ κἂν ἐξέλῃ
355 τις οὐδὲν τῆς συντάξεως ἀφαιρεῖ, οἷόν ἐστι

ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὔ ποτε φύλλα καὶ ὄζους
φύσει, ἐπεὶ δὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,

332 *Σ* 12 ‖ 336 *υἷας Ἀχαιῶν*] passim ap. Hom. ‖ 338 *λ* 601 ‖ 343 *Γ* 2 (cf. *Β* 764) ‖ 345 *Ρ* 542 ‖ 348–350 *Β* 333–335 ‖ 356–358 *Α* 234–236

[1-1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 331 *ὡς τὸ* om. **zΓ** ‖ 332 *ἦ*] *εὖ* **ram** | *μάλα* e corr. **z** ‖ 333 *μηδὲν συντελοῦν ἔγκειται* post *μάλα* add. **z** | *δὲ* post *πλεονάζει* add. **z** ‖ 334 *ἄλλογε* **z** | *δὲ* om. **A** ‖ 335 *λέγει* **o** ‖ 338 *βίη* **o** | *ἠρακλείην* **ozΓ** ‖ 341 *ἤτοι*] *εἴτε* e corr. **α** | *μηδὲν*] *λέξιν* **Γ** ‖ 341–344 *ὡς εἶναι … ἐντιθείς* om. **ΠzΓ** ‖ 342 *λέξεως* scripsi *τάξεως* **o** ‖ 344 *ἐντιθείς* Deicke *ἐντίθησι* **o** ‖ 345 *αἱματόεις*] *αἷμα* et lac. **z** om. **Γ** ‖ 346 *ἀντὶ … κατεδηδώς* om. **o** ‖ 347 *ὅλον λόγον*] *ὅλ* et lac. **z** *λόγον* **Γ** ‖ 348 *ὣς ἔφατ'* om. **Γ** | *ἀγεῖοι* a. corr. **o** ‖ 349 *σμαρδαλέον* **ap** ‖ 350 *ἐπαινήσαντες*] *δ' αἰνήσαντες* **z** ‖ 351 ras. ante *τὸ δὲ* **o** ‖ 351.352 *Ὀδυσσῆος θείοιο* in mg. **o** ‖ 354 *ἐμβάλληται* **Πr** | *ἃ*] *αἷ* **z** ‖ 356 *τὸ*] *τὰ* **o** ‖ 357 *ἐν* om. **ra**

οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε

2 καὶ τὰ ἑξῆς ὅσα περὶ τοῦ σκήπτρου λέγει. εἶτα ἐπιφέρει τὸ ἀκόλουθον τῇ ἀρχῇ 360

ἤ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν
σύμπαντας.

32 Ἔστι παρ' αὐτῷ καὶ ἡ παλιλλογία, ἐπανάληψις οὖσα μέρους τινὸς λόγου, ἢ πλειόνων λέξεων ἐπαναλαμβανομένων, ὃ καὶ ἀναδίπλωσις καλεῖται, οἷόν ἐστι 365

τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν,
εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος δ' αἴθωνι σιδήρῳ,

2 ποτὲ δὲ παρεντιθεμένων ἄλλων τινῶν καὶ τῶν αὐτῶν πάλιν ἐπαναλαμβανομένων, ὡς ἐν τῷ

ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας, 370
Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν.

ἔστι δὲ τὸ σχῆμα κίνησιν ἐμφαῖνον τοῦ λέγοντος καὶ ἅμα κινοῦν τὸν ἀκροατήν.

33 Τοῦ αὐτοῦ γένους ἐστὶ καὶ ἡ ἐπαναφορά, ὅταν ἐν ἀρχῇ πλειόνων κώλων ταὐτὸν μόριον ἐπαναλαμβάνηται· τούτου δὲ παράδειγμα παρὰ 375 τῷ ποιητῇ ⟨ἂν εἴη⟩

Νιρεὺς αὖ Σύμηθεν ἄγε τρεῖς νῆας ἐίσας,
Νιρεὺς Ἀγλαΐης υἱὸς Χαρόποιό τ' ἄνακτος,
Νιρεύς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε.

καὶ ἔστιν ὁμοίως τὸ σχῆμα οἰκειότατον κινήσεως καὶ εὐεπείας. 380

34 Ἔστι παρ' αὐτῷ καὶ ἡ ἐπάνοδος, ἥπερ ἐστίν, ὅταν δύο ὀνόματα καὶ πράγματα προθείς τις, μήπω τοῦ νοῦ πέρας ἔχοντος, ἐπανίῃ ἐφ' ἑκάτερον τῶν ὀνομάτων, ἀποδιδοὺς τὸ τῆς διανοίας ἐλλιπές, ὡς ἐν ἐκείνῳ·

Ἄρης τε βροτολοιγὸς Ἔρις τ' ἄμοτον μεμαυῖα, 385
ἡ μὲν ἔχουσα Κυδοιμὸν ἀναιδέα δηιοτῆτος,

361–362 *Α* 240–241 ‖ 366–367 *Υ* 371–372 ‖ 370–371 *α* 22–23 ‖ 377–379 *Β* 671–673 ‖ 385–387 *Ε* 518 + 593–594

[1–1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 359 ras. post *ἑξῆς* **o** | *λέγει* om. **o** ‖ 362 *σύμπαντας* om. **ΠzΓ** ‖ 363 *τινος μέρους* **z** ‖ 367 *εἰ ... ἔοικε* om. **o** ‖ 368 *ἀναλαμβανομένων* (*ἀντι-* **zΓ**) **ΠzΓ** ‖ 369 *ἐν τῷ*] *τὸ* **o** ‖ 371 *ἀνδρῶν*] *ἄλλων* (ex *ἀλλήλων* in *ἄλλων* corr. **r**) **ΠzΓ** ‖ 372–373 *κινοῦντος ἀκροατήν* **z** ‖ 375 *ταὐτὸ* **o** ‖ 376 supplevi (cf. lin. 826 sq.) ‖ 377 *αὖ*] *αὖ δὲ* **Πz**   *δ' αὖ* **Γ** | *ἄγει* e corr. **o** ‖ 381 ras. ante *ὅταν* **o** ‖ 381–382 *πράγματα καὶ ὀνόματα* **zΓ** ‖ 382 *προθῇ* **o**   *προσθείς* **zr**, p. corr. **n**, a. corr. **ap** | *καὶ* post *τις* s. lin. add. **o** | *νοῦ*] *νῦν* **Ez** | ex *ἀφ'* in *ἐφ'* corr. **A**[b] ‖ 385 *μεμαινῖα* **o**

Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα.
ἔργον δὲ τοῦ σχήματος ποικιλία καὶ σαφήνεια.
35 *Ὑπάρχει δὲ καὶ ⟨τὸ⟩ ὁμοιοτέλευτον σχῆμα παρ' αὐτῷ, ἐν ᾧ τὰ*
390 *κῶλα εἰς ὁμοίας τῷ ἤχῳ λέξεις τελευτᾷ, τὰς αὐτὰς συλλαβὰς ἐν τοῖς*
πέρασιν ἔχοντα, οἷόν ἐστι
χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν
καὶ πάλιν
Οὔλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
395 *ἔμμεναι· οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται οὔτε ποτ' ὄμβρῳ*
δεύεται οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται, ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη.
2 *ὅταν δὲ εἰς ὀνόματα ὁμοίως κλινόμενα λήγωσιν αἱ περίοδοι ἢ τὰ*
κῶλα, καὶ ταῦτα εἰς πτώσεις ὁμοίας, ὁμοιόπτωτον τοῦτο ἰδίως ὀνομά-
400 *ζεται, οἷόν ἐστιν*
ἠΰτε ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἀδινάων
πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων.
τὰ δὲ εἰρημένα καὶ τὰ τοιαῦτα μάλιστα προστίθησι τῷ λόγῳ χάριν καὶ
ἡδονήν.
405 **36** *Δεῖγμα δὲ τῆς περὶ τὴν σύνθεσιν φιλοτεχνίας, ὅτι πολλάκις καὶ δυσὶ*
σχήμασιν ἐν τοῖς αὐτοῖς ἔπεσι κέχρηται, τῇ τε ἐπαναφορᾷ καὶ τῷ
ὁμοιοτελεύτῳ, ὡς ἐν ἐκείνῳ·
εὖ μέν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω,
εὖ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσιν,
410 *εὖ δέ τις ἅρματος ἀμφὶς ἰδὼν πολέμοιο μεδέσθω.*
37 *Τούτων ἔχεται κἀκεῖνο τὸ σχῆμα τὸ καλούμενον πάρισον, ὃ γίνεται*
ἐκ δυοῖν ἢ καὶ πλειόνων κώλων, ἴσας ἀλλήλαις τὰς λέξεις ἐχόντων.
καὶ τοῦτο δὲ πρῶτος Ὅμηρος ἐποίησεν, εἰπὼν
αἴδεσθεν μὲν ἀνήνασθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι
415 *καὶ πάλιν*

392 *ο* 74 ‖ **394–397** *ζ* 42–45 ‖ **401–402** *B* 87–88 ‖ **408–410** *B* 382–384 ‖ **414** *H* 93

[**1–1628** **οΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **389** *καὶ* om. **Πzamp** | suppl. Bernardakis ‖ **390** *τῶν ἤχων* **οΠ** *τὸν ἦχον* Duebner | *τελευτῶν* **ο** ‖ **391** *ἔχουσα* (*-ουσ-* eras. **A**[d]) **Π** *ἔχων* **z** ‖ **392** *ξένον* **z**, a. corr. **ο** ‖ **393** *πάλιν*] *ἐν ἐκείνῳ* **Γ** ‖ **394** *Οὔλυμπόν* Ald.[2] *ὄλυμπόν* **οΠz** *οὐλύμπῳ* **Γ** | *-δ'* om. **οΓ** ‖ **395** *οἱ* post *ἀνέμοισι* add. **ο** | *οὔτε*] *οὐδὲ* **ο** ‖ **396** *ἐπιπίμπλαται* **E**, e corr. **A**[b] *ἐμπίπλαται* **n** *ἐπιπλίναται* **r** ‖ **398** *κλινόμενα*] *ληγόμενα* e corr. **ο** ‖ **399** *ὀνομάζουσι* **ο** ‖ **402** *λαφυρῆς* **αAE** ‖ **405** *καὶ* post *ὅτι* add. **ο**, add. et exp. **E** ‖ **407** *ἐκείνοις* **ο** ‖ **408** *τις* s. lin. **ο** ‖ **409** *δότω δεῖπνον* a. corr. **E** ‖ **410** *εὖ … μεδέσθω* om. **ΠzΓ** ‖ **412** *δυεῖν* **αA** | *ἢ* om. **οΠz** | *ἀλλήλων* **Π** ‖ **412–413** *ἐχόντων … ἐποίησεν* om. **ra** ‖ **413** *πρῶτα* **ο** ‖ **414** *αἴδεσθαι* **zΓ** | *ὑποδεδέχθαι* **z** *-δέχεσθαι* **ra**

μηνιθμὸν μὲν ἀπορρῖψαι, φιλότητα δ᾽ ἑλέσθαι.

καὶ τοῦτο δὲ ὅτι πολὺν ἔχει τῆς φράσεως κόσμον, εὔδηλον.

38 *Τῆς δὲ ὁμοίας χάριτος ἔχεται καὶ ἡ παρονομασία, ὅταν παρὰ τὸ προκείμενον ἕτερον ὄνομα ἐμφερὲς τεθῇ εὐθὺς ⟨ἢ⟩ κατὰ σύμμετρον διάστημα, οἷόν ἐστιν* 420

οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱός, κρατερὸς Λυκόεργος,
δὴν ἦν

καὶ ἐν ἄλλοις

τῶν ἦ τοι Πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευε.

39 *Καὶ τὰ μὲν προειρημένα ἤτοι κατὰ πλεονασμὸν ἢ κατά τινα ποιὰν* 425 *πλάσιν σχηματίζεται, ἄλλα δὲ κατὰ ἔνδειαν λέξεως, ὧν ἐστιν ἡ καλουμένη ἔλλειψις, ὅταν καὶ ἄνευ τοῦ ῥηθῆναί τινα λέξιν ἐκ τῶν προειρημένων ἡ διάνοια φαίνηται, οἷόν ἐστι*

δώδεκα δὴ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ᾽ ἀνθρώπων,
πεζὸς δ᾽ ἕνδεκά φημι· 430

2 *λείπει γὰρ τὸ 'ἀλαπάξαι', νοεῖται δὲ ἐκ τῶν προειρημένων. κἀκεῖνο δὲ λέγεται κατὰ ἔλλειψιν·*

εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης·

ἐνδεῖ γὰρ τὸ 'ἐστί'. καὶ

ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος Αἰνείαο· 435

λείπει γὰρ τὸ 'πάρεστιν' ἢ 'συμβέβηκεν' ἤ τι τοιοῦτον. καὶ ἄλλα πολλὰ εἴδη τῆς ἐλλείψεως ἔστι παρ᾽ αὐτῷ. ἔργον δὲ τοῦ σχήματος τάχος.

40 *Τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ ἀσύνδετον, ὁπόταν ἐξαιρῶνται οἱ σύνδεσμοι οἱ*

416 *Π* 282 ‖ **421–422** *Ζ* 130–131 ‖ **424** *Β* 758 ‖ **429–430** *Ι* 328–329 ‖ **433** *Μ* 243 ‖ **435** *Υ* 293

428–436 *οἷόν … συμβέβηκεν* Zonae. Fig. p. 167,2–10 Spengel 3

[**1–1628 oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **417** *φράσεως*] *κράσεως* **zΓ** ‖ **418.419** *τὸ προ-* in ras. **α** ‖ **419** suppl. J. Mehler ‖ **421** *υἱός*] *παῖς* **Γ** | *καρτερὸς* **zr** | *λυκόοργος* **Π** Hom. *λυκόερμος* **z** ‖ **422** *δὴν ἦν* om. **Γ** ‖ **423** *ἄλλῳ* **ΠzΓ** ‖ **424** *ἦ τοι*] *μὲν* Hom. ‖ **426** *κατὰ*] *δι᾽* Duebner | *λέξες* **z** *λέγει* **Γ** | *ὧν*] *οἷον* **Γ** ‖ **428** *φαίνηται*] *φέρηται* **z** ‖ **429** *δὴ*] *δὲ* (s. lin. **E**) **Πz** *δ᾽ αὖ* **Γ** *γὰρ* Zonae. ‖ **430** *δ᾽ ἕν-* in ras. **o** ‖ **430–433** *-δεκά … ἄριστος* in mg. **o** ‖ **430** *κατὰ τροίην ἐρίβωλον* (*Ι* 329) post *φημι* add. **o** ‖ **431** verbum *ἀλαπάξαι* legi non potest in **o** *ἀλα* et lac. et *ξαι* **z** | *δὲ*[1]] *γὰρ* **Πr** | verba *ἐκ τῶν προειρημένων* legi non possunt in **o** | *τοῦ προειρημένου* **zΓ** ‖ **433** verbum *ἄριστος* legi non potest in **o** | *ἀμύνασθαι* **αnzr** ‖ **434** ras. post *ἐστί* **o** ‖ **435** *ἦ μοι*] *οἴμοι* **αAE** ‖ **436** *λείπ* **o** *λείποι* **z** ‖ **436–438** *καὶ ἄλλα … τάχος* om. **Γ** ‖ **439** *συνδέσιμοι* (?) **o**

440 *συνδέοντες τὴν φράσιν, ὅπερ οὐ μόνον τάχους ἀλλὰ καὶ ἐμφάσεως παθητικῆς χάριν γίνεται, οἷόν ἐστι καὶ τοῦτο·*

ἤομεν, ὡς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμά, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
εὕρομεν ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα καλά·

ἐν τούτοις γὰρ ὁ 'καὶ' σύνδεσμος ἐξῄρηται, τὸν τάχιστον τρόπον τῆς
445 *ἀπαγγελίας ζητοῦντος τοῦ λέγοντος.*

41 *Ἔστιν ἐν τοῖς σχήμασι καὶ τὸ καλούμενον ἀσύντακτον, ὃ καὶ ἀλλοίωσις καλεῖται, ἐπειδὰν ἡ συνήθης τάξις ἀλλοία γένηται. καὶ ἔστι ποικίλη ἕνεκα τοῦ κόσμον ἢ χάριν ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις, τῆς μὲν συνήθους τάξεως οὐ δοκούσης ἀκολουθεῖν, ⟨τῆς δὲ ἐνηλλαγμένης⟩ ἐπί τι*
450 *ἴδιον ἀναφορὰν ἐχούσης [ἀκολουθίαν].*

42 *Συμβαίνει δὲ πολλαχῶς περὶ τὰ γένη τῶν ὀνομάτων ἐναλλασσόμενα, οἷόν ἐστι τὸ*

κλυτὸς Ἱπποδάμεια

ἀντὶ τοῦ 'κλυτή', καὶ

455 *θῆλυς ἐέρση*

ἀντὶ τοῦ 'θήλεια'. σύνηθες γὰρ ἦν τοῖς παλαιοῖς, καὶ μάλιστα τοῖς Ἀττικοῖς, 2 *χρῆσθαι τοῖς ἀρρενικοῖς καὶ ἀντὶ τῶν θηλυκῶν ὡς κρείττοσι καὶ δυνατωτέροις, οὐκ ἀμέτρως μέντοι οὐδ' ἀλόγως, ἀλλ' ὅταν δέῃ χρῆσθαι ὀνόματι ἐπιθέτῳ ἐκτὸς ὄντι τοῦ σώματος, περὶ οὗ ἐστιν ὁ*
460 *λόγος. περὶ μὲν γὰρ τὸ σῶμά ἐστιν 'ὁ μέγας', 'ἡ μεγάλη', 'ὁ καλός', 'ἡ καλή' καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐκτὸς δέ, οἷον 'ἔνδοξος', 'εὐτυχής'. (καὶ γὰρ καθολικῶς πάντα τὰ σύνθετα κοινά ἐστιν ἑκατέρου τοῦ γένους.)* 3 *καὶ ὅταν κοινῶς ἀρρενικῷ καὶ θηλυκῷ ὀνόματι ἐπιφέρηται ῥῆμα ἢ μετοχή, τὸ ἀρρενικὸν ἐπικρατεῖ, ὡς ἐν τούτῳ·*

465 *παρθενικαί τε καὶ ἠίθεοι ἀταλὰ φρονέοντες.*

442–443 *κ* 251–252 ‖ **453** *B* 742 ‖ **455** *ε* 467 ‖ **465** *Σ* 567

[1–1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **442** *ἴομεν* **oΓ** | *ἐκέλευσας* **o** ‖ **443** *βήσσῃσι*] *νήσῃσι* **o** | *καλά*] *κίρκης* **ΠzΓ** ‖ **444** *καὶ*] *λᾶ* **z** ‖ **445** *ἐπαγ(γ)ελίας* **Γ** ‖ **447** *συνήθη* **Γ** ‖ **448** *ἢ χάριν* om. **Γ** ‖ **449** supplevi *τῆς δὲ ἀλλοίας* suppl. Ebert ‖ **449–450** *ἐπί τι δὲ ἴδιον* **Γ** *ἐπιτήδειον δὲ δι'* Duebner ‖ **450** *ἀναφορὰν* Baedorf *ἀναφορᾶς* codd. | secl. Baedorf ‖ **451** *Συμβαίνει*] *σημαίνει* **o** | *δὲ* s. lin. **o** om. **AE** | *πολλαχῶς· ἐπί τε τῶν τὰ γένη ἐναλλασσομένων* Wyttenbach | *περὶ*] *ἐπὶ* **zΓ** | *μὲν* post *περὶ* add. **o** | *ἐναλλασσόμενα* Duebner *-μενοι* **o** *-μένων* **ΠzΓ** ‖ **452** *τὸ* om. **Γ** ‖ **456** *παλαιοῖς*] *πολλοῖς* **o** | *καὶ … Ἀττικοῖς* om. **Γ** ‖ **457** *ἀρσενικοῖς* **or** ‖ **458** *δυναμωτέροις* **Γ** | *δέοι* **o** ‖ **459** *τοῖς* post *χρῆσθαι* add. et del. **z** | *σώμα* **α** ‖ **460** *περὶ … ἐστιν*] *ἐκεῖνο μὲν γάρ ἐστι περὶ τὸ σῶμα* **ΠzΓ** ‖ **461** *καὶ ἔτι ταῦτα διὰ τὸ σύνθετον ἐπαμφοτερίζει* post *εὐτυχής* suppl. Ald.[2] ‖ **462** *τὰ* om. **ra** | *σύνθετα*] *ἐπίθετα* (a. corr. **α**) **oΠ** | *ἑκάτερα* **o** | *τοῦ* om. **zΓ** ‖ **463** *ἐστιν* post *κοινῶς* add. **o** | *ἀρσενικῷ* **or** *ἀρρενικῶς* **amp** ‖ **464** *ἀρσενικὸν* **or** | *τούτοις* **zΓ** ‖ **465** *παρθενίαι* **ram** | *τε*] *δὲ* Hom. | *δίθεοι* **z** | *ἀπαλὰ* **zΓ**

43 *Τινὰ δὲ καὶ παρὰ τὴν τῶν διαλέκτων ἰδιότητα ἢ τὴν τότε συνήθειαν λέγεται διαφόρως, οἷόν ἐστιν*

ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
μακράς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν.

44 *Πολλάκις δὲ καὶ μετὰ λόγου ἐναλλάσσει τὰ γένη, ὡς ἐν τούτοις·* 470

δῶρόν τοι καὶ ἐγώ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι·

τὸ μὲν γὰρ 'τέκνον' οὐδέτερον ὄνομα, ἐπήνεγκε δὲ ἀρρενικὸν τὸ 2 *'φίλε', πρὸς τὸ πρόσωπον ἀποτείνας τὸν λόγον. ὅμοιόν ἐστι καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Διώνης πρὸς τὴν Ἀφροδίτην εἰρημένον*

τέτλαθι, τέκνον ἐμόν, καὶ ἀνάσχεο κηδομένη περ. 475

3 *τῆς δ' αὐτῆς ἀναλογίας κἀκεῖνο ἔχεται·*

ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχων·

τὸ γὰρ 'ἔχων' οὐ πρὸς τὴν ψυχὴν ἀλλὰ πρὸς τὸ γένος τοῦ σώματος, 4 *τουτέστι πρὸς τὸν Τειρεσίαν, ἥρμοσε. πολλάκις γὰρ οὐ πρὸς τὸν λόγον* 480 *ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαινόμενον ποιεῖται τὴν ἀπόδοσιν, ὡς ἐν τούτῳ·*

πᾶσιν ὀρίνθη θυμός, ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες,
ἐλπόμενοι παρὰ ναῦφιν ἀμύμονα Πηλείωνα·

τὸ γὰρ 'ἐλπόμενοι' οὐχ αἱ φάλαγγες ἀλλ' οἱ ἄνδρες, ἐξ ὧν αἱ φάλαγγες συνεστᾶσι. 485

45 *Καὶ κατ' ἄλλον δὲ τρόπον τὰ γένη ἐξαλλάσσει, ὡς ὅταν εἴπῃ*

νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε
κυανέη· τὸ μὲν οὔ ποτ' ἐρωεῖ·

ἐπεὶ γὰρ συνωνύμως λέγεται 'νεφέλη' καὶ 'νέφος', προειπὼν τὴν 'νεφέ- 2 *λην' ἐπήνεγκε τὸ οὐδέτερον 'νέφος'. ὅμοια δέ ἐστι τούτῳ κἀκεῖνα τὰ* 490 *ἔπη·*

468–469 *α* 53–54 || **471** *ο* 125 || **475** *Ε* 382 || **477–478** *λ* 90–91 || **482–483** *Π* 280–281 || **487–488** *μ* 74–75

[**1–1628** **οΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **466** *καὶ* om. **o** | *παρὰ*] *περὶ* **zram** | *τότε*] *τε* **o** || **468** *αὐτῆς* **o** || **469** *μακρᾶς* **o** | *αἳ ... ἔχουσιν* om. **Γ** | *καὶ ... ἔχουσιν* om. (lac. **α**) **Πz** || **470** *καὶ* om. **o** | *μετὰ λόγου*] *μεταξὺ λόγου* **o** *διὰ* (om. **amp**) *μέτρου χάριν* **Γ** | *ὡς* om. **Πz** | *τούτῳ* **Π** || **471** *τοι*] *τι* **oz** | *-ωμι* (verbi *δίδωμι*) propter manuscriptum laesum deest in **o** || **472** *ὄνομα οὐδέτερον* **Γ** | *καὶ* post *δὲ* add. **o** | *ἀρσενικὸν* **ozΓ** || **476** *ἀναλόγως* **o** || **479** *τὸ γὰρ ἔχων* om. **o** | *οὐκ ἐπὶ ψυχὴν* **z** || **480** *ἡρμόγει* **z** || **481** *ἀπόδοσιν*] *ἀπάντησιν* **ΠzΓ** *ἀπότασιν* dubit. Bernardakis | *καὶ* post *ὡς* add. **Πz** | *τούτοις* **z** || **483** *παρὰ*] *περὶ* **ozΓ** | *ναῦφι ποδώκεα* Hom. || **484** *αἱ*[1] s. lin. **o** || **485** *συνιστᾶσι* **zΓ** || **486** *καὶ* iter. **o** || **488** *οὔποτε ῥοθεῖ* **ΠzΓ** || **490** *οὐδέτερον*] *ἡμέτερον* **ra** | *ὡς* post *οὐδέτερον* add. **o** | *νέφος*] *γένος* J. Mehler | *ὅμοιον* **Π** | *τοῦτο* **α**

τῶν δ', ὥς τ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλά,
χηνῶν ἢ γεράνων ἢ κύκνων δουλιχοδείρων,
ἔνθα καὶ ἔνθα πέτονται ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι,
495 *κλαγγηδὸν προκαθιζόντων·*
προθεὶς γὰρ γενικῶς 'τὰ τῶν ὀρνίθων ἔθνη', ἅπερ οὐδετέρως λέγεται, ἐπήνεγκε τὸ θηλυκὸν
ἔνθα καὶ ἔνθα πέτονται ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι,
εἶτα
500 *κλαγγηδὸν προκαθιζόντων,*
ἀποδιδοὺς τὸ οἰκεῖον τῷ γενικῷ ὀνόματι 'τῶν ἐθνῶν τῶν ὀρνίθων'.

46 *Ἅμα δὲ τοῖς γένεσι καὶ τοὺς ἀριθμοὺς ἐναλλάσσει πολλάκις ὁ ποιητής, λέγων*
ἡ πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονέοντο·
505 *προθεὶς γὰρ τὸ ἑνικὸν ἐπήνεγκε τὸ πληθυντικόν, δηλονότι πρὸς τὸ σημαινόμενον ἀναφέρων, ἐπειδήπερ 'ἡ πληθὺς' τῇ μὲν προσηγορίᾳ ἐστὶν ἑνικόν, πολλοὺς δ' ἐν αὑτῷ περιείληφεν.*

47 *Ἐκ τοῦ ἐναντίου δέ ἐστι τὸ ὅμοιον, ἐπειδὰν προτεθέντος τοῦ πληθυντικοῦ τὸ ἑνικὸν ἐπενεχθῇ, ὡς ἐν τούτῳ·*
510 *οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες*
πρόσσω πᾶς πέτεται·
τὸ γὰρ 'πᾶς' τῷ λόγῳ ἑνικόν ἐστι, τέτακται δὲ ἐπὶ πλήθους, ἴσον δυνάμενον τῷ 'πάντες'. τῆς δὲ αὐτῆς ἰδέας [τοῦ σχήματος] ἐστὶ κἀκεῖνα· 2
οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος ἐυκτίμενον πτολίεθρον,
515 *ἷξον· τοὶ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον·*

492–495 *B* 459–460 + 462–463 ‖ **498** *B* 462 ‖ **500** *B* 463 ‖ **504** *O* 305 ‖ **510–511** *Π* 264–265 ‖ **514–515** *γ* 4–5

[**1–1628** **oΠ** (= **αAEn**) **zΓ** (= **ramp**)] **494** *πετῶνται* **Γ** *ποτῶνται* Hom. | *ἀγαλλόμενα* **z** Hom. (v. l.) ‖ **495** *κλαγγηδὸν προκαθιζόντων* om. **ΠzΓ** ‖ **496** *προσθεὶς* **ra** | *γενικῇ* **z** ‖ **496–497** *γενικῶς … τὸ θηλυκὸν*] *οὐδετέρως τὸ γενικὸν τῶν ὀρνίθων ὄνομα* (*ἔθνεα* suppl. Ludwich) *εἶτα θηλυκῶς* (*ἀρσενικῶς* coni. Xylander et Barnes) *εἰπὼν τὰ εἰδικά, ἐπήνεγκε πάλιν οὐδετέρως τὸ* **Γ** ‖ **496** *ἔθνη* J. Mehler et Pohlenz *γένη* codd. | *λέγεται*] *εἶτα θηλυκῶς εἰπὼν τὰ εἰδικὰ* in mg. add. **A**[c] ‖ **497** *τὸ θηλυκὸν*] *πάλιν οὐδετέρως τὸ* (-*ως τὸ* s. lin.) in ras. **A**[c] ‖ **498–499** *ἔνθα*[1] … *εἶτα* om. **ΠzΓ** ‖ **500** *κλαγκηδὸν* **Πra** ‖ **501** *ἀποδιδοὺς τὸ οἰκεῖον*] *ἀποδοὺς μετοχὴν οἰκείαν* **Γ** | *ἐθνῶν τῶν ὀρνίθων* scripsi *ὀρνίθων* **oΓ**, s. lin. **A**[c] *γενικῶν ἐθνῶν* (exp. **A**[c]) **Πz** | *ὡς τὸ ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες ἐλπόμενοι περὶ ναῦφιν* (*Π* 280–281) post *ὀρνίθων* add. **o** ‖ **502** *τῷ γένει* **Π** | *πολλάκις* om. **Γ** ‖ **504** *ἀπονέοντος* **z** ‖ **505** *ἐπήνεγκε*] *ἐπήγαγε* **ΠzΓ** ‖ **506** *τὴν* et *προσηγορίαν* **Πzamp** ‖ **508** *καὶ* ante *Ἐκ* add. **o** | *προστεθέντος* **z** ‖ **511** *πρόσσω* Xylander *πρόσω* codd. ‖ **513** *τῷ*] *τὸ* **αA** | *τοῦ σχήματος ἰδέας* **Γ** | seclusi | *κἀκεῖνο* **Π** ‖ **514** *ἐυκτόμενον* **AE**

νοοῦνται γὰρ 'οἱ Πύλιοι'.

48 Περὶ δὲ τὰς πτώσεις γίνεται ἀλλοίωσις παρ' αὐτῷ, εὐθείας μὲν καὶ κλητικῆς ἐναλλασσομένης ἐν τοῖς τοιούτοις·

αὐτὰρ ὁ αὖτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι

καὶ 520

νεφεληγερέτα Ζεὺς

καὶ

δός, φίλος· οὐ γάρ μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν.

2 γενικῆς δὲ καὶ δοτικῆς ἐν τοῖς τοιούτοις·

Τρωσὶν μὲν προμάχιζεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς 525

ἀντὶ τοῦ 'Τρώων', καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου

ἡ δ' αὐτοῦ τετάνυστο περὶ σπείους γλαφυροῖο

3 ἀντὶ τοῦ 'περὶ σπέει γλαφυρῷ'. καὶ τούτων δέ ἐστιν ἡ αἰτία αὕτη, ὅτι συγγένειάν τινα δοκοῦσιν ἔχειν πρὸς ἀλλήλας ἥ τε εὐθεῖα καὶ ἡ αἰτιατικὴ καὶ ἡ κλητική. διὸ καὶ ἐν τοῖς οὐδετέροις εἰσὶν αἱ αὐταί, καὶ ἐν 530 πολλοῖς τῶν ἀρρενικῶν καὶ θηλυκῶν ἥ τε εὐθεῖα καὶ ἡ κλητική ἐστιν 4 ἡ αὐτή. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γενικὴ πρὸς τὴν δοτικὴν ἔχει τινὰ συγγένειαν. ταῦτα δὲ καὶ ἐν τοῖς δυϊκοῖς ἀριθμοῖς ἐπὶ πάντων τῶν ὀνομάτων εὑρίσκεται. ὅθεν εἰκότως παρὰ τὴν συνήθειαν τὰς πτώσεις ἐναλ-5 λάσσει. [ἐνίοτε δὲ καὶ λόγον ἔστιν εὑρεῖν τῆς ἐξαλλαγῆς, ὡς ἐν τῷ 535

ἐπιστάμενοι πεδίοιο

⟨κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι

ἀντὶ τοῦ 'διὰ τοῦ πεδίου'⟩. καὶ τὸ

διέπρησσον πεδίοιο

ἴσον τῷ 'ἐπέρων διὰ τοῦ πεδίου'.] 540

49 Εὖ δὲ ἔχει παρ' αὐτῷ καὶ ἡ τῶν πτώσεων μεταβολὴ ἐν ἀρχῇ τῶν

519 *Β* 107 ‖ 521 *νεφεληγερέτα Ζεὺς*] passim ap. Hom. ‖ 523 *ρ* 415 ‖ 525 *Γ* 16 ‖ 527 *ε* 68 ‖ 536–537 *Ε* 222–223 = *Θ* 106–107 ‖ 539 *Β* 785 = *Γ* 14 = *Ψ* 364

[1–1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 516 *νοεῖται* **o** ‖ 516–517 *νοοῦνται ... αὐτῷ* in mg. **α** ‖ 518 *ἐναλλαττομένης* **o** | *τῷ τοιούτῳ* **Π** ‖ 519 *φορῆσαι* **z** ‖ 521 *νεφεληγεράτα* **o** ‖ 523 *γάρ*] *μέν* Hom. ‖ 524 *τῷ τοιούτῳ* **Π** ‖ 527 *αὐτὸν* **o** | *σπεῖος* **Πz** *σπείου* **Γ** ‖ 528 *τοῦ* s. lin. **α** | *σπέει* Stephanus *σπέι* **o** *σπέσιν* **Πz** *σπέος* **Γ** | *γλαφυρῷ* om. **ΠzΓ** ‖ 529 *δοκοῦσιν* iter. **o** *ἐδόκουν* **ΠzΓ** | *ἀλλήλους* Duebner | *ἡ*^{2} om. **amp** ‖ 530 *ἡ* om. **amp** | *αἱ* om. **o** ‖ 531 *ἀρσενικῶν* **or** | *καὶ ἡ* (*ἡ* om. **a**) *αἰτιατικὴ* post *εὐθεῖα* add. **zΓ** ‖ 532 *καὶ ἡ αἰτιατική* post *ἡ αὐτή* add. **Π** | *γενικὴ*] *αἰτιατικὴ* (om. **r**) **Γ** | *συγγένειάν τινα* **o** ‖ 535–540 seclusi ‖ 535 *ἄλλον* ante *λόγον* suppl. Baedorf | *λόγους* **Γ** ‖ 536 *ἐφιστάμενοι* **Γ** ‖ 537–538 supplevi (cf. Pl. La. 191 A–B et Eust. 541,26) ‖ 538 *τὸ* om. **Γ** ‖ 540 *τῷ*] *τὸ* **αAn** ‖ 541 *καὶ* om. **ΠzΓ**

δύο ποιήσεων· ἐν ἑκατέρᾳ γὰρ προθεὶς τὴν αἰτιατικὴν ἐπήνεγκε τὴν εὐθεῖαν, εἰπὼν

μῆνιν ἄειδε, θεά,

545 *ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε*

καὶ

ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
πλάγχθη.

Ἔστι δὲ ὅτε τῇ γενικῇ τὴν εὐθεῖαν ἐπιφέρει, ὡς ἐν τούτῳ· **50**

550 *τῶν οἳ νῦν βροτοί εἰσι.*

Πολλὰ δὲ καὶ ἑτέρως σχηματίζει, ὡς ἔχει καὶ τὸ **51**

φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα
ἤματι τῷ ὅτε νηυσὶν ἐν ὠκυπόροισιν ἔβαινον
Ἀργεῖοι Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες,
555 *ἀστράπτων ἐπιδέξι', ἐναίσιμα σήματα φαίνων.*

τούτῳ δὲ ὅμοιόν ἐστι κἀκεῖνο· 2

ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθώς,
ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει.

καὶ ταῦτα δὲ ἐξήνεγκε κατά τινα ἀρχαϊκὴν συνήθειαν, καὶ οὐδὲ ταῦτα 560 *ἀλόγως. [εἰ γάρ τις τὰς μετοχὰς ἀναλύσειεν εἰς ῥήματα, εὕροι ἂν τὸ* 3 *ἀκόλουθον· τὸ γὰρ 'ἀστράπτων' ἴσον ἐστὶ τῷ 'ὅτε ἤστραπτε' καὶ τὸ 'πεποιθὼς' τῷ 'ἐπεὶ πέποιθε'.] τούτοις ἐστὶ κἀκεῖνα παραπλήσια·* 4

544–545 *A* 1–2 ‖ 547–548 *α* 1–2 ‖ 550 *A* 272 ‖ 552–555 *B* 350–353 ‖ 557–558 *Z* 510–511

[1-1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 542 *ποιημάτων* **Π** | *ἑκατέρων* post *ποιήσεων* add. **Πz** | *ἐν ἑκατέρᾳ γὰρ*] *ἐν αἷς* (*ἐν οἷς* **E**) **ΠzΓ** | *προσθεὶς* **zr** ‖ 544–545 *πηληϊάδεω ἀχιλῆος οὐλομένην* (*οὐλομένην* om. **r**) post *θεά* add. **or** ‖ 547–548 *πολλὰ πάχθη* **o** *πολλ' ἐπλάγχθη* **z** *πολ(λ)' ἐπλάχθη* **Γ** ‖ 551 ras. ante *Πολλὰ* **α** | *καὶ*[1] om. **o** | *ἕτερα* **zΓ** | *ὡς ἔχει* (*ἔχοι* **z**) *καὶ τὸ*] *ὡς ἐν τῷ* **Γ** | *οὐδετέρου* in mg. add. **o** ‖ 552 *γὰρ οὖν*] *γοῦν* **ΠzΓ** ‖ 555 *δ'* post *ἀστράπτων* add. **Πz** | *ἐναίσιμα* (*αἰνέσ-* **Ez**) *σήματα*] *σήματα αἴσιμα* **r** *αἴσιμα σήματα* **amp** ‖ 558 *ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει* om. **Γ** | verbum *γοῦνα* legi non potest in **o** ‖ 560–562 seclusi ‖ 560 *ἀναλύσοιεν* **Γ** ‖ 561 *τῷ* e corr. **o** *τὸ* **αAna** | *ὅτε* om. **oΓ** ‖ 562 *ἐπιπεποιθὼς* **αAEz** | *τῷ* om. **Πz** | *ἐπεὶ*] *ἐπὶ* **o** om. **Γ** | *τοιοῦτόν ἐστι καὶ ὅ φησι ἀχιλλεὺς πατρόκλῳ κειμένῳ*

ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἅλιον ἔπος ἔκβαλον ἤματι κείνῳ
θαρσύνων ἥρωα μενοίτιον ἐν μεγάροισι (*Σ* 324–325).

τὸ γὰρ 'θαρσύνων' ἀντὶ τοῦ 'ὅτε ἐθάρσυνον' εἴληπται· εἰπὼν γὰρ 'ἤματι κείνῳ' οὐκ ἐπήγαγε ποίῳ. εἰ μὴ γοῦν τὸ 'ὅτε' ἀναφορικὸν ὂν ἔξωθεν ληφθείη, ἀτελὴς ἔσται ὁ λόγος. πλὴν ἐν μὲν τῷ 'κρονίωνα ἀστράπτων' σολοικοφανὴς (-ὲς codd.) *εἶναι δοκεῖ ὁ λόγος διὰ τὸ τῇ αἰτιατικῇ ἐπενεχθῆναι εὐθεῖαν, ἐνταῦθα δὲ τῇ νοουμένῃ ἔξωθεν εὐθείᾳ* (-ας codd.) *τῇ ἐγὼ εὐθείας ἐπενεχθείσης ὑγιὴς μένει ὁ λόγος* post *πέποιθε* add. **n**, in mg. **α**

οἱ δὲ δύο σκόπελοι ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει

καὶ

τὼ δὲ διακρινθέντε ὁ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν 565

ἤϊ', ὁ δ' ἐς Τρώων ὅμαδον κίε

5 *καὶ τὰ τοιαῦτα. οὐκ ἄλογον γὰρ τὸν μέλλοντα περὶ δυοῖν τινων λέγειν προτάξαι τὴν εὐθεῖαν πτῶσιν καὶ τὸ κοινὸν αὐτῶν ἑκατέρῳ φυλάξαντα καινὸν ἀπεργάσασθαι τὸν λόγον. ὅτι δὲ τὸ καινὸν τοῦ λόγου χάριν πολλὴν ἐπιφαίνει, πρόδηλον.* 570

52 *Ἔστι δὲ ὅπου τὴν κοινὴν πτῶσιν προθεὶς τὸν περὶ ἑνὸς ἐπιφέρει λόγον, ὡς ἐν τούτῳ·*

ἄμφω δ' ἑζομένω γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς.

53 *Καὶ τὰ εἴδη δὲ τῶν ὀνομάτων ἐξαλλάσσει πολλάκις, ποτὲ μὲν ἐξ ὑπερβολῆς τιθεὶς τὸ συγκριτικὸν ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ, ὡς τὸ* 575

σαώτερος ὥς κε νέηαι,

ποτὲ δὲ καὶ τὸ ὑπερθετικὸν ὁμοίως ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ, ὡς τὸ

δικαιότατος Κενταύρων.

τοιαύτη μὲν ἡ ἐξαλλαγὴ ἐν τοῖς ὀνόμασιν.

2 *Ἐν δὲ τοῖς ῥήμασι γίνεται ἐξαλλαγὴ τῶν μὲν ἐγκλίσεων, ὡς ὅταν τὸ* 580 *ἀπαρέμφατον ἀντὶ τοῦ προστακτικοῦ παραληφθῇ, οἷον*

θαρσῶν νῦν, Διόμηδες, ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι

3 *ἀντὶ τοῦ 'μάχου'. ἢ τὸ ὁριστικὸν ἀντὶ τοῦ εὐκτικοῦ, οἷον*

πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω

4 *ἀντὶ τοῦ 'μυθησαίμην' καὶ 'ὀνομήναιμι'. καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου ⟨τὸ⟩ εὐ-* 585 *κτικὸν ἀντὶ τοῦ ὁριστικοῦ, οἷον*

καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο Ἄρης

ἀντὶ τοῦ 'ἀπώλετο'.

563 *μ* 73 ‖ **565–566** *Η* 306–307 ‖ **573** *Γ* 211 ‖ **576** *Α* 32 ‖ **578** *Λ* 832 ‖ **582** *Ε* 124 ‖ **584** *Β* 488 ‖ **587** *Ε* 388

[**1–1628** **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **563** *δύω* **Πz** Hom. ‖ **565** *διακριθέντε* **oΓ** *-έντες* **nz** ‖ **566** *ἤϊ'* Xylander et Stephanus *ἤιεν* e corr. **o** *ἤιε* **ΠzΓ** | *ὁ*] *θέων* (*θέων* in lin. et *ὁ* s. lin. add. **n**) **ΠzΓ** | *κίε*] *ἦκε* **o** ‖ **567** *δυεῖν* **Πzmp** | *τινων* e corr. **o** ‖ **568** *καὶ* om. et *τὸ κοινὸν αὐτῶν* ante *προτάξαι* transp. **ΠzΓ** ‖ **569** *καινὸν*[1] … *ὅτι* om. **ΠzΓ** | *ὅτι* Ald.[2] *ὅτε* **o** | *καινὸν*[2]] *κοινὸν* **ΠzΓ** ‖ **570** *ὑπεμφαίνει* **o** *ἐπιφέρειν* **Γ** | *πρόδηλον* om. **Γ** ‖ **571** *δὲ* om. **o** | *πτῶσιν*] *πᾶσι* **ΠzΓ** | verba *τὸν περὶ* propter manuscriptum laesum desunt in **o** | *ἐπιφέρειν* **ra** ‖ **573** *γεραιότερος* **z** ‖ **573–576** *ἦεν* … *σαώτερος* in mg. **o** ‖ **574–575** *ἐξ ὑπερβολῆς* … *ἁπλοῦ*] *τὸ ἁπλοῦν τιθεὶς ἀντὶ τοῦ ἐξ ὑπερβολῆς ἀπὸ τοῦ ἁπλοῦ* **Πz** *τὸ συγκριτικὸν τιθεὶς ἀντὶ τοῦ ὑπερβολικοῦ ἁπλοῦ* **Γ** ‖ **576** *κεν* **Γ** ‖ **577** *ποτὲ δὲ* om. **oΠz** | *καὶ* om. **Γ** | *ἀντὶ τοῦ ὁμοίως ἁπλοῦ* **Γ** ‖ **580** *ὡς* om. **zΓ** ‖ **581** *τοῦ* om. **o** | *καταληφθῇ* **ΠzΓ** ‖ **581–583** *παραληφθῇ* … *εὐκτικοῦ* in mg. **o** ‖ **583** *τοῦ*[2] om. **αz** ‖ **584** *μυθήσαιμι* **oΓ** ‖ **585** supplevi ‖ **586** *τοῦ* om. **Πz** | *οἷον* om. **oΠz**

Τῶν δὲ χρόνων, ὅταν ὁ ἐνεστὼς ἀντὶ τοῦ μέλλοντος τεθῇ, ὡς ἐν **54**
590 *τούτῳ·*

τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν

ἀντὶ τοῦ 'ἐπελεύσεται'. ἢ ἀντὶ τοῦ παρῳχηκότος 2

ἔνθ' ἦ τοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπηετανοί, πολὺ δ' ὕδωρ
καλὸν ὑπεκπρορέει

595 *ἀντὶ τοῦ 'ἔρρεε'. καὶ ὁ μέλλων ἀντὶ τοῦ ἐνεστῶτος* 3

οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος

⟨ἀντὶ τοῦ 'δύνοντος'⟩. ἢ ἀντὶ τοῦ παρῳχηκότος 4

δείδω μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἴπῃ

ἀντὶ τοῦ 'εἶπε'.

600 *Καὶ διαθέσεις δὲ ἐναλλάσσονται παρ' αὐτῷ πολλάκις, καὶ τίθεται* **55**
ἀντὶ ἐνεργητικῶν παθητικὰ ἢ μέσα, οἷον

ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος

ἀντὶ τοῦ 'εἷλκε', καὶ

καθορώμενος αἶαν

605 *ἀντὶ τοῦ 'ὁρῶν'. καὶ τοὐναντίον τὸ ἐνεργητικὸν ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ* 2

δωρήσω τρίποδα χρυσούατον

ἀντὶ τοῦ 'δωρήσομαι'.

Ἔστι δὲ ἰδεῖν ὅπως καὶ τοὺς ἀριθμοὺς ἐναλλάσσων τὸν πληθυντικὸν **56**
ἀντὶ τοῦ ἑνικοῦ τίθησιν, ὡς πολλάκις ἐν τῇ συνηθείᾳ, εἴ τις περὶ
610 *αὑτοῦ λέγων ὡς ἐπὶ πολλοὺς ἀναφέρει τὸν λόγον, ὡς ἐν τούτῳ·*

τῶν ἁμόθεν γε, θεά, θύγατερ Διός, εἰπὲ καὶ ἡμῖν

ἀντὶ τοῦ 'ἐμοί'.

Γίνεται δὲ παρ' αὐτῷ καὶ κατὰ πρόσωπα μεταβολή. καθ' ἕνα μὲν **57**
τρόπον οὕτως·

615 *ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,*
σοί τ' ἐπιπείθονται καὶ δεδμήμεσθα ἕκαστος·

591 *Α* 29 ‖ **593–594** *ζ* 86–87 ‖ **596** *α* 24 ‖ **598** *ε* 300 ‖ **602** *Α* 194 ‖ **604** *Ν* 4 ‖ **606** Hom. fr. inc. 13 Kinkel = fr. 17 Allen ‖ **611** *α* 10 ‖ **615–616** *Ε* 877–878

[**1–1628 oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **589** *δὲ* s. lin. **o** | *ἀντὶ*] *ἀπὸ* **z** ‖ **591** *λύσω*] *δώσω* (a. corr. **a**) **Γ** | *μιν*] *με* **E** ‖ **592** *ἢ*] *καὶ* **o** ‖ **593–597** *ἔνθ'* … *παρῳχηκότος* om. **o** ‖ **593** *ἐπιετανός* (*-οί* **mp**) **Γ** ‖ **594** *καλὸν* om. **Γ** | *ὑπερπροίει* **z** *-προρρέει* **Γ** ‖ **595** *καὶ ὁ*] *ἢ* **Γ** | *τοῦ*[2] om. **αz** ‖ **597** supplevi (cf. Sch. H ad *α* 24 Ludwich) ‖ **598** *θεὰν ἡμερτέα* **Γ** | *εἶπεν* Hom. ‖ **599** *εἰποῦσα* **αz** ‖ **600** *τίθενται* **amp** ‖ **601** *ἀντὶ* in mg. **o** ‖ **602** *κουλεοῖο* **oz** ‖ **604** *αἴας* **Γ** ‖ **605** *τοῦ*[1] om. **o** | *ἀντὶ*[2] s. lin. **o** | *τοῦ*[2] om. **Πz** ‖ **606** *χρυσούατον*] *χρυσοῦ ἄατον* **Π** *χρυσοῦν* **zΓ** ‖ **608** *τὸν*] *τὸ* **o** ‖ **609** *τοῦ* om. **αAEΓ** | *εἴ*] *ἤ* **o** *εἷς* Wyttenbach et E. Mehler[1] ‖ **610** *ἑαυτοῦ* **zΓ** | *πολλοῦ* **Π** *πολλῶν* **zΓ** | *ἀναφερ* **z** | *ὡς*[2] s. lin. **o** | *ὡς ἐν τούτῳ*] *οἷον* **Γ** ‖ **611** *τῶν* et *Διός, εἰπὲ* om. **Γ** ‖ **613** *πρόσωπον* **or** ‖ **614** *τόπον* **ra** ‖ **616** *δεδμήμεθα* **ozamp** *δεδεμήμεσθα* **n** *δεδμ* et lac. et *μεθα* **r**

πολλῶν γὰρ ὄντων τῶν θεῶν, ἐν οἷς ἐστι τὸ λέγον πρόσωπον, ἑκάτερον καλῶς ἐξενήνοχε, τό τε ⟨'ἐπι⟩πείθονται' καὶ τὸ 'δεδμήμεσθα'.
2 καθ' ἕτερον δὲ τρόπον, ὅταν τὸ νῦν ἐάσας ἀφ' ἑτέρου ἐφ' ἕτερον πρόσωπον μεταβῇ, ὅπερ ἰδίως ἀποστροφὴ καλεῖται. τῷ δὲ παθητικῷ 620
κινεῖ καὶ ἄγει τὸν ἀκροώμενον, οἷόν ἐστι καὶ τοῦτο·

Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀύσας
νηυσὶν ἐπισσεύεσθαι, ἐᾶν δ' ἔναρα βροτόεντα·
ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἑτέρωσε νοήσω
⟨αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσομαι⟩· 625

3 ἀπὸ γὰρ τοῦ διηγηματικοῦ μετέβαλεν εἰς τὸ μιμητικόν. καὶ ἐν αὐτῷ δὲ τῷ διηγηματικῷ πολλάκις χρῆται τῇ ἀποστροφῇ

ἀμφὶ σέ, Πηλέος υἱέ, μάχης ἀκόρητοι Ἀχαιοί.

4 ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μιμητικῷ πολλάκις χρῆται τῇ ἀποστροφῇ καὶ μεταβολῇ τῶν προσώπων, ὡς ἐν τούτῳ· 630

ἦ δὴ παισὶν ἐοικότες ἀγοράασθε
νηπιάχοις, οἷς οὔ τι μέλει πολεμήια ἔργα.
Ἀτρεΐδη, σὺ δ' ἔθ' ὡς πρὶν ἔχων ἀστεμφέα βουλὴν
ἄρχευ' Ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.

5 καὶ ἕτερον δὲ εἶδος ἀποστροφῆς ἐστι τοιοῦτον· 635

Τυδεΐδην δ' οὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετείη·

ἔστι γὰρ ἀντὶ τοῦ 'οὐκ ἄν τις γνοίη'. καὶ πάλιν

ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει,
θεσπεσίη· τότ' ἂν οὔ τοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.

58 Καὶ μετοχαῖς δὲ χρῆται ἀντὶ ῥημάτων, ὡς ἐν τῷ 640

ἥ τ' ἐνὶ κήπῳ

622–625 *Ο* 346–349 ‖ **628** *Υ* 2 ‖ **631–634** *Β* 337–338 + 344–345 ‖ **636** *Ε* 85 ‖ **638–639** *ι* 210–211 ‖ **641–642** *Θ* 306–307

640–645 cf. Sch. H p. 563 Dindorf et X (cod. Vind. phil. gr. 133 f. 60ᵛ) ad *ν* 113 *πρὶν εἰδότες] ἀντὶ τοῦ πρὶν εἰδῆσαι, ὡς τὸ καρπῷ βριθομένη* (*Θ* 307). *λείπει τὸ ὡς*

[1-1628 **oΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **618** supplevi | *δεδμήμεθα* **oamp** *δεδμη* et lac. **z** *δεδημήμεθα* (?) **r** | *ἕκαστος* post *δεδμήμεθα* s. lin. add. **o** ‖ **619** *τὸ νῦν ἐάσας* secl. Wyttenbach | *νῦν*] lac. **o** | *ἐφ'*] *εἰς* **Γ** ‖ **620** *πρόσωπον* om. **Γ** | *μεταβῇ*] *μεταβαλῇ* **r** *-βολή* **a** | *παθητικῷ*] *μιμητικῷ* **o** ‖ **621** *τοῦτο* Ald.[2] *αὐτὸ* codd. ‖ **623** *ἐπισεύεσθαι* **ozΓ** ‖ **624** *ἑτέρωθε* **o** *ἑτέρωθι* Hom. ‖ **625** supplevi (cf. Longin. 27,1) ‖ **626** *καὶ* om. **Γ** ‖ **628–629** *ἀμφὶ σέ ... τῇ ἀποστροφῇ* om. **ΠzΓ** ‖ **628** *ἀκόρητον* Hom. ‖ **629** *πολλάκις χρῆται* secl. Castiglioni | *καὶ*[2] om. **o** ‖ **631** *ὢ πόποι* ante *ἦ δὴ* add. **Πz** | *ἀγοράεσθε* **o** ‖ **634** *ἀργείοισιν ἀνὰ* **Πz** ‖ **635** *τὸ* ante *τοιοῦτον* add. **Π** *καὶ τὸ* ante *τοιοῦτον* add. **z** ‖ **638** *κρατῆρος* **o** ‖ **641** *ἥ τ'* om. **Γ**

καρπῷ βριθομένη

ἀντὶ τοῦ 'βρίθεται', καὶ

ἔνθ' οἵ γ' εἰσέλασαν πρὶν εἰδότες

645 *ἀντὶ τοῦ 'πρὶν εἰδέναι'.*

Καὶ τὰ ἄρθρα δὲ ἐναλλάσσει πολλάκις, ἀντὶ τῶν ὑποτακτικῶν τοῖς προτακτικοῖς χρώμενος, οἷον **59**

τοὺς ἔτεκε Ζεφύρῳ ἀνέμῳ Ἅρπυια Ποδάργη

καὶ [τοὐναντίον]

650 *καὶ θώρηχ'· ὁ γὰρ ἦν οἱ, ἀπώλεσε πιστὸς ἑταῖρος.*

Οὕτω καὶ τὰς προθέσεις εἴωθε μεταλλάσσειν, ⟨οἷον⟩ **60**

χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα

ἀντὶ τοῦ 'ἐπὶ δαῖτα', καὶ

νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακὴν

655 *⟨ἀντὶ τοῦ 'κατὰ στρατόν'⟩.*

Ὁμοίως δὲ καὶ προθέσει πτῶσιν ὀνόματος οὐκ οἰκείαν ἐπιφέρει, ὡς ἐν τούτῳ· **61**

μή πως καὶ διὰ νύκτα μενοινήσωσι μάχεσθαι

ἀντὶ τοῦ 'διὰ νυκτός'.

660 *Ἐνίοτε δὲ ἀφαιρεῖ τὰς προθέσεις, οἷον* **62**

τῆς ὅ γε κεῖτ' ἀχέων

ἀντὶ τοῦ 'περὶ ἧς', καὶ

ποτιδέγμενος εἴ τι μιν εἴπη

ἀντὶ τοῦ 'προσείπη'. καὶ ἄλλας προθέσεις ὁμοίως τὰς μὲν ὑπαλλάσσει,

665 *τὰς δὲ ἀφαιρεῖ.*

Καὶ ἐπιρρήματά τινα ἐναλλάσσει, τοῖς εἰς τόπον καὶ τοῖς ἐν τόπῳ καὶ τοῖς ἐκ τόπου ἀδιαφόρως χρώμενος, οἷον **63**

οἱ δ' ἑτέρωσε καθῖζον

644 *ν* 113 ‖ **648** *Π* 150 ‖ **650** *Σ* 460 ‖ **652** *Α* 424 ‖ **654** *Α* 10 ‖ **658** *Κ* 101 ‖ **661** *Β* 694 ‖ **663** *ψ* 91 ‖ **668** *Υ* 151

[1–1628 οΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)] **642** *καρπῷ* om. **o** | *βριθόμενος* **Γ** ‖ **645** *ἀντὶ τοῦ πρὶν εἰδέναι* om. **Γ** ‖ **646–647** *τῶν ὑποτακτικῶν τοῖς προτακτικοῖς* Flor. *τῶν* (om. **anz**) *προτακτικῶν τοῖς ὑποτακτικοῖς* codd. ‖ **647** *οἷον* om. **z** ‖ **647–649** *οἷον … καὶ τοὐναντίον* om. **Γ** ‖ **649** seclusi ‖ **650** *οἱ* in ras. **A**[d] *ὃς* **an** | *καὶ τοὐναντίον τοὺς ἔτεκε ζεφύρῳ ἀνέμῳ ἅρπυια ποδάργη* (*Π* 150) post *ἑταῖρος* add. **Γ** ‖ **651** supplevi ‖ **652** *μετὰ*] *κατὰ* Hom. (v. l.) ‖ **655** supplevi (cf. Apollon. Lex. p. 30,16) ‖ **656** *δὲ* om. **ΠzΓ** ‖ **660** *δὲ* s. lin. **o** | *ὡς καὶ* ante *ἀφαιρεῖ* add. **o** ‖ **663** verbum *μιν* legi non potest in **o** | *εἴποι* p. corr. **E**, e corr. **n**, Hom. ‖ **664** *προσείποι* **Π** | verba *καὶ ἄλλας* legi non possunt in **o** ‖ **665** *δὲ*] *δὴ* e corr. **o** ‖ **666** ras. post *τόπον* **o** | *τοῖς*[2] om. **oΠz** ‖ **667** *ἀδιαφόρως* Ald.[2] *διαφόρως* codd. ‖ **667–668** *οἷον οἱ* Barnes *τοι* e corr. **o** *υἱωνοὶ* **ΠzΓ**

ἀντὶ τοῦ 'ἑτέρωθι', καὶ

Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθεν 670

ἀντὶ τοῦ 'ἐγγύς'.

64 *Ἔστι δὲ παρ' αὐτῷ καὶ τῶν συνδέσμων ἐναλλαγή, οἷον*

εὐνῇ δ' οὔ ποτ' ἔμικτο, χόλον δ' ἀλέεινε γυναικὸς

ἀντὶ τοῦ 'χόλον γὰρ ἀλέεινε γυναικός'. τ⟨οι⟩αῦτα μὲν δὴ τὰ κατὰ λέξιν ἐστὶ σχήματα, οἷς καὶ ἄλλοι πάντες οὐ μόνον ποιηταὶ ἀλλὰ καὶ πεζῶν 675 *λόγων συνθέται κέχρηνται.*

65 *Ἔστι δὲ καὶ ἡ διάνοια παρ' αὐτῷ πολλοῖς εἴδεσιν ἐσχηματισμένη, ὧν ἐστι καὶ ἡ προαναφώνησις, ἥτις γίνεται, ὅταν τις διηγούμενος μεταξὺ τὸ ἐν ἑτέροις τάξιν ἔχον τοῦ ῥηθῆναι προλέγῃ, ὡς ἐν τούτῳ·*

ἦ τοι ὀιστοῦ γε πρῶτος γεύσασθαι ἔμελλε. 680

2 *καὶ ἡ ἐπιφώνησις, ⟨***⟩, οἷόν ἐστι*

ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.

66 *Ἔστι παρ' αὐτῷ πολὺ καὶ ποικίλον τὸ τῆς προσωποποιίας. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ διάφορα πρόσωπα εἰσάγει διαλεγόμενα, οἷς καὶ ἤθη παντοῖα περιτίθησιν. ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ μὴ ⟨παρ⟩όντα πρόσωπα ἀνα-* 685 *πλάσσει, ὡς ὅταν εἴπῃ*

ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς.

67 *Ἔστι καὶ ἡ διατύπωσις, ἐξεργασία πραγμάτων ἢ γενομένων ἢ ὄντων ἢ πραχθησομένων εἰς τὸ παραστῆσαι ἐναργέστερον τὸ λεγόμενον, ὡς ἐν τούτῳ·* 690

ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,
τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι βαθυζώνους τε γυναῖκας.

2 *ἢ πρὸς τὸ οἶκτον κινῆσαι*

δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ

670 *H* 219 = *Λ* 458 = *P* 128 ‖ **673** *α* 433 ‖ **680** *φ* 98 ‖ **682** *P* 32 ‖ **687** *H* 125 ‖ **691–692** *I* 593–594 ‖ **694–698** *X* 60–64 (cf. *N* 667)

[**1–1628** **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **669** *ἑτέρωθεν* **o** ‖ **671** *καὶ ὅσα ὅμοια* post *ἐγγύς* add. **o** ‖ **672** *δὲ* om. **o** | *αὐτοῦ* (?) **o** | *ἡ* post *καὶ* add. **amp** ‖ **673** *οὐ πώποτ'* **ΠzΓ** ‖ **674** *τ⟨οι⟩αῦτα* scripsi (cf. lin. 730, 937, 1604 etc.) *ταῦτα* codd. | *τὰ* om. **oΠzrm** | *τὴν* ante *λέξιν* add. **Πz** ‖ **675** *ἄλλοι* om. **o** | *οὐ μόνον*] lac. **z** om. **Γ** ‖ **677** *σχηματισμένη* **ra** ‖ **678** *ὧν*] *ὡς* **z** ‖ **679** *ἑτέροις*] *ὑστέροις* E. Mehler[1] | *ῥηθῆναι*] *ῥηθ* et lac. **z** *ῥηθέντος* **Γ** | *προλε* **z** ‖ **680** *ὀιστοῦ γε* Bernardakis *γ' ὀιστοῦ* **o** *ὀιστοῦ τε* **ΠzΓ** | *γεύσεσθαι* (a. corr. **n**) **Π** Hom. ‖ **681** lac. indicavi ‖ **682** *ἔγνω*] *ἐ* et lac. **z** ‖ **683** *καὶ* post *Ἔστι* add. **Γ** | *τὸ* (om. **r**) *τῆς προσωποποιίας* ante *παρ'* transp. **Γ** ‖ **684** *πρόσωπα* post *διαλεγόμενα* transp. **o** ‖ **685–686** *ἐνίοτε … εἴπῃ*] *οἷον* **Γ** ‖ **685** suppl. J. Mehler (cf. Sch. bT ad *H* 125 et Aps. Rh. p. 299, 9–11 Sp.-H. 1: 2[2]) ‖ **687** *ἱππήλα* **o** ‖ **688** *δὲ* post *Ἔστι* add. **Π** | *γινομένων* **Π** ‖ **691** *πόλει* (a. corr. **a**) **Γ**

695 *νούσῳ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει, κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα,*
υἷας τ' ὀλλυμένους ἑλκυσθείσας τε θύγατρας,
καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα
βαλλόμενα προτὶ γαίῃ ἐν αἰνῇ δηιοτῆτι.

Ἔστι καὶ ἡ εἰρωνεία παρ' αὐτῷ, λόγος διὰ τοῦ ἐναντίου δηλῶν τὸ **68**
700 *ἐναντίον μετά τινος ἠθικῆς ὑποκρίσεως, οἷόν ἐστι τὸ τοῦ Ἀχιλλέως*
ὁ δ' Ἀχαιῶν ἄλλον ἑλέσθω,
ὅς τις οἷ τ' ἐπέοικε καὶ ὃς βασιλεύτερός ἐστιν·
ἐμφαίνει γὰρ ὅτι οὐκ ἂν εὕροι ἕτερον βασιλικώτερον. καὶ τὸ 2
ἀλλ', Ὀδυσεῦ, σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσι
705 *φραζέσθω νήεσσιν ἀλεξέμεναι δήιον πῦρ.*
καὶ οὗτος μὲν ὁ τρόπος ἐστίν, ὅταν περὶ αὑτοῦ λέγῃ τις εὐτελῶς, ἵνα
τὴν ἐναντίαν δόξαν παράσχῃ. ἕτερος δέ, ὅταν τις ἄλλον ἐπαινεῖν 3
προσποιῆται, τῇ ἀληθείᾳ ψέγων. καὶ τ⟨οι⟩οῦτό ἐστι ⟨τὸ⟩ παρ' Ὁμήρῳ
λεγόμενον ὑπὸ Τηλεμάχου
710 *Ἀντίνο', ἦ μευ καλὰ πατὴρ ὣς κήδεαι υἷος·*
τῷ γὰρ ἐχθρῷ λέγει· 'ὡς πατὴρ υἱοῦ πεφρόντικας'. καὶ πάλιν, ὅταν 4
χλευάζων τις ἐπαίρῃ τὸν πέλας, ὡς οἱ μνηστῆρες
ἦ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει.
ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας ἠμαθόεντος,
715 *ἤ νυ καὶ ἐκ Σπάρτηθεν, ἐπεὶ νύ περ ἵεται οὕτως.*

Ἔστι δέ τι εἶδος εἰρωνείας καὶ ὁ σαρκασμός, ἐπειδάν τις διὰ τῶν **69**
ἐναντίων ὀνειδίζῃ τινι μετὰ προσποιήτου μειδιάματος, ὡς Ἀχιλλεὺς
τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖται, ἐμεῦ δ' ἀπὸ μούνου Ἀχαιῶν

701–702 *I* 391–392 ‖ **704–705** *I* 346–347 ‖ **710** *ρ* 397 ‖ **713–715** *β* 325–327 ‖ **718–720** *I* 335–337

[**1–1628 oΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **695** *νούσῳ* (cf. *N* 667)] *αἴσῃ* Hom. | *ἐν*] *ὑπ'* **o** | *φθίσει* e corr. **o** ‖ **696** *υἱέας* (*-ίας* **n**) **ΠzΓ** | *τ'* om. **Γ** | *ἑλκυθείσας* **oαzr** *ἑλκηθείσας* Hom. | *θυγατέρας* **on** ‖ **698** *ποτὶ* **oα** | *γαίῃ*] *ἄστυ* **ΠzΓ** ‖ **700** *τὸ* om. **Π** ‖ **701** *ἀχαῖος* **o** ‖ **702** *τ'*] *γ'* **ΠzΓ** ‖ **703** *ἕτερον εὕροι* **ΠzΓ** ‖ **703–705** *καὶ τὸ … πῦρ* om. **ΠzΓ** ‖ **704** *ἄλλοισιν* Hom. *ἄλλοις* **o** ‖ **705** *ἀλεξέμεναι* (?) e corr. **o** ‖ **706** *ἐστὶν ὁ τρόπος* **o** | *ἑαυτοῦ* **Γ** ‖ **707** *ἄλλον* Xylander *ἄλλο μὲν* **o** *ἄλλως* **ΠzΓ** | *ἐπαινεῖν*] *ἐμφαίνειν* **o** ‖ **708** *δι' ὧν λέγει* post *προσποιῆται* add. **o** | *τὴν ἀλήθειαν* (a. corr. **a**) **Γ** | *δὲ* post *τῇ* add. **o** | *ψέγων*] *ψόγον* (*ἐπιφέρων* suppl. Castiglioni) **o** | *τοιοῦτό ἐστι τὸ* Duebner *τοῦτό ἐστι* codd. ‖ **710** *Ἀντίνο'* om. **Γ** ‖ **711** *ὅτι* post *λέγει* add. **Π**, s. lin. **z** | *υἱοῦ*] *ἐμοῦ* dubit. J. Mehler ‖ **714** *ἄξει ἀμύντορας ἐκ πύλου* **ΠzΓ** ‖ **715** *νυ καὶ ἐκ*] *ὅ γε καὶ* Hom. | *οὕτως*] *αἰνῶς* Hom. ‖ **717** *ὀνειδίζων* **Γ**, e corr. **o** | *τινα* **E** | *μετὰ προσποιήτου*] *μεταποιῆται* **o** *προσποιῆται* (*-εῖται* **a**) **Γ** ‖ **718** *μόνου* **nΓ**

εἵλετ', ἔχει δ' ἄλοχον θυμαρέα· τῇ παριαύων
τερπέσθω. 720

70 *Τούτοις παραπλησίως ἔχει καὶ ἡ ἀλληγορία, ἥπερ ἕτερον δι' ἑτέρου παρίστησιν, οἷόν ἐστι τοῦτο·*

νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ, Μελάνθιε, νύκτα φυλάξεις,
εὐνῇ ἔνι μαλακῇ καταλέγμενος, ὡς ἐπέοικε·

τὸν γὰρ ἐν δεσμοῖς ὄντα καὶ ἀνηρτημένον ἐν κοίτῃ ἁπαλῇ ὑπνώσειν 725 *λέγει.*

71 *Κέχρηται πολλάκις καὶ τῇ ὑπερβολῇ, ἥτις ὑπεραίρουσα τὴν ἀλήθειαν πολλὴν ἐπίτασιν ἐμφαίνει, οἷον*

λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι.

τοιούτοις μὲν δὴ τρόποις καὶ σχήμασι χρησάμενος Ὅμηρος καὶ τοῖς 730 *μετ' αὐτὸν ὑποδείξας τῆς ἐπὶ τούτοις εὐδοξίας πρὸ πάντων δικαίως τυγχάνει.*

72 *Ἐπεὶ δὲ καὶ χαρακτῆρές εἰσι τῶν λόγων, τὰ καλούμενα πλάσματα, ὧν τὸ μὲν ἁδρόν, τὸ δὲ ἰσχνόν, τὸ δὲ μέσον λέγεται, ἴδωμεν εἰ πάντα ἐστὶ παρ' Ὁμήρῳ, τῶν μετ' αὐτὸν ποιητῶν ἢ λογογράφων ἐπιτηδευ-* 735 *σάντων ἕν τι τούτων ἑκάστου, ὧν καὶ ἔστι παραδείγματα, Θουκυδίδου* 2 *μὲν τὸ ἁδρόν, Λυσίου δὲ τὸ ἰσχνόν, Δημοσθένους δὲ τὸ μέσον. τὸ μὲν οὖν ἁδρὸν πλάσμα ἐκεῖνό ἐστι τὸ καὶ τῇ τῶν λέξεων καὶ τῇ τῶν νοημάτων κατασκευῇ μεγάλας ἔχον ἐμφάσεις, οἷόν ἐστι*

ὣς εἰπὼν σύναγεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον 740
χερσὶ τρίαιναν ἑλών· πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας
παντοίων ἀνέμων, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.

3 *ἰσχνὸν δὲ τὸ καὶ τῇ ὕλῃ τῶν πραγμάτων μικρὸν καὶ τῇ λέξει κατεξεσμένον, οἷόν ἐστι τοῦτο·* 745

723–724 *χ* 195–196 ‖ 729 *K* 437 ‖ 740–743 *ε* 291–294

733–734 cf. Sch. ad D. H. Comp. epit. 21 p. 179 U.-R. (cod. Darm. in mg.) *ὁ δὲ Πλούταρχος τὸ μὲν τῆς συνθέσεως ἁδρόν, τὸ δὲ ἰσχνόν, τὸ δὲ μέσον καλεῖ*

[1–1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 719 *δ' ἄλοχον* in ras. **o** ‖ 722 *τουτ* in ras. **o** ‖ 723 *μὲν* om. **o** | *φυλάξεις* in ras. **o** ‖ 724 *ἔνι*] *ἐτνὶ* **αA** | *μαλακῇ* et *ἐπέοικε* in ras. **o** | *ὥς σε ἔοικεν* Hom. ‖ 725 *καὶ* om. **Π** | *ἁπαλῇ*] *μαλακῇ* **E** ‖ 727 *τὴν ὑπερβολήν* **o** ‖ 729 *λευκότερος* **on** | *θέει* **r**, a. corr. **a** *θέειν* **p**, p. corr. **a** ‖ 730 *δὴ* om. **Γ** | *χρησάμενος* om. **o** ‖ 731 *πρὸ*] *πρὸς* **Γ** ‖ 733 *ἐπεὶ δὲ καὶ χαρακτῆρές* in mg. **o** ‖ 735 *μὲν* post *τῶν* suppl. Duebner ‖ 736 *ἕκαστον* in ras. **o** | *ἐστι καὶ* **o** ‖ 738 *λέξεων*] *λόγων* **Γ** | *νοημάτων*] *ὀνομάτων* **oz** ‖ 742 *κάλυψε* in ras. **o** ‖ 744 *τὸ* in mg. **α** om. (s. lin. **a**) **zΓ** | *κατεξευσμένον* **z** *κατισχημένον* **Γ**

ὣς εἰπὼν οὗ παιδὸς ὀρέξατο φαίδιμος Ἕκτωρ·
ἂψ δ' ὁ πάις πρὸς κόλπον ἐυζώνοιο τιθήνης
ἐκλίνθη ἰάχων, πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτυχθείς,
ταρβήσας χαλκόν τε ἰδὲ λόφον ἱππιοχαίτην.

750 *μέσον δὲ τὸ ἑκατέρου τούτων μεταξύ, τοῦ μὲν ἰσχνότερον, τοῦ δὲ* 4
ἁδρότερον, οἷον

αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ἆλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδόν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
ἰῶν ἐμπλείην, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀιστοὺς
755 *αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν.*

Ὅτι δὲ καὶ τὸ ἀνθηρὸν εἶδος τῶν λόγων ἐστὶ πολὺ παρὰ τῷ **73**
ποιητῇ, κάλλος ἔχον καὶ χάριν εἰς τὸ τέρπειν καὶ ἥδειν ὥσπερ ἄνθος, τί ἄν τις καὶ λέγοι; μεστὴ γάρ ἐστιν ἡ ποίησις τῆς τοιαύτης κατασκευῆς. ἡ μὲν δὴ τῆς φράσεως ἰδέα τοιαύτην ἔχει ποικιλίαν παρὰ τῷ
760 *Ὁμήρῳ, οἵαν διήλθομεν ὀλίγα παραδείγματα ⟨παρα⟩θέμενοι, ἐξ ὧν ἔστι καὶ τὰ ἄλλα κατανοεῖν.*

Ἐπεὶ δὲ παντὸς τοῦ ἀσκουμένου παρὰ ἀνθρώποις λόγου ὁ μέν τίς **74**
ἐστιν ἱστορικός, ὁ δὲ πολιτικός, φέρε θεασώμεθα εἰ καὶ τούτων εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ παρ' αὐτῷ. ὁ μὲν δὴ ἱστορικός ἐστιν ὁ τῶν γεγονότων πραγ- 2
765 *μάτων ἔχων διήγησιν. πάσης δὲ διηγήσεως ἀφορμαὶ γίνονται πρόσωπον, [αἰτία], τόπος, χρόνος, ⟨αἰτία⟩, ὄργανον, πρᾶξις, πάθος, τρόπος· καὶ οὐδὲν ἔξω τούτων ἐν ἱστορίᾳ περιέχει οὐδεμία διήγησις. οὕτως ἔστι καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ πολλὰ πράγματα ὡς γεγονότα ἢ ὄντα διηγουμένῳ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἑκάστου τούτων διηγήσεις εὑρεῖν ἔστι.*

770 *Προσώπου μέν, ὡς τὸ τοιόνδε·* **75**

ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης ἀφνειὸς ἀμύμων
ἱρεὺς Ἡφαίστοιο· δύω δέ οἱ υἱέες ἤστην,

746–749 *Z* 466–469 ‖ 752–755 *χ* 1–4 ‖ 771–773 *E* 9–11

[1–1628 **o**Π (=**αAEn**) **z**Γ (=**ramp**)] 748 *ἐκλίνθη* e corr. **o** | *φίλου* in ras. **o** ‖ 749 *τε ἰδὲ*] *τε ἠδὲ* **z** *τ' ἠδ' αὖ* **Γ** ‖ 750 *ἑκατέρων* **o** *ἑκάτερον* **z** ‖ 754 *ταχέως* **o** *ταχέες* **z** ‖ 755 *αὐτοῦ* om. **zΓ** ‖ 756–759 *Ὅτι ... ἡ μὲν δὴ* in mg. **o** ‖ 756 verbum *ἀνθηρὸν* legi non potest in **o** | *πολὺ* om. **o** ‖ 757 *ἡδύνειν* Wyttenbach ‖ 758 *λέγ* **o** *λέγῃ* **Γ**, a. corr. **z** | *τῆς* iter. **E** | *τῆς τοιαύτης*] e *τοιαύτης* in *τῆς ταύτης* corr. **o** ‖ 760 supplevi (cf. lin. 942 et 1918) ‖ 762 *λόγου παρὰ ἀνθρώποις* **o** ‖ 763 *ὁ δὲ θεωρητικός* post *ἱστορικός* suppl. Wyttenbach | *εἰσὶν* om. **o** ‖ 764 *δὴ*] *γὰρ* **o** ‖ 766 transposui ‖ 767 *τούτων ἔξω* **Γ** | *ἱστορίᾳ* in ras. **o** | *περιέχον* (in *-έχει* corr. **A**[d]) **Πz** *-έχοι* **mp** ‖ 768 *καὶ* om. **zΓ** | *ὡς* post *ἢ* add. **Γ** ‖ 769 *ἐν* post *καὶ* add. **amp** | *ἑκάστῳ* **ΠzΓ** | *διηγήσεις* e corr. **o** ‖ 770 *προσώπῳ* (?) **o** ‖ 772 *ἱρεὺς* Castalio *ἱερεὺς* codd. | *δύο* **oza** | *οἱ* e corr. **o** *τοι* **Γ** | *υἷες* **or** | *ἤτην* **Γ**

Φηγεὺς Ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.

2 *καὶ ἐν οἷς εἴδη τινῶν διαγράφει, ὡς ἐπὶ τοῦ Θερσίτου*

φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα· τὼ δέ οἱ ὤμω 775

κυρτώ, ἐπὶ στῆθος συνοχωκότε· αὐτὰρ ὕπερθεν

φοξὸς ἔην κεφαλήν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη.

3 *καὶ ἄλλα πολλά, ἐν οἷς ἢ γένος ἢ εἶδος ἢ τρόπον ἢ πρᾶξιν ἢ τύχην προσώπου διέξεισι πολλάκις, ὡς ἐν τούτοις·*

Δάρδανον αὖ πρῶτον τέκετο νεφεληγερέτα Ζεὺς 780

καὶ τὰ ἑξῆς.

76 *Τόπου δὲ ἔστι παρ' αὐτῷ διήγησις, ὁποῖα περὶ τῆς νήσου τῆς γειτνιώσης τῇ τῶν Κυκλώπων λέγει, ἐν οἷς τὸ εἶδος τοῦ τόπου διαγράφει καὶ τὸ πηλίκον καὶ τὸ ποιὸν αὐτοῦ καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ τὰ παρ' αὐτῷ.*

2 *καὶ περὶ τῶν παρακειμένων τῷ ἄντρῳ τῆς Καλυψοῦς* 785

ὕλη δὲ σπέος ἀμφὶ πεφύκει τηλεθόωσα,

κλήθρη τ' αἴγειρός τε καὶ εὐώδης κυπάρισσος

καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ μυρία ἄλλα τοιαῦτα.

77 *Χρόνου δέ, οἷον*

ἐννέα δὴ βεβάασι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοὶ 790

καὶ

χθιζά τε καὶ πρωίζ', ὅτ' ἐς Αὐλίδα νῆες Ἀχαιῶν

ἠγερέθοντο κακὰ Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ φέρουσαι.

78 *Αἰτίας δέ, ἐν οἷς ἐμφαίνει δι' ὃ γίνεταί τι ἢ γέγονεν, οἷά ἐστι τὰ ἐν ἀρχῇ τῆς Ἰλιάδος εἰρημένα* 795

τίς τ' ἄρ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;

Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός· ὁ γὰρ βασιλῆι χολωθεὶς

νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακήν, ὀλέκοντο δὲ λαοί,

οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμησ' ἀρητῆρα

Ἀτρεΐδης 800

2 *καὶ τὰ ἑξῆς. ἐν γὰρ τούτοις λέγει τὰς αἰτίας, τῆς μὲν Ἀχιλλέως καὶ*

775–777 *B* 217–219 ‖ 780 *Υ* 215 ‖ 782–784 cf. *ι* 116–145 ‖ 786–787 *ε* 63–64 ‖ 790 *B* 134 ‖ 792–793 *B* 303–304 ‖ 796–800 *A* 8–12

[1–1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 773 ras. post *εἰδότε* **o** ‖ 774 *διαστρέφει* **o** ‖ 776 *συνοχωκότε* e corr. **o** ‖ 777 *ἐπενήνοχε* **rmp** ‖ 778 *ἢ*[1] om. **o** | *γένος* in ras. **o** ‖ 780 *αὖ*] *ἄρ* **zΓ** | *νεφεληγεράτα* **o** ‖ 782 *αὐτ* **o** | *ὁποίαν* **Γ** ‖ 784 *πηλίκον* e corr. **o** | *ποιὸν*] *ὁποτὸν* **o** *ὁποῖον* **αAnzΓ** *ποῖον* Duebner | *αὐτοῦ*] *αὐτῷ* **z** *αὐτῇ* **Γ** | *αὐτῷ*[1]] *αὐτῇ* **Γ** | *αὐτῷ*[2]] *αὐτῇ* **Γ** ‖ 786 *δὲ*] *δέὶ* **z** *δὲ αὖ* **ra** | *σπεῖος* in ras. **o** ‖ 787 *κλείθρη* **Γ** ‖ 790 *βιβᾶσι* **o** ‖ 792 *πρωίξ'* **o** *πρωιζὰ* **Πz** ‖ 796 *τίς* (?) s. lin. **o** ‖ 799 *ἠτίμησεν* **o** *ἠτίμασεν* **z** Hom. *ἠτίμασ'* **r**

Ἀγαμέμνονος διαφορᾶς τὸν λοιμόν, τοῦ δὲ λοιμοῦ τὸν Ἀπόλλωνος
χόλον, τοῦ δὲ χόλου τὴν ὕβριν τὴν εἰς τὸν ἱερέα τοῦ δαίμονος.
Ὀργάνου δὲ διήγησί⟨ς ἐστι⟩ν, ὁποῖα διέξεισι ⟨περὶ⟩ τῆς ἀσπίδος, ἣν **79**
805 Ἥφαιστος Ἀχιλλεῖ κατεσκεύασε. καὶ ἄλλη σύντομος περὶ τοῦ Ἕκτορος 2
δόρατος

ἔνθ' Ἕκτωρ εἰσῆλθε Διὶ φίλος, ἐν δ' ἄρα χειρὶ
ἔγχος ἔχ' ἑνδεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης.

810 Πράξεως δὲ διηγήσεις εἶεν ἄλλαι τε καὶ αἱ τοιαίδε· **80**

οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο,
σύν ῥ' ἔβαλον ῥινούς, σὺν δ' ἔγχεα καὶ μένε' ἀνδρῶν
χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
ἔπληντ' ἀλλήλῃσι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.

815 Πάθους δὲ διήγησίς ἐστιν, ἐν ᾗ τὸ συμβαῖνον ἐξ αἰτίου ἢ ἐνεργείας **81**
σαφηνίζεται, ὁποῖά φησι περὶ τῶν ὑπὸ ὀργῆς ἢ φόβου ἢ λύπης κατ-
εσχημένων ἢ τιτρωσκομένων ἢ ἀποκτιννυμένων ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον πα-
σχόντων, οἷον ἐξ αἰτίου μὲν

ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφὶ μέλαιναι
820 πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην.

ἐξ ἐνεργείας δὲ 2

αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι
πλοχμοί θ', οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο.

Ὁ δὲ τρόπος ἐστὶ ποιητικὸς πράξεως ἢ παθήματος ἢ σχέσεώς τινος, **82**
825 καθ' ἣν τὸ μὲν ὧδέ πῃ ἐνεργεῖ καὶ πάσχει, τὸ δὲ ὧδέ πως ἔχει, καὶ

804–805 cf. Σ 478–608 || **807–809** Z 318–320 (cf. Θ 493–495) || **811–814** Δ 446–449 = Θ 60–63 || **819–820** A 103–104 = δ 661–662 || **822–823** P 51–52

[1–1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **802** *διαφορᾶς τὸν λοιμόν, τοῦ δὲ* in mg. **α** | *καὶ* post *διαφορᾶς* add. **o** | *τὸν λοιμόν, τοῦ δὲ λοιμοῦ* om. **ozΓ** | *λοιμοῦ* in ras. **α** || **804** *ὡς ἐκεῖνα, ἐν οἷς* post *δὲ* add. **o** | *διήγησί⟨ς ἐστι⟩ν* scripsi *τὴν* (om. Γ) *διήγησιν* codd. *διήγησις* vel *ἐστι διήγησις* Raude secl. J. Mehler | *ὁποίαν* **ΠzΓ** | ⟨*περὶ*⟩ suppl. J. Mehler || **805** *καὶ ἄλλη σύντομος* om. **Π** | *πάλιν* post *ἄλλη* add. **o** || **808** ras. post *λάμπετο* **A**[a] | ras. post *δουρὸς* **o** || **810** *πράξεων* **o** | *εἶεν* e corr. **o** *εἶναι* **r** *εἰσιν* **a** | *ἂν* post *εἶεν* suppl. Duebner | *τοιάδε* a. corr. **o** || **812** *ἔβαλλον* **z**, p. corr. **o** | *μένε'*] *μέ* et lac. **z** || **813** *χαλκεογχορήκων* **α** | *αὐτὰρ* **o** || **814** *ἔπλοντ'* **rmp** | *ἀλλήλοισι* **nzra** | *πολὺς* in ras. **o** | *ὀρυγμαδὸς* **zr** *ὀρυμαδὸς* **amp** || **815** *ἐξ* post *ἢ* add. (p. corr. **a**) **Γ** | *τινὸς* post *ἐνεργείας* add. **Γ** || **816** *ὀργῆς*] *πληγῆς* **z** *τῆς γῆς* **rm** | *κατεχομένων* **Γ** || **817** *ἀποκτιννυομένων* **o** *-κτεινομένων* **Γ** || **818** *οἷον* om. **Γ** || **823** *τε* om. **o** | *ἐσφήκοντο* **o** *ἐσφίγγοντο* **Γ** || **825** *ὧδέ πῃ*] *ὅδε τι* **Π** *ὧδέ τι* **zΓ** | *καὶ πάσχει* om. **ΠzΓ** *ἢ πάσχει* Duebner *τὸ δὲ ὧδέ τι πάσχει* Wyttenbach | *καί*[2]] *καὶ* et ras. et *καὶ* **o**

πάσῃ ἀκολουθεῖ τοιαύτῃ διηγήσει. παράδειγμα δὲ αὐτοῦ τὸ τοιόνδ' ἂν εἴη·

τὸν δ' Ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπισχόμενος βάλεν ἰῷ,
ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
βλημένου, αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν 830
αἵματος ἀνδρομέοιο

καὶ τὰ ἑξῆς.

83 *Ἔστι δὲ διήγησις παρ' αὐτῷ ὡς μὲν ἐπὶ τὸ πλεῖστον πλατεῖαν φρά-* 2 *σιν καὶ ἐξεργασίαν ἁρμόζουσαν τοῖς ὑποκειμένοις ἔχουσα. ἐνίοτε δὲ εὔτονος, ὡς ἡ τοιαύτη·* 835

κεῖται Πάτροκλος, νέκυος δὲ δὴ ἀμφιμάχονται
γυμνοῦ· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαιόλος Ἕκτωρ.

τοῦτο δὲ τὸ εἶδος πολλάκις ἐστὶ χρήσιμον· τὸ γὰρ τάχος τῶν λόγων εὐτονώτερον καθίστησι καὶ τὸν λέγοντα καὶ τὸν ἀκροώμενον καὶ ῥᾳ-δίως τυγχάνει τοῦ προκειμένου. 840

84 *Διηγεῖται δὲ ποτὲ μὲν ψιλῶς, ποτὲ δὲ μετὰ εἰκόνος ἢ ὁμοιώσεως ἢ παραβολῆς, εἰκόνος μέν, ὡς ὅταν εἴπῃ*

ἡ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ,

ὁμοιώσεως δέ, οἷον 845

αὐτὸς δὲ κτίλος ὣς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν,

παραβολῆς δέ, ὅταν παραπλησίων πραγμάτων παράθεσιν ποιήσηται, 2 *ἔχουσαν ἀνταπόδοσιν τὴν ἀπὸ τοῦ προκειμένου διηγήματος. καὶ ἔστι παρ' αὐτῷ ποικίλα τὰ εἴδη τῶν παραβολῶν· συνεχῶς γὰρ καὶ πολυ-τρόπως παρατίθησι ταῖς τῶν ἀνθρώπων πράξεσι καὶ σχέσεσι ζῴων ἄλ-* 850 *λων ἐνεργείας καὶ φύσεις.*

85 *Καὶ ἔστι μὲν ὅτε ἀπὸ τῶν ἐλαχίστων ποιεῖται τὴν ὁμοίωσιν, οὐ πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ σώματος ἀλλὰ πρὸς τὴν φύσιν ἑκάστου ἀφορῶν,*

828–831 *χ* 15 + 17–19 ‖ **836–837** *Σ* 20–21 ‖ **843–844** *ρ* 36–37 = *τ* 53–54 ‖ **846** *Γ* 196

[**1–1628 oΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **826** *αὐτῷ* **Πz** ‖ **830** *βεβλημένου* **zra** | *αὐτίκα*] lac. **o** | *ῥῖνα* **Γ** ‖ **833** *δὲ διήγησις*] lac. **o** | *τῶν πλείστων* **z** | *πλατεῖα* **o** | *φράσιν* om. **o** ‖ **834** *ἐξεργασία* **o** | *τοῖς*] *τὸ* **r**, a. corr. **a** ‖ **835** *εὔτονος*] *ἄτονος καὶ στενή* **o** | *ὡς* om. (s. lin. **a**) **zΓ** ‖ **836** *νέκεος* **o** ‖ **838** *πολλάκις*] *πολλαχοῦ* **o** ‖ **839** *εὐ-* (verbi *εὐτονώτερον*) in ras. **α** *ἀτονώτερον* **z** *ἀπονώτερον* **o** *ἀπονότερον* **ra** | *ἀκροώμενον*] *ἀκροατὴν* **Γ** ‖ **841–847** *εἰκόνος … παραβολῆς δέ* in mg. **o** ‖ **843** *δαΐφρων* **o** ‖ **844** *ἢ* **o** | *χρυσέῃ* Hom. ‖ **845** verbum *οἷον* legi non potest in **o** ‖ **846** *ἐπιπολεῖται* **ora** *ἐπεπωλεῖτο* **mp** ‖ **847** *ὅταν* in lin. et in mg. **o** | *παραπλησίαν* (?) **o** *-πλησίον* **αAn** ‖ **849** *εἴδη*] *ἤθη* **o** ‖ **850** *περιτίθησι* **o** | *καὶ πά-θεσι* post *πράξεσι* suppl. Wyttenbach ‖ **851** *ἐνέργας* **o** ‖ **852** *ὅταν* **Γ** | *ποιῆται* **rmp**

ὅθεν τὴν μὲν ἰταμότητα ἀπείκασε μυίᾳ

855 *καί οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἔθηκε*

καὶ τὴν συνέχειαν τῷ αὐτῷ ζῴῳ

ἠύτε μυιάων ἀδινάων ἔθνεα πολλά,

τὸν δὲ ἀθροισμὸν καὶ τὴν πολυπλήθειαν μετ' εὐταξίας μελίσσαις 2

ἠύτε ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἀδινάων.

860 *οὕτω δὲ καὶ τὴν ὀργὴν καὶ τὴν δίωξιν ἔδειξεν, εἰπὼν* 3

σφήκεσσιν ἐοικότες

εἰνοδίοισι

καὶ ἔτι προσθεὶς

οὓς παῖδες ἐριδμαίνουσιν ἔθοντες,

865 *ἵνα μᾶλλον τὸ ἐκ φύσεως αὐτῶν θυμοειδὲς τῷ ἀπὸ τῶν παίδων ἐρεθισμῷ ἐπιτείνῃ. ἐπὶ δὲ συνεχοῦς φωνῆς φησιν* 4

ἐσθλοί, τεττίγεσσιν ἐοικότες·

λαλίστατον γὰρ τὸ ζῷον καὶ ἄπαυστον ἐν τούτῳ.

Τῶν δὲ ἀσυντάκτως φερομένων φωνὰς ⟨τὰς⟩ παμμιγεῖς οὕτως εἴκα- **86**

870 *σεν·*

ἠύτε περ κλαγγὴ γεράνων πέλει οὐρανόθι πρό.

τὰ δὲ εἰς τάξιν καθιστάμενα πλήθη τοῖς καθιπταμένοις ὀρνέοις ὁμοιοῖ

κλαγγηδὸν προκαθιζόντων.

τὴν δὲ ὀξύτητα τῆς τε ὄψεως καὶ τῆς πράξεως ποτὲ μὲν ἱέρακι παρα- 2

875 *βάλλει*

ὠκέι, φασσοφόνῳ, ὅς τ' ὤκιστος πετεηνῶν,

ποτὲ δὲ ἀετῷ

ὅν τε καὶ ὑψόθ' ἐόντα πόδας ταχὺς οὐκ ἔλαθε πτώξ·

παρίστησι γὰρ τὴν μὲν ὀξυδέρκειαν ἐν τῷ πόρρωθεν ἰδεῖν, τὸ δὲ τάχος

880 *ἐν τῷ ποδωκέστατον ζῷον ἑλεῖν. τὸν δὲ ἐκπλαγέντα πρὸς ὄψιν πολε-* 3

855 *P* 570 ‖ **857** *B* 469 ‖ **859** *B* 87 ‖ **861-862** *Π* 259–260 ‖ **864** *Π* 260 ‖ **867** *Γ* 151 ‖ **871** *Γ* 3 ‖ **873** *B* 463 ‖ **876** *O* 238 ‖ **878** *P* 676

[1-1628 **oΠ** (= **αAEn**) **zΓ** (= **ramp**)] **854** *μύᾳ* **z** ‖ **855** *μύης* **z** | *ἔθηκε*] *ἐνῆκεν* Hom. ‖ **857** *μυάων* **αz** | lac. post *πολλά* **o** ‖ **860** *ἔδειξεν*] *ἔδοξεν* **αE**, a. corr. **n** om. **zΓ** ‖ **862** *εἰνοδίοισι* e corr. **α** *εἰνοδίοις* Hom. ‖ **864** *ἐριδμάνουσι* **o** *ἐριδαίνουσι* **αzΓ** *ἐριδμαίνωσιν* Hom. | *αἴθοντες* **o** ‖ **865** *ἐρεθισμένῳ* **r**, a. corr. **a** ‖ **867** *ἀγορηταὶ* ante *ἐσθλοί* suppl. Ernesti ‖ **869** *φωναῖς* **Γ** | supplevi | *παμμιγ* **o** *παμμιγαῖς* Γ | *οὕτως* om. **o** ‖ **871** *κλαγκὴ* **E** | *πέλει γεράνων* (*γερανόθι* **m**) **Γ** ‖ **872** *ὅσας* (?) *τὸ* post *τὰ δὲ* add. et exp. **o** | *καθιπταμένοις* scripsi (cf. Sch. bT ad *B* 463 et Eust. 255,22) *καθισταμένοις* **oΠzmp** *καθημένοις* (*-ιμένοις* **r**) **ra** Flor. | *ὅμοιοι* **AE** ‖ **873** *κλαγκηδὸν* **E** ‖ **874** *δὲ* s. lin. **α** om. **ozΓ** | *τε* om. **omp** ‖ **876** *ὅς τ'*] *ὥστ'* **αAE** | *ζῶον ἑλεῖν· τὸν δὲ ἐκπλαγ* post *ὤκιστος* add. et del. **o** ‖ **877** *δὲ* om. **o** ‖ **878** *ἰόντα* **E** ‖ **879** *μὲν* om. **ΠzΓ** ‖ **880** *πολέμιον* **ra**

μίου δράκοντος ὁράματι προσείκασεν, οὐκ ὀκνήσας οὐδ᾽ ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν παραδείγματα λαβεῖν

ὡς δ᾽ ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη.

4 *ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων ζῴων δειλίας μὲν ἀπὸ τοῦ λαγωοῦ λαμβάνει καὶ ἀπὸ τῶν ἐλάφων ὁμοίως* 885

τίφθ᾽ οὕτως ἔστητε τεθηπότες ἠύτε νεβροί;

5 *⟨***καὶ ἀπὸ τῶν⟩ κυνῶν δὲ ὁτὲ μὲν ἀλκὴν*

ὡς δ᾽ ὅτε καρχαρόδοντε δύω κύνε, εἰδότε θήρης,

ὁτὲ δὲ φιλοτεκνίαν

ὡς δὲ κύων ἀμαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα, 890

ὁτὲ δὲ προθυμίαν πρὸς τὸ φυλάσσειν

ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσωνται ἐν αὐλῇ.

87 *Ἁρπαγὴν δὲ ἅμα θυμικῶς καὶ ἰταμῶς πρασσομένην λύκοις εἴκασεν*

ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσιν ἐπέχραον ἢ ἐρίφοισι.

2 *τὸ δὲ ἄλκιμον καὶ ἄτρεπτον διά τε συῶν ἀγρίων καὶ παρδάλεων καὶ* 895 *λεόντων ἔδειξε, μερίζων ἑκάστῳ τὸ πρὸς τὴν φύσιν οἰκεῖον, τῶν μὲν συῶν ἀγρίων τὴν ὁρμήν, ἣν ἔχει πρὸς μάχην, ἀνυπόστατον ποιῶν*

Ἰδομενεὺς δ᾽ ἄρ᾽ ἐνὶ προμάχοις, συῒ εἴκελος ἀλκήν,

3 *τῶν δὲ παρδάλεων τὸ ἄπαυστον τῆς τόλμης*

ἀλλά τε καὶ περὶ δουρὶ πεπαρμένη οὐκ ἀπολήγει, 900

4 *λεόντων δὲ τὸ μέλλον μέν, εἰς τέλος δὲ γενναῖον*

οὐρῇ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν
μαστίεται.

5 *πάλιν δὲ παραβάλλει δρόμον ἀνδρὸς γενναίου ἵππῳ τροφῆς κεκορε-*

883 *Γ* 33 ‖ **884** *λαγωοῦ*] cf. *Κ* 360–362 *Ρ* 676–678 *Χ* 309–310 (sed versus aptus, qui hic afferatur, ap. Hom. non exstat) ‖ **886** *Δ* 243 ‖ **888** *Κ* 360 ‖ **890** *υ* 14 ‖ **892** *Κ* 183 ‖ **894** *Π* 352 ‖ **898** *Δ* 253 ‖ **900** *Φ* 577 ‖ **902–903** *Υ* 170–171

[**1–1628 οΠ (= αAEn) zΓ (= ramp)**] **882** *παράδειγμα* e corr. **o** ‖ **883** *τε* om. **oEzΓ** ‖ **884** *δειλίαν* **rmp** *δειλίᾳ* J. Mehler | *λαγωοῦ*] *λαγμοῦ* **z** | *λαμβάνει* in ras. **o** ‖ **885** *τῶν*] *τῆς* **Γ** | *ἐλάφου* **mp** ‖ **886** *ἑστήκατε* **Π** ‖ **887** verbis *δειλίας μὲν* (lin. 884) adductus lac. hic indicavi (cf. c. 133) | suppl. Ebert | *ὁτὲ*] *ποτὲ* **o** ‖ **888** *καρχαράδοντε* **o** | *δύω* in ras. **α** *δύο* **ra** | *εἰδότε*] lac. et *τε* **z** *ἴτ᾽* (*εἴτ᾽* **a**) *ἐπὶ* **ra** *οἵ τ᾽ ἐπὶ* **mp** ‖ **889** *ὁτὲ*] *πρὸς* **o** ‖ **890** *ἀμαλῇ* **Π** | *περὶ*] *παρὰ* **o** ‖ **891** *ὁτὲ*] *ποτὲ* **o** | *φυλάττειν* **Γ** ‖ **892** *περὶ*] *τε* **E** | e *δωρήσωνται* in *δυσωρήσωνται* corr. **αA**[a] ‖ **893** *δὲ*] *δ* **o** | *θυμικῶς* Xylander *μυθικῶς* **oΠz** *μυστικὴν* **Γ** | *ταρασσομένην* **Γ** ‖ **894** *ἐπέχραον*] *ἐπίλγαον* (?) **o** ‖ **895** *ἄλκιμον καὶ* om. **o** | *ἀγρίων* om. **o** ‖ **896** *μερίζον* **αAn** ‖ **897** *συῶν ἀγρίων* scripsi *ἀγρίων συῶν* **o** *συῶν* **ΠzΓ** | *ἔχουσι* Ernesti ‖ **898** *δ᾽ ἄρ᾽*] *μὲν* Hom. | *προμάχοισι* **o** | *ἴκελ(λ)ος* **zΓ** ‖ **900** *ἀλλά … ἀπολήγει*] *ὡς δὲ πάρδαλις πεπαρμένος οὐκ ἀπολήγῃ* (*-ει* **mp**) **rmp**, in mg. (*ἀλλά … ἀπολήγει* in lin.) **a** | *πεπαρμένῳ* **Πz**, in lin. **a** ‖ **903** *μαστίζεται* **E**, p. corr. **A**[b] ‖ **904** *δρόμοις* **z** | *ἀνδρὸς δρόμον* **o**

905 σμένῳ

ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος, ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ.

καὶ τοὐναντίον βραδεῖαν πορείαν, ἀήττητον ἐν τῷ καρτερεῖν, οὕτως 6
ἔδειξεν·

ὡς δ' ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐβιήσατο παῖδας.

910 σχῆμα δὲ βασίλειον καὶ ὑπερέχον ἐτύπωσε διὰ τούτων· 7

ἠύτε βοῦς ἀγέληφι μέγ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων.

Οὐκ ἀπέλιπε δὲ οὐδὲ τὰς τῶν θαλασσίων ζῴων ὁμοιότητας, πολύ- **88**
ποδος μὲν τὸ παράμονον καὶ δυσαπόσπαστον τῶν πετρῶν

ὡς δ' ὅτε πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο,

915 δελφῖνος δὲ τὸ ἡγεμονικὸν καὶ κρατιστεῦον τῶν ἄλλων

ὡς δ' ὑπὸ δελφῖνος μεγακήτεος ἰχθύες ἄλλοι.

Πολλάκις δὲ τὰ ὑπὸ ἀνθρώπων πρασσόμενα ἄλλαις ὁμοίαις πράξεσι **89**
παραβάλλει, ὥσπερ ἐν τούτῳ·

οἱ δ', ὥς τ' ἀμητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισι,

920 τὴν ἔνστασιν καὶ καρτερίαν δεικνύων τῶν ἀνδρῶν. τῷ δ' ἀγεννῶς δα- 2
κρύοντι ὀνειδίζει μετὰ ἐναργοῦς ὁμοιώσεως

τίπτε δεδάκρυσαι, Πατρόκλεις, ἠύτε κούρη
νηπίη;

Ἐτόλμησε δὲ καὶ τοῖς στοιχείοις παραβαλεῖν πράξεις ἀνθρωπίνας, **90**
925 ὡς ἐν τούτῳ·

ὣς ἔφατ', Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα
ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσῃ Νότος ἐλθών,
προβλῆτι σκοπέλῳ· τὸν δ' οὔ ποτε κύματα λείπει
παντοίων ἀνέμων, ὅτ' ἂν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται.

930 ἐν οἷς δῆλός ἐστι καὶ ὑπερβολῇ καὶ αὐξήσει κεχρημένος. οὐ γὰρ ἤρ- 2

906 Z 506 = O 263 ‖ **909** Λ 558 ‖ **911** B 480 ‖ **914** ε 432 ‖ **916** Φ 22 ‖ **919** Λ 67 ‖ **922–923** Π 7–8 ‖ **926–929** B 394–397

[1–1628 **oΠ** (= **αAEn**) **zΓ** (= **ramp**)] **906** ἀκοστήσας] στήσας (ἀκο- s. lin. **a**) **Γ** ‖ **907** βραδεῖαν] βραδὺν κατὰ Wyttenbach | δ' post ἀήττητον suppl. Wyttenbach ‖ **909** παρ-οῦραν **r**, a. corr. **a** ‖ **910** τούτου **o** ‖ **911** βόων **ra** ‖ **912** οὐ κατέλιπε **Π** | οὐδὲ om. (s. lin. **a**) **Γ** | θαλαττίων **o** | ὁμοιότητας ζῴων **o** ‖ **913** παράμονον e corr. **a** παρόμοιον **r** παραμένον **mp** ‖ **914** ὡς] καὶ **Γ** | πολύποδος **αzra**, a. corr. **o** | θαλάμης] θαλάττης **o** θαλάμου (-οιο **a**) **Γ** ‖ **915** δὲ om. **rmp** μὲν **a** | κρατιστεῦον e corr. **a** κράτιστον **rmp** ‖ **917** ὑπὸ] ὑπὲρ **ΠzΓ** | ὁμοίως **AE** ‖ **919** ἀμητέρων ἐναντίων **Γ** ‖ **920** ἔντασιν E. Mehler[1] | ἀγενῶς **amp** ‖ **921** ὀνειδίζει ... ὁμοιώσεως] ἐναργῶς μέντοι ὀνειδίζει ὁμοιώ-σεως **r** ὀνειδίζει μέντοι ἐναργοῦς ὁμοιώσεως **a** δι' ἐναργοῦς ὀνειδίζει ὁμοιώσεως **mp** ‖ **922** Πατρόκλεες Hom. ‖ **924** παραβάλλειν **o** ‖ **927** ἐφ'] ἐν **zr** | κινήσει **oΠmp** ‖ **930** αὐξήσει] ἐλλείψει **o** | κεχρημένος] lac. **o**

κεσε κύματος ἤχῳ τὴν κραυγὴν ἀπεικάσαι ἀλλὰ τῶν προσφερομένων
ʻ ἀκτῇ ἐφ᾽ ὑψηλῇ,
ὅπου μετεωριζόμενον τὸ κῦμα μείζονα ἦχον ἀποτελεῖ. καὶ οὐχ ἁπλῶς
κῦμα ἀλλὰ τὸ κινηθὲν ἀπὸ Νότου, τοῦ μάλιστα τὰ ὑγρὰ κινοῦντος,
καὶ ἐπὶ ʻσκοπέλῳ προβλῆτιʼ, τῷ ἀνατεταμένῳ εἰς τὸ πέλαγος καὶ περι- 935
κλυζομένῳ ὑπ᾽ αὐτοῦ, ὃς καὶ ἀδιάλειπτον ἔχει τὸν κλύδωνα, ὁπόθεν
3 *ἂν προσπίπτωσιν οἱ πνέοντες ἄνεμοι. τοιαῦτα μέν ἐστι τὰ τῆς ἐν τῷ*
διηγεῖσθαι ἐξεργασίας παρ᾽ αὐτῷ, ἅπερ ἔνεστι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
κατανοεῖν ἐκ τῶν ὀλίγων παραδειγμάτων.

91 *Σκεψώμεθα δὲ καὶ τὰ λοιπὰ εἴδη τῶν λόγων, εἰ ἔστι παρὰ τῷ* 940
Ὁμήρῳ πρώτῳ καὶ τὰς ἐννοίας αὐτῶν λαβόντι καὶ ἐναργῶς κατασκευ-
άσαντι. ὁμοίως ὀλίγα παραδείγματα παρατεθέντα καὶ τὰ ἄλλα ⟨κα-
τα⟩νοεῖν παρασκευάσει.

92 *Ὁ δὲ θεωρητικὸς λόγος ἐστὶν ὁ περιέχων τὰ καλούμενα θεωρήματα,*
ἅπερ ἐστὶ γνῶσις τῆς ἀληθείας γινομένη μετὰ τέχνης. ἀφ᾽ ὧν ἔστι τὴν 945
φύσιν τῶν ὄντων, θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, κατανοεῖν,
καὶ τὰς περὶ τὸ ἦθος ἀρετὰς καὶ κακίας διαιρεῖν, καὶ εἴ τινι τέχνῃ
2 *λογικῇ μετέρχεσθαι τὴν ἀλήθειαν προσήκει μανθάνειν. ταῦτα δὲ μετ-*
εχειρίσαντο οἱ ἐν φιλοσοφίᾳ διατρίψαντες, ἧς ἐστι μέρη τὸ φυσικὸν
καὶ ἠθικὸν καὶ διαλεκτικόν. ἐν δὴ πᾶσι τούτοις τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ 950
σπέρματα ἐνδιδόντα Ὅμηρον εἰ καταμάθοιμεν, πῶς οὐκ ἂν εἴη πρὸ
3 *πάντων θαυμάζεσθαι ἄξιος; εἰ δὲ δι᾽ αἰνιγμάτων καὶ μυθικῶν λόγων*
τινῶν ἐμφαίνεται τὰ νοήματα, οὐ χρὴ παράδοξον ἡγεῖσθαι· τούτου
γὰρ αἴτιον ⟨ἡ⟩ ποιητικὴ καὶ ⟨τὸ⟩ τῶν ἀρχαίων ἦθος, ὅπως οἱ μὲν
φιλομαθοῦντες μετά τινος εὐμουσίας ψυχαγωγούμενοι ῥᾷον ζητῶσί τε 955
καὶ εὑρίσκωσι τὴν ἀλήθειαν, οἱ δὲ ἀμαθεῖς μὴ καταφρονῶσι τούτων
ὧν οὐ δύνανται συνιέναι. καὶ γάρ ἐστί πως τὸ μὲν δι᾽ ὑπονοίας ση-

932 *B* 395

[1-1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 931 *τῶν προφερομένων* **ΠzΓ** *τῷ προφερομένῳ* Wyttenbach ‖ 934 *ἀπὸ*] *ὑπὸ* **nr** Bernardakis ‖ 936 *καὶ* om. **Γ** ‖ 938 *ἄλλων* scripsi (cf. lin. 761 et 942) *πολλῶν* codd. ‖ 941 *πρώτῳ*] *πρότερον* **o** | *ἐνεργῶς* **oΠ** | *παρασκευάσαντι* **o** ‖ 942 *ὁμοίως*] *ὑπὲρ ὧν* **mp** | *παρατεθέντα*] *παραθέμενοι, ἃ* Reinhardt (cf. lin. 760) ‖ 943 supplevi (cf. lin. 761 et 939) ‖ 944 *δὲ*] *οὖν* **mp** | *-ματα* (verbi *θεωρήματα*) in ras. **α** ‖ 945 *γινομένης* **Γ** ‖ 947 *εἴ τινι*] *ἥτινι* Wyttenbach ‖ 948 *προσῆκε* **o** ‖ 949 *διαπρέψαντες* **z** | *ἐστι*] *ἔτι* **αAE** ‖ 949–950 *τὸ ἠθικὸν καὶ φυσικὸν* a. corr. **E** ‖ 951 *ἐν-* om. **mp** | *καταμάθωμεν* **o** *-μάθομεν* **αza** ‖ 952–955 *εἰ δὲ … εὐμουσίας* in mg. **o** ‖ 952 *μυστικῶν* **o** ‖ 953 *ἐμφαίνει* **zΓ** | *νοήματα*] *ὀνόματα* **o** | *τούτου* Wyttenbach *τοῦτο* codd. ‖ 954 *ἡ* supplevi | *ποιητικὴ* Wyttenbach *ποιητικῆς* codd. | *τὸ* suppl. Wyttenbach | *ἦθος*] *ἔθος* dubit. J. Mehler ‖ 955 *εὐμουσίας*] *εὐμηκτίας* (?) **o** ‖ 957 *φιλοτιμοῦντες μετά τινος εὐμουσίας* post *μὲν* add. et del. **o** ‖ 957–958 *δι᾽ ὑπονοίας … ἀγωγόν* in mg. **o** ‖ 957 *ὑπόνοιαν* **ra**

μαινόμενον ἀγωγόν, τὸ δὲ φανερῶς λεγόμενον εὐτελές.

Ἀρξώμεθα τοίνυν ἀπὸ τῆς τοῦ παντὸς ἀρχῆς καὶ γενέσεως, ἣν Θα- **93**
960 *λῆς ὁ Μιλήσιος εἰς τὴν τοῦ ὕδατος οὐσίαν ἀναφέρει, καὶ θεασώμεθα εἰ πρῶτος Ὅμηρος τοῦθ' ὑπέλαβεν, εἰπὼν*

Ὠκεανός θ' ὅς περ γένεσις πάντεσσι τέτυκται.

μετ' ἐκεῖνον δὲ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος, ὑφιστάμενος τὰς πρώτας 2 *ἀρχὰς εἶναι τὸ ὕδωρ καὶ τὴν γῆν, ἔοικε σπάσαι τὴν ἀφορμὴν ταύτην*
965 *ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν τούτων·*

ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε·

σημαίνει γὰρ τὴν ἀνάλυσιν εἰς τὰ γεννητικὰ στοιχεῖα τοῦ παντός. ἡ δὲ 3 *μάλιστα ἀληθὴς δόξα τέσσαρα στοιχεῖα συνίστησι, πῦρ, ἀέρα, ὕδωρ, γῆν. ταῦτα δὲ καὶ Ὅμηρος εἰδὼς φαίνεται, μνημονεύων ἐν πολλοῖς*
970 *αὐτῶν ἑκάστου.*

Καὶ τὴν τάξιν δὲ αὐτῶν ὅπως ἔχει κατέμαθεν. ὅτι μὲν γὰρ ἡ γῆ **94** *κατωτάτω πάντων ἐστί, θεασώμεθα· σφαιροειδοῦς γὰρ ὄντος τοῦ κόσμου, ὁ μὲν περιέχων τὰ πάντα οὐρανὸς τὸν ἄνω τόπον ἐπέχειν εἰκότως λέγοιτ' ἄν, ἡ δὲ γῆ, ἐν μέσῳ οὖσα πανταχόθεν, κατωτέρω τοῦ*
975 *περιέχοντός ἐστι. τοῦτο δὴ ὁ ποιητὴς ἐν τούτοις μάλιστα δηλοῖ, ἐν οἷς* 2 *φησιν ὁ Ζεύς, ⟨εἰ⟩ ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου σειρὰν ἀνάψαιτο, τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ἀνασπάσειν, ὡς πάντα μετέωρα γενέσθαι·*

ἀλλ' ὅτε κεν καὶ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσσαι,
αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ' αὐτῇ τε θαλάσσῃ·
980 *σειρὴν μέν κεν ἔπειτα περὶ ῥίον Οὐλύμποιο*
δησαίμην, τὰ δέ κ' αὖθι μετήορα πάντα γένοιτο.

Ὑπὲρ δὲ ⟨τῆς⟩ γῆς ὄντος τοῦ ἀέρος, τὸν αἰθέρα ὑψηλότερον εἶναί **95** *φησιν οὕτως·*

962 *Ξ* 246 ‖ **966** *Η* 99 ‖ **978–981** *Θ* 23–26

[1–1628 **oΠ** (= **αAEn**) **zΓ** (= **ramp**)] **958** *ἀγωγόν*] *ἀγαθόν* **z** *ἀγαστόν* **Γ** | *δὲ φανερῶς*] *δ' ἐμφανὲς* **ra** *δ' ἐμφανῶς* **mp** ‖ **959** *Ἀρξώμεθα*] *ἁρμοζώμεθα* **o** | *Θαλῆς*] *θάλασσαν* **Γ** ‖ **960** *οὐσίαν*] *αἰτίαν* **o** | *θεασόμεθα* **o** ‖ **962** *Ὠκεανοῦ* Hom. | *θ'*] *τε* **zra** om. **mp** Hom. | *ὅς περ*] *ὅπερ* **o** *ὥσπερ* **ra** ‖ **966** *γένοισθε* e corr. **o** *γένησθε* **ra** ‖ **969** *καὶ* om. **zΓ** ‖ **971** *ἔχῃ* **z** ‖ **972** *θεασόμεθα* p. corr. **o** secl. J. Mehler ‖ **973.974** *εἰκότως ἐπέχειν* a. corr. **α** ‖ **974** *κατωτέρω* om. **o** ‖ **975** *δὴ*] *δὲ* **mp** ‖ **976** *εἰ* post *φησιν* suppl. Duebner | suppl. J. Mehler | *σεῖρα* **mp** | *ἀνάψειν* **mp** ‖ **977** *-ει* (verbi *ἀνασπάσει*) s. lin. **o** *ἀνασπάσαι ἂν* J. Mehler | ras. post *πάντα* **α** | *πάντ' ἂν* J. Mehler | *μετέωρα*] *μ* et lac. et *ρα* **o** ‖ **978** *κεν*] *δὴ* Hom. ‖ **979** *ἐρύσαιμ' αὐτῇ*] *ἐρύσαι ἐμαυτῷ* **Γ** | *τε*] *τῇ* **o** | *θαλάσσης* **ra** ‖ **980** *κεν*] *κ'* **z** *καὶ* **mp** om. **r** | *ὀλύμποιο* **ra** ‖ **981** *αὖτε* Hom. | *μετέωρα* **zΓ** ‖ **982** *Ὑπὲρ*] *ὑπὸ* **Πzra** | suppl. Duebner | *ὄντος*] *οὕτως* **ra** *ὄντον* **mp** | *τοῦ* om. **o** ‖ **982.983** *φησιν εἶναι* **o**

εἰς ἐλάτην ἀναβὰς περιμήκετον, ἣ τότ' ἐν Ἴδῃ
ἀκροτάτῃ πεφυυῖα δι' ἠέρος αἰθέρ' ἵκανε. 985

2 *τοῦ δὲ αἰθέρος ἀνωτέρω τὸν οὐρανὸν*
ὣς οἱ μὲν μάρναντο, σιδήρειος δ' ὀρυμαγδὸς
χάλκεον οὐρανὸν ἷκε δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο
καὶ ἔτι ἐν τούτοις·
ἠερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν Οὔλυμπόν τε. 990

3 *τὸ γὰρ καθαρώτερον τοῦ ἀέρος, ἀνωτάτω ὄν, καὶ τὸ μάλιστ' ἀπέχον τῆς γῆς καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀναθυμιάσεων ὡς 'ὅλον λαμπρόν' φασιν Ὄλυμπον προσηγορεῦσθαι.*

96 *Ἐν οἷς δέ φησιν ὁ ποιητὴς συνοικεῖν τῷ Διὶ τὴν Ἥραν, οὖσαν ἀδελφήν, δοκεῖ ταῦτα ἀλληγορεῖσθαι, ὅτι Ἥρα μὲν νοεῖται ὁ ἀήρ,* 995 *ἥπερ ἐστὶν ⟨ἡ⟩ ὑγρὰ οὐσία· διὸ καὶ λέγει*
ἠέρα δ' Ἥρη
πίτνα πρόσθε βαθεῖαν.

2 *Ζεὺς δὲ ὁ αἰθήρ, τουτέστιν ἡ πυρώδης καὶ ἔνθερμος οὐσία,*
Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν. 1000

3 *ἀδελφοὶ μὲν οὖν ἔδοξαν διὰ τὴν συνάφειαν καὶ τὴν κατά τι ὁμοιότητα, ὅτι ἄμφω κοῦφοι καὶ κινούμενοι, σύνοικοι δὲ καὶ ὁμόλεκτροι, ὅτι ἐξ αὐτῶν συνιόντων γεννᾶται τὰ πάντα. διὸ καὶ ἐν τῇ Ἴδῃ συνέρχονται καὶ ἡ γῆ αὐτοῖς φύει τὰς πόας καὶ τὰ ἄνθη.*

97 *Τοῦ δὲ αὐτοῦ λόγου ἔχεται κἀκεῖνα, ἐν οἷς φησιν ὁ Ζεὺς κρέμασθαι* 1005 *τὴν Ἥραν καὶ ἐξάπτεσθαι τῶν ποδῶν αὐτῆς ἄκμονας δύο, τουτέστι*
2 *τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. μάλιστα δὲ ἐν ἐκείνοις ἐξεργάζεται τὸν περὶ τῶν στοιχείων λόγον, δι' ὧν ὁ Ποσειδῶν λέγει αὐτῷ·*

984–985 *Ξ* 287–288 ‖ **987–988** *P* 424–425 ‖ **990** *A* 497 ‖ **994–995** cf. *Ξ* 153–351 ‖ **997–998** *Φ* 6–7 ‖ **1000** *O* 192 ‖ **1003–1004** cf. *Ξ* 346–351 ‖ **1005–1006** cf. *O* 18–19

[**1–1628 oΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **984** *ἔλατο* **Γ** | *περιμήκετον*] *περὶ σίκελον* **Γ** | *ἴδης* **Γ** ‖ **985** *ἀκροτάτῃ*] *μακροτάτῃ* Hom. | *πεφυκυῖα* **zr** | *ἀέρος* **o** *ἠέριος* **α** ‖ **987** *σιδήρεος* **z** *σιδήροις* **Γ** | *δ'* s. lin. **α** | *ὀρυγμαδὸς* **zra** *οὐρυγμαδὸς* **mp** ‖ **988** *ἦκε* **or** *ἵκεν* **Π** ‖ **989** *ἐν* e corr. **o** | *τούτῳ* **Π** ‖ **990** *μέγαν*] *με* **z** ‖ **991** *καθαρώτατον* E. Mehler[2] (cf. lin. 1022) | *ἀέρους* **mp** ‖ **992** *ὅλων λαμπρῶν* (in *ὅλον λαμπρόν* corr. **A**[a]) **αA** ‖ **992.993** *φασιν Ὄλυμπον*] *οὐρανόν φησι* **o** ‖ **993** *προσαγορεύεσθαι* **o** ‖ **995** *ταῦτ'* **r** *ταύτῃ* **mp** ‖ **996** suppl. J. Mehler ‖ **997** *ἠέρα*] *ἠδέρα* **ra** ‖ **998** *βαθεῖα* **Π** *βαρεῖαν* **Γ** ‖ **999** *ὁ* s. lin. **α** ‖ **1000** *ἔλαχεν* **o** ‖ **1001** *ἀδελφὴ* et *ἔδοξε* **Π** ‖ **1002** *κοῦφα* et *κινούμενα* **Γ** | *σύνοικοι*] *συνίει* **ra** *σύνευνοι* **mp** ‖ **1003.1004** *συνέρχονται καὶ*] *συνερχομένων* E. Mehler[2] ‖ **1005** *κρέμασθαι* J. Mehler *κρεμασθῆναι* **o** *κρεμᾶσθαι* **ΠzΓ** ‖ **1007** *ἐξ-* om. **o** | *τὸν*] *τῶν* **ra** ‖ **1008** *τῶν* om. **oΠΓ** | *λόγων* **o**

τρεῖς γάρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμὲν ἀδελφεοί, οὓς τέκε Ῥέα,
1010 *Ζεὺς καὶ ἐγώ, τρίτατος δ' Ἀίδης, ἐνέροισιν ἀνάσσων*

καὶ

τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς

καὶ ὅτι ἐν τῇ τοῦ παντὸς νομῇ Ζεὺς μὲν ἔλαχε τὴν τοῦ πυρὸς οὐσίαν, Ποσειδῶν δὲ τὴν τοῦ ὕδατος, Ἅιδης δὲ τὴν τοῦ ἀέρος· τοῦτον γὰρ λέ- 3
1015 *γει*

ζόφον ἠερόεντα,

ἐπειδὴ φῶς οἰκεῖον οὐκ ἔχει ἀλλ' ὑπὸ ἡλίου καὶ σελήνης καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων καταλάμπεται.

Τετάρτη δὲ κατελείφθη καὶ κοινὴ πάντων ἡ γῆ. ἡ μὲν γὰρ τῶν **98**
1020 *τριῶν στοιχείων οὐσία κινεῖται ἀεί, μόνη δὲ ἀκίνητος ἡ γῆ μένει, ᾗ καὶ τὸν Ὄλυμπον προσέθηκεν, εἰ μὲν γὰρ ὄρος ἐστίν, ὡς μέρος τῆς γῆς, εἰ δὲ τοῦ οὐρανοῦ τὸ λαμπρότατον καὶ καθαρώτατον, ὡς καὶ ταύτης οὔσης ἐν τοῖς στοιχείοις πέμπτης οὐσίας, ὅπερ ᾠήθησάν τινες τῶν ἐνδόξων φιλοσόφων. ὥστε κατὰ τὸ εἰκὸς κοινὰ ὑπέθετο εἶναι, τήν* 2
1025 *τε γῆν κατωτάτω διὰ βαρύτητα καὶ τὸν Ὄλυμπον ἀνωτάτω ὄντα διὰ κουφότητα, ὅτι εἰς ταῦτα αἱ μεταξὺ φύσεις πῇ μὲν καταφέρονται, πῇ δὲ ἀναφέρονται.*

Τῆς δὲ τῶν στοιχείων φύσεως ἐξ ἐναντίων συνεστώσης, ξηρότητός **99**
τε καὶ ὑγρότητος καὶ θερμότητός ⟨τε⟩ καὶ ψυχρότητος, ὑπὸ δὲ τῆς
1030 *πρὸς ἄλληλα ἀναλογίας καὶ κράσεως ἐναπεργαζομένης τὸ πᾶν καὶ μεταβολὰς μὲν μερικὰς ὑπομενούσης, τοῦ δὲ παντὸς λύσιν μὴ ἐπιδεχομένης, Ἐμπεδοκλῆς ἔφη τὰ ὅλα συνεστάναι οὕτως·*

ἄλλοτε μὲν Φιλότητι συνερχόμεν' εἰς ἓν ἅπαντα,
ἄλλοτε δ' αὖθις ἕκαστα φορεύμενα Νείκεος ἔχθει,

1009–1012 *O* 187–188+189 ‖ **1013–1014** cf. *O* 190–192 ‖ **1016** *ζόφον ἠερόεντα*] passim ap. Hom. ‖ **1019–1021** cf. *O* 193 ‖ **1033–1034** Emp. B 17,7–8 FVS 31 (cf. Emp. A 33 FVS 31)

[**1–1628** **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **1009** *τ' ἐκ*] *τοι* **omp** *τε* **Πza** | *εἰμὲν*] *ἦμεν* **Γ** | *ἀδελφοί* **zΓ** | *τέκετο* Hom. | *ῥεία* (*ῥέα* a. corr. **α**) **Π** ‖ **1010** *δὲ* post *Ζεὺς* add. **ra** | *ἐνέροισιν*] *ἀνέροισιν* **z** *ἐν ὄροισιν* **mp** ‖ **1012** *δὲ*] *δὴ* **Γ** | *ἔμορε* **Πzra** ‖ **1013** *τῇ τοῦ*] *τούτῳ* **o** | *τοῦ*[2] om. **zΓ** ‖ **1016** *ἠρώεντα* **Γ** ‖ **1017** *οὐκ οἰκεῖον* **mp** | *καὶ*[2] om. **o** ‖ **1022** *λαμπρότερον* **α** ‖ **1024** *ἐνδοξοτάτων* dubit. J. Mehler ‖ **1025** *τε* om. **Γ** | *οὖσαν* post *κατωτάτω* suppl. J. Mehler ‖ **1026** *ταῦτα* s. lin. **o** ‖ **1028** *τῶν* om. **A** | *ἐναντίας* **ozΓ** | *συνεστώσης*] *διεστώσης* **Γ** ‖ **1029** suppl. J. Mehler ‖ **1031** *ὑπογενούσης* **ra** ‖ **1032** *συνιστάναι* **ra** ‖ **1033** *συνερχόμεν'* Stephanus *-εχόμενα* **o** *-ερχόμενα* **ΠzΓ** ‖ **1034** *αὖτις* **Πz** *αὖ δίχ'* Simp. *αὖτε* Stob. | *φορεύμενα* Flor. *φορούμενα* **o** *φορὰς μὲν ἃ* **Πz** *φερόμενα* **Γ** | *ἄχθει* (*-εις* **m**; in *ἔχθει* corr. **α**) **αAEΓ**

τὴν μὲν συμφωνίαν καὶ ἕνωσιν τῶν στοιχείων φιλίαν προσαγορεύσας, 1035
νεῖκος δὲ τὴν ἐναντίωσιν.

100 *Πρὸ δὲ τούτου Ὅμηρος τὴν φιλίαν καὶ τὸ νεῖκος ⟨ἐν⟩ ἐκείνοις αἰνίσσεται, ἐν οἷς φησιν ἡ Ἥρα παρ' αὐτῷ·*

εἶμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
Ὠκεανόν τε, θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν· 1040
τοὺς εἶμ' ὀψομένη, καί σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω.

101 *Τοιοῦτον δέ τι καὶ τὴν Ἀφροδίτην καὶ τὸν Ἄρην ὁ μῦθος αἰνίσσεται, τῆς μὲν ταὐτὸ δυναμένης ὃ παρὰ τῷ Ἐμπεδοκλεῖ ἡ φιλία, τοῦ δὲ ὃ παρ' ἐκείνῳ τὸ νεῖκος. ὅθεν ποτὲ μὲν σύνεισιν ἀλλήλοις, ποτὲ δὲ διαλύονται. [ἐλέγχει δὲ αὐτοὺς Ἥλιος] καὶ δεσμεῖ μὲν αὐτοὺς Ἥφαι-* 1045
2 *στος, λύει δὲ Ποσειδῶν. ἐν οἷς δῆλόν ἐστιν ὅτι ἡ ἔνθερμός ⟨τε⟩ καὶ ξηρὰ οὐσία καὶ ἡ ταύτῃ ἐναντία, ἡ ψυχρά τε καὶ ὑγρά, ποτὲ μὲν συνάγουσι τὰ πάντα, ποτὲ δὲ λύουσιν.*

102 *Ἀκολουθεῖ δὲ τούτοις καὶ τὸ παρὰ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς εἰρημένον, ὅτι ἐκ τῆς Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης συνουσίας Ἁρμονία συνέστηκεν, ἐξ* 1050
2 *ἐναντίων, βαρέων τε καὶ ὀξέων, κιρναμένων ἀλλήλοις ἀναλόγως. ὅπως δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις τὰ τῆς ἐναντίας φύσεως τετυχηκότα, αἰνίττεσθαι ἔοικεν ὁ ποιητὴς καὶ ἐν τῇ παρατάξει τῶν θεῶν, ἐν ᾗ πεποίηκε τοὺς μὲν τοῖς Ἕλλησι, τοὺς δὲ τοῖς Τρωσὶ βοηθοῦντας, ἀλληγορικῶς*
3 *ἐμφαίνων τὰς δυνάμεις ἑκάστου. καὶ τὸν μὲν Φοῖβον τῷ Ποσειδῶνι* 1055
ἀντιτάσσει, τὸ θερμὸν καὶ ξηρὸν τῷ ὑγρῷ καὶ ψυχρῷ, τὴν δὲ Ἀθηνᾶν τῷ Ἄρει, τὸ λογικὸν τῷ ἀλογίστῳ (τουτέστι τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ), τὴν δὲ Ἥραν τῇ Ἀρτέμιδι, τὸν ἀέρα τῇ σελήνῃ, ὅτι ὁ μὲν σταθερός, ἡ δὲ

1039–1041 *Ξ* 200–201 + 205 ‖ **1042–1046** cf. *ϑ* 266–366 ‖ **1049–1050** cf. Hes. Th. 933–937 ‖ **1053–1062** cf. *Υ–Φ* ‖ **1055–1061** cf. *Υ* 67–74

[**1–1628 oΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **1035** *προσαγορεύσας* ante *τὴν μὲν* transp. **mp** | *προσηγορεύσας* **z** *-ηγόρευσαν* **ra** ‖ **1037** *τὸ* om. **o** | supplevi | *ἐκεῖνος* **αzra** *ἐκείνως* **mp** ras. **A**[a] om. **En** ‖ **1040** *ὠκεανόων* **r**, a. corr. **a** ‖ **1041** *εἶμ' ὀψομένη*] lac. et *ψομήνη* **z** *δ' οὐκ ὀψομένης* **r** *δ' εἶμ' ὀψομένη* **amp** ‖ **1042** *τι*] *γε* **Π** | *κατὰ* ante *τὴν* suppl. Schmidt | *ὁμοίως* post *Ἄρην* add. **z** ‖ **1043** *ταὐτὸ* Flor. *αὐτὸ* **oΠz** om. **Γ** | *δυναμένης*] *ἐπισυναπτούσης* **Γ** | *ὃ παρὰ τῷ*] *ὃ παρ' αὐτῷ* **Π** *ὅτι* et lac. et *τῷ* **z** *παρὰ τῷ* **ra** | *μαχομένου* post *δὲ* add. **Γ** ‖ **1044** *ἐκεῖνο* **ra** | *συνίασιν* J. Mehler ‖ **1045** seclusi | *ἐλέγχει*] *διαλύει* **Γ** | *δεσμοῖ* **Π** | *αὐτοὺς* secl. J. Mehler ‖ **1046** *λύει*] *λυπεῖ* **o** | *ὅτι* om. **ra** *ὡς* **mp** | suppl. J. Mehler ‖ **1047** *ἡ* ante *ξηρὰ* add. **Π** | *ἡ*[2] om. **o** ‖ **1049** *τοῖς* om. **o** ‖ **1050** *ἄρεως* **rmp** | *Ἁρμονία*] *ἅρμονα* **r**, a. corr. **a** *ἄκμων* **mp** ‖ **1051** *ὀξέων*] *ξένων* **r**, a. corr. **a** ‖ **1052** *ἀντίκεινται* **Πz** | *τετυχηκότα*] *εὐτυχήματα* **Γ** ‖ **1053** *ἀντι* add. et ras. ante *παρατάξει* **o** ‖ **1055** *ἑκάστῳ* **Γ** ‖ **1056** *καὶ ψυχρῷ* om. **o** | *ψυχρῷ*] *ξηρῷ* **E** ‖ **1057** *λογικὸν*] *λογιστικὸν* **Πza** | *τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν* **o** ‖ **1058** *καὶ* post *σελήνῃ* add. **Πzra** | *σταθηρός* **o**

πολυκίνητος, τὸν δὲ Ἑρμῆν τῇ Λητοῖ, ὅτι ὁ μὲν λόγος ἀεὶ ζητεῖ καὶ
1060 *μέμνηται, ἡ δὲ λήθη τούτῳ ἐστὶν ἐναντία, τὸν δὲ Ἥφαιστον τῷ*
ποταμῷ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, καθ' ὃν τὸν ἥλιον τῇ θαλάσσῃ. θεατὴν 4
δὲ τῆς μάχης ⟨παρίστησι⟩ τὸν πρῶτον θεὸν καὶ ἐπὶ τούτῳ γεγηθότα.

Ἐκ δὲ τῶν προειρημένων ἅμα καὶ τοῦτο ὑποδεικνὺς Ὅμηρος φαίνε- **103**
ται, ὅτι εἷς ἐστιν ὁ κόσμος καὶ πεπερασμένος. εἰ γὰρ ἄπειρος ἦν, οὐκ
1065 *ἂν εἰς ἀριθμὸν πέρας ἔχοντα ⟨τὰ πάντα⟩ διῃρεῖτο. καὶ ἐν τῷ ὀνόματι*
σημαίνει τὸ σύμπαν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς χρῆται ἀντὶ τοῦ ἑνικοῦ
τῷ πληθυντικῷ. σαφέστερον δὲ τὸ αὐτὸ δηλοῖ ἐν τῷ εἰπεῖν 2

πείρατα γαίης

καὶ πάλιν ἐν οἷς φησιν

1070 *οὐδ' εἴ κε τὰ νείατα πείραθ' ἵκηται*
γαίης καὶ [πάλιν ἐν οἷς] πόντοιο

καὶ ἐν τῷ

ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο·

ὅπου γάρ ἐστιν ἀκρότης, ἐκεῖ καὶ πέρας.

1075 *Ὅπως δὲ καὶ περὶ ἡλίου γινώσκει, οὐκ ἄδηλον. ὅτι κυκλοφορικὴν* **104**
ἔχων δύναμιν ποτὲ μὲν ὑπὲρ γῆς φαίνεται, αὖθις δὲ ὑπὸ γῆν ἄπεισι,
καὶ τοῦτο δῆλον ποιεῖ, λέγων

ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφος οὐδ' ὅπῃ ἠώς,
οὐδ' ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
1080 *οὐδ' ὅπῃ ἀννεῖται.*

1061–1062 cf. *Υ* 22–23 ‖ **1065** cf. *Ο* 189 ‖ **1068** *Ξ* 200 = *Ξ* 301 = *δ* 563 ‖ **1070–1071** *Θ* 478–479 ‖ **1073** *Α* 499 = *Θ* 3 ‖ **1078–1080** *κ* 190–192

[**1–1628** **oΠ** (= **αAEn**) **zΓ** (= **ramp**)] **1059** *λητοῖ* e corr. **o** ‖ **1060** *ἐναντίον* **Π** ‖ **1061** *ὃν*] *ὁ* **αAn** ‖ **1062** supplevi (cf. lin. 1245) ‖ **1063–1074** c. 103 post c. 98 transp. J. Mehler et Reinhardt ‖ **1063** *Ὅμηρος*] *ὁ ποιητὴς* **mp** ‖ **1064** *καὶ* post *φαίνεται* add. **Πzra** ‖ **1065** *εἰς* om. **o** | supplevi | *πάντα* post *ἔχοντα* vel *Ο* 189 post *διῃρεῖτο* suppl. Bernardakis | *καὶ ἐν τῷ ὀνόματι*] *πάντων δὲ τῷ ὀνόματι* vel *πάντων ὀνόματι* Duebner ‖ **1065–1067** *καὶ … πληθυντικῷ* post *πέρας* (1074) transp. et *καὶ ἓν τῷ ὀνόματι* (sc. *τῷ πέρατι*) *σημαίνει τὸ σύμπαν, ἐν ᾧ ὡς … πληθυντικῷ* coni. Wyttenbach ‖ **1066** *τὸ σύμπαν* Xylander *τὸ* (*τῷ* **o**) *σιωπᾶν* codd. | lac. post *σύμπαν* ind. Xylander | *τοῦ* s. lin. **o** om. **αEnmp** ‖ **1067** *πολυκίνητος τὸν δὲ ἑρμῆν* post *σαφέστερον δὲ* add. et exp. **o** | *τὸ* om. **amp** ‖ **1069–1071** *καὶ πάλιν … πόντοιο* om. **mp** ‖ **1070** *ἵκηαι* Hom. ‖ **1071** secl. Ald.[2] | *πόντοιο* e corr. **o** *πόντιον* **ra** ‖ **1073** *ἀκρότητι* **ra** *ἀκροτάτης* **mp** | *κορυφῆς* **Γ** | *πολυδηράδιον* **ra** | *ὀλύμποιο* **E** ‖ **1075** *Ὅπως*] *ὅπου* **Π** | *κυκλοφορητικὴν* J. Mehler (cf. lin. 1105) ‖ **1076** *ἔχει* **Γ** | *καὶ* post *δύναμιν* add. **Γ** | *γῆς*] *γαίης* **Π** ‖ **1078** *τ'*] *τοι* **Πzra** *τι* **mp** om. Hom. ‖ **1079** *ἥλιος* **o** ‖ **1080** *ἀνεῖται* **oAEnz** *αἰνεῖται* **Γ**

2 *καὶ ὅτι ἀεὶ 'ὑπὲρ ἡμᾶς ἰών' (καὶ διὰ τοῦτο 'Ὑπερίων' προσαγορευόμενος ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ) τήν τε ἀνατολὴν ἐκ τοῦ περιέχοντος τὴν γῆν ὕδατος, τουτέστι τοῦ Ὠκεανοῦ, ποιεῖται καὶ εἰς αὐτὸν καταδύεται, δηλοῖ σαφῶς, τὴν μὲν ἀνατολὴν ⟨ἔν τε ἄλλοις⟩ καὶ ἐν τούτοις·*

ἠέλιος δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην, 1085
οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ,

3 *τὴν δὲ δύσιν*

ἐν δ' ἔπεσ' Ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,
ἕλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

105 *Δείκνυσι δὲ αὐτοῦ καὶ τὸ εἶδος* 1090

λαμπρὸς δ' ἦν ἠέλιος ὥς,

καὶ τὸ μέγεθος

εὖτε γὰρ ἠέλιος φαέθων ὑπερέσχεθε γαῖαν

καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τούτῳ·

ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει, 1095

καὶ τὴν δύναμιν

Ἠέλιος, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει,

2 *καὶ τὸ ἔμψυχον καὶ τὸ ἐπὶ τῇ κινήσει αὐτοπροαίρετον, ἐν οἷς ἀπειλεῖ*

δύσομαι εἰς Ἀίδαο καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.

καὶ ἐπὶ τούτῳ ὁ Ζεὺς αὐτὸν παρακαλεῖ 1100

Ἠέλι', ἦ τοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

3 *ἐξ ὧν δηλοῖ ὅτι οὐ πῦρ ἐστιν ὁ ἥλιος ἀλλ' ἑτέρα τις κρείσσων οὐσία, ὅπερ καὶ Ἀριστοτέλης ὑπέλαβεν, εἴ γε τὸ μὲν πῦρ ἐστιν ἀνωφερὲς καὶ ἄψυχον καὶ διαλεῖπον καὶ φθαρτόν, ὁ δὲ ἥλιος κυκλοφορικὸς καὶ ἔμψυχος καὶ ἀίδιος καὶ ἄφθαρτος.* 1105

1081 *Ὑπερίων*] passim ap. Hom. ‖ 1085–1086 *γ* 1–2 ‖ 1088–1089 *Θ* 485–486 ‖ 1091 *τ* 234 ‖ 1093 *Λ* 735 ‖ 1095 *Θ* 68 = *δ* 400 (cf. *Π* 777) ‖ 1097 *λ* 109 = *μ* 323 (cf. *Γ* 277) ‖ 1099 *μ* 383 ‖ 1101–1102 *μ* 385–386

[1–1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 1081 *ὅτι*] *τι* **r**, a. corr. **a** *τοι* **mp** | *ἡμῶν* **Γ** ‖ 1082–1084 *ἐκ τοῦ … ἀνατολὴν* om. **Γ** ‖ 1084 *⟨ἔν τε ἄλλοις⟩ καὶ ἐν* scripsi (cf. lin. 1836 sq. et 2345 sq.) *κἂν* codd. | *δείκνυσιν* post *τούτοις* add. **rmp** ‖ 1086 *εἰς* **ΠzΓ** | *φαείνοι* Hom. (v. l.) ‖ 1088 *δ'* om. **o** ‖ 1089 *ἕλκων* **ozΓ** | *ἐπὶ*] *καὶ θι* **ra** ‖ 1090 *αὐτῷ* **Γ** ‖ 1091 *λαμπρὸν* **ra** ‖ 1092 *τὸ* om. **ΠzΓ** | *μέγεθος* susp. Xylander ‖ 1093 *ὑπερεσχέθη* **ra** *-έσχετο* **mp** | *γαίης* Hom. ‖ 1095 *οὐρανοῦ* **Γ** | *ἀμφιβεβήκῃ* Hom. (v. l.) ‖ 1097 *Ἠελίου* Hom. ‖ 1098 *αὐτοπροαίρεται* **z** | *ἀπειλεῖ*] *ἄπειρον* (?) **o** ‖ 1100 *τούτου* **o** *τοῦτο* **amp** ‖ 1101 *μετ'*] *μὲν* **ormp** ‖ 1104 *γε*] *γὰρ* **Γ** ‖ 1105 *διαλεῖπον* scripsi *ἀδιάλειπτον* codd. *εὐδιάλειπτον* Stephanus *εὐδιάληπτον* Gale *εὐδιάλυτον* Wyttenbach | *κυκλοφορητικὸς* **αAz** ‖ 1106 *εὔδηλον ὅτι οὐ πῦρ* post *ἄφθαρτος* add. **Γ**

Καὶ τῶν ἄλλων δὲ τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ἄστρων ὅτι οὐκ ἀπείρως **106**
Ὅμηρος εἶχε, φανερόν ἐστιν ἐξ ὧν πεποίηκε

Πληιάδας θ' Ὑάδας τε τό τε σθένος Ὠρίωνος

1110 καὶ τὴν Ἄρκτον τὴν ἀεὶ στρεφομένην περὶ τὸν ἀειφανῆ πόλον τὸν
βόρειον καὶ διὰ τὸ μετέωρον μὴ ἁπτομένην τοῦ ὁρίζοντος, ὅτι ἐν ἴσῳ
χρόνῳ ὅ τε μικρότατος κύκλος, ἐν ᾧ ἐστιν ⟨ἡ⟩ Ἄρκτος, καὶ ὁ μέγι-
στος, ἐν ᾧ ⟨ὁ⟩ Ὠρίων, στρέφεται ἐν τῇ τοῦ κόσμου περιφορᾷ, καὶ τὸν
βραδέως δυόμενον Βοώτην, ὅτι πολυχρόνιον ποιεῖται τὴν κατάδυσιν,
1115 οὕτω πεπτωκὼς θέσει, ὥστε ὀρθὸν καταφέρεσθαι καὶ συγκαταδύεσθαι
τέσσαρσι ζῳδίοις, τῶν πάντων εἰς ὅλην τὴν νύκτα μεριζομένων ἓξ ζῳ-
δίων. εἰ δὲ μὴ πάντα τὰ περὶ τῶν ἄστρων θεωρούμενα διεξῆλθεν, ὡς 2
Ἄρατος ἢ ἄλλος τις, οὐ χρὴ θαυμάζειν· οὐ γὰρ τοῦτο προέκειτο αὐτῷ.
Οὐκ ἀγνοεῖ δὲ τὰς αἰτίας τῶν περὶ τὰ στοιχεῖα συμπτωμάτων, οἷον **107**
1120 σεισμῶν καὶ ἐκλείψεων. ἐπεὶ γὰρ ἡ γῆ σύμπασα μετέχει ἐν ἑαυτῇ
ἀέρος τε καὶ πυρὸς καὶ ὕδατος, ὑφ' ὧν καὶ περιέχεται, κατὰ τὸ εἰκὸς
ἐν βάθει αὐτῆς συνίστανται ἀτμοὶ πνευματώδεις. τούτους φασὶν ἔξω
μὲν φερομένους κινεῖν τὸν ἀέρα, εἰρχθέντας δὲ ἀνοιδαίνειν καὶ εἰς τὸ
ἔξω βιαζομένους ⟨ἀποτελεῖν τοὺς σεισμούς. τοῦ δὲ⟩ ἀνειλεῖσθαι τὸ 2
1125 πνεῦμα ἐντὸς τῆς γῆς τὴν θάλασσαν αἰτίαν εἶναι νομίζουσιν, ἐμφράσ-
σουσαν ἐνίοτε τὰς εἰς τὸ ἔξω διόδους, ἔστι δ' ὅτε ὑποχωροῦσαν αὐτὴν

1109 Σ 486 ‖ **1110–1114** cf. Σ 487–489 ε 272–275

1107–1117 *Καὶ τῶν … ζῳδίων* Sch. E p. 269 Dindorf et X (cod. Vind. phil. gr. 133 f. 3r) *(πλουτάρχου)* ad ε 272

[**1–1628** **oΠ** (= **αAEn**) **zΓ** (= **ramp**)] **1107** *Καὶ … οὐκ*] *ὅτι οὐδὲ τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ἄστρων* Sch. EX | *τῶν*[2]] *τὸν* a. corr. **o** ‖ **1109** *πληίδας* **o** *πλιάδας* **ra** ‖ **1110** *τὴν*[1]] *τὸν* **mp** | *Ἄρκτον*] *ἄρ(ρ)ητον* **ra** | *τὴν*[2]] *τὸν* **mp** | *στρεφόμενον* **mp** | *τὸν*[1] s. lin. **on** om. **αzΓ** Sch. EX | *ἀει-* om. **Γ** ‖ **1111** *ἁπτόμενον* **mp** | *ὅτι*] *ἐπεὶ* (*ἐπὶ* **a**) **Γ** ‖ **1112** *σμικρότατος* Sch. EX | suppl. Bernardakis (cf. Sch. EX) | *καὶ ὁ μέγιστος*] *ἡ μεγίστη* Sch. EX ‖ **1113** suppl. Bernardakis (cf. Sch. EX) | *καὶ τὸν*] *τὸν οὖν* **mp** ‖ **1114** *ὠνόμασε* post *δυόμενον* add. **mp** ‖ **1115** *οὕτω*] *ἐν τοιαύτῃ* **Γ** | *πεπτωκὸς* **Πa** *πεπτωκότα* Sch. EX | *τῇ* ante *θέσει* add. Sch. EX | *ὀρθὸς* Bernardakis ‖ **1116** *τέτ(τ)αρσι* Sch. EX | *ζῳδίοις*] *ζῴοις* Sch. E | *τὴν* om. **Π** | *εἰς* ante *ἓξ* add. **o** ‖ **1118** *προὔκειτο* J. Mehler ‖ **1120** *γῆ* om. **o** | *σύμπασα*] *ἅπασα* **z** | *ἑαυτῇ*] *αὐτῷ* **o** *αὐτῇ* **zra** ‖ **1122** *συνίσταται* a. corr. **o** | *ἀτμοὶ*] *ποταμοὶ* **Γ** | *φησὶ* **o** ‖ **1123** *ἐρχθέντας* (*ἐλχ-* **r**) **zra** | *ἀνοιδαίνειν*] *κοιλαίνειν* **r** *ἐνοιδαίνειν* **mp** | *καὶ* secl. Wyttenbach | *τὸ*] *τοὺς* **o** *τὸν* **ra** ‖ **1124** *βιαζόμενον* **z** *βιάζειν* **Γ** | ⟨*ἀποτελεῖν τοὺς σεισμούς*⟩ supplevi (cf. Stob. 1,36,2) | ⟨*τοῦ δὲ*⟩ suppl. Ald.[2] | *συνειλεῖσθαι* (cf. lin. 1506) vel *ἐνειλεῖσθαι* J. Mehler ‖ **1125** *τὸ* post *πνεῦμα* add. **o** | *ὃν* post *γῆς* add. **mp** | *δὲ* post *τὴν* add. **o** | *δὲ* post *θάλασσαν* add. **mp** | *ἐμφράττουσαν* **E** *-φράσουσαν* (*-ζ-* **r**) **Γ** ‖ **1126** *τὰς … διόδους*] *τὰς ἐξόδους* **Γ** | *ἔστι δ' ὅτε*] lac. et *δὲ ὅτε* **z** *ἐνίοτε δὲ* **Γ**

κατερείπειν τῆς γῆς τινα μέρη. καὶ τοῦτο οὖν Ὅμηρος εἰδὼς τὴν αἰτίαν τῶν σεισμῶν τῷ Ποσειδῶνι ἀνατίθησι, 'Γαιήοχόν' τε αὐτὸν καὶ 'Ἐνοσίχθονα' προσαγορεύων.

108 *Ἐπεὶ δέ, τῶν πνευμάτων ἐντὸς τῆς γῆς καθειργνυμένων, νηνεμίαι* 1130 *συμβαίνουσι καὶ ζόφοι καὶ ἀμαυρώσεις τοῦ ἡλίου, σκεψώμεθα εἰ καὶ* 2 *τοῦτο συνεῖδε. πεποίηκε μὲν γὰρ τὸν Ποσειδῶνα σείοντα τὴν γῆν μετὰ τὴν Ἀχιλλέως ἔξοδον ἐπὶ τὴν μάχην, προειρήκει δὲ ἐπὶ τῆς προτεραίας, ὁποία ἦν ἡ τοῦ ἀέρος κατάστασις, ἐπὶ μὲν τοῦ Σαρπηδόνος*

Ζεὺς δ' ἐπὶ νύκτ' ὀλοὴν τάνυσε κρατερῇ ὑσμίνῃ 1135

καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ Πατρόκλου

οὐδέ κε φαίης
οὔτε ποτ' ἠέλιον σόον ἔμμεναι οὔτε σελήνην·
ἠέρι γὰρ κατέχοντο.

3 *καὶ μετ' ὀλίγον ὁ Αἴας εὔχεται* 1140

Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας Ἀχαιῶν,
ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.

4 *μετὰ δὲ τὸν σεισμόν, τοῦ πνεύματος ἔξω καταστάντος, σφοδροὶ γίνονται ἄνεμοι, ὅθεν ἡ Ἥρα φησὶν*

αὐτὰρ ἐγὼ Ζεφύροιο καὶ ἀργέσταο Νότοιο 1145
εἴσομαι ἐξ ἁλόθεν χαλεπὴν ὄρσουσα θύελλαν.

5 *εἶτα τῇ ὑστεραίᾳ τοὺς ἀνέμους ἡ Ἶρις ἐπὶ τὴν πυρὰν τοῦ Πατρόκλου παρακαλεῖ,*

οἱ δ' ὀρέοντο
πνοιῇ ὑπὸ λιγυρῇ, νέφεα κλονέοντες ὄπισθεν. 1150

1128–1129 *Γαιήοχον* et *Ἐνοσίχθονα*] passim ap. Hom. ‖ **1132–1133** cf. *Y* 57–60 ‖ **1135** *Π* 567 ‖ **1137–1139** *P* 366–368 ‖ **1141–1142** *P* 645–646 ‖ **1145–1146** *Φ* 334–335 ‖ **1149–1150** *Ψ* 212–213 (cf. *N* 590 *Ψ* 215)

[1–1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **1127** *τινὰ μέρη τῆς γῆς* **o** ‖ **1128** *γαίηχον* **A** *γεήοχον* **Γ** ‖ **1131** *αἰμαυρώσεις* **o** ‖ **1132** *συνεῖδε* (?) in ras. **o** | *πεποίηκε μὲν* iter. **o** ‖ **1133** *προσειρήκει* **Γ** | *-αι-* (verbi *προτεραίας*) s. lin. **α** ‖ **1135** *τανύσας* **ΠzΓ** ‖ **1138** *οὔτε*[1] Flor. *οὐδὲ* codd. | *σῶν* Hom. (v. l.) | *οὔτε*[2]] *οὐδὲ* **o** | *σελήνη* **α** ‖ **1139** *κατείχοντο* **oa** *-ήχοντο* **r** ‖ **1142** *εὐχὴν* post *δὸς δ'* add. **rmp** lac. post *δὸς δ'* **a** ‖ **1143** *σφοδρὸν* **ra** ‖ **1144** *ἡ* om. **ΠzΓ** ‖ **1145** *γε* post *Ζεφύροιο* add. **Γ** | *Νότοιο*] *νότοις* **ra** *νώτοις* **mp** ‖ **1146** *ὄρσουσα*] *ὀρέγουσα* **Π** *ὀρέουσα* **zΓ** ‖ **1149** *οἱ*] *τοὶ* Hom. | *δ' ὀρέοντο*] *δοϊρέοντο* **AE** ‖ **1150** *πνοιῇ ὑπὸ* (*ὑπαὶ* Γ) *λιγυρῇ* (cf. *N* 590 *Ψ* 215)] *ἠχῇ θεσπεσίῃ* Hom. | *κλονέοντ'* **o** *-έοντος* **n** *-έοντα* **a** *-έοντε* Hom. | *ὄπισθεν*] *πάροιθεν* Hom.

οὕτως δὲ καὶ τὴν ἔκλειψιν τοῦ ἡλίου φυσικῶς γινομένην, ὅταν ἡ σε- 6
λήνη ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν συνόδῳ κατὰ κάθετον ὑπελθοῦσα ἐπισκοτήσῃ,
εἰδὼς φαίνεται. προειπὼν γὰρ ὅτι ἐλεύσεται ὁ Ὀδυσσεὺς 7

τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἱσταμένοιο,

1155 τουτέστιν ὅτε ἅμα παύεται καὶ ἄρχεται ὁ μήν, συνιούσης τῷ ἡλίῳ τῆς
σελήνης, ἅμα τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν φησὶν ὁ μάντις πρὸς τοὺς μνηστῆρας

ἆ δειλοί, τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γοῦνα·
εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλή,
1160 ἐρχομένων Ἔρεβόσδε ὑπὸ ζόφον· ἠέλιος δὲ
οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς.

Καὶ ἀνέμων δὲ φύσιν ἀκριβῶς κατενόησεν, ὧν τὴν γένεσίν ⟨φησιν⟩ **109**
ἐκ τῶν ὑγρῶν εἶναι· τοῦ μὲν γὰρ ὕδατος ἡ μεταβολὴ εἰς ἀέρα γίνεται,
ὁ δ' ἄνεμός ἐστιν ἀὴρ ῥέων. τοῦτο δὲ ἔν τε ἄλλοις πολλοῖς ἐμφαίνει
1165 καὶ ἐν οἷς φησιν

ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων.

τὴν δὲ τάξιν αὐτῶν ὡς ἔχει διέθηκε 2

σὺν δ' Εὖρός τε Νότος τ' ἔπεσε Ζέφυρός τε δυσαὴς
καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.

1154 ξ 162 = τ 307 ‖ **1157–1161** υ 351–352 + 355–357 ‖ **1166** ε 478 = τ 440 ‖ **1168–1169** ε 295–296

1151–1161 καὶ τὴν ... ἀχλύς Sch. X (cod. Vind. phil. gr. 133 f. 124ᵛ) ad υ 351 (πλουτάρχου) ‖ **1162–1164** Καὶ ἀνέμων ... ῥέων Sch. E ad ε 469 p. 291 Dindorf ‖ **1167–1186** τὴν δὲ τάξιν ... βίαν Sch. E p. 274 Dindorf et X (cod. Vind. phil. gr. 133 f. 3ᵛ) ad ε 295

[**1–1628 oΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **1151** οὗτος **Γ** | οὕτως δὲ om. Sch. X | ἔλλειψιν **ozr** Sch. X, e corr. **a** | γινομένου **o** ‖ **1152** πρὸς] περὶ Sch. X | αὐτὴν **o** | ὑπελθοῦσα Ald.[2] ἐπελθοῦσα **o** ἐξελθοῦσα **ΠzΓ** Sch. X ὑπεξελθοῦσα J. Mehler | ἐπισκοτίσῃ **o** ‖ **1153** ὅμηρος post φαίνεται et ὁ θεοκλύμενος post γὰρ add. Sch. X | ὁ s. lin. **α** om. **Γ** ‖ **1154** ἱσταμένου **o** ‖ **1155** ὅτε om. **Γ** | δὲ post ὁ add. **oΠzra** ‖ **1155–1156** τῆς σελήνης τῷ ἡλίῳ **o** ‖ **1157** ἆ] ὦ **o** | τί] τοι **α** τὸ **mp** | πάσχεται **ra**, a. corr. **o** ‖ **1158** εἰλύατε **ra** εἰλέαται **mp** | κεφαλαί e corr. **o** κεφαλαία **z** | τε[1] om. **Γ** | γοῦνα e corr. **a** δ(ε)ίνης **rmp** ‖ **1159** πλέον] πλέων **Πz** ‖ **1160** ἐρχομένων] ἱεμένων Hom. | ζόφου **Γ** ‖ **1162** δὲ om. Sch. E | ὅμηρος post κατενόησεν add. Sch. E ‖ **1162–1163** ἡ γένεσις et ἐστι Sch. E ‖ **1162** μὲν post τὴν add. **oΠzra** | γένεσιν e corr. **o** | supplevi ‖ **1164** τε om. **mp** | ἐμφαίνεται **Γ** ‖ **1166** διάη post ἀνέμων Hom. | ὑγρὸν] ὑτὸν **z** ἀύτων **r** ὑγρῶν **a** ‖ **1167** δὲ om. Sch. EX | ὁ ποιητὴς post αὐτῶν add. Sch. EX | ἐν τούτῳ post ἔχει suppl. J. Mehler ‖ **1168** τ' s. lin. **α** om. **ra** | ἔπεσον Hom. ‖ **1169** κῦμα p. corr. **α**, e corr. **A**[a], s. lin. **n** πῆμα **zΓ**, in lin. **n**, a. corr. **α**

τούτων γὰρ ὁ μὲν ἀπὸ ἀνατολῆς ὁρμᾶται, ὁ δὲ ἀπὸ μεσημβρίας, ὁ δὲ 1170
3 *ἀπὸ δύσεως, ὁ δὲ ἀπὸ ἄρκτου. καὶ ὁ μὲν Ἀπηλιώτης ὑγρὸς ὢν μεταβάλλει εἰς Νότον θερμὸν ὄντα, ὁ δὲ Νότος λεπτυνόμενος εἰς Ζέφυρον, ὁ δὲ Ζέφυρος ἔτι μᾶλλον λεπτυνόμενος εἰς Βορέαν ἀποκαθαίρεται· διὸ ⟨καὶ λέγει*

ὦρσε δ'⟩ ἐπὶ κραιπνὸν Βορέην, τὰ δὲ κύματα ἄξεν. 1175

4 *καὶ τὴν ἀντίθεσιν δὲ αὐτῶν φυσικῶς ἐξηγήσατο*

ἄλλοτε μέν τε Νότος Βορέῃ προέηκε φέρεσθαι,
ἄλλοτε δ' αὖτ' Εὖρος Ζεφύρῳ εἴξασκε διώκειν.

110 *Ἠπίστατο δὲ κἀκεῖνο, ὅτι ὁ βόρειος πόλος ὑπὲρ γῆν ἐστι μετέωρος, ὡς καθ' ἡμᾶς τοὺς ἐν τῷ κλίματι τούτῳ κατοικοῦντας, ὁ δὲ νότιος ἐκ* 1180
2 *τοῦ ἐναντίου βαθύς. ὅθεν ἐπὶ μὲν τοῦ βορείου φησὶ*

καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων,

⟨ἐπὶ δὲ τοῦ νοτίου

ἔνθα Νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαιὸν ῥίον ὠθεῖ.

καὶ τῷ μὲν 'κυλίνδων'⟩ τὴν ἄνωθεν ἐμπίπτουσαν φορὰν τοῦ ἀνέμου 1185
ἐμφαίνει, τῷ δὲ 'ὠθεῖ' τὴν ἀπὸ τοῦ κοιλοτέρου πρὸς τὸ ἄναντες βίαν.

111 *Ὅτι δὲ καὶ ἡ τῶν ὑετῶν γένεσίς ἐστιν ἐκ τῆς τῶν ὑγρῶν ἀναθυμιάσεως, ἐπεδήλωσεν εἰπὼν*

κατὰ δ' ὑψόθεν ἧκεν ἐέρσας
αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος 1190

καὶ

αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε·

1175 *ε* 385 ‖ **1177–1178** *ε* 331–332 ‖ **1182** *ε* 296 ‖ **1184** *γ* 295 ‖ **1189–1190** *Λ* 53–54 ‖ **1192** *Π* 459

[**1–1628** **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **1170** *ζέφυρος* post *ὁ δὲ*² add. Sch. EX ‖ **1172** *Νότον*] *τὸ* **o** | *ὑγρὸς ὢν* post *Νότον* add. Sch. E ‖ **1174–1175** supplevi (cf. lin. 996) ‖ **1175** *βορέαν* **o** | *τὰ*] *πρὸ* Hom. | *κύματ' ἔαξεν* Hom. ‖ **1176** *καὶ*] *κατὰ* Sch. EX ‖ **1177** *τε* om. **Π** | *Βορέῃ* om. Sch. EX | *προέηκε*] *ἐπέεικε* Sch. E *προσέηκε* Sch. X *προβάλεσκε* Hom. ‖ **1178** *αὖτ'* om. **ΠzΓ** Sch. EX | *διώκειν*] *ποιεῖν* **ra** om. **mp** ‖ **1179** *κἀκεῖνος* **oΠza** *ὁ ποιητὴς* Sch. EX | *ὁ* s. lin. **α** om. **zΓ** | *βόρειος* e corr. **o** *νότιος* **Γ** | *πόλος* om. **o** | *ὑπὲρ*] *ὑπὸ* **Γ** ‖ **1180** *καθ'*] *πρὸς* Sch. EX | *ὁ βόρειος* post *κατοικοῦντας* add. **rmp** | *νότιος* Ald.² *νότος* codd. Sch. EX ‖ **1181** *ἐναντίου*] *ἐν αὐτῷ* (-*οῦ* **a**) **Γ** | *βαθύς*] *βάθους* **Γ** | *τοῦ*²] *τὰ* **ra** | *βορέου* (-*ίου* **r**) **rmp** ‖ **1182** *κῦμα*] *πῆμα* **αzΓ** Sch. EX ‖ **1183–1185** suppl. Wyttenbach ‖ **1185** *τοῦ ἀνέμου φορὰν* **o** ‖ **1186** *ἐμφαίνων* **mp** *σημαίνων* Sch. EX | *τῷ* Wyttenbach *τὸ* codd. Sch. EX | *ὤθει* **ΠzΓ** *ἐώθη* Sch. EX | *τῷ νότῳ ἀπονέμει* post *ὠθεῖ* add. (in mg. **a**) **Γ** | *ἄναντι* **Γ** ‖ **1187** *δὲ* om. **o** | *ὑ*- (verbi *ὑετῶν*) s. lin. **α** verbum legi non potest in **o** ‖ **1188** *ἐπεδήλωσεν*] *ἔτι ἐδήλωσεν* dubit. Bernardakis ‖ **1192** *κατέχεεν* **ora** -*έχειεν* **mp** | *ἔροιζε* (?) **o**

προειρήκει γὰρ

τῶν νῦν αἷμα κελαινὸν ἐύρροον ἀμφὶ Σκάμανδρον

1195 *ἐσκέδασ' ὀξὺς Ἄρης, ψυχαὶ δ' Ἀιδόσδε κατῆλθον.*

ὅθεν δῆλόν ἐστιν ὅτι τὰ ἀναφερόμενα ἀπὸ τῶν περὶ γῆν ὑδάτων ὑγρά, ἀναπεφυρμένα τῷ αἵματι, τοιαῦτα ἄνωθεν κατηνέχθη. τοῦ δ' αὐτοῦ 2 *λόγου ἔχεται κἀκεῖνο·*

ἤματ' ὀπωρινῷ, ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ·

1200 *τότε γὰρ ὁ ἥλιος ἐκ βάθους ἀνασπῶν διὰ ξηρότητα τῆς γῆς τὰ ὑγρὰ θολερὰ καὶ γεώδη ἀναφέρει, τὰ δὲ ὑπὸ βάρους λάβρα καταρρήγνυται. αἱ μὲν οὖν ὑγραὶ ἀναθυμιάσεις ὑετοὺς γεννῶσιν, αἱ δὲ ξηραὶ ἀνέμους. ὅταν δὲ νέφει ἐναπολημφθῇ ἄνεμος, ἔπειτα βίᾳ ῥήξῃ τὸ νέφος, βροντὰς* 3 *καὶ ἀστραπὰς ἀποτελεῖ. εἰ δὲ ἐπὶ πλεῖον ἐκπίπτει ἡ ἀστραπή, κε-*

1205 *ραυνὸν ἀφίησιν. ὅπερ εἰδὼς ὁ ποιητὴς λέγει τὰ τοιαῦτα·*

ἀστράψας δὲ μάλα μεγάλ' ἔκτυπε

καὶ ἐν ἄλλοις

Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν.

Θεοὺς δὲ εἶναι πάντες οἵ γε ὀρθῶς φρονοῦντες νομίζουσι, καὶ **112**

1210 *πρῶτος Ὅμηρος. ἀεὶ γὰρ μέμνηται τῶν θεῶν, λέγων*

μάκαρες θεοὶ

⟨καὶ

θεοὶ⟩ ῥεῖα ζώοντες.

ἀθάνατοι γὰρ ὄντες ῥᾳδίαν καὶ ἄπαυστον ἔχουσι τὴν τοῦ ζῆν φύσιν 2

1215 *καὶ οὐ δέονται τροφῆς, ἧς δεῖται τῶν θνητῶν ζῴων τὰ σώματα·*

οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον,

τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι καὶ ἀθάνατοι καλέονται.

1194–1195 *Η* 329–330 ‖ **1199** *Π* 385 ‖ **1206** *Ρ* 595 ‖ **1208** *μ* 415 = *ξ* 305 ‖ **1211** *μάκαρες θεοὶ*] passim ap. Hom. ‖ **1213** *Ζ* 138 = *δ* 805 = *ε* 122 ‖ **1216–1217** *Ε* 341–342

[**1–1628 οΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **1193** *προσειρήκει* **o** ‖ **1194** *τῶν*] *τὸν* **o** | *νῦν* Xylander *μὲν* codd. *μέν γ'* Castalio | *ἐύρον* (?) **o** ‖ **1195** *-δε* s. lin. **α** ‖ **1196** *περὶ*] *παρὰ* **o** | *ὑγρά* om. **Γ** ‖ **1197** *αἵματι* Hercher et Duebner *ὕδατι* codd. *ὑετῷ* Wyttenbach ‖ **1199** *ἦματ'* Castalio *ἤματι* codd. | *λαβρότατον χέει*] *λαμπρότατον ἔχει* **z** *λαμπρότατον* (*-ότατα* **a**) *τάχεν* **ra** ‖ **1200** *ὁ* om. **oza** | *μὲν* post *ὁ* suppl. Person | *ἠέλιος* **oz** ‖ **1201** *λά-βρα*] *λαῦρα* **ra** ‖ **1203** *δὲ*] *δ' ἐν* **mp** | *νέφει*] *νεφέλῃ* **o** *νέφη* **ra** | *ἐναπολημφθῇ* Duebner *-λειφθῇ* **oΠz** *-λειφθεὶς* **Γ** | *βίᾳ* om. **o** | *ῥήξει* **oa** ‖ **1204** *ἐπὶ πλεῖον* om. **Π** | *ἐκπίπτοι* **Π** *-πίπτῃ* **z** ‖ **1205** *τὰ τοιοῦτα*] *τὰ ἔπη ταῦτα* **z** *τοιαῦτα* **Γ** ‖ **1206** *ἀστραπὰς* **o** | *μάλα*] *μεγάλα* **AE** ‖ **1208** *ἄμυδες* **o** | *ἔβαλε* **Γ** | lac. post *κεραυνόν* ind. Xylander ‖ **1209** *δὲ*] *γε* **o** om. **Π** | *νομίζουσι*] *ὀνομάζουσι* **Γ** ‖ **1212–1213** suppl. Ludwich *αἰὲν ἐόντες, καὶ θεοὶ* ante *ῥεῖα* suppl. J. Mehler *καὶ* ante *ῥεῖα* suppl. Person ‖ **1214** *τὴν τοῦ ζῆν φύσιν*] *τὴν ζωὴν* **Γ** ‖ **1215** *δεῖται*] *δέονται* **o** | *τῶν … σώματα*] *τὰ θνητῶν* (*θνητὰ* **r**) *σώματα* **Γ** ‖ **1216** *οὐ*[2]] *οὐδὲ* **o** ‖ **1217** *ἀναίμονές* e corr. **o** | ras. post *εἰσι* **o**

113 Ἐπεὶ δὲ ἐδεῖτο ἡ ποίησις θεῶν ἐνεργούντων, ἵνα τὴν γνώμην αὐτῶν ⟨τῇ⟩ αἰσθήσει τῶν ἐντυγχανόντων παραστήσῃ, περιέθηκεν αὐτοῖς σώματα. οὐδὲν δὲ ἄλλο σώματος εἶδος ἢ τοῦ ἀνθρώπου δεκτικόν ἐστιν 1220
2 ἐπιστήμης καὶ λόγου. ⟨ᾧ⟩ προσεικάσας ἕκαστον τῶν θεῶν μετὰ τοῦ κοσμῆσαι μεγέθει τε καὶ κάλλει ἅμα καὶ τοῦτο ὑπέδειξε τὸ εἰκόνας καὶ ἀγάλματα θεῶν εἰς ἀνθρώπων εἶδος ἠκριβωμένα ἱδρῦσθαι ὑπὲρ τοῦ παρέχειν ὑπόμνησιν καὶ τοῖς ἔλασσον φρονοῦσιν, ὅτι εἰσὶ θεοί.

114 Τούτων δὲ πάντων ἀρχηγὸν καὶ ἡγεμόνα τὸν πρῶτον θεὸν νομιζόν- 1225 των τῶν ἀρίστων φιλοσόφων, ἀσώματον ὄντα καὶ νοήσει μόνον καταληπτόν, καὶ Ὅμηρος ταῦτα ὑπολαμβάνων φαίνεται, παρ᾽ ᾧ λέγεται ὁ Ζεὺς

πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε

καὶ 1230

ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων.

2 καὶ αὐτὸς μὲν ὁ Ζεύς φησιν

ὅσσον ἐγὼ περί τ᾽ εἰμὶ θεῶν περί τ᾽ εἴμ᾽ ἀνθρώπων,

ἡ δὲ Ἀθηνᾶ πρὸς αὐτὸν

εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν. 1235

3 εἰ δὲ δεῖ καὶ τοῦτο ζητῆσαι, εἰ νοητὸν ἠπίστατο τὸν θεόν, οὐκ ἄντικρυς μὲν λέγεται ἐν ⟨τῇ⟩ ποιήσει, πολὺ τὸ μυθῶδες ἐχούσῃ, ὅμως δὲ ἔστι καταμαθεῖν ἐν οἷς φησιν

εὗρεν δ᾽ εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἥμενον ἄλλων

καὶ ἐν οἷς αὐτὸς λέγει 1240

ἀλλ᾽ ἤ τοι μὲν ἐγὼ μενέω πτυχὶ Οὐλύμποιο
ἥμενος, ἔνθ᾽ ὁρόων φρένα τέρψομαι·

1229 *πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε*] passim ap. Hom. ‖ **1231** passim ap. Hom. ‖ **1233** *Θ* 27 ‖ **1235** *Θ* 32 ‖ **1239** *Α* 498 ‖ **1241–1242** *Υ* 22–23

[**1–1628 οΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **1218** *θεῶν*] *τῶν* **zΓ** | *γνώμην*] *γνῶσιν* dubit. Wyttenbach ‖ **1219** suppl. Wyttenbach | *παραστήσει* p. corr. **o** ‖ **1220** *τοῦ*] *τὸ* Piccolos ‖ **1221** suppl. Duebner *ᾧ οὖν* ante *προσεικάσας* suppl. J. Mehler | *οὖν* post *προσεικάσας* add. **mp**, suppl. Schmidt ‖ **1223** *θεῶν* om. **o** | *μετὰ τοῦ* (*τε* **ra**) ante *εἰς* add. **oΠzra** ‖ **1224** *ἔλαττον* **ra** ‖ **1225** *θεῶν* **n**, a. corr. **o** ‖ **1226** *μόνον* **r** J. Mehler (cf. lin. 2700) *μᾶλλον* **oΠzamp** ‖ **1227** *καὶ Ὅμηρος ταῦτα*] *ταῦτα καὶ Ὅμηρος* J. Mehler (cf. lin. 1524 et 1638) ‖ **1229** *τε*² s. lin. **α** ‖ **1230** *καὶ* secl. Duebner ‖ **1231** *ὦ … κρειόντων* secl. J. Mehler ‖ **1233** *ὅσσον*] *τόσον* **o** *τόσσον* Hom. | *θεῶν περί τ᾽ εἴμ᾽* om. **o** | *εἴμ᾽* e corr. **A**ᵃ ‖ **1234** *ἡ δὲ*] *καὶ ἡ* **Γ** ‖ **1235** *ἴδμεν*] -*δα*- (verbi *ἴδαμεν*) del. **o** *ἴσμεν* **amp** | *ὅ τοι*] *ὅτι οἱ* **o** *ὅτι* **nmp** *ὅτι τὸ* **r** *ὅτι τοι* **z**, e corr. **a** ‖ **1236** *δεῖ*] *δὴ* **ram** ‖ **1237** *λέγεται* scripsi *ἅτε καὶ* **o** *ἅτε* **Π** *ἅτ᾽* **z** *ὅτ᾽* **Γ** | supplevi (cf. lin. 2167) ‖ **1239** *εὗρεν* Ald.² *εὗρε* codd. ‖ **1240** *λέγει*] *λε* **z** ‖ **1241** *ὀλύμποιο* **o** ‖ **1242** *ὁρῶν* **Πzra** *ὁράων* **mp**

ἡ γὰρ μόνωσις αὕτη καὶ τὸ μὴ καταμιγνύειν τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἑαυτὸν 4
ἀλλὰ χαίρειν ἑαυτῷ συνόντα καὶ χρώμενον, ἡσυχίαν ἄγοντι καὶ ἀεὶ
1245 διακοσμοῦντι τὰ πάντα, τὴν τοῦ νοητοῦ θεοῦ φύσιν παρίστησιν. οἶδε 5
δὲ ὅτι νοῦς ἐστιν ὁ θεὸς ὁ πάντα ἐπιστάμενος καὶ διέπων τὸ πᾶν·
φησὶ γὰρ ὁ Ποσειδῶν

ἦ μὰν ἀμφοτέροισιν ὁμὸν γένος ἠδ' ἴα πάτρη,
ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος γεγόνει καὶ πλείονα ᾔδει.

1250 καὶ τοῦτο ⟨τὸ⟩ πολλάκις 6

ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε

τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἀεὶ διανοεῖται.

Τῆς δὲ τοῦ θεοῦ διανοίας ἔχεται καὶ ἡ πρόνοια καὶ ἡ εἱμαρμένη, **115**
περὶ ὧν εἴρηνται λόγοι πολλοὶ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις. τούτων δὲ πάν-
1255 των τὰς ἀφορμὰς Ὅμηρος παρέσχε. τὰ μὲν γὰρ τῆς προνοίας τῶν
θεῶν τί ἂν καὶ λέγοι τις, ὅπου διὰ πάσης τῆς ποιήσεως οὐ μόνον
πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων διαλέγονται ἀλλὰ καὶ καταβάντες
ἐπὶ τὴν γῆν τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦσιν; ὀλίγα δὲ παραδείγματος ἕνεκα 2
θεασώμεθα, ἐν οἷς ἐστιν ὁ Ζεὺς λέγων πρὸς τὸν ἀδελφὸν

1260 ἔγνως, Ἐννοσίγαιε, ἐμὴν ἐν στήθεσι βουλήν,
ὧν ἕνεκα ξυνάγειρα· μέλουσί μοι ὀλλύμενοί περ,

καὶ ἐν ἄλλοις

ὢ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος
ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ.

1265 Ἔτι δὲ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα καὶ τὸ φιλάνθρωπον ἦθος ἐμφαίνει, εἰ- **116**
πὼν

πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην,

1248–1249 *N* 354–355 ‖ **1251** passim ap. Hom. ‖ **1260–1261** *Y* 20–21 ‖ **1263–1264** *X* 168–169 ‖ **1267–1269** *α* 65–67

[**1–1628 οΠ (=αΑΕn) zΓ (=ramp)**] **1244** *ἑαυτοῦ* **o** *ἑαυτὸν* **ra** | *συνόντων* **o** | *ἡσυχίᾳ* **zrmp** ‖ **1245** *τ(ε)* post *πάντα* add. **mp** ‖ **1246** *διεπιστάμενος* **ra** | *καὶ* s. lin. **α** om. **zr** ‖ **1247** *διὸ* ante *φησὶ* add. **mp** | *γὰρ* s. lin. **o** om. **ΠzΓ** | *ὁ Ποσειδῶν* secl. J. Mehler *περὶ τοῦ Ποσειδῶνος* Wyttenbach *περὶ Ποσειδῶνος* Person ‖ **1248** *ὁμὸν*] *ἓν ἦ* **rmp** | *ἴα*] *αὖ* **rmp** ‖ **1249** *ἐγεγόνει* **αΑΕzΓ** | *ἤδη* **amp** Hom. *ἔνδειε* **z** *εἴη* **r** ‖ **1250** suppl. Duebner | lac. post *πολλάκις* ind. J. Mehler ‖ **1252** *δὲ* post *τοῦτο* add. **Γ** | *διανοεῖται ἀεί* **o** ‖ **1253** *διανοίας* om. **ΑΕ** *βοηθείας* **z** ‖ **1254** *καὶ* post *εἴρηνται* add. **zΓ** | *παρὰ*] *περὶ* a. corr. **o** ‖ **1255** *παρέχει* **Γ** | *γὰρ* om. **Π** ‖ **1257** *ὑπὲρ*] *ὥσπερ* **r** *περὶ* **mp** ‖ **1258** *τὴν γῆν*] *γῆν* **οα** *τῆς γῆς* **zΓ** | *παρα-*] *περι-* **o** ‖ **1259** *ἐν* om. **ΠzΓ** | *ἐν … λέγων*] *οἷον ἐν οἷς ὁ Ζεὺς λέγει* J. Mehler | *ζευσὶ* **α** | *ὁ* post *Ζεὺς* add. **zra** ‖ **1260** *εἰνοσίγαιε* **mp** | *ἐνὶ* **Πzra** ‖ **1261** *μέλλουσι* **o**, e corr. **a** *μένουσι* **r** ‖ **1264** *ἐμὸν* e corr. **o**

ὅς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ' ἱρὰ θεοῖσιν
ἀθανάτοισι δέδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;

ἐν οἷς ὁρᾶν ἔστιν ὅτι ἐπῄνεσε τὸν ἄνδρα πρῶτον ⟨μὲν⟩ ἐπὶ τῷ νοῦν 1270
ἔχειν, δεύτερον δὲ ἐπὶ τῷ σέβειν τοὺς θεούς.

117 *Πῶς δὲ καὶ αὐτοῖς τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦντας ποιεῖ τοὺς θεούς, ἐν πολλοῖς ἔστι καταμαθεῖν, ὥσπερ καὶ τὴν Ἀθηνᾶν ποτὲ μὲν τῷ Ἀχιλλεῖ, ἀεὶ δὲ τῷ Ὀδυσσεῖ, καὶ τὸν Ἑρμῆν τῷ Πριάμῳ καὶ αὖ πάλιν τῷ* 2 *Ὀδυσσεῖ. καθόλου δὲ ἀεὶ τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις παραστατεῖν οἴε-* 1275 *ται· φησὶ γὰρ*

καί τε θεοὶ ⟨ξείνοισιν⟩ ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι,
παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόλιας,
ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.

118 *Τῆς δὲ προνοίας τῶν θεῶν ἴδιόν ἐστι τὸ βούλεσθαι δικαίως τοὺς ἀν-* 1280 *θρώπους βιοῦν, καὶ τοῦτό φησιν ὁ ποιητὴς ἐναργέστατα*

οὐ γὰρ σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
ἀλλὰ δίκην τίουσι καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων

καὶ

Ζεύς, ὅς τ' ἄνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ, 1285
οἳ βίῃ ⟨εἰν⟩ ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας.

2 *ὥσπερ γὰρ τοὺς θεοὺς προνοουμένους τῶν ἀνθρώπων εἰσάγει, οὕτω καὶ τοὺς ἀνθρώπους μεμνημένους αὐτῶν ἐν πάσῃ τύχῃ. καὶ ὁ μὲν εὐημερῶν στρατηγός φησιν*

ἔλπομαι εὐχόμενος Διί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν 1290
ἐξελάαν ἐνθένδε κύνας κηρεσσιφορήτους,

ὁ δὲ κινδυνεύων

Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας Ἀχαιῶν,

1273 *Ἀχιλλεῖ*] cf. *Α* 188–222 *Χ* 214–223 ‖ 1274 *Ὀδυσσεῖ*] passim ap. Hom. | *Πριάμῳ*] cf. *Ω* 334–694 ‖ 1275 *Ὀδυσσεῖ*] cf. *κ* 277–308 ‖ 1277–1279 *ρ* 485–487 ‖ 1282–1283 *ξ* 83–84 ‖ 1285–1286 *Π* 386–387 ‖ 1290–1291 *Θ* 526–527 ‖ 1293 *Ρ* 645

[1–1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 1268 *νόον* om. **o**, e corr. **a** *νόῳ* **rmp** ‖ 1269 *ἀθανάτοισι* e corr. **o** | *-σιν ἔδωκε* Hom. | *τοὶ*] *τὸν* **AEnz** ‖ 1270 *ὁρᾷς* **z** | supplevi | *τῷ*] *τὸν* **ra** ‖ 1271 *τῷ*] *τὸ* **ra** | *τοὺς* om. **ΠzΓ** ‖ 1272 *καὶ* om. **Πz** | ras. post *τοῖς* **o** | *καὶ συμπονοῦντας* post *ὁμιλοῦντας* add. **Πz** ‖ 1274–1275 *καὶ τὸν Ἑρμῆν … Ὀδυσσεῖ* om. **or** ‖ 1275 *παραστατεῖν*] *προστάττειν* **o** ‖ 1277 *τε*] *τι* **o** | *μὲν* post *θεοὶ* add. **o** *γε* post *θεοὶ* add. **mp** | suppl. Xylander et Stephanus ‖ 1278 *πόληας* **Πz** Hom. ‖ 1279 *καὶ* s. lin. **o** ‖ 1280 *βουλεύεσθαι* **zΓ**, p. corr. **n** ‖ 1282 *γὰρ*] *μὲν* Hom. ‖ 1283 *ἀνθρώπων ἔργα* **o** ‖ 1285 *ὅς τ'*] *ὥστ'* **or** *ὅς ⟨δή⟩ τ'* J. Mehler *ὅτε δή ῥ'* Hom. | *ἄνδρεϊ* **z** | *κοτεσάμενος* **o** *κοτευσάμενος* **amp** | *χαλεπήν* **αA** ‖ 1286 *οἳ*] *ἢ* **ra** | *βίην* **ΠzΓ** | suppl. Xylander et Stephanus ‖ 1287 *προνοουμένους*] *μεμνημένους* (*-ων* a. corr. **a**) **Γ** ‖ 1290 *εὔχομαι ἐλπόμενος* Hom. ‖ 1291 *κύνας*] *κύρας* **z** ‖ 1293 *σὺ* s. lin. **α**

καὶ πάλιν ὁ μὲν κτείνας 3

1295 *ἐπεὶ δὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν,*

ὁ δὲ θνήσκων

φράζεο νῦν, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι.

119 *Πόθεν οὖν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῶν εἰρημένων ἐστὶ τὸ δόγμα ἐκεῖνο τῶν Στωικῶν, τὸ δὴ ἕνα μὲν εἶναι τὸν κόσμον, συμπολιτεύεσθαι δὲ ἐν*
1300 *αὐτῷ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους δικαιοσύνης μετέχοντας φύσει; καὶ γὰρ* 2 *ὅταν εἴπῃ*

Ζεὺς δὲ Θέμιστ' ἐκέλευσε θεοὺς ἀγορήνδε καλέσσαι

⟨καὶ⟩

τίπτ' αὖτ', ἀργικέραυνε, θεοὺς ἀγορήνδ' ἐκάλεσσας;

1305 *ἦ τι περὶ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν μερμηρίζεις;*

τί ἄλλο ὑποδείκνυσιν ἢ ὅτι νόμῳ πόλεως ὁ κόσμος διοικεῖται καὶ προβουλεύονται οἱ θεοί, ἐξάρχοντος τοῦ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων πατρός;

120 *Τὴν δὲ περὶ τῆς εἱμαρμένης δόξαν δείκνυσιν ἐν ἐκείνοις σαφῶς·*

1310 *μοῖραν δ' οὔ τινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,*

οὐ κακόν, οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται

καὶ ἐν οἷς ἄλλοις κρατύνει τὴν δύναμιν τῆς εἱμαρμένης. ἡγεῖται μέντοι 2 *καὶ αὐτός, ὥσπερ καὶ μετ' αὐτὸν οἱ δοκιμώτατοι τῶν φιλοσόφων, Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης καὶ Θεόφραστος, οὐ πάντα καθ' εἱμαρμένην πα-*
1315 *ραγίνεσθαι ἀλλά τι καὶ ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι. ᾧ ὑπάρχει μὲν τὸ ἑκούσιον, τούτῳ δέ πως συνάπτει τὸ κατηναγκασμένον, ὅταν τις, πράξας ὃ βούλεται, εἰς ὃ μὴ βούλεται ἐμπέσῃ. καὶ ταῦτα σαφῶς ἐν* 3

1295 *Χ* 379 ‖ 1297 *Χ* 358 ‖ 1302 *Υ* 4 ‖ 1304–1305 *Υ* 16–17 ‖ 1310–1311 *Ζ* 488–489

[1–1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 1295 *τόνδ'*] *τὸν* **ΠΓ** | *ἄνδρα* in ras. **o** ‖ 1296 *θνήσκων*] *ἀνάσκον* **o** ‖ 1297 *φράζει* **z** *φράζε* **Γ** | *τι τοὶ* **ozΓ** ‖ 1299 *τὸ* e corr. **a** *ὁ* **r** | *δὴ* Duebner *δὲ* **oΠzra** om. **mp** | *ἔδωκαν* post *συμπολιτεύεσθαι* add. et del. **o** ‖ 1300 *δικαιοσύνη* **r**, a. corr. **αa** ‖ 1301 *εἴπῃ* e corr. **o** ‖ 1302 *Θέμιστα κέλευσε* Hom. | *καλέσαι* (in *καλέσσαι* corr. **αA**[b]) **oαAz** *καλέσ(σ)ας* (e corr. **a**) **Γ** ‖ 1303 suppl. J. Mehler ‖ 1304 *τίπτ' αὖτ'*] *τί ταῦτ'* **o** *τίπτ' αὖ* **zΓ** | *καλέσσας* Hom. ‖ 1306 *πόλεως* e corr. **a** *πόλεσιν* **rmp** | *ὅτι* post *καὶ* add. **Γ** ‖ 1309 *περὶ*] *παρὰ* **o** ‖ 1310 *πεφιγμένον* **ra** *πεφημένον* **mp** ‖ 1311 *ἐπεὶ* **Γ** | *γένηται* e corr. **o** *γένοιτο* **mp** ‖ 1312 *καὶ … κρατύνει* om. **mp** | *καὶ … ἄλλοις*] *ἐν οἷς καὶ ἄλλοις* Wyttenbach | *οἷς* secl. Person | *ἄλλα* **zra** | *δὲ* post *τὴν* add. (exp. **a**) **Γ** ‖ 1312.1313 *μέντοι καὶ* om. **mp** ‖ 1313 *αὐτός*] *αὐτοῖς* **za** *αὐτῆς* **r** om. **mp** | *οἱ* post *καὶ*[2] add. **Γ** | *οἱ* om. **rmp** ‖ 1314 *ὡς* post *Θεόφραστος* add. **Γ** | *εἱμαρμένον* **o** | *περιγίνεσθαι* **o** *παραγίνεται* (-*ηται* **r**) **Γ** ‖ 1315 *ἄλλοις κρατύνει τὴν δύναμιν* post *τοῖς* add. et exp. **o** ‖ 1316 *τοῦτο* **ra** | *συνάπτειν* **Πzra**, p. corr. **o** -*άπτεται* **mp** ‖ 1317 *δὲ* post *ταῦτα* add. **Γ**

πολλοῖς δεδήλωκεν, ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἑκατέρας τῆς ποιήσεως, ἐν μὲν τῇ Ἰλιάδι λέγων τὴν ὀργὴν τοῦ Ἀχιλλέως αἰτίαν τῆς ἀπωλείας τῶν Ἑλλήνων γενέσθαι καὶ τότε τὴν τοῦ Διὸς βούλησιν ἐκτελεσθῆναι, 1320
4 *ἐν δὲ τῇ Ὀδυσσείᾳ τοὺς ἑταίρους τοῦ Ὀδυσσέως διὰ τὴν αὐτῶν ἀβουλίαν ὀλέθρῳ περιπεσεῖν· ἐξήμαρτον γὰρ ἀψάμενοι τῶν ἱερῶν τοῦ Ἡλίου βοῶν, ἐξὸν ἀποσχέσθαι αὐτῶν· καὶ γὰρ ἦν προειρημένον*

> *τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἑάᾳς νόστου τε μέδηαι,*
> *καί κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·* 1325
> *εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον.*

οὕτως τὸ μὲν μὴ ἀδικῆσαι ἐπ' αὐτοῖς, τὸ δὲ ἀδικήσαντας ἀπολέσθαι ἐκ τῆς εἱμαρμένης ἀκόλουθον ἦν.

121 *Ἔνεστι δὲ καὶ τὸ ἄλλως συμβαῖνον ἐκ προνοίας διαφυγεῖν, ὅπερ ἐν τούτῳ παρίστησιν·* 1330

> *ἔνθα δὲ καὶ δύστηνος ὑπὲρ μόρον ὤλετ' Ὀδυσσεύς,*
> *εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.*
> *ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος λάβε πέτρης,*
> *τῆς ἔχετο στενάχων, εἵως μέγα κῦμα παρῆλθεν·*

ἐνταῦθα γὰρ ἐκ τοῦ ἐναντίου, κινδυνεύων ὑπὸ τύχης ἀπολέσθαι, ἐκ 1335 *προνοίας διεσώθη.*

122 *Καθάπερ δὲ περὶ τῶν θείων πολλοὶ καὶ ποικίλοι παρὰ τοῖς φιλοσόφοις κεκίνηνται λόγοι, τὰς πλείστας ἀφορμὰς ἐξ Ὁμήρου λαβοῦσιν, οὕτω καὶ περὶ τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων, ὧν πρῶτον περὶ τῆς ψυ-*
2 *χῆς πειρασώμεθα. τὸ μὲν δὴ τῶν δογμάτων Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος* 1340 *γενναιότατόν ἐστι, τὸ εἶναι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, ᾗ καὶ πτερὰ τῷ λόγῳ προστίθησιν ὁ Πλάτων. τίς οὖν τοῦτο πρῶτον ἀνεφώνησεν ἢ*

1319–1320 cf. *Α* 1–7 ‖ **1321–1323** cf. *α* 1–10 ‖ **1324–1326** *λ* 110–112 = *μ* 137–139 ‖ **1331–1334** *ε* 436 + 427–429 ‖ **1341–1342** cf. Pl. Phdr. 246 E

[**1–1628 οΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **1318** *ὥσπερ* Wyttenbach *ὥστε* **οΠzra** *ὡς* **mp** | *τῆς* om. **ο** ‖ **1320** *τοῦ* om. **AE**, s. lin. **n** ‖ **1323** *ἐξὸν* e corr. **οa** *ἐξ ὧν* **rmp** | *ἀπο-* ante *ἀποσχέσθαι* add. et del. **ο** | *αὐτούς* (a. corr. **a**) **Γ** | *εἰκὸς ἦν* post *αὐτῶν* add. **mp** | *αὐτῷ* post *προειρημένον* add. **Γ** ‖ **1324** *τὰς* om. **Γ** | *τ'* post *ἀσινέας* add. **Γ** | *ἑάᾳς* Bernardakis *ἐᾷς* **οαEnz** *ἐάσῃς* Γ, e corr. **A**[c] ‖ **1325** *ἔτ'*] *ἂν* **mp** | ras. post *ἵκοισθε* **ο** ‖ **1326** *τότε τοι* e corr. **a** *τότ(τ)οι* **zrmp** | *αἰπὺν* post *τεκμαίρομ'* add. **ο** ‖ **1331** *δὲ καὶ*] *δέ κεν* **mp** *κε δὴ* Hom. | *ὑπὲρ*] *ὑπὸ* **z** ‖ **1332** *γλαυκῶπις*] *λευκῶπις* (a. corr. **a**) **Γ** | *ἀθηνᾶ* **ο** ‖ **1333** *ἀμφοτέραισι* **ο** *-οισί* **Aa** ‖ **1334** *εἵως*] *ἧος* Hom. ‖ **1336** *δι-* om. **ΠzΓ** ‖ **1337** *δὲ* iter. **ο** | *θείων*] *θεῶν* **zmp** | *λόγοι* post *ποικίλοι* add. **zΓ** | *περὶ τῆς φιλοσόφοις* **ο** *τῶν φιλοσόφων* **Γ** ‖ **1338** *κεκίνηνται λόγοι* om. **ΠzΓ** | *λαμβάνουσιν* **n** *λαβόντες* **Γ** ‖ **1339** *πρώτων* **Π** | *τῆς* om. **οΓ** ‖ **1340** *πειρασώμεθα*] *θεασώμεθα* **ο** ‖ **1341** *τὸ* om. **Γ** ‖ **1341.1342** *τῷ λόγῳ*] *εὐλόγως* J. Mehler ‖ **1342** *ἢ* om. **ΠzΓ**

Ὅμηρος, εἰπὼν ἄλλα τε καὶ ταῦτα·
ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἄιδόσδε βεβήκει,
1345 *εἰς τὸν ἀειδῆ καὶ ἀόρατον, εἴτε ἀέρα θείη τις εἴτε ὑπόγειον τόπον.*
καὶ ἐν μὲν τῇ Ἰλιάδι ποιῶν τὴν τοῦ Πατρόκλου ψυχὴν ἐφισταμένην 3
κοιμωμένῳ τῷ Ἀχιλλεῖ
ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πατροκλῆος δειλοῖο
καὶ λόγους αὐτῷ περιτίθησιν, ἐν οἷς καὶ τοῦτο λέγει·
1350 *τῆλέ με εἴργουσι ψυχαί, εἴδωλα καμόντων.*
ἐν δὲ τῇ Ὀδυσσείᾳ δι' ὅλης τῆς Νεκυίας τί ἄλλο ἢ τὰς ψυχὰς δεί- 4
κνυσι μετὰ θάνατον διαμενούσας καὶ φθεγγομένας ἅμα τῷ πιεῖν τοῦ
αἵματος; καὶ γὰρ τοῦτο ᾔδει, ὅτι τὸ αἷμα νομὴ καὶ τροφή ἐστι τοῦ
πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμά ἐστιν αὐτὴ ἡ ψυχὴ ἢ ὄχημα τῆς ψυχῆς.
1355 *Ἐναργέστατα δὲ κἀκεῖνο ἀπέφηνεν, ὅτι τὸν ἄνθρωπον οὐδὲν ἄλλο ἢ* **123**
τὴν ψυχὴν νομίζει, ἐν οἷς λέγει
ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχων.
ἐπίτηδες γὰρ ἀπὸ τοῦ τῆς ψυχῆς ὀνόματος εἰς τὸ ἀρρενικὸν μετέβα-
1360 *λεν, ἵνα δείξῃ ὅτι ἡ ψυχὴ ἦν ὁ Τειρεσίας. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς πάλιν* 2
τὸν δὲ μέτ' εἰσενόησα βίην Ἡρακληείην,
εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι ⟨θεοῖσι⟩·
καὶ γὰρ ἐν τούτοις πάλιν ἐδήλωσεν ὅτι τὸ μὲν εἴδωλον, ὅπερ ἦν ἀπο-
πτάμενον τοῦ σώματος, οὐκέτι ⟨τι⟩ τῆς ἐκείνου ὕλης ἐφελκόμενον
1365 *ἐφαντάζετο, τὸ δὲ καθαρώτατον τῆς ψυχῆς ἀπελθὸν αὐτὸς ἦν ὁ Ἡρα-*
κλῆς.
Ὅθεν κἀκεῖνο δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις τὸ εἶναι τὸ σῶμα τρόπον τινὰ **124**

1344 *Π* 856 || **1348** *Ψ* 65 || **1350** *Ψ* 72 || **1351–1353** cf. *λ* || **1357–1358** *λ* 90–91 || **1361–1362** *λ* 601–602

[**1–1628** **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **1344** *ῥοθέων* **zra** || **1345** *ἀέρα*] *ἀέριον* J. Mehler || **1346** *ποιεῖ* **mp** | *τοῦ* om. **Γ** || **1347** *κοιμωμένῳ*] *κειμένῳ* **Γ** || **1349** *αὐτῇ* **Γ** J. Mehler || **1352** *δια-* om. **zΓ** | *τοῦ* om. **o** || **1353** *καὶ* post *γὰρ* add. **mp** | *τροφὴ καὶ νομή* **o** || **1355** *ἐναργέστατον* **o** | *δὲ*] *τε* **o** om. **Πz** || **1356** *νομίζει*] *δεῖ νομίζειν* **mp** || **1357** *τειρεσίαο* e corr. **A**[b] || **1359** *ἐπίτηδες*] *ἐπὶ τῇδε* **ra** *ἐπὶ τοῦδε* **mp** | *τὸ*] *τὸν* **ra** || **1360** *ὅτι* ante *ὅτι* add. et del. **o** | *πάλιν*] *δὲ πάλιν* **ra** *δὲ* **mp** || **1361** *εἰσενόησε* **ΠzΓ** | *ἡρακλείην* **or** *ἡρακλειήην* **za** *ἡρακληίην* **mp** || **1362** suppl. Castalio (cf. Plu. Mor. 977 F) || **1363** *τούτῳ* **zΓ** | *ἀποπεπτασμένον* **Πz** *ἀποπετασμένον* **rmp** *ἀπὸ τὸ πετασμένον* **a** *ἀποπεπλασμένον* Bernardakis *ἀπεσπασμένον* Wyttenbach || **1364–1365** *οὐκέτι ... ἐφαντάζετο*] *εἶχέ τι τῆς ἐκείνου ὕλης ἐφελκόμενον, ᾧ ἐφαντάζετο* Wyttenbach || **1364** supplevi | *τὴν* et *ὕλην* Person | *ἐκείνῳ* **ra** || **1365** *ἀπελθὼν* **oa** || **1367** *τοῖς φιλοσόφοις*] *τισι φιλοσόφοις* dubit. J. Mehler *τοῖς αὐτοῖς φιλοσόφοις* dubit. Schrader

τῆς ψυχῆς δεσμωτήριον. καὶ τοῦτο δὲ Ὅμηρος πρῶτος ἐδήλωσε· τὸ μὲν γὰρ τῶν ζώντων ἀεὶ 'δέμας' προσαγορεύει, ὡς ἐν τούτοις·

οὐ δέμας οὐδὲ φυὴν 1370

καὶ

δέμας δ' ἤικτο γυναικὶ

καὶ

ἤ τοι ἐμὴν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε.

2 *τὸ δὲ ἀποβεβληκὸς τὴν ψυχὴν οὐδὲν ἄλλο ἢ 'σῶμα' καλεῖ, ὡς ἐν τούτοις·* 1375

σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν

καὶ

σώματ' ἀκηδέα κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος

καὶ 1380

σῶμα γὰρ ἐν Κίρκης μεγάρῳ κατελείπομεν ἡμεῖς.

τὸ γὰρ αὐτὸ ζῶντος μὲν τοῦ ἀνθρώπου δεσμὸς ἦν τῆς ψυχῆς, τελευτήσαντος δὲ ὡσπερεὶ σῆμα καταλέλειπται.

125 *Τούτῳ δὲ ἕπεται καὶ ἕτερον δόγμα τοῦ Πυθαγόρου, τὸ μεταβαίνειν τὰς ψυχὰς τῶν τελευτησάντων εἰς ἕτερα σωμάτων εἴδη. ἀλλ' οὐδὲ* 1385 2 *τοῦτο τῆς Ὁμήρου διανοίας ἐκτός ἐστιν. ὁ γὰρ ποιήσας καὶ τὸν Ἕκτορα τοῖς ἵπποις διαλεγόμενον καὶ τὸν Ἀντίλοχον καὶ αὐτὸν τὸν Ἀχιλλέα, καὶ μὴ ὅτι διαλεγόμενον ἀλλὰ καὶ ἀντακούοντα, καὶ τὸν κύνα πρὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν οἰκείων ἐπιγινώσκοντα τὸν Ὀδυσσέα, τί ἄλλο ἢ τὴν κοινωνίαν τοῦ λόγου καὶ συγγένειαν τῆς ψυχῆς* 1390 3 *τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ζῴων παρίστησι; καὶ οἱ τὰς βοῦς τοῦ Ἡλίου καταφαγόντες καὶ ἐκ τούτων ὀλέθρῳ περιπεσόντες ἐλέγχουσιν ὅτι οὐ μόνον βόες ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἄλλα ζῷα, ὡς τῆς αὐτῆς φύσεως ζωτικῆς μετέχοντα, τιμᾶται ὑπὸ τῶν θεῶν.*

1370 *Α* 115 = *ε* 212 = *η* 210 ‖ 1372 *δ* 796 *ν* 288 *π* 157 *υ* 31 ‖ 1374 *σ* 251 (cf. *τ* 124) ‖ 1377 *Η* 79 = *Χ* 342 ‖ 1379 *ω* 187 ‖ 1381 *λ* 53 ‖ 1387 *Ἕκτορα*] cf. *Θ* 184–197 | *Ἀντίλοχον*] cf. *Ψ* 402–418 ‖ 1388 *Ἀχιλλέα*] cf. *Τ* 399–424 ‖ 1389 *κύνα*] cf. *ρ* 290–327 ‖ 1391–1392 *τὰς βοῦς τοῦ Ἡλίου*] cf. *α* 7–9 *μ* 260–453

[1–1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 1368 *πρῶτον* **o** ‖ 1369 *τῶν* e corr. **o** | *ὡς ἐν τούτοις* om. **mp** ‖ 1375 *ἀλλ' ἢ* J. Mehler ‖ 1377 *σῶμα … δόμεναι*] *σῶμα δὲ* (*ἐμὸν* add. **r**) *οἴομ' ἐμὸν δῶμ' εἶναι* **Γ** ‖ 1377.1378 *πάλιν καὶ*] *πάλιν δὲ καὶ* **r** *καὶ πάλιν* **mp** ‖ 1379 *ἐν* **Γ** | *ὀδυσσέως* **z** ‖ 1381 *ἐν κίρκῃ καὶ μεγάρῳ* **rmp** | *κατελείπωμεν* e corr. **o** *-ελίπομεν* **zra** ‖ 1383 *καταλείπεται* **ΠzΓ** ‖ 1384 *ἕπεται*] *ἐπέχεται* **ra** | *μετεμβαίνειν* **o** ‖ 1385 *ἑτέρων* **Γ** | *εἴδη*] *ὕλην* **Γ** ‖ 1388 *ἀκούοντα* **Π** *ἀνταμείβοντα* (*-β-* om. **a**) **ra** ‖ 1389 *κύνα*] *ἵππον* **Γ** | *τὸν*] *τὰ* **a** om. **mp** ‖ 1391 *ἄλλων*] *ἀλόγων* **rmp** | *τὰς* post *βοῦς* add. **o** ‖ 1392 *τούτου* **o** ‖ 1393 *βόες* in ras. **o** | *πάντα τὰ ἄλλα ζῷα*] *ἄλλα ζῷα πάντα* (*παντοῖα* **mp**) **Γ** | *αὐτῆς* om. **E** *αὐτὴ* **α** ‖ 1393.1394 *ζωτικῆς φύσεως* **mp**

1395 *Καὶ τὸ μεταβάλλειν δὲ τοὺς ἑταίρους τοῦ Ὀδυσσέως εἰς σύας καὶ* **126**
τοιαῦτα ζῷα τοῦτο αἰνίττεται, ὅτι τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων αἱ ψυχαὶ
μεταλλάττουσιν εἰς εἴδη σωμάτων θηριωδῶν, ἐμπεσοῦσαι εἰς τὴν τοῦ
παντὸς ἐγκύκλιον περιφοράν, ἣν Κίρκην προσαγορεύει καὶ κατὰ τὸ
εἰκὸς Ἡλίου παῖδα ὑποτίθεται, οἰκοῦσαν ἐν τῇ Αἰαίῃ νήσῳ· ταύτην δὲ
1400 *ἀπὸ τοῦ 'αἰάζειν' καὶ ὀδύρεσθαι τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τοῖς θανάτοις*
κέκληκεν. ὁ δὲ ἔμφρων ἀνήρ, αὐτὸς ὁ Ὀδυσσεύς, οὐκ ἔπαθε τὴν τοι- 2
αύτην μεταβολήν, παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ (τουτέστι τοῦ λόγου) τὸ ἀπαθὲς
λαβών. αὐτὸς δὲ οὗτος καὶ εἰς Ἅιδου κάτεισιν, ὥσπερ εἶναι λέγων χω- 3
ρίζειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ θεατὴς ψυχῶν τῶν τε ἀγαθῶν
1405 *καὶ τῶν φαύλων γιγνόμενος.*

Αὐτὴν δὲ τὴν ψυχὴν οἱ Στωικοὶ ὁρίζονται πνεῦμα ⟨ἡμῖν⟩ συμφυὲς **127**
καὶ ἀναθυμίασιν αἰσθητικήν, ἀναδιδομένην ἀπὸ τῶν ἐν τῷ σώματι
ὑγρῶν, Ὁμήρῳ ἀκολουθήσαντες λέγοντι

εἰς ὅ κ' ἀυτμὴ
1410 *ἐν στήθεσσι μένῃ*

καὶ πάλιν

ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἠύτε καπνὸς
⟨ᾤχετο τετριγυῖα⟩.

1395–1403 cf. *κ* 133–344 ‖ **1403–1405** cf. *λ* ‖ **1409–1410** *Ι* 609–610 = *Κ* 89–90 ‖ **1412–1413** *Ψ* 100–101

1406–1408 cf. Sch. ad *Π* 856 p. 663,14–16 Bachmann *ἄλλως· ἐκ τούτου καὶ οἱ Στωικοὶ ὁρίζονται τὴν ψυχήν· ψυχή ἐστι πνεῦμα συμφυὲς καὶ ἀναθυμίασις αἰσθητικὴ ἐκ τῶν τοῦ σώματος ὑγρῶν ἀναδιδομένη* (= SVF 2 fr. 778)

[**1–1628 oΠ** (= **αAEn**) **zΓ** (= **ramp**)] **1395** *δὲ*] *ἐπὶ* **ra** om. **mp** | *ἑταίρους* e corr. **o** ‖ **1397** *εἴδη*] *ὕλην* **Γ** | *σωμάτων θηριωδῶν*] *θηριώδη* in ras. **o** | *ἐμπεσοῦσα* **o** | *εἰς* in mg. **α** om. **AEzra** ‖ **1398** *περι-* s. lin. **E** ‖ **1399** *αἰήνῃ* **z** *αἰάκου* (e corr. **a**) **Γ** | *ταύτην δὲ*] *ἣν οὕτω* **mp** ‖ **1400** *ὀδύρεσθαι* in ras. **α** ‖ **1401** *οὐκ ἔπαθε* om. **o** ‖ **1402** *παρὰ*] *ἀπὸ* **z** ‖ **1403** *καὶ* post *δὲ* add. **o** | *ὥσπερ εἶναι λέγων*] *ὡς εἶδος* **r**, in lin. **a** *ὡς εἰδὼς* **mp**, in mg. **a** | *ὥσπερ ἐκλύων καὶ χωρίζειν* Wyttenbach *ὡσπερεὶ λύων καὶ χωρίζειν* E. Mehler[2] *ὡσπερεὶ ἀπολύων καὶ χωρίζων* J. Mehler ‖ **1404** *τὴν ψυχὴν* post *σώματος* transp. **zΓ** | *καὶ* secl. Bernardakis | *τῶν τε* e corr. **A**[a] *τε τῶν* **o** *τῶν τοτε* **αn** *τε* **zr** om. **amp** | *τε* post *ἀγαθῶν* add. **mp** ‖ **1405** *τῶν* om. **ΠzΓ** | *γενόμενος* **or** *γινόμενος* **z** *γίνεται* **mp** om. **a** ‖ **1406** *Αὐτὴν … ὁρίζονται*] *αὐτοὶ δὲ οἱ στωικοὶ τὴν ψυχὴν ὁρίζονται* **mp** | *ὁρίζονται οἱ στωικοὶ* **o** | supplevi (cf. SVF 2 fr. 774 et 3 fr. 305) ‖ **1407** *ἀναδιδομένην* scripsi (cf. Sch. ad *Π* 856 Bachmann) *ἀναπτομένην* **oΠ** *ἀναπταμένην* **zΓ** *ἀναθυμιωμένην* dubit. Person | *τῷ* om. **AEmp** ‖ **1408** *λέγονται* **ra** | lac. post *λέγοντι* **o** ‖ **1409** *κ'*] *κα* **ra** *κεν* **mp** | *ἀυτμὴ*] *ὀδμὴ* **Γ** ‖ **1410** *ἐνὶ* **Πzra** | *μένει* **onzΓ**, e corr. **α** ‖ **1412** *χθόνα* **o** ‖ **1413** supplevi (cf. Stob. 1,49,54) *ᾤχετο* dubit. suppl. J. Mehler

ἐν οἷς τὸ μὲν ζωτικὸν πνεῦμα ἅτε ἔνικμον 'ἀυτμῇ' δηλοῖ, τὸ δὲ κατα-
2 σβεννύμενον ἤδη 'καπνῷ' ἀπεικάζει. καὶ αὐτῷ δὲ τῷ τοῦ πνεύματος 1415
ὀνόματι κέχρηται ἐπ' αὐτῆς

ὣς εἰπὼν ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν

καὶ

θυμὸν ἀποπνείων

καὶ 1420

ἡ δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη

(τουτέστι τὸ πνεῦμα διεσπαρμένον συνελέξατο) καὶ

αὖθις δ' ἀμπνύνθη, περὶ δὲ πνοιὴ Βορέαο
ζώγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν·

τοῦ γὰρ λειποθυμοῦντος τὸ πνεῦμα ῥιπίσασα ἡ ἔξωθεν πνοὴ συμφυὴς 1425
3 οὖσα ζῶντα αὐτὸν κατέστησε. συναίρεται δὲ τῷ λόγῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ
ἐκτὸς πνεύματος τῷ τῆς ψυχῆς ὀνόματι κέχρηται, εἰπὼν

ἦκα μάλα ψύξασα·

βούλεται γὰρ εἰπεῖν [ἀντὶ τοῦ] 'πνεύσασα'.

128 Πλάτων δὲ καὶ Ἀριστοτέλης τὴν ψυχὴν ἀσώματον εἶναι ἐνόμισαν, 1430
ἀεὶ μέντοι περὶ τὸ σῶμα εἶναι καὶ τούτου ὥσπερ ὀχήματος δεῖσθαι·
διὸ καὶ ἀπαλλασσομένην τοῦ σώματος τὸ πνευματικὸν ἐφέλκεσθαι,
πολλάκις καθάπερ ἐκμαγεῖον ἣν ἔσχε⟨ν ἐν⟩ τῷ σώματι μορφὴν διαφυ-
2 λάσσουσαν. οὕτως οὖν καὶ Ὅμηρος οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως εὑρεθήσε-
ται σῶμα τὴν ψυχὴν καλῶν, ἀλλὰ τὸ ἐστερημένον ψυχῆς ἀεὶ τούτῳ τῷ 1435

1417 *Ο* 262 = *Υ* 110 ‖ 1419 *Δ* 524 ‖ 1421 *Χ* 475 ‖ 1423–1424 *Ε* 697–698 ‖ 1428 *Υ* 440

[1–1628 **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 1414–1415 *ἐν οἷς … ἀπεικάζει* om. **Γ** ‖ 1414 *ὂν* post *ἔνικμον* suppl. Bernardakis | *ἀυτμῇ δηλοῖ* Wyttenbach *ἀντιδιδοῖ* codd. *ἀποδιδοῖ* Ernesti ‖ 1415 *ἤδη* e corr. **o** | *αὐτῷ δὲ* om. **Γ** | *πνεύματος* e corr. **o** ‖ 1417 *ἔμπνευσε* e corr. **o** *ἔπνευσε* **ra** ‖ 1419 *ἀποπνεῖ* **ra** ‖ 1421 *ἄπνυτο* (*-ειτο* **a**) **Γ** *ἔμπνυτο* Hom. (v. l.) ‖ 1421–1423 *καὶ ἐς … Βορέαο* om. **Γ** ‖ 1422–1425 *διεσπαρμένον … τὸ πνεῦμα* om. **o** ‖ 1423 *αὖτις* Hom. | *ἐμπνύνθη* Hom. (v. l.) | *πνοὴ βορείαο* **z** ‖ 1424 *ζωγρείαν ἐπιπνύουσα* (*-πνείουσαν* **a**) **Γ** ‖ 1425 *λιπο-* Bernardakis et J. Mehler | *πνοιὴ* **zamp** ‖ 1428 *ἧκε* **Γ** | *μάλα*] *μάτην* **z** ‖ 1429 seclusi (cf. lin. 200) | *τοῦ* om. **Πz** ‖ 1430 *εἶναι*] *μὲν* Piccolos *οὖσαν* Duebner ‖ 1431 *μέντοι*] *μὲν* **ΠzΓ** *μὴν* Bernardakis *δὲ* Flor. et Piccolos | *τὸ* om. **oΠzamp** ‖ 1432 *ἐφικέσθαι* **Γ** ‖ 1433 *πολλάκις … διαφυλάσσουσαν* susp. Wyttenbach | *ἣν ἔσχε⟨ν ἐν⟩ τῷ σώματι* E. Mehler[2] et Person *ἣν* (om. **r**, s. lin. **a**) *ἔσχε* (*ἔχει* **o**) *τῷ σώματι* **oΠzra** *τὴν τοῦ σώματος* **mp** *ἣν ἔσχε τὸ σῶμα* Duebner *ἣν ἔσχε περὶ τῷ σώματι* Bernardakis | *διαφυλάττουσαν* **nmp** ‖ 1434 *οὕτως*] *ὄντως* **ra** | *οὐδαμοῖ* **o** ‖ 1435 *καλῶν* om. **ra** *προσαγορεύων* **mp** | *μᾶλλον* post *ἀλλὰ* add. **mp** ‖ 1435–1436 *τούτῳ … προσαγορεύει* om. **mp**

ὀνόματι προσαγορεύει, ὡς καί τινων ἐν τοῖς πρόσθεν ἐμνημονεύσαμεν.

129 *Τῆς δὲ ψυχῆς ἐχούσης, ὡς καὶ τοῖς φιλοσόφοις δοκεῖ, τὸ μὲν λογικὸν ἐνιδρυμένον τῇ κεφαλῇ, τὸ δὲ ἄλογον, καὶ τούτου τὸ μὲν θυμικὸν ἐνοικοῦν τῇ καρδίᾳ, τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν ἐν τοῖς περὶ τὴν γα-*
1440 *στέρα, ἆρ' οὖν οὐ πρότερος Ὅμηρος εἶδε τὴν τούτου διαφοράν, ὃς ἐποίησεν ἐπὶ μὲν τοῦ Ἀχιλλέως τὸν λογισμὸν τῷ θυμῷ μαχόμενον καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ῥοπῇ διανοούμενον ἢ ἀμύνασθαι τὸν λελυπηκότα ἢ παῦσαι τὸν χόλον*

ἕως ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,

1445 *τουτέστι τὴν φρόνησιν καὶ τὴν ἀντικειμένην αὐτῇ θυμικὴν ὀργήν, ἧς τὴν φρόνησιν ἐπικρατοῦσαν πεποίηκε· τοῦτο γὰρ αὐτῷ ἡ ἐπιφάνεια τῆς Ἀθηνᾶς βούλεται.* 2 *καὶ ἐν ἄλλοις δὲ ποιεῖ τὸν λογισμὸν τῷ θυμῷ παραινοῦντα καὶ ὥσπερ ἄρχοντα τῷ ὑποτεταγμένῳ κελεύοντα*

τέτλαθι δή, κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης.

1450 3 *καὶ πολλάκις μὲν τῷ λογισμῷ πείθεται τὸ θυμούμενον, ὡς ἐν τούτοις·*

ὣς ἔφατ', ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ·
τῷ δ' αὖτ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα.

4 *ὁμοίως δὲ καὶ τὸ λυπούμενον*

ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ,
1455 *θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ.*

5 *ἐνίοτε δὲ περιγινόμενον τὸν θυμὸν τοῦ λογισμοῦ παρίστησιν, ὅπερ οὐκ ἐπαινῶν ἀλλὰ ψέγων φανερός ἐστιν, ὡς ὁ Νέστωρ τῷ Ἀγαμέμνονι τὴν εἰς τὸν Ἀχιλλέα ὕβριν ὀνειδίζων φησὶν*

οὔ τι καθ' ἡμέτερόν γε νόον· μάλα γάρ τοι ἔγωγε

1444 passim ap. Hom. ‖ **1446–1447** cf. *Α* 194–222 ‖ **1449** *υ* 18 ‖ **1451–1452** *υ* 22–23 ‖ **1454–1455** *Σ* 112–113 = *Τ* 65–66 ‖ **1459–1462** *Ι* 108–111

[**1–1628 oΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **1436** *ὀνόματι*] *νοήματι* **ra** | *ἔμπροσθεν* **Γ** ‖ **1437** *καὶ τοῖς*] *κἀκείνοις τοῖς* dubit. J. Mehler *καὶ τοῖς αὐτοῖς* dubit. Schrader ‖ **1438** *τοῦ δὲ ἀλόγου* **mp** | *καὶ τούτου* om. **mp** | *τούτου τὸ*] *τοῦτο* **o** ‖ **1439** *περὶ*] *παρὰ* **o** | *τὴν* om. **nzΓ** ‖ **1440** *ἆρ' οὖν*] *ἆρ'* **o** *ἄρα* **mp** | *προτέραν* **Γ** *πρότερον* Schrader *πρῶτος* E. Mehler[2] | *Ὅμηρος* post *οὖν* transp. **zΓ** | *οἶδε* **zr**, e corr. **o**, in mg. (*εἶδε* in lin.) **n** | *τούτων* dubit. J. Mehler (cf. lin. 1834) ‖ **1441** *μὲν* om. **mp** ‖ **1442** *ἐν* om. **Γ** | *διανοούμενον*] *Ἀχιλλέα* suppl. Schrader | *ἀμύνεσθαι* **Πr** | *λελυπηκότα*] *ὑπηκότα* **ra** *ὑβρικότα* **mp** ‖ **1444** *εἵως* **mp** *ἧος* Hom. | *ὃ* om. **mp** ‖ **1445** *αὐτῷ* **Πzrmp** *αὐτὴν* **a** ‖ **1446** *αὐτῇ* **o** lac. **z** om. **Γ** ‖ **1447** *τῷ* om. **o** ‖ **1448** *κελεύοντι* **o** ‖ **1449** *δή* om. **ozΓ** | *δή, κραδίη* in ras. **α** ‖ **1451** *καθαπτόμενον* **ra** ‖ **1452** *τῷ δ' αὖτ'*] *τὰ δ' αὖ* **r** *ταῦ δ' αὖτ'* **a** *ταῦτ' αὖτ'* **mp** *τῷ δὲ μάλ'* Hom. | *τετληκυῖα* **ΠzΓ** ‖ **1454** *ἀχνύμενοί* e corr. **o** ‖ **1455** *-ι φίλον* eras. **o** | *δαμάσαντας* **z** ‖ **1456** *περιγενόμενον* **oa** *-γιγνόμενον* **mp** ‖ **1457** *ἐπαινῶν* e corr. **o** ‖ **1459** *οὔ τι καθ'*] *ὅτι καὶ* **ra**

πόλλ' ἀπεμυθεόμην· σὺ δὲ σῷ μεγαλήτορι θυμῷ 1460
εἶξας ἄνδρα φέριστον, ὃν ἀθάνατοί περ ἔτισαν,
ἠτίμησας.

6 *ὅμοια δὲ τούτοις καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν Αἴαντα λέγει*
πάντα τί μοι κατὰ μοῖραν ἐείσω μυθήσασθαι·
ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνου 1465
μνήσομαι, ὅς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν.

7 *οὕτω δὲ καὶ ὑπὸ φόβου ἔστιν ὅτε ὁ λογισμὸς ἐξίσταται, ὅπου Ἕκτωρ μὲν διανοεῖται ὑποστῆναι τὴν πρὸς τὸν Ἀχιλλέα μάχην*
βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν ὅττι τάχιστα·
εἴδομεν ὁπποτέρῳ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ, 1470
εἶτ' ἀναχωρεῖ πλησίον γενομένου τοῦ Ἀχιλλέως
Ἕκτορα δ', ὡς ἐνόησεν, ἕλε τρόμος· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς.

130 *Ἔστι δὲ κἀκεῖνο δῆλον, ὅτι τὰ πάθη περὶ τὴν καρδίαν συνίστησιν, ὀργὴν μὲν οὕτως·* 1475
κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει,
λύπην δὲ
τέο μέχρις ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
σὴν ἔδεαι κραδίην,
τὸν δὲ φόβον 1480
κραδίη δέ μοι ἔξω
στηθέων ἐκθρῴσκει, τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα.

2 *κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον, ὥσπερ τὸν φόβον, οὕτω καὶ θάρσος περὶ*

1464–1466 *I* 645–647 ‖ **1469–1470** *X* 129–130 ‖ **1472–1473** *X* 136–137 ‖ **1476** *υ* 13 ‖ **1478–1479** *Ω* 128–129 ‖ **1481–1482** *K* 94–95

[**1–1628 oΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **1460** *ἀπεμυθούμην* **amp** *ἐπιθυμούμην* **r** ‖ **1461** *περ ἔτισαν*] *περιέστησαν* **ra** | *ἔτεισαν* Hom. ‖ **1464** *μοῖραν*] *θυμὸν* Hom. | *ἐείσαο* Hom. ‖ **1465** *-ε κείνων* Hom. | *ἐκείνων* **mp** ‖ **1466** *μνησθήσομαι* **o** | *ὅς*] *ὥς* **nmp** Hom. | *ἀσύφητον* **z** *ἀσύμφητον* **ra** ‖ **1467–1469** *-ε ὁ λογισμὸς … βέλ-* om. **o** ‖ **1467** *οἷον* ante *ὅπου* dubit. suppl. Bernardakis ‖ **1467–1468** *ὅπου μὲν ὁ ἕκτωρ* **zΓ** ‖ **1469** *οὖν* post *βέλτερον* add. **ra** | *ξυνελαύνομεν* **Γ** | *ὅτι* **zΓ** ‖ **1470** *ἴδωμεν* **o** | *κεν*] *θεν* **ra** *γε* **mp** | *ὤρεξεν* **ra** *ὀρέξει* **mp** ‖ **1471** *γινομένου* **ra** ‖ **1473** *ὀπίσω* e corr. **o** | lac. post *φοβηθείς* ind. Reinhardt ‖ **1474** *τοῦ θυμικοῦ* post *πάθη* add. (in mg. **p**) **Γ** | *καρδίαν*] *κάραν* **ra** ‖ **1476** *ὑλάκτει*] *ὑλοίτει* **z** *ὑλόντες* **r** *ὑλοῦντες* (?) **a** *θυμοῦτο* **mp** ‖ **1477** *λύπη* **z** ‖ **1482** *τρομέης* **ra** | *φαίδιμα*] *φεύδυγμα* **ra** ‖ **1483** ras. ante *λόγον* **o** | *τὸν* ante *λόγον* add. **mp** | *τὸ* ante *θάρσος* dubit. suppl. J. Mehler

καρδίαν ἀποφαίνει

1485 *⟨ἐν δὲ σθένος ὦρσεν ἑκάστῳ⟩*

καρδίῃ ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.

(ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων ἔδοξε τοῖς Στωικοῖς τὸ ἡγεμονικὸν εἶναι περὶ καρδίαν.) τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν ὅπως περὶ γαστέρα, ἔν ⟨τε⟩ ἄλλοις δια- 3 *σαφεῖ καὶ ἐν τούτοις·*

1490 *ἀλλά με γαστὴρ*

ὀτρύνει κακοεργὸς

καὶ

γαστέρα δ' οὔ πως ἔστιν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν.

131 *Καὶ τὰς αἰτίας δὲ τῶν περὶ τὸ θυμικὸν μέρος τῆς ψυχῆς φύσει συμ-* 1495 *βαινούσας κατεῖδε, τὴν μὲν ὀργὴν ὑπὸ λύπης ἐγγινομένην, ζέσιν δέ τινα τοῦ αἵματος καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ πνεύματος οὖσαν ἐμφαίνων, ὡς ἐν τούτοις·*

ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφὶ μέλαιναι

πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην·

1500 *'μένος' γὰρ τὸ πνεῦμα προσαγορεύειν ἔοικε, τοῦτο δὲ ἐκτείνεσθαι καὶ φλέγεσθαι ἐπὶ τῶν θυμουμένων οἴεται. πάλιν δὲ αὖ τὸ τῶν φοβουμέ-* 2 *νων πνεῦμα συγχεόμενον καὶ καταψυχόμενον τὰς φρίκας καὶ τοὺς τρόμους ποιεῖ καὶ τὰς ὠχριάσεις ἐν τοῖς σώμασι. πάντα γὰρ ταῦτα συμβαίνει ὑπὸ ψύξεως, ἡ μὲν ὠχρότης, ὅτι τοῦ θερμοῦ συντρέχοντος* 1505 *εἰς τὰ μέσα τὸ ἔρευθος ἀπολείπει τὴν ἐπιφάνειαν, ὁ δὲ τρόμος, ὅτι ἐντὸς συνειλούμενον τὸ πνεῦμα ἀράσσει τὸ σῶμα, ἡ δὲ φρίκη, ὅτι πη-γνυμένου τοῦ ὑγροῦ αἱ τρίχες πιεζόμεναι ἀνίστανται. πάντα οὖν ταῦτα* 3

1485–1486 *Β* 451–452 (cf. *Λ* 11–12 = *Ξ* 151–152) ‖ **1490–1491** *σ* 53–54 ‖ **1493** *ρ* 286 ‖ **1498–1499** *Α* 103–104 = *δ* 661–662

[**1–1628 οΠ (=αΑΕn) zΓ (=ramp)**] **1485** suppl. Stephanus ‖ **1487** *ἡγεμονικὸν*] *θυμικὸν* **mp** ‖ **1488** *ὅπως*] *ὅτι ὡς* Bernardakis *ἐνοικεῖν ἐν τοῖς* dubit. J. Mehler (cf. lin. 1439) | *τὴν* ante *γαστέρα* add. **Γ** | suppl. Bernardakis | *ἄλλοις* J. Mehler (cf. lin. 1837 et 2345) *πολλοῖς* codd. *πολλοῖς ἄλλοις* vel *ἄλλοις* Bernardakis | *τε* ante *διασαφεῖ* suppl. Duebner ‖ **1494** *θυμικὸν*] *ἐπιθυμητικὸν* (*ἐπι-* s. lin.) **ο** | *συμβαινούσας φύσει* **zrmp** ‖ **1495** *ὀργὴν*] *ὁρμὴν* **z** ‖ **1496** *πνεύματος* e corr. **ο** | *ἐμφαίνει* **mp** ‖ **1498** *ἀμφιμέλαιναι* e corr. **ο** ‖ **1499** *οἱ* s. lin. **α** ‖ **1500** *τούτῳ* **ra** | *ἐκτείνεσθαι* Wyttenbach *ἐγγίνεσθαι* codd. *ἐντήκεσθαι* E. Mehler[1] ‖ **1501** *οἴεται*] *ἔοικε* **ο** | *αὖ*] *αὐτὸ* **mp** ‖ **1502** *καταψυχόμενον*] *κατατηκόμενον* **ο** | *καὶ* post *καταψυχόμενον* add. **zΓ** ‖ **1503** *ὠχριώσεις* **nra** | *ταῦτα γὰρ πάντα* **zΓ** ‖ **1504** *ὅτι*] *ἔτι* (in *ὅτι* corr. **A**[c]) **οαAnz** *ἔστι* **ra** ‖ **1505** *τὰ* s. lin. **ο** | *ἔρυθος* **mp** | *ἀπολείπεται* **Γ** | *τὴν ἐπιφάνειαν* om. **mp** ‖ **1506** *συνειλούμενος* **z** | *πνεῦμα* e corr. **ο** | *ἀράσσει*] *ταράσσει* dubit. Bernardakis

σαφῶς σημαίνει Ὅμηρος· φησὶ γὰρ

χλωροὶ ὑπαὶ δείους

καὶ 1510

χλωρὸν δέος ᾕρει

καὶ

τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα

καὶ

ὣς φάτο, σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δείδιε δ' αἰνῶς, 1515
ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.

4 *κατὰ ταῦτα οὖν καὶ τὸ ἐφοβήθη 'ῥίγησε' λέγει καὶ τὸν φόβον 'κρυόεντα' προσαγορεύει, ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου 'θαλπωρὴν' τὸ θάρσος καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα. τὰ μὲν οὖν φαῦλα πάθη τοῦτον τὸν τρόπον διαιρεῖ.* 1520

132 *Πάλιν δὲ τῶν περὶ Ἀριστοτέλην ἀστεῖα πάθη ἡγουμένων τὴν νέμεσιν καὶ τὸν ἔλεον (τοὺς γὰρ ἀγαθοὺς δάκνεσθαι ἐπὶ τοῖς πλησίον, εἰ παρ' ἀξίαν εὐτυχοῦσιν, ὅπερ νέμεσις καλεῖται, ἢ παρ' ἀξίαν δυστυχοῦσιν, ὃ δὴ λέγεται ἐλεεῖν), ταῦτα καὶ Ὅμηρος τοῖς ἀγαθοῖς προσήκειν νομίζει, ὅπου καὶ τῷ Διὶ ἀνατίθησιν αὐτά· ποιεῖ γὰρ ἄλλα τε καὶ* 1525 *ταῦτα·*

Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχην Τελαμωνιάδαο·
Ζεὺς γάρ οἱ νεμεσᾶθ' ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο.

καὶ ἐν ἄλλοις πάλιν οἰκτείρει τὸν αὐτὸν [τρόπον]

διωκόμενον περὶ τεῖχος. 1530

1509 *Ο* 4 (cf. *Κ* 376) ‖ **1511** *χλωρὸν δέος ᾕρει*] passim ap. Hom. ‖ **1513** *Κ* 95 ‖ **1515–1516** *Ω* 358–359 ‖ **1517** *ῥίγησε*] passim ap. Hom. | *κρυόεντα*] cf. *Ι* 2 ‖ **1518** *θαλπωρὴν*] cf. *Ζ* 412 *Κ* 223 *α* 167 ‖ **1527–1528** *Λ* 542–543 ‖ **(1529–)1530** *Χ* 168(–176)

[**1–1628 οΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **1508** *ὁ* ante *Ὅμηρος* add. **oza** | *γὰρ* om. **o** ‖ **1509** *χλωροῦ* a. corr. **o** | *δίους* **a** *δέους* **mp** ‖ **1513** *τρομείσει* **o** | *δ'* om. **Πzra** | *φαίδιγμα* **ra** ‖ **1515** *δὲ* s. lin. **α** ‖ **1516** *ἔστασαν* **ra** | *γναπτῆρσι* **r** *γναμπτοῖρι* **a** *γναπτοῖσι* **mp** ‖ **1517** *κατὰ*] *καὶ* **oΓ** | *οὖν*] *γοῦν* **Γ** ‖ **1518** *θαλπωρεῖν* **amp** | *θάρσος* e corr. **α** *θράσος* **zΓ** ‖ **1519** lac. post *ἐλπίδα* ind. Reinhardt | *τοῦτον διαιρεῖ* (-*εῖται* **Πz**) *τὸν τρόπον* **ΠzΓ** ‖ **1521** *τῶν*] *τὸν* **o** | *ἀριστοτέλη* (in *ἀριστοτέλην* corr. **A**[b]) **αAr** ‖ **1522–1524** *τοὺς γὰρ … ἐλεεῖν*] *τὸ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς δάκνεσθαι ἐπὶ τοῖς πλησίον, εἰ παρ' ἀξίαν εὐτυχοῦσιν, ὅπερ* (*ὅπερ* om. **mpA**[c]) *νέμεσις καλεῖται. τὸ δὲ λυπεῖσθαι* (*τὸ δὲ λυπεῖσθαι* om. **ra**), *εἰ* (*ἢ* **ra**) *παρ' ἀξίαν δυστυχοῦσιν, ὅπερ* (*ὅπερ* om. **mpA**[c]) *ἔλεος λέγεται* (*λέγεται ἔλεος* **a**) **Γ**, in mg. **A**[c] ‖ **1522** *γὰρ* om. **z** ‖ **1524** *δὲ* post *ταῦτα* add. **ra** | *προσήκειν τοῖς ἀγαθοῖς* **ΠzΓ** ‖ **1525** *αὐτῷ* **o** ‖ **1528** *καὶ* ante *Ζεὺς* add. **Γ** | versum om. Hom. | *ζεὺς γάρ οἱ νεμεσᾶθ'* in mg. **A**[d] | *οἱ*] *μοι* **Πzra** *μὴ* **mp** | *νεμεσᾶθ'* e corr. **o** *νεμέσατ'* **Π** *νεμέσαθ'* **zra** *νεμέσαιθ'* **mp** ‖ **1529** secl. E. Mehler[2] ‖ **1530** *τὸ* post *περὶ* add. **mp**

Περὶ δὲ ἀρετῆς καὶ κακίας ψυχῆς ἣν ἔχει δόξαν ὁ ποιητής, ἐν **133**
πολλοῖς παρίστησιν. ἐπεὶ γὰρ τὸ μέν τι τῆς ψυχῆς νοερὸν καὶ λογικόν
ἐστι, τὸ δὲ ἄλογον καὶ ἐμπαθές, καὶ διὰ τοῦτο μέσος θεοῦ καὶ θηρίου
γέγονεν ἄνθρωπος, τὴν μὲν ἄκραν ἀρετὴν θείαν ἡγεῖται, τὴν δὲ ἄκραν
1535 κακίαν θηριώδη, ὡς ὕστερον Ἀριστοτέλης ἐνόμισε. καὶ ταῦτα ἐμφανί- 2
ζει ἐν ταῖς ὁμοιώσεσιν· ἀεὶ γὰρ ⟨τοὺς⟩ ἀγαθοὺς ὀνομάζει 'θεοειδεῖς'
καὶ

Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον.

τῶν δὲ φαύλων τοὺς μὲν δειλοὺς 3

1540 φυζακινοῖς ἐλάφοισιν

εἰκάζει καὶ 'προβάτοις ἀσημάντοις' καὶ 'λαγωοῖς διωκομένοις'. ἐπὶ δὲ 4
τῶν προπετῶς καὶ ἀνοήτως ὑπὸ ὀργῆς φερομένων φησὶν

οὔτ' οὖν παρδάλιος τόσσον μένος οὔτε λέοντος
οὔτε συὸς κάπρου ὀλοόφρονος, οὗ τε μέγιστος
1545 θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι περὶ σθένεϊ βλεμεαίνει,
ὅσσον Πάνθου υἷες ἐυμμελίαι φορέουσιν.

τοὺς δὲ ⟨τῶν⟩ λυπουμένων ἐμπαθέστερον ὀδυρμοὺς ἀηδόνων φωναῖς 5
ἀπεικάζει

⟨οἷσί τε⟩ τέκνα
1550 ἀγρόται ἐξείλοντο πάρος πετεηνὰ γενέσθαι.

Οἱ μὲν οὖν Στωικοὶ τὴν ἀρετὴν τίθενται ἐν τῇ ἀπαθείᾳ, ἐκείνοις **134**
ἑπόμενοι, ἐν οἷς πᾶν πάθημα ἀναιρεῖ, λέγων περὶ μὲν λύπης

1536 *θεοειδεῖς*] passim ap. Hom. ‖ **1538** *Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον*] passim ap. Hom. ‖ **1540** *N* 102 ‖ **1541** *προβάτοις*] cf. *K* 485 | *λαγωοῖς*] cf. *K* 360–362 *P* 676–678 *X* 309–310 ‖ **1543–1546** *P* 20–23 ‖ **1549–1550** *π* 217–218

[1–1628 **oΠ** (= **αAEn**) **zΓ** (= **ramp**)] **1531** *καὶ* s. lin. **A**[a] ‖ **1532** *τι* e corr. **o** *τοι* **Γ** | *λογικὸν καὶ νοερόν* **mp** ‖ **1533** *ἐμπαθές*] *ἀπαθές* **Γ** | *θεοῦ*] *θυμοῦ* **z** ‖ **1534** *γεγονὼς* **Γ** | *ὁ* ante *ἄνθρωπος* add. **Πzr** ‖ **1535** *θηριώδη* E. Mehler[1] *θηριωδίαν* codd. | *ὕστερος* **z** | *ταύτην* **o** ‖ **1536** supplevi ‖ **1538** *ἀταλάντους* J. Mehler ‖ **1540** *φυζακινῇς* **za** Hom. | *ἐλάφοις* **Γ** ‖ **1541** *εἰκάζει* in mg. **A**[c] *ἐοίκεσαν* **oΠ** *ἐοίκασε* **z** *ἔοικε(ν)* **ra** *εἴκασε* Bernardakis *ἐοικότας* J. Mehler ‖ **1543** *πορδάλιος* (in *παρδάλιος* corr. **A**[b]) **αAE** ‖ **1544** *τ'* post *κάπρου* add. **ΠzΓ** | *τε*] *τι* **EnzΓ** | *μέγιστος*] *μάλιστα* **ΠzΓ** ‖ **1545** *στένει* **Γ** | *βλεμαι-ένει* **ra** ‖ **1546** *πάνθου* e corr. **oA**[d] *πάνθ'* **En** *παρθένου* **ram** | *υἱέες* **mp** | *φρονέουσι* **nmp**, e corr. **A**[d], Hom. *φέρουσι* **ra** ‖ **1547** supplevi | *ἐμπαθέστεροι* **ra** *-τέρους* **mp** | *ἀηδόνος* **αn** *αἰγυπιῶν* J. Mehler (cf. *π* 217) ‖ **1549** *οἷσί τε* Stephanus *ἧς* **n**, s. lin. **α** om. **oAEzΓ** *ὧν* Castalio *αἷς* Xylander ‖ **1550** *ἀγρῶται* **Γ** | *πάρος* om. **Γ** | *πετεινὰ* **Γ** ‖ **1551–1553** *οἱ μὲν … χρὴ* om. **Γ** ‖ **1552** *ἐν* om. **z** | *μὲν* s. lin. **α** | *τῆς* ante *λύπης* suppl. Hercher

ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν ὅς κε θάνησι,
νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας

καὶ 1555

τίπτε δεδάκρυσαι, Πατρόκλεις, ἠύτε κούρη,

2 *περὶ δὲ ὀργῆς*

ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο,

3 *περὶ δὲ τοῦ φόβου*

μή τι φόβον δ' ἀγόρευ', ἐπεὶ οὐδέ σε πεισέμεν οἴω 1560

καὶ

ὃς δέ κεν ὑμέων
βλήμενος ἠὲ τυπεὶς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπη,
τεθνάτω.

4 *οὕτως καὶ προκαλούμενοι εἰς μονομαχίαν ἀφόβως ὑπακούουσι καὶ* 1565
πλείους ἀνθ' ἑνὸς ἀνίστανται. καὶ ὁ τετρωμένος οὐδὲν ἧσσον ἔχει τὸ θάρσος παραμένον, ὥς πού φησι

νῦν δέ μ' ἐπιγράψας ταρσὸν ποδὸς εὔχεαι αὔτως.

καὶ πᾶς [ὁ] γενναῖος ἀπεικάζεται λέοντι ἢ κάπρῳ ἢ χειμάρρῳ ἢ λαί-λαπι. 1570

135 *Οἱ δ' ἐκ τοῦ Περιπάτου τὴν ἀπάθειαν ἀνέφικτον ἀνθρώπῳ νομίζουσι, τὴν δὲ μετριοπάθειαν εἰσάγοντες, τῷ τὴν ὑπερβολὴν τῶν παθῶν*
2 *ἀναιρεῖν, μεσότητι τὴν ἀρετὴν ὁρίζονται. καὶ Ὅμηρος ἀεὶ παράγει τοὺς ἀρίστους οὔτε ἀγεννεῖς οὔτε μὴν ἀφόβους ἢ ἀλύπους ⟨ἢ ἀοργή-τους⟩ παντελῶς, ἐν τῷ μὴ ἄγαν δὲ τοῖς πάθεσι κρατεῖσθαι τῶν φαύ-* 1575
λων διαφέροντας· φησὶ γὰρ

τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλη,

1553–1554 *Τ* 228–229 ‖ 1556 *Π* 7 ‖ 1558 *Σ* 107 ‖ 1560 *Ε* 252 ‖ 1562–1564 *Ο* 494–496 ‖ 1565–1566 cf. *Η* 161–169 ‖ 1568 *Λ* 388 ‖ 1569 *λέοντι*] cf. *Γ* 23 | *κάπρῳ*] cf. *Ρ* 21 | *χειμάρρῳ*] cf. *Λ* 493 | *λαίλαπι*] cf. *Λ* 747 ‖ 1577–1582 *Ν* 279–280 + 282–285

[1–1628 **οΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] 1553 *καταθάπτον* **r** e *καθάπτον* in *καθάπτιν* corr. **a** *ἂν καταθάπτως* **mp** ‖ 1554 *ἤματα* **mp** ‖ 1556 *πατρόκλης* a. corr. **o** *Πατρόκλεες* Hom. ‖ 1557 *τῆς* ante *ὀργῆς* suppl. Hercher ‖ 1559 *τοῦ* om. **mp** | *φόβος* **Γ** ‖ 1560 *ἀγόρευ'* Gale *ἀγόρευε* **οΠz** *ἀγορεύει* (*-οι* **a**) **Γ** | *ἐπεὶ οὐδέ*] *οὐ* **mp** | *σε πεισέμεν*] *πεπεισέμεν* **αE** *με ἐπεισέμεν* e corr. **A**[d] *σε τεισέμεν* **z** *σε τε ἔμεν* **ra** *σε γὰρ ἔμμεν* **mp** ‖ 1562 *ὕμεο* **ra** ‖ 1563 *βεβλημένος* **zΓ** ‖ 1564 *τεθανάτωται* **Γ** ‖ 1566 *ἧττον* **Γ** ‖ 1567 *παραμένον* e corr. **o** *-μένων* **mp** | *ὥς πού*] *ὅπου* **Γ** ‖ 1568 *εὔχειαι* **ra** ‖ 1569 secl. J. Mehler ‖ 1571 *ἀνθρώπῳ* Flor. *ἀνθρώπων* codd. ‖ 1572 *δὲ* om. **Γ** ‖ 1573 *μεσότητα* **mp** | *ὁρίζονται*] *ὁρίβονται* **o** *νομίζονται* **ra** *νομίζουσι* **mp** | *οὕτω* ante *καὶ* suppl. J. Mehler ‖ 1574 *ἀγενεῖς* **mp** *ἀτενεῖς* E. Mehler[1] *ἀπαθεῖς* J. Mehler | supplevi (cf. SVF 3 fr. 454) ‖ 1577 *χρὼς*] *χρέος* **r** *χρέως* **a**

οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἧσθαι ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμός,
ἐν δέ τέ οἱ κραδίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει
1580 *κῆρας ὀιομένῳ, πάταγος δέ τε γίνετ' ὀδόντων·*
τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὔτ' ἂρ τρέπεται χρὼς οὔτε τι λίην
ταρβεῖ.
εὔδηλον γὰρ ὅτι τοῦ ἀγαθοῦ τὸ λίαν φοβεῖσθαι ὑφελὼν τὸ μέτριον
κατέλιπε. (τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοίων, λύπης τε καὶ ὀργῆς, χρὴ
1585 *νοεῖν.) τοιοῦτόν ἐστι κἀκεῖνο·* 3
Τρῶας μὲν τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον,
Ἕκτορί τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασσεν.
οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι καὶ ὁρῶντες ἔτρεμον, ὁ δ' ἐν τῷ κινδύνῳ καθεστὼς
ἀνδρεῖος ὢν μόνον ἠγωνία. ὅθεν ἄλλως μὲν ποιεῖ τὸν Δόλωνα καὶ τὸν 4
1590 *Λυκάονα φοβουμένους, ἄλλως δὲ τὸν Αἴαντα καὶ τὸν Μενέλαον, ἐν-*
τροπαλιζομένους καὶ βάδην ὑποχωροῦντας, ὥσπερ ἀπωσμένους
σταθμοῦ λέοντας. ὡσαύτως δὲ καὶ λυπουμένων διαφορὰς ἐπιδείκνυσι 5
καὶ ἡδομένων ὁμοίως, ὥσπερ ὁ μὲν Ὀδυσσεύς, διηγούμενος ὃν τρόπον
τοὺς Κύκλωπας ἐξηπάτησεν, ἔφη
1595 *ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ,*
οἱ δὲ μνηστῆρες, πεσόντα τὸν πτωχὸν ἰδόντες,
χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλῳ ἔκθανον·
φαίνεται δὲ ἐν ἑκατέρῳ ἡ τοῦ μετρίου διαφορά. καὶ ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς 6
τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ἐρῶν καὶ κλαίουσαν ἐπ' αὐτῷ ὁρῶν φέρει,
1600 *ὀφθαλμοὶ δ' ὡς εἰ κέρα ἕστασαν ἠὲ σίδηρος,*
τῶν δὲ μνηστήρων, τῆς αὐτῆς ἐρώντων, θεασαμένων αὐτὴν

1586–1587 *Η* 215–216 ‖ **1589** *Δόλωνα*] cf. *Κ* 374–377 + 390 ‖ **1590** *Λυκάονα*] cf. *Φ* 64–69 + 114 | *Αἴαντα*] cf. *Λ* 544–557 | *Μενέλαον*] cf. *Ρ* 108–113 ‖ **1595** *ι* 413 ‖ **1597** *σ* 100 ‖ **1600** *τ* 211

[**1-1628** **oΠ** (=**αAEn**) **zΓ** (=**ramp**)] **1578** *ἧσθαι* Gale *ἧσθε* **o** *ἧσται* **Πz** *ἧστο* **Γ** | *ἐρητύετ' ἐν*] *ἐρυτήετε εἰ* **o** *ἐρητέτ' ἐν* **E**, in lin. **A** *εἴρυται* in mg. **A**[d] *ἐριτίεντ' ἐν* **n** *ὡς αἰὲν ἐνὶ* **r**, e corr. **a** *ὅς αἰὲν ἐνὶ* **mp** ‖ **1579** *δέ τέ* in ras. **o** | *οἱ*] *ι* **ra** ‖ **1580** *δ'* post *κῆρας* add. **mp** | *δέ* om. **mp** | *τε* om. **zΓ** | *γίγνετ'* **r** Hom. *γίγνοιτ' ἂν* **mp** ‖ **1583** *ὅτι*] *ὅ ἤ* **za** *ὅτι ἤ* **r** *ὅτι ἐκ* **mp** ‖ **1584** *ὡς* ante *ἐπὶ* add. **o** ‖ **1585** *νοεῖν*] *ποιεῖν* **Γ** ‖ **1586** *μὲν*] *δὲ* Hom. ‖ **1587** *αὐτῷ*] *αὐθὸ* **r** *αὐθῷ* **a** *αὐτὸν* **mp** | *ἐν* **Π** ‖ **1588** *καὶ* et *ἔτρεμον* om. **o** | *ὁ δ' ἐν* in ras. **o** ‖ **1591** *ὥσπερ* in ras. **o** | *ἀπωσμένους* dubit. Wyttenbach *ἀπωσαμένους* codd. ‖ **1592** *σταθμῷ* **o** ‖ **1593** *ἡδομένων* et *ὥσπερ* in ras. **o** | *ὁ*] *οἱ* e corr. **o** | *ὃν*] *τὸν* **zΓ** ‖ **1594** *τοὺς Κύκλωπας*] *πῶς τὸν κύκλωπα* **mp** ‖ **1595** *γέλασεν* **o** | *κῆρ*] *ἦτορ* **o** ‖ **1596** *δὲ* om. **o** | *μνήστορες* **o** ‖ **1597** *γέλωτ'* **mp** ‖ **1598** *φαίνεται … διαφορά* om. **E** | *ἑκατέροις* **Γ**, p. corr. **A**[c] *ἐρωτικοῖς* dubit. Wyttenbach ‖ **1599** *καὶ* secl. J. Mehler ‖ **1600** *κέρας* **mp** | *ἔσταν* **o** ‖ **1601** *τῆς*] *τῶν* **ra** om. **mp** | ras. post *ἐρώντων* **o** | *τῶν* ante *θεασαμένων* add. **Πzra**

λύτο γούνατ', ἔρως δ' ἄρα θυμὸν ἔθελγε,
πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι.

τοιαῦτα μέν ἐστι τὰ παρὰ τῷ ποιητῇ περὶ ψυχῆς δυνάμεων καὶ παθῶν. 1605

136 *Περὶ δὲ ἀγαθῶν καὶ εὐδαιμονίας πολλῶν ⟨λόγων⟩ εἰρημένων παρὰ τοῖς φιλοσόφοις, τὸ τὴν ἀρετὴν τῆς ψυχῆς μέγιστον εἶναι τῶν ἀγαθῶν κατὰ πάντας συνέστηκεν, ἀλλ' οἱ μὲν Στωικοὶ τὴν ἀρετὴν αὐτάρκη ἡγοῦνται πρὸς εὐδαιμονίαν, λαβόντες τὸ ἐνδόσιμον ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν τούτων, ἐν οἷς τὸν σοφώτατον καὶ φρονιμώτατον πεποίηκεν ὑπὲρ εὐ-* 1610 2 *κλείας πόνου καταφρονοῦντα καὶ ἡδονῆς ὑπερορῶντα· τὸ μὲν πρότερον οὕτως·*

ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνήρ.
αὐτόν μιν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας,
σπεῖρα κάκ' ἀμφ' ὤμοισι βαλών, οἰκῆι ἐοικώς, 1615
ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν,

3 *τὸ δὲ δεύτερον οὕτως·*

ἦ μέν μ' αὐτόθ' ἔρυκε Καλυψώ, δῖα θεάων.
ὣς δ' αὔτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι. 1620
ἀλλ' ἐμὸν οὔ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθε.

4 *μάλιστα δὲ ἐν τούτοις τὴν τῆς ἀρετῆς δόξαν συνίστησιν, ἐν οἷς τὸν μὲν Ἀχιλλέα ποιεῖ οὐ μόνον ἀνδρεῖον ἀλλὰ καὶ κάλλιστον τὸ εἶδος καὶ ποδωκέστατον καὶ εὐγενέστατον καὶ ⟨ἐκ⟩ πατρίδος ἐπιφανοῦς καὶ ὑπὸ* 5 *τοῦ μεγίστου τῶν θεῶν βοηθούμενον, τὸν δὲ Ὀδυσσέα συνετὸν μὲν* 1625

1602–1603 *σ* 212–213 ‖ **1613–1616** *δ* 242 + 244–246 ‖ **1618–1621** *ι* 29 + 31–33 ‖ **1624** *ποδωκέστατον*] passim ap. Hom.

[**1–1628 οΠ (=αAEn) zΓ (=ramp)**] **1602** *γούνατ'* Castalio *γούνατα* codd. | *ἔρος* **mp** *ἔρῳ* Hom. | *ἔθελχθεν* Hom. ‖ **1603** *γε* post *ἠρήσαντο* add. **mp** | *περὶ λεχέεσσι* **o** *παρελέγχεσ(σ)ι(ν)* **ra** *παρ' λέχεσι* **mp** ‖ **1604** *τὰ* om. **nmp** | *παρὰ*] *περὶ* **o** om. **mp** ‖ **1606** *τῶν* ante *ἀγαθῶν* add. **Γ** | *εὐδαιμονίας*] *δαίμονας* **ra** | *τῆς ψυχῆς* post *εὐδαιμονίας* add. **m**, in mg. **p** | dubit. suppl. J. Mehler (cf. lin. 1254 et 1337 sq.) | *παρὰ*] *περὶ* **o** ‖ **1607** *μὲν* post *τὸ* add. **oΠzra** | *μεγίστην* **ra** | *εἶναι* om. **o** ‖ **1608** *πάντας* Wyttenbach 'apud omnes' vertit Xylander *πάντα* codd. | *αὐτάρκη*] *κατὰ αὐταρκίαν πάντων* **o** ‖ **1612** *πρότερον* in ras. **o** ‖ **1613** *οἷον* e corr. **A**[d] *οἱ* **E** | *κρατερὸς* **o** ‖ **1614** *μιν*] *μὲν* **ΠzΓ** | *ἀεικείῃσι* **mp** ‖ **1616** *ἀνέρων* **ra** | *πτόλιν* **Π** ‖ **1617** *τὸ δεύτερον δ'* (*δ'* om. **z**) **oΠz** *τὸ δ' ἕτερον* J. Mehler ‖ **1618** *μ'* om. **Πz** *γ'* **Γ** | *αὐτόθ' ἔρυκε Καλυψώ*] *αὐτόθι ἵζετο κίρκη* **Γ** | *θεάων* e corr. **o** ‖ **1619** *Κίρκη*] *κίρκην* **ra** *ἧκεν* **mp** | *κατερήτυεν* e corr. **o** *κατερρ(υ)ίυεν* **ra** *κατερύεεν* **mp** ‖ **1622** *τούτῳ* **zΓ** | *τὴν*] *τὸν* **mp** | *συνί-* (verbi *συνίστησιν*) in mg. **A**[d] *ἐνίστησιν* codd. ‖ **1623** *καὶ*[2]] lac. **o** ‖ **1624** supplevi | *καὶ*[3] om. **Γ** ‖ **1625** *βοηθούμενος* **z**

καὶ καρτερὸν τῇ ψυχῇ, τὰ δὲ ἄλλα οὐχ ὁμοίᾳ τύχῃ κεχρημένον, ἡλικίας τε καὶ ὄψεως οὐκ ἴσης καὶ γονέων οὐ πάντῃ ὀνομαστῶν καὶ πατρίδος ἀδόξου, καὶ ἀπεχθόμενον ἑτέρῳ θεῷ, ὧν οὐδὲν ἐκώλυεν αὐτὸν εἶναι εὐκλεᾶ, τὴν τῆς ψυχῆς ἀρετὴν κεκτημένον.

137 1630 *Οἱ δ' ἐκ τοῦ Περιπάτου πρωτεύειν μὲν τὰ τῆς ψυχῆς ἀγαθὰ νομίζουσιν, οἷον φρόνησιν, ἀνδρείαν, σωφροσύνην, δικαιοσύνην, δεύτερα δὲ εἶναι τὰ τοῦ σώματος, οἷον ὑγίειαν, ἰσχύν, κάλλος, τάχος, τρίτα δὲ τὰ ἐκτός, οἷον εὐγένειαν, εὐδοξίαν, πλοῦτον.* 2 *ἐπαινετὸν μὲν γὰρ εἶναι καὶ θαυμαστὸν τὸ ἐν ἀλγηδόσι καὶ νόσῳ καὶ ἀπορίᾳ καὶ* 1635 *συμφοραῖς ἀβουλήτοις χρῆσθαι τῇ ἀρετῇ τῆς ψυχῆς ἀντεχούσης τοῖς κακοῖς, οὐ μέντοι αἱρετὸν οὐδὲ μακάριον· τὸ δ' ἐν ἀγαθοῖς νοῦν ἔχειν τῷ ὄντι εὔδαιμον· οὐδὲ γὰρ τὴν κτῆσιν μόνην τῆς ἀρετῆς ἀλλὰ καὶ τὴν χρῆσιν καὶ τὴν ἐνέργειαν εἶναι καλόν.* 3 *ταῦτα δὴ καὶ Ὅμηρος δείκνυσιν ἄντικρυς· τοὺς μὲν γὰρ θεοὺς ἀεὶ ποιεῖ*

1640 *δωτῆρας ἑάων,*

τουτέστι τῶν ἀγαθῶν, ἃ καὶ εὔχονται οἱ ἄνθρωποι παρέχειν αὐτοῖς τοὺς θεούς, οὐκ ἀνωφελῆ δηλονότι ὄντα αὐτοῖς οὐδὲ ἀδιάφορα ἀλλὰ πρὸς εὐδαιμονίαν χρήσιμα.

138 *Τίνα οὖν ἐστι τὰ ἀγαθά, ὧν ἐφίενται οἱ ἄνθρωποι καὶ δι' ἃ μακα-* 1645 *ρίζονται, ἐν πολλοῖς διασαφεῖ, ἅμα μὲν πάντα ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ*

οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητός,
πέπνυσαι δὲ νόῳ, μακάρων δ' ἒξ ἐσσι τοκήων

(μαρτυρεῖ γὰρ αὐτῷ κάλλος σώματος καὶ φρόνησιν καὶ εὐγένειαν), 2 *τὰ δὲ κατὰ μέρος*

1650 *τῷ δὲ θεοὶ κάλλος τε καὶ ἠνορέην ἐρατεινὴν*
ὤπασαν

καὶ

⟨καί σφιν⟩ θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων·

1640 *ϑ* 325 ‖ **1646–1647** *Ω* 376–377 ‖ **1650–1651** *Z* 156–157 ‖ **1653** *B* 670

[**1628–2724** **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] **1626** *οὐχ* in mg. **A**[c] om. **oΠzra** ‖ **1627** *τε* s. lin. **A**[d] *δὲ* (exp. **A**[d]) codd. | *πάντῃ*] *πάνυ τι* Hercher ‖ **1628** *ἑτέρῳ* susp. J. Mehler *τῷ δευτέρῳ* dubit. Wyttenbach | post *ἑτέρῳ* explicit **o** ‖ **1629** *εὐκλεῆ* (in *εὐκλεᾶ* corr. **A**[c]) **Πzra** ‖ **1630** *δ'* in mg. **A**[c] om. **Πzra** ‖ **1631** *οἷον* om. **r** *οἱ* **a** | *ἀνδρείαν*] *ἰσχύν* **mp** ‖ **1632** *οἷον* om. **Γ** | *ὑγείαν* **zamp** | *τάχος* om. **E** ‖ **1633** *οἷον* om. **rmp** | *εὐδοξίαν*] *δόξαν* **Γ** ‖ **1634** *τὸ*] *τὸν* **αEra** | *ἀλγηδόσι*] *κινδύνοις* **mp** ‖ **1637** *οὐδὲ*] *οὔτε* (in *οὐδὲ* corr. **A**[d]) codd. ‖ **1638** *δὴ*] *δὲ* **mp** ‖ **1639** *ἀεὶ* om. **mp** ‖ **1640** *δωτῆρες* Hom. ‖ **1644** *ἃ*] *ὧν* **Γ** ‖ **1646** verbum *δέμας* legi non potest in **z** ‖ **1647** *πέπνησαι* **ra** | *δὲ*] *τε* Hom. | *νόῳ*] *νόμῳ* **Γ** | *μάκαρας δ' ἔσχες τοκῆας* (*-ήων* **r**) **Γ** | *ἒξ ἐσσι*] *ἔξεσ* et lac. **z** ‖ **1648** *αὐτοῖς* **ra** | *τὰ*] *τῶν* **z** ‖ **1650** *τῷ*] *τῶν* **z** ‖ **1653** *καί σφιν* scripsi *τοῖσι δὲ* **mp** om. **Πzra**

δῶρον γάρ ἐστι καὶ τοῦτο τοῦ θεοῦ
Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισι. 1655

139 *Ποτὲ δὲ καὶ τὴν τιμὴν ἡγεῖται καλὸν*
τιοίμην δ' ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,
2 *ποτὲ δὲ τὴν εὐπαιδίαν*
ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι,
3 *ποτὲ δὲ τὴν τῶν οἰκείων ἀπόλαυσιν* 1660
πέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί·
ἤδη γὰρ τετέλεσται ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμός,
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ Οὐρανίωνες
ὄλβια ποιήσειαν. ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν
νοστήσας εὕροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν. 1665
ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες ἐυφραίνοιτε γυναῖκας
κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.

140 *Ὅτι δὲ ἐν τῇ τῶν ἀγαθῶν συγκρίσει τοῦ πλούτου κρεῖσσόν ἐστιν αὐτὸ τὸ δύνασθαι, δηλοῖ διὰ τούτων* 1670
ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμόνδ' ἴεν ἠύτε κούρη,
νήπιος, οὐδέ τί οἱ τόδ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον
καὶ
ὡς οὔ τοι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω.
2 *καὶ ὅτι ἀεὶ τοῦ δύνασθαι τὸ φρονεῖν ἄμεινον* 1675
ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνήρ,
ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει.

1655 *ζ* 188 ‖ **1657** *Θ* 540 = *N* 827 ‖ **1659** *γ* 196 ‖ **1661–1668** *ν* 39–46 ‖ **1671–1672** *B* 872–873 ‖ **1674** *δ* 93 ‖ **1676–1677** *ϑ* 169–170

[**1628–2724** **Π** (= **αAEn**) **zΓ**(= **ramp**)] **1654** *τοῦτο*] *πλοῦτος* E. Mehler[2] ‖ **1655** *καὶ* ante *Ζεὺς* add. **rmp** | *ὀλύμπιος* e corr. **α** *ὀλύμπιον* (in *-ος* corr. **A**[d]) **AEra** ‖ **1657** *τιμήν μιν δ' ὦ τίετ' ἀθηναίη* **ra** *τιμήν μιν δ' ὤφελλεν ἀθηναίη* **mp** ‖ **1658** *ποτὲ* Wyttenbach *πῶς* codd. | *καὶ* post *δὲ* add. **mp** ‖ **1659** *καὶ* om. **mp** | *καταφθιμένη* **r** *-φθιμένοι* **a** *-φθίμενος* **mp** ‖ **1660** *ποτὲ* Wyttenbach *πῶς* codd. | *καὶ* post *δὲ* add. **mp** ‖ **1661** *σπεί-σαντες*] *πείσαντες* **ra** *δράσαντες* **mp** | *αὐτοί*] *αὖτε* (*-αι* **za**) **zΓ** ‖ **1666** *γ'* post *μένοντες* add. **mp** ‖ **1668** *μή*] *μέν* **E** | *μεταδήμιον*] *μεταδοῖεν ἂν ἄμμιν* **mp** | *εἴη* om. **Γ** ‖ **1669** *κρείσσων* **mp** ‖ **1670** *αὐτοῦ* (in *αὐτὸ* corr. **A**[c]) **Πz** | *αὐτὸ τὸ*] *αὖ τὸ* J. Mehler ‖ **1671** *πόλεμον ἴδιον ἐν ἠύτε* **ra** ‖ **1672** *τόδ'*] *τό γ'* Hom. | *ἐπήρεσσε* **z** ‖ **1674** *ἀνάσσων* **z** ‖ **1675** *ἀεὶ* om. **rmp** *αὖ* Bernardakis | *τοῦ δύνασθαι τὸ φρονεῖν* Pohlenz *τὸ* (iter. **A**) *δύνασθαι τοῦ φρονεῖν* (exp. **A**[c]) **Πzra** *τὸ φρονεῖν τοῦ καλοῦ εἴδους* **mp**, in mg. **A**[c] *τὸ* ⟨*λέγειν*⟩ *δύνασθαι τοῦ* ⟨*ἐπὶ εὐμορφίᾳ μέγα*⟩ *φρονεῖν* Person *τὸ δύνασθαι* ⟨*τοῦ φρονεῖν χεῖρον 'ἄλλῳ μὲν γὰρ δῶκε … Ζεὺς ἐσθλόν'* (*N* 730–733) *ὡς τοῦ καλοῦ εἴδους τὸ*⟩ *φρονεῖν* dubit. Bernardakis ‖ **1676** *πέλει*] *πέλ* **z** *πόλιν* **ra** ‖ **1677** *στέφε* **zΓ**

Δῆλον μὲν οὖν ὅτι καὶ τὰ περὶ τὸ σῶμα καὶ τὰ ἐκτὸς εὐτυχούμενα **141**
ἀγαθὸν νομίζει. ὅτι δὲ ἄνευ τούτων οὐκ ἔστιν αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ μόνη
1680 *πρὸς εὐδαιμονίαν, ἐν ἐκείνοις παρίστησι· δύο γὰρ ἄνδρας εἰς τέλος* 2
ἀρετῆς ἥκοντας ὑποθέμενος, τὸν Νέστορα καὶ τὸν Ὀδυσσέα, καὶ τῶν
μὲν ἄλλων διαφέροντας, ἀλλήλοις δὲ ὁμοίους φρονήσει καὶ ἀνδρείᾳ
καὶ λόγων δυνάμει, οὐκέτι ὁμοίους ἐν ταῖς τύχαις πεποίηκεν, ἀλλὰ τῷ
μὲν Νέστορί ⟨φησι⟩ τοὺς θεοὺς

1685 *ὄλβον ἐπικλῶσαι γαμέοντί τε γεινομένῳ τε,*
αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν,
υἱέας αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους.

τὸν δὲ Ὀδυσσέα, καίπερ 'ἐπητὴν' ὄντα καὶ 'ἀγχίνοον' καὶ 'ἐχέφρονα',
ἀποκαλεῖ 'δύστηνον' πολλάκις. καὶ γὰρ τὸν μὲν ἐς τὴν ἀνακομιδὴν 3
1690 *πλεῦσαι ταχέως καὶ ἀσφαλῶς, τὸν δὲ πλανηθῆναι χρόνῳ πολλῷ καὶ*
πόνους καὶ κινδύνους ὑπομένειν ἀεὶ μυρίους. οὕτως αἱρετὸν καὶ μακά-
ριόν ἐστιν, ὅταν τῇ ἀρετῇ συναιρομένη καὶ μὴ ἀντιπράττουσα ἡ τύχη
παρῇ.

Πῶς δὲ ἡ κτῆσις τῆς ἀρετῆς οὐδὲν ἔστ' ὄφελος, ἂν μὴ καὶ ἐνεργῇ, **142**
1695 *φανερὸν ἐκ τούτων, ὅπου ὁ μὲν Πάτροκλος ἐπιπλήσσων τῷ Ἀχιλλεῖ λέ-*
γει

αἰναρέτη· τί σευ ἄλλος ὀνήσεται ὀψίγονός περ,
αἴ κε μὴ Ἀργείοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς;

οὕτω γὰρ προσεῖπε τὸν τῇ ἀπραξίᾳ ἀνωφελῆ ποιοῦντα τὴν ἀρετήν. ὁ 2
1700 *δὲ Ἀχιλλεὺς τὴν ἀπραξίαν ταύτην ὀδυρόμενός φησιν*

ἀλλ' ἧμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης,
τοῖος ἐὼν οἷος οὔ τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.

ἄχθεται γὰρ ὅτι τὴν ἀρετὴν κεκτημένος οὐ κέχρηται αὐτῇ, ἀλλὰ μη- 3

1685–1687 *δ* 208 + 210–211 ‖ **1688** *ἐπητήν, ἀγχίνοον, ἐχέφρονα*] cf. *ν* 332 ‖ **1689** *δύστηνον*] passim ap. Hom. ‖ **1697–1698** *Π* 31–32 ‖ **1701–1702** *Σ* 104–105

[**1628–2724** **Π** (= **αAEn**) **zΓ**(= **ramp**)] **1678** *τὸ* om. **αAEzra** ‖ **1679** *ἡ*] *καὶ* **ra** om. **mp** ‖ **1680** *ἐν* s. lin. et *ἐκείνοις* e corr. **α** ‖ **1681** *ἥκοντας* om. **Γ** ‖ **1682** *διαφέροντες* **ra** | *ἀλλήλους* **ra** ‖ **1684** supplevi ‖ **1685** *ἐπικλώσῃ* Hom. | *γινομένῳ* **nzΓ** ‖ **1686** *μὲν*] *δὲ* **Γ** ‖ **1688** *ἐπητὴν*] *πολύμητιν* (-*μῆτιν* **r**, -*μήτην* **amp**) **Γ**, in mg. **A**[c] | *ἀγχίνουν* **Γ** ‖ **1689** *γὰρ* susp. J. Mehler | *τὸν*] *τῷ* **rmp** *τὸ* **a** | *εἰς* **Γ** ‖ **1690** *τὸν*] *τῷ* **Γ** ‖ **1691** *ὑπομένειν ἀεὶ*] *ὑπομεῖναι* (-*μένειν* **a**) **Γ** Hercher ‖ **1692** *συναιρουμένη* (-*μένους* **a**) **Γ** ‖ **1694** *Πῶς*] *τῶν* **z** ‖ **1695** *ὅπου*] *ὅτι* **z** ‖ **1697** *αἰναρέτην* **Π** *ἀναιρέτην* **z** *ἀναιρέτη* **ra** | *τί* Duebner *τίς* codd. ‖ **1699** *τὸν* post *ἀπραξίᾳ* add. **ra** | *ἀνωφελῆ*] *ἀφελῆ* **r** *ὠφελεῖ* **a** ‖ **1701** *παρὰ*] *περὶ* **Γ** | *ἐτήσιον* **z** *αἰτήσιον* **ra**

νίων τοῖς Ἀχαιοῖς

οὐδέ ποτ' εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο κυδιάνειραν 1705
⟨οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον,⟩ ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ
αὖθι μένων, ποθέεσκε δ' ἀυτήν τε πτόλεμόν τε.

4 *καὶ γὰρ οὕτως ὁ Φοῖνιξ ἐπαίδευε*

μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι πρηκτῆρά τε ἔργων.

5 *ὅθεν καὶ τεθνεὼς ἄχθεται τῇ ἀπραγίᾳ, λέγων* 1710

βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ,
ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν,

καὶ ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν

εἰ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο, 1715
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ.

143 *Ἔτι τοίνυν οἱ Στωικοὶ φίλους θεῶν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀποφαίνοντες παρ' Ὁμήρου καὶ τοῦτο ἔλαβον, λέγοντος ἐπὶ τοῦ Ἀμφιαράου*

ὃν περὶ κῆρι φίλει Ζεὺς αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων 1720

καὶ ἐπὶ τοῦ Ὀδυσσέως

χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ.

144 *Ἔστι δὲ τῶν αὐτῶν φιλοσόφων δόγμα καὶ τὸ διδακτὴν εἶναι τὴν ἀρετήν, ἔχουσαν μὲν ἀρχὴν τὴν εὐγένειαν, ὃ καὶ Ὅμηρός φησι*

τοίου γὰρ ⟨καὶ⟩ πατρός, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις, 1725

ὑπὸ δὲ παιδείας εἰς τὸ τέλειον προαγομένην. ἔστι γὰρ ἀρετὴ ἐπιστήμη τοῦ ὀρθῶς βιοῦν, τουτέστιν ὧν τοὺς εὖ βιωσομένους πράσσειν προσ-
2 *ήκει. καὶ ταῦτα οὖν ἔστι παρ' Ὁμήρῳ· λέγει γὰρ*

1705–1707 *Α* 490–492 ‖ **1709** *Ι* 443 ‖ **1711–1713** *λ* 489–491 ‖ **1715–1716** *λ* 498–499 ‖ **1720** *ο* 245 ‖ **1722** *γ* 52 ‖ **1725** *δ* 206

[**1628–2724** **Π (= αAEn) zΓ(= ramp)**] **1705** *οὐδέ*] *οὔτε* Wyttenbach Hom. | *εἰς*] *εἰ* **n** *ἐς* **zΓ** | *ἀγορὰν* **αAE** *ὀργὴν* **Γ** | *παλάσκετο* **z** ‖ **1706** suppl. Stephanus ‖ **1707** *αὖθις* **amp** | *μίμνων* (*μέμνων* a. corr. **r**) **Γ** | *πτόλεμον* Stephanus *πόλεμον* codd. ‖ **1708** *ἐξεπαίδευσε* (*ἐξ-* om. **r**) **Γ** ‖ **1709** *ἔμμεναι* **zΓ**, a. corr. **α** ‖ **1710** *ἀπραξίᾳ* **Γ**, in mg. **A**[c] ‖ **1711** *παρούρης* **ra** *ἐπάρούρης* **mp** | *ὢν* **Γ** ‖ **1712** *μὴ*] *μοι* **Γ** ‖ **1715** *εἰ*] *οὐ* in ras. **A**[d] Hom. | *ἐγὼν* in mg. **A**[d] *ἐγὼ* **n**, s. lin. **α** om. **AEzΓ** ‖ **1716** *τοῖος*] *τοιοῦτος* **Γ** | *εὐρείῃ* om. **mp** ‖ **1717** *ἀποφαίνονται* **ra** ‖ **1720** *περ* **ra** | *τ'* post Ζεὺς Hom. ‖ **1722** *πεπηγμένῳ* **ra** ‖ **1723** ras. ante *Ἔστι* **α** ‖ **1724** *μὲν*] *μέντοι* **mp** ‖ **1725** suppl. Gale | *ὃ*] *γ' εἶ ὃς* **ra** *γ' εἷς ὃς* **mp** ‖ **1726** *ὑπὸ*] *ἀπὸ* **zmp** | *παῖδας* **zra** *παίδων* **mp** | *τὸ*] *τὸν* **Γ** | *ἀρετὴ* Castalio *ἀρετῆς* codd. ‖ **1727** *τοῦ* Castalio *τὸ* codd. | *τοῖς* et *βιωσομένοις* **E**

νήπιον, οὔ πω εἰδόθ' ὁμοιίου πολέμοιο
1730 *οὐδ' ἀγορέων*
καὶ ἐν ἄλλοις
οὐδέ με θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλός.
καὶ ὁ Φοῖνίξ φησιν ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως 3
τοὔνεκά με προέηκε διδασκέμεναι τάδε πάντα,
1735 *μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι πρηκτῆρά τε ἔργων.*
ἐπεὶ γὰρ ὁ βίος ἐκ πράξεων καὶ λόγων συνέστηκε, τούτων φησὶ διδάσκαλον ἑαυτὸν τοῦ νεανίσκου γεγονέναι. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων δῆλον 4 *ὅτι πᾶσαν ἀρετὴν ἀποφαίνει διδακτήν. οὕτω μὲν οὖν πρῶτος Ὅμηρος ἔν τε ἠθικοῖς καὶ φυσικοῖς φιλοσοφεῖ.*

1740 *Ἔχεται δὲ τῆς αὐτῆς θεωρίας καὶ ἀριθμητικὴ καὶ μουσική, ἃς καὶ* **145** *Πυθαγόρας διαφερόντως ἐτίμησεν. ἴδωμεν οὖν εἰ καὶ ⟨περὶ⟩ τούτων ἔστι παρὰ τῷ ποιητῇ λόγος. ἀλλὰ μὴν πλεῖστος. ὀλίγα δὲ ἐκ πολλῶν παρατεθέντα ἐξαρκέσει. ὁ γὰρ Πυθαγόρας τοὺς ἀριθμοὺς μεγίστην δύ-* 2 *ναμιν ἔχειν ἡγούμενος καὶ πάντα εἰς ἀριθμοὺς ἀναφέρων, τῶν τε* 1745 *ἄστρων τὰς περιόδους καὶ τῶν ζῴων τὰς γενέσεις, δύο τὰς ἀνωτάτω ἀρχὰς ἐλάμβανε, τὴν μὲν ὡρισμένην μονάδα, τὴν δὲ ἀόριστον δυάδα καλῶν, τὴν μὲν ἀγαθῶν, τὴν δὲ κακῶν οὖσαν ἀρχήν. ἡ μὲν γὰρ τῆς* 3 *μονάδος φύσις ἐγγενομένη τῷ μὲν περιέχοντι εὐκρασίαν, ψυχαῖς δὲ ἀρετήν, σώμασι δὲ ὑγίειαν, πόλεσι δὲ καὶ οἴκοις εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν* 1750 *παρέσχε· πᾶν γὰρ ἀγαθὸν συμφωνίας οἰκεῖόν ἐστιν. ἡ δὲ τῆς δυάδος,* 4 *πᾶν τοὐναντίον, ἀέρι χειμῶνα, ψυχαῖς κακίαν, σώμασι νόσους, πόλεσι δὲ καὶ οἰκίαις στάσεις καὶ ἔχθρας ἐγέννησε· πᾶν γὰρ κακὸν ἐκ διαστάσεως καὶ διαφορᾶς γίνεται. ὅθεν καὶ τῶν ἐφεξῆς ἀριθμῶν τὸν μὲν* 5 *ἄρτιον ἐνδεᾶ ⟨τε⟩ καὶ ἀτελῆ, τὸν δὲ περισσὸν πλήρη τε καὶ τέλειον* 1755 *ἀπέφηνεν, ὅτι ⟨ὁ μὲν περισσὸς⟩ μιγνύμενός τε πρὸς τὸν ἄρτιον ἀεὶ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν διασῴζει, τοῦ περισσοῦ καὶ ἐν τούτοις ἐπικρατοῦντος, ἑαυτῷ τε συντιθέμενος γεννᾷ τὸν ἄρτιον· γόνιμος γάρ ἐστι καὶ ἔχει*

1729–1730 *I* 440–441 ‖ **1732** Z 444 ‖ **1734–1735** *I* 442–443

[1628–2724 Π (=αAEn) zΓ(=ramp)] **1729** *ὁμοί(ι)ον* **ra** ‖ **1729–1733** *πολέμοιο … Ἀχιλλέως* om. **ra** ‖ **1730–1733** *οὐδ' … Ἀχιλλέως* om. **mp** ‖ **1735** *ἔμμεναι* **zΓ** ‖ **1739** *ἠθικοῖς* et *φυσικοῖς* transp. Schrader ‖ **1740** *μουσικὴ καὶ ἀριθμητική* **mp** ‖ **1741** *εἴδωμεν* **Γ** | suppl. E. Mehler[2] ‖ **1742** *λόγος παρὰ τῷ ποιητῇ* **mp** ‖ **1743** *γὰρ*] *οὖν* **mp** ‖ **1745** *ἀνωτάτας* **ra** ‖ **1747** *ἀγαθῶν*] *ἀγ* et lac. et *ῶν* **z** ‖ **1748** *δὲ* in mg. **A**[d] om. **Π** ‖ **1749** *σώματα* **r**, a. corr. **a** *σώματι* **mp** | *ὑγίειαν* Barnes *ὑγείαν* codd. ‖ **1750** *γὰρ* s. lin. **α** ‖ **1752** *δὲ* om. **zΓ** | *καὶ*[1] s. lin. **α** | *οἰκείαις* **amp** ‖ **1754** suppl. J. Mehler | *τε*[2] om. **mp** ‖ **1755** supplevi ‖ **1756** *τούτῳ* **zΓ** ‖ **1757** *ἑαυτῷ* e corr. **A**[d] *αὐτῷ* **α** *αὐτῷ* **n** *αὐτῇ* **E** | *γόνιμος* Flor. *γόνιμον* codd.

δύναμιν ἀρχῆς καὶ διαίρεσιν οὐκ ἐπιδέχεται, ἀεὶ τῆς μονάδος ἐν αὐτῷ
περιούσης. ὁ δὲ ἄρτιος οὔτε γεννᾷ ποτε τὸν περισσὸν συντιθέμενος
6 ἑαυτῷ οὔτε ἐστὶν ἀδιαίρετος. καὶ Ὅμηρος τοίνυν τήν τε τοῦ ἑνὸς φύ- 1760
σιν ἐν τῇ τοῦ ἀγαθοῦ μοίρᾳ καὶ τὴν τῆς δυάδος ἐν τῇ ἐναντίᾳ τιθεὶς
φαίνεται πολλάκις, 'ἐνηέα' τὸν ἀγαθὸν λέγων πολλάκις καὶ 'ἐνηείην'
τὴν τοιαύτην διάθεσιν, 'δύην' δὲ τὴν κάκωσιν, καὶ ὅτι

οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω

καὶ 1765

μήτ' ἐν πολέμοις δίχα βάζειν μήτ' ἐνὶ βουλῇ,
ἀλλ' ἕνα θυμὸν ἔχοντε νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ.

7 ἀεὶ δὲ τῷ περισσῷ ἀριθμῷ χρῆται ὡς κρείσσονι· καὶ γὰρ τὸν σύμ-
παντα κόσμον πέντε μοίρας ἔχοντα ποιῶν τὰς τρεῖς τούτων οὔσας μέ-
σας διαιρεῖ 1770

τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς.

διὸ καὶ Ἀριστοτέλης πέντε εἶναι τὰ στοιχεῖα ἐνόμισεν, ὡς τοῦ περισ-
8 σοῦ καὶ τελείου ἐν παντὶ τὸ κράτος ἔχοντος. καὶ τοῖς μὲν οὐρανίοις
δαίμοσι τὰ περισσὰ ἀπονέμει· ὅ τε γὰρ Νέστωρ τῷ Ποσειδῶνι θύει ἐν-
νεάκις ἐννέα ταύρους, καὶ τὸν Ὀδυσσέα θύειν κελεύει ὁ Τειρεσίας 1775

ἀρνειὸν ταῦρόν τε συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον.

9 ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς τῷ Πατρόκλῳ ἐναγίζει πάντα ἄρτια, ἵππους μὲν τέσσα-
ρας,

δώδεκα δὲ Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλούς,

1762 *ἐνηέα*] passim ap. Hom. | *ἐνηείην*] cf. *P* 670 ‖ 1763 *δύην*] passim ap. Hom. ‖ 1764 *B* 204 ‖ 1766–1767 *γ* 127–128 ‖ 1771 *O* 189 ‖ 1774–1775 cf. *γ* 5–8 ‖ 1776 *λ* 131 = *ψ* 278 ‖ (1777–)1779(–1780) *Ψ* (171–)175 (cf. *Ψ* 181)

1763 cf. Eust. Comm. ad *σ* 53 p. 1835,56–57 *ἄνδρα γέροντα δύῃ ἀρημένον, ἤγουν βεβλαμμένον τῇ κακοπαθείᾳ. τοιοῦτον γὰρ ἡ δύη, γινομένη κατὰ μὲν Πλούταρχον ἀπὸ τοῦ δύο ἀριθμοῦ*

[1628–2724 **Π** (= **αAEn**) **zΓ**(= **ramp**)] 1758 *ἀρχῆς*] *αὐτῆς* **ra** | *καὶ* post *διαίρεσιν* add. **ra** ‖ 1759 *περιούσας* **mp** | *δὲ*] *τε* **ra** ‖ 1761 *ἐν τῇ ἐναντίᾳ*] *ἐναντίᾳ* **Π** *ἐν τῇ ἐν αὐτῷ* **ra** *ἐν τῇ τοῦ κακοῦ* **mp**, in mg. **A**[c] ‖ 1762 *ἐνηέα*] *ἐνέα* **E** *ἐννέα* **zΓ** | *ἐνηείην*] *ἐνείην* **E** *ἐνηείοις* **z** ‖ 1762–1763 *ἐνηείην … διάθεσιν*] *ἓν τὴν* (*τὴν* om. **r**) *ἀγαθὴν διάθεσιν* **Γ** ‖ 1763 *δύην*] *δύο* **zΓ** | *ὅτι* om. **mp** ‖ 1766 *οὔτέ ποτ' είν ἀγορῇ δίχα βάζομεν οὔτ' ἐνὶ βουλῇ* Hom. | *μήτ'*[1]] *μήποτε* **αn** *μήτε* **A** | *πολέμῳ* **zΓ** | *βαδίζειν* **amp** ‖ 1767 *θυμὸν* om. **Π** | *ἔχοντες* **AE** *ἔχειν τε* **Γ** | *νόον* (e corr. **α**) **Π** om. **Γ** | *ἐπίφρονα* (-*ι* **a**) *βουλήν* (e corr. **α**) **ΠΓ** ‖ 1768 *αἰεὶ* **mp** | *τῷ περισσῷ ἀριθμῷ* e corr. **α** ‖ 1771 *δέδαται* **ra** ‖ 1773 *τοῦ* ante *τελείου* add. **Γ** ‖ 1774 *ὁ* ante *Νέστωρ* dubit. suppl. Person (cf. PLond. 734 fr. 1,5) | *ἐννάκις* **zΓ** ‖ 1776 *τ'* s. lin. **E** | *ἐπιβῆτρα* (-*βατῆρα* **r**) **zΓ**

1780 *καὶ ἐννέα κυνῶν ὄντων τοὺς δύο ἐμβάλλει τῇ πυρᾷ, ἵνα τοὺς ἑπτὰ ἑαυτῷ ὑπολίπηται. καὶ ἐν πολλοῖς τῷ τῶν τριῶν καὶ πέντε καὶ ἑπτὰ* 10
ἀριθμῷ χρῆται, μάλιστα δὲ τῷ τῶν ἐννέα

ὣς νείκεσσ' ὁ γέρων, τοὶ δ' ἐννέα πάντες ἀνέσταν

καὶ

1785 *ἐννέωροι γάρ τοί γε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν*
εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γ' ἐγενέσθην ἐννεόργυιοι

καὶ

ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο

καὶ

1790 *ἐννῆμαρ ξείνισσε καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσε.*

τί δήποτ' οὖν ἐστιν ὁ τῶν ἐννέα ἀριθμὸς τελειότατος; ὅτι ⟨πρῶτός⟩ 11
ἐστιν ἀπὸ τοῦ πρώτου περισσοῦ τετράγωνος καὶ περισσάκις περισσός, εἰς τρεῖς διαιρούμενος τριάδας, ὧν ἑκάστη πάλιν εἰς τρεῖς μονάδας διαιρεῖται.

1795 *Οὐ μόνον δὲ τὴν δύναμιν τῶν ἀριθμῶν ἀλλὰ καὶ τὴν λογιστικὴν* **146**
μέθοδον ὑπέδειξεν, ἐν μὲν τῷ Καταλόγῳ ποιήσας

τῶν μὲν πεντήκοντα νέες κίον, ἐν δὲ ἑκάστῃ
κοῦροι Βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον

καὶ πάλιν

1800 *⟨ἐν δὲ ἑκάστῃ⟩*
πεντήκοντ' ἔσαν ἄνδρες.

ἐξ ὧν λογίζεσθαι πάρεστιν ὅτι, τῶν νεῶν πασῶν οὐσῶν ἐγγὺς χιλίων 2
διακοσίων καὶ ἐχουσῶν ἑκάστης ἑκατὸν ἄνδρας, ὁ σύμπας ἀριθμὸς

1783 *Η* 161 ‖ **1785–1786** *λ* 311–312 ‖ **1788** *Α* 53 ‖ **1790** *Ζ* 174 ‖ **1797–1798** *Β* 509–510 ‖ **1800–1801** *Π* 169–170

[**1628–2724** **Π** (= **αAEn**) **zΓ**(= **ramp**)] **1781** *ὑπολείπηται* (*-εται* **a**) **amp** *ἀπολίπηται* (*-λεί-* **r**) **Πr** *ὑπολίπῃ* J. Mehler ‖ **1783** *τοὶ*] *οἱ* Hom. ‖ **1785** *ἐννέωροι … καὶ* om. **mp** | *ἐννεάπηχυς* **r** *-πηχες* **a** *-πήχεις* **mp** ‖ **1786** *γ'* Bernardakis *τ'* **Π** om. **zΓ** | *ἐννεόργυιος* **ra** ‖ **1791** *ἐστιν*] *οὕτω χρῆται· ὅτι* **mp** ‖ **1791–1792** *ὅτι ἐστὶν*] *ἐστιν ἐπειδὴ* **mp** | suppl. J. Mehler (cf. Plut. Mor. 744 A) ‖ **1797** *τῶν*] *τῷ* **z** *τὸ* **ra** | *κίον*] *βίον* **a**, a. corr. **z** *ἴον* **mp** ‖ **1799–1801** *καὶ … ἄνδρες* secl. Barnes ‖ **1800** supplevi ‖ **1802** *συλλογίζεσθαι* **mp** ‖ **1803** *ἐχουσῶν* (*ἐχούσης* Castalio) *ἑκάστης ἑκατὸν ἄνδρας* Castalio et Bernardakis *ἐχουσῶν ἐξ ἑκατὸν* (*ἑκατὸν* om. **mp**) *ἀνδρῶν* codd. *ἐχουσῶν ἑκάστης ἑκατὸν ἀνδρῶν* Wyttenbach *ἐχουσῶν ἀνὰ ἑκατὸν ἀνδρῶν* Xylander *ἐχουσῶν ἐγγὺς ἑκατὸν ἀνδρῶν* Pohlenz *ἐχουσῶν ἐξ ἑκατὸν ἀνδρῶν ⟨τὸν στόλον⟩* Barnes *ἐχουσῶν ἐς ἑκατὸν ⟨ἑκάστης⟩ ἄνδρας* J. Mehler ‖ **1803–1804** *ὁ σύμπας … γίνεται*] *ὀγδοήκοντα πέντε* (*τὸν στόλον* suppl. Ludwich), *διὰ τὸ τὴν μὲν μείζω ἑκατὸν εἴκοσιν ἔχειν, τὴν δὲ ἐλάσσω πεντήκοντα, ὁ σύμπας ἀριθμὸς δέκα μυριάδας καὶ ἐπέκεινα γίνεται* **mp**

3 *δώδεκά που μυριάδων γίνεται. πάλιν δὲ ἐπὶ τῶν Τρώων φήσας*
χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο, πὰρ δὲ ἑκάστῳ 1805
πεντήκοντ' ἔσαν ἄνδρες
παρέχει λογίζεσθαι ὅτι ἦσαν πεντάκις μύριοι ἄνευ τῶν συμμάχων.

147 *Τὴν δὲ μουσικήν, οἰκειοτάτην οὖσαν τῇ ψυχῇ, καθότι ἐστὶν ἁρμονία κεκραμένη ἐκ διαφόρων ἀρχῶν, καὶ τοῖς μέλεσι καὶ ῥυθμοῖς τό τε ἐκλελυμένον αὐτῆς ἐπιτείνουσαν καὶ τὸ σφοδρὸν ἀνιεῖσαν, οἵ τε Πυ-* 1810 *θαγορικοὶ διὰ σπουδῆς εἶχον καὶ πρὸ αὐτῶν Ὅμηρος. καὶ ἐγκώμιον μὲν αὐτῆς ἐπὶ τῶν Σειρήνων διεξέρχεται, ᾧ καὶ ἐπιλέγει*
ἀλλ' ὅ γε τερψάμενος νεῖται καὶ πλείονα εἰδώς.

2 *ἄλλοτε δ' ἐν ταῖς εὐωχίαις τὴν κιθάραν παραλαμβάνει, ὡς καὶ παρὰ τοῖς μνηστῆρσι* 1815
φόρμιγξ
⟨ἠπύει⟩, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην,
καὶ παρ' Ἀλκινόῳ ὁ κιθαρῳδὸς
ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν,

3 *καὶ ἐν γάμοις* 1820
αὐλοὶ φόρμιγγές τε βοὴν ἔχον,

4 *καὶ ἐν ἔργοις, ὅπου τρυγωμένης ὀπώρας*
πάις φόρμιγγι λιγείῃ
ἱμερόεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν,

5 *καὶ ἐν πολέμῳ* 1825
αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπὴν

6 *ἀκούεσθαι λέγει. οὐδὲν δὲ ἧσσον καὶ εἰς πένθη παραλαμβάνει τὴν μουσικήν,*
θρήνων ἐξάρχους
⟨τοὺς⟩ ἀοιδοὺς ποιῶν, ὡς τῇ λειότητι τῶν μελῶν τὴν τραχύτητα τῆς 1830 *ψυχῆς καταστέλλοντας.*

1805–1806 *Θ* 562–563 (cf. *Π* 170) ‖ **1813** *μ* 188 ‖ **1816–1817** *ρ* 270–271 ‖ **1819** *θ* 266 ‖ **1821** *Σ* 495 ‖ **1823–1824** *Σ* 569–570 ‖ **1826** *Κ* 13 ‖ **1829(–1830)** *Ω* (720–)721

[**1628–2724 Π** (= **αAEn**) **zΓ**(= **ramp**)] **1804** *δυώδεκα* **za** ‖ **1806** *πεντήκοντ' ἔσαν ἄνδρες* (cf. *Π* 170)] *ἥατο πεντήκοντα σέλᾳ* Hom. ‖ **1810** *αὐτοῖς* **Γ**, e corr. **A**[c] *αὐτῆς* Bernardakis *ψυχῆς* vel *ἐκείνης* dubit. Person | *ἐπιτείνουσα* **amp** | *ἀνιεῖσα* (-*σιν* **a**) **amp** ‖ **1813** *εἰδώς*] *εἰλώς* (*ἀλ-* **a**) **Γ** ‖ **1814** *ἄλλοτε δ'*] *ἄλλως τε καὶ* **r** *ἄλλοτε καὶ* **amp** | *δ'* s. lin. **α** om. **z** ‖ **1816** *φόρμιγγα* **zΓ** ⟨*τὴν*⟩ *φόρμιγγα* Bernardakis ‖ **1817** suppl. J. Mehler ‖ **1818** *παρ' Ἀλκινόῳ*] *παρακινόῳ* **ra** *παρακινῶν* **mp** ‖ **1822** *ὅπου τρυγωμένης*] *ὅπο τρύγωμνε* **ra** *ὁππότε τρύγος* **mp** ‖ **1827** *ἀκούσεσθαι* **Π** | *δὲ* iter. **α** ‖ **1830** suppl. J. Mehler | *λεπτότητι* **Γ** ‖ **1831** *καταστέλλοντα* (a. corr. **α**) **Πzra** *κατακηλοῦντας* Barnes *καταλεαίνοντας* vel *καταβάλλοντας* Ernesti *καταθέλγοντας* Schulthess

Οὐκ ἄδηλον δὲ ὅτι διττή ἐστιν ἡ μελῳδία, ἡ μὲν ἐν τῇ φωνῇ, ἡ δὲ **148**
ἐν ὀργάνοις, τοῖς τε ἐμπνευστοῖς τοῖς τε ἐντατοῖς. τῶν δὲ ἐν αὐτῇ
φθόγγων ὁ μέν ἐστι βαρύς, ὁ δὲ ὀξύς. καὶ τούτων δὲ τὰς διαφορὰς 2
1835 *Ὅμηρος ἔγνω, ὃς γυναῖκας μὲν καὶ παῖδας καὶ γέροντας ὀξυφώνους*
ποιεῖ διὰ τὸ λεπτὸν τοῦ πνεύματος, τοὺς δὲ ἄνδρας βαρυφώνους ἔν τε
ἄλλοις καὶ ἐν τούτοις·

τῷ δὲ βαρὺ στενάχοντι παρίστατο πότνια μήτηρ,
ὀξὺ δὲ κωκύσασα κάρη λάβε παιδὸς ἑοῖο

1840 *καὶ πάλιν*

ὣς ὁ βαρὺ στενάχων ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα.

οἱ δὲ γέροντες

τέττιξιν ἐοικότες

ζῴοις ὀξυφώνοις ἰσάζονται. καὶ ἐν τοῖς ὀργάνοις δὲ αἱ χορδαί, ὅσαι 3
1845 *λεπταί εἰσι καὶ συντόνως κινούμεναι, ῥᾳδίως τέμνουσι τὸν ἀέρα, ὅθεν*
τὸν ὀξὺν φθόγγον ἀποτελοῦσιν, αἱ δὲ παχεῖαι, βραδεῖαν ἔχουσαι τὴν
κίνησιν, ἦχ⟨ον ἀποτελ⟩οῦσιν βαρύν, καθ' ὃν λόγον καὶ Ὅμηρος τὴν
μάστιγα 'λιγυρὴν' προσηγόρευσεν, ἐπεὶ λεπτὴ οὖσα ὀξὺν ἦχον ἀποδί-
δωσι. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῆς παρ' Ὁμήρῳ μουσικῆς.

1850 *Ἐπεὶ δὲ ἐν τούτοις καὶ Πυθαγόρου ἐμνημονεύσαμεν, ᾧ μάλιστα* **149**
ἤρεσκεν ἡ ἐχεμυθία καὶ τὸ σιγᾶν ἃ μὴ χρὴ λέγειν, θεασώμεθα εἰ καὶ
Ὅμηρος ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην. ἐπί τε γὰρ τῶν παροινούντων ἔφη 2

καί τι ἔπος προέηκεν ὅ πέρ τ' ἄρρητον ἄμεινον.

καὶ τῷ Θερσίτῃ ἐπιπλήττει

1855 *Θερσῖτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής,*
ἴσχεο.

καὶ τοῦ Ἰδομενέως καθαπτόμενος ὁ Αἴας λέγει 3

αἰεὶ μύθοις λαβρεύεαι· οὐδέ τί σε χρὴ
λαβραγόρην ἔμεναι.

1860 *καὶ τῶν στρατευμάτων εἰς μάχην συνιόντων* 4

1838–1839 *Σ* 70–71 ‖ **1841** *I* 16 ‖ **1843** *Γ* 151 ‖ **1848** *λιγυρὴν*] cf. *Λ* 532 ‖ **1853** *ξ* 466 ‖ **1855–1856** *B* 246–247 ‖ **1858–1859** *Ψ* 478–479

[**1628–2724** Π (= **αAEn**) **z**Γ(= **ramp**)] **1833** *-οις* (verbi *ὀργάνοις*) s. lin. **α** | *τοὺς* et *ἐμπνευστοὺς* **ra** | *αὐτῇ*] *τῇ φωνῇ* J. Mehler ‖ **1834** *δὲ*[2]] *μὲν* **ra** om. **mp** ‖ **1841** *ἔπ'* **z** ‖ **1843** *τεττίγεσσιν* Hom. ‖ **1845** *καὶ* secl. J. Mehler | *ἀέρα*] *ἄνδρα* **ra** ‖ **1846** *τὸν* secl. J. Mehler | *ἔχουσι* **Γ** ‖ **1847** *καὶ* post *κίνησιν* add. **Γ** | *ἦχ⟨ον ἀποτελ⟩οῦσιν* scripsi (cf. lin. 933 et 1846) *ἠχοῦσιν* codd. | *βαρύ* **r** J. Mehler ‖ **1848** *μάστιγα*] *μάλιστα* **Γ** | *προσαγορεύει* **Γ** ‖ **1851** *ἤρεσκεν* om. **Γ** | *περὶ πλείστου ἦν* post *λέγειν* add. **mp** ‖ **1853** *προέοικεν* **ra** ‖ **1855** *θερσίτη* **r** *θερσίτες* **a** ‖ **1858** *ἀεὶ* **ra** ‖ **1859** *ἔμμεναι* **nΓ**

Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ τ' ἴσαν, ὄρνιθες ὥς,
οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοί.
5 *βαρβαρικὸν γὰρ ἡ κραυγή, Ἑλληνικὸν δὲ ἡ σιωπή. διὸ καὶ τοὺς φρονιμωτάτους ἐγκρατεστάτους γλώσσης πεποίηκε καὶ τὸν Ὀδυσσέα τῷ υἱῷ διακελευόμενον* 1865
εἰ ἐτεόν γ' ἐμός ἐσσι, ἐμοὶ δέ σε γείνατο μήτηρ,
μήτε τι Λαέρτης ἴστω τόδε μήτε συβώτης
μήτε τις οἰκείων μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια.
καὶ πάλιν αὐτῷ παραινεῖ
σίγα καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε μηδ' ἐρέεινε. 1870
τοιαῦτα μὲν δὴ τῶν ἐνδόξων φιλοσόφων τὰ ἐξ Ὁμήρου τὴν ἀρχὴν ἔχοντα δόγματα.

150 *Εἰ δὲ δεῖ καὶ τῶν ἰδίας τινὰς αἱρέσεις ἑλομένων μνημονεῦσαι, εὕροιμεν ἂν κἀκείνους παρ' Ὁμήρου τὰς ἀφορμὰς λαβόντας, Δημόκριτον μὲν τὰ εἴδωλα ποιήσαντα ἐξ ἐκείνων·* 1875
αὐτὰρ ὁ εἴδωλον τεῦξ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
ἄλλους δὲ πλανηθέντας, οἷς ἐκεῖνος οὐχ ἑπόμενος ἀλλὰ πρὸς τὸν πα-
2 *ραπίπτοντα καιρὸν ἁρμοζόμενος παρέθηκεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ Ὀδυσσεὺς παρ' Ἀλκινόῳ κατεχόμενος, ἡδυπαθείᾳ καὶ τρυφῇ κεχρημένῳ, πρὸς χάριν αὐτῷ διαλεγόμενος ἔφη* 1880
οὐ γὰρ ἐγώ γέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι
ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ
ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι

1861–1862 *Γ* 2 + 8 ‖ **1866–1868** *π* 300 (cf. *Ε* 896) + 302–303 ‖ **1870** *τ* 42 ‖ **1876** *Ε* 449 ‖ **1881–1887** *ι* 5–11

[**1628–2724** **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] **1861** τ'[1] om. **Πra** | *ἦσαν* **ra** ‖ **1862** *ἦσαν* **ra** | *πνέοντες* **AEn** ‖ **1863** *βαρβάροις* **a** *βάρβαρον* **mp** | *γὰρ*] *δὲ* **za** *οὖν* **mp** om. **r** ‖ **1866** *ἔσ(σ)ῃ* **amp** | *ἐμοὶ ... μήτηρ* (cf. *Ε* 896)] *καὶ αἵματος ἡμετέροιο* Hom. ‖ **1867** *τι*] *τις* **zram** *οὖν* Hom. | *λαερτίης* **ram** | *τόδε*] *τό γε* Hom. ‖ **1868** *οἰκήων* Bernardakis Hom. ‖ **1871** *τὰ* post *δὴ* add. **mp** | *ἐνδοξοτάτων* dubit. J. Mehler | *τὰ*] *ἅπερ* **mp** *ἃ* Bernardakis et J. Mehler ‖ **1871–1872** *ἔχει τὴν ἀρχὴν* **mp** ‖ **1872** *ἔχοντα* coni. vel *τὰ* post *δὴ* transp. Wyttenbach *ἔχει* codd. | *δόγματα* post *φιλοσόφων* (1871) transp. **mp** ‖ **1877** *ἐν* ante *οἷς* suppl. Duebner ‖ **1877–1878** *οἷς ... παρέθηκεν*] *ἑπομένους λόγοις οὓς ἐκεῖνος οὐχὶ δοκιμάζων, ἀλλὰ πρὸς τὸν παραπίπτοντα καιρὸν ἁρμοζόμενος, τισὶν περιέθηκεν* Wyttenbach ‖ **1877** *ἑπόμενος*] *ἑλόμενος* Duebner ‖ **1878** *παρέθηκεν* Bernardakis *περιέθηκεν* codd. | *γὰρ*] *γε* Wachsmuth ‖ **1879** *κατεχόμενος*] *καταγόμενος* **zΓ** ‖ **1882** *ὅτ'* Hom. | *εὐφροσύνην* **zΓ** | *ἔχει* **amp** ‖ **1883** *ἀκονάζονται* (*ἀκω-* **mp**) **Γ** ‖ **1884** *ἥμενοι*] *αἷμοι* **Γ** | *παρὰ*] *περὶ* **z** *περὶ οὗ* **Γ** | *σίτων* post *δὲ* add. **mp** | *πλήθουσι* (*-εισι* a. corr. **z**) **Πz** *πληθαῖσι* **r** *πληθῆσι* **a** | *τραπέζε* **ra** | *γε* post *τράπεζαι* add. **mp**

1885 σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
οἰνοχόος φορέῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι·
τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι,
τούτοις παραχθεὶς καὶ Ἐπίκουρος τὴν ἡδονὴν τέλος εὐδαιμονίας ἐνό-
μισε. καὶ ἐπεὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Ὀδυσσεὺς ποτὲ μὲν οὔλῃ καὶ ἁπαλῇ χλα- 3
1890 νίδι ἠμπίσχετο, ποτὲ δὲ ῥακίοις καὶ πήραις, καὶ νῦν μὲν τῇ Καλυψοῖ
συνανεπαύετο, νῦν δὲ ὑπὸ Ἴρου καὶ Μελανθίου περιυβρίζετο, ταύτην
εἰκόνα τοῦ βίου παραλαβὼν Ἀρίστιππος καὶ πενίᾳ καὶ πόνοις συν-
ηνέχθη ἐρρωμένως καὶ ἡδονῇ ἀφειδῶς ἐχρήσατο.

151 Τῆς δ' Ὁμήρου σοφίας κἀκεῖνα καταμαθεῖν ἔστι δείγματα, ὅτι
1895 πολλὰ καὶ καλὰ σοφῶν ἀνδρῶν ἀποφθέγματα προανεφώνησεν, οἷον τὸ
'ἕπου θεῷ'
ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα δ' ἔκλυον αὐτοῦ
καὶ 'μηδὲν ἄγαν'
καὶ δ' ἄλλῳ νεμεσῶ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν,
1900 ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα
καὶ 'ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα'
δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.
καὶ τὸ τοῦ Πυθαγόρου πρὸς τὸν πυθόμενον 'τί ἐστι φίλος' ῥηθὲν 2
'ἄλλος ἐγώ'
1905 ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ.

152 Ἔστι δὲ τῆς αὐτῆς ἰδέας [τῶν ἀποφθεγμάτων] καὶ ἡ καλουμένη
γνώμη, ἥπερ ἐστὶν ἀπόφασις καθολικὴ περὶ τῶν κατὰ τὸν βίον λόγῳ

1889–1890 cf. *τ* 225–226 ‖ **1890** cf. *ν* 434–438 ‖ **1890–1891** *Καλυψοῖ*] cf. *ε* ‖ **1891** *Ἴρου*] cf. *σ* 1–109 | *Μελανθίου*] cf. *ϱ* 247–253 *υ* 172–182 ‖ **1892** Aristipp. fr. 30 Mannebach = fr. I A 134 Giannantoni ‖ **1897** *Α* 218 ‖ **1899–1900** *ο* 70–71 (cf. *ζ* 286) ‖ **1902** *ϑ* 351 ‖ **1905** *Σ* 82

[**1628–2724** **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] **1885** *σίτων* **z** *σίτε* **ra** om. **mp** | *μέθυ*] *μέθην* **r** *μέθη* **a** om. **mp** | *δ' ἐκ*] *δὲ* **ra** *ἐκ δὲ* **mp** | *κρατῆρος* **mp** ‖ **1886** *φορέσσι* **r** *φορέσεσι* **a** | *δεπάεσι* **α** *δὲ παίεσι* **AE** *δὲ πείθεσι* **r** *δὲ πάεσι* **a** ‖ **1889** *καὶ*[1] om. **Γ** | *δὲ* post *ἐπεὶ* add. **mp** | *χλανίδι*] *λάχνῃ* **r** *χαλανίτῃ* **a** *χλανίτῃ* **mp** ‖ **1890** *ἠμπέσχετο* (in *ἠμπίσχετο* corr. **A**[d]) **Πz** *ὑπέσχετο* **Γ** | *πήρᾳ* dubit. J. Mehler ‖ **1891** *συνανεπαίετο* **ra** | *περιυβρίζετο*] *περιειρίζεται* **ra** *πειράζεται* **mp** ‖ **1893** *ἀφειδῶς*] *ἀφελῶς* **r** *ἀφιλῶς* **amp** ‖ **1895** *καλὰ καὶ πολλὰ* **Π** *πολλὰ καλὰ καὶ* **Γ** | *διόπου* (*-περ* **a**) ante *οἷον* add. **ra** ‖ **1897** *ὅς κε*] *ὡς καὶ* **ra** ‖ **1897–1900** *μάλα … ἐχθαίρῃσιν* om. **Γ** ‖ **1897** *δ'*] *τ'* **n** Hom. ‖ **1898** *τὸ* ante *μηδὲν* suppl. Hercher ‖ **1899** *καὶ δ' ἄλλῳ νεμεσῶ* (cf. *ζ* 286)] *ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ* Hom. | *μὲν* s. lin. **α** ‖ **1901** *τὸ* ante *ἐγγύα* suppl. Hercher ‖ **1902** *τοι*] *τι* **ra** | *ἐγγυᾶ* **ra** *ἔγγύα* **mp** | *ἐγγυᾶσθαι* **Γ** ‖ **1903** *τὸ* om. **Πzamp** | *τίς* **AE** ‖ **1904** *ἄλλως* **zm** ‖ **1905** *τὸν ἐγὼ περὶ πάντων τῖον ἑταίρων* ante *ἶσον* suppl. Barnes | *ἐμοὶ* **Γ** | *εἴρηται* post *κεφαλῇ* add. **amp** ‖ **1906** secl. J. Mehler *τοῖς ἀποφθέγμασι* dubit. Person ‖ **1907** *τῶν*] *τὸν* **ra**

2 *συντόμῳ. καὶ τούτῳ δὴ χρησαμένων πάντων τῶν ποιητῶν καὶ φιλοσόφων καὶ λογογράφων καὶ γνωμικῶς τινα ἀποφαίνεσθαι ἐπιτηδευσάντων πρῶτος Ὅμηρος πολλὰς καὶ ἀγαθὰς γνώμας ἐξήνεγκε δι' ὅλης* 1910
τῆς ποιήσεως, τοῦτο μὲν ἀποφαινόμενος, οἷόν ἐστιν ὃ βούλεται παραστῆσαι, ὡς ὅταν εἴπῃ

κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηι,

τοῦτο δὲ ὡς δέον πράσσειν τι, οἷον

οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα. 1915

153 *Πολλὰς δὲ γνώμας καὶ παραινέσεις ἀγαθὰς Ὁμήρου ἐξενεγκόντος, παρέφρασαν οὐκ ὀλίγοι τῶν μετ' αὐτόν. ὧν τινα παραδείγματα οὐκ ἄκαιρόν ἐστι παραθέσθαι, οἷόν ἐστι τὸ Ὁμήρου*

νήπιοι, οἳ Ζηνὶ μενεαίνομεν ἀφρονέοντες·
ἢ ἔτι μιν μέμαμεν καταπαυσέμεν ἆσσον ἰόντες 1920
ἢ ἔπει ἠὲ βίῃ· ὁ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίζει
οὐδ' ὄθεται· φησὶν γὰρ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι
κάρτεΐ τε σθένεΐ τε διακριδὸν εἶναι ἄριστος.
τῶ ἔχεθ' ὅττι κεν ὔμμι κακὸν πέμπῃσιν ἑκάστῳ.

2 *παρὰ τοῦτο δέ ἐστι τὸ Πυθαγορικὸν* 1925

ὅσσα δὲ δαιμονίαισι τύχαις βροτοὶ ἄλγε' ἔχουσιν,
ἣν ἂν μοῖραν ἔλῃς, ταύτην φέρε μὴ δ' ἀγανάκτει.

3 *καὶ ἐπὶ τούτοις τὸ Εὐριπίδου*

τοῖς πράγμασιν γὰρ οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεών·
μέλει γὰρ αὐτοῖς οὐδέν· ἀλλ' ο⟨ὑν⟩τυγχάνων, 1930
τὰ πράγματ' ὀρθῶς ἂν τιθῇ, πράσσει καλῶς.

1913 *A* 80 ‖ **1915** *B* 24 ‖ **1919–1924** *O* 104–109 ‖ **1926–1927** Carm. Aur. 17–18 ‖ **1929–1931** Eur. fr. 287 TGF[2] p. 446

[**1628–2724** **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] **1908** *καί*[1] om. **mp** | *τούτων* **ra** om. **mp** | *δὴ* om. **Γ** | *τῶν* om. **Πzra** | *ταύτῃ* post *ποιητῶν* add. **mp** ‖ **1909** *καί*[2] secl. J. Mehler ‖ **1909–1910** *καὶ γνωμικῶς … πρῶτος*] *πρῶτος οὖν τῶν ἐπιτηδευσάντων* **mp** ‖ **1911** *ἀποφαίνεται* **ra** ‖ **1916** *Ὁμήρου*] *παρ' ὁμήρῳ* **ra** *παρ' ὁμήρου* **mp** | *ἐξενέγκαντες* **a** *ἐξενεχθείσας* **mp** verbum legi non potest in **r** ‖ **1918** *τὸ*] *τοῦ* **zamp** ‖ **1920** *μιν* om. **ap** | *μέμαμεν*] *συμμέμαμεν* **r** *σῶ μέννομεν* **a** *συμμένομεν* **mp** | lac. post *μέμαμεν* **z** | *καταπαυσαίμεν* **AE** ‖ **1922** *φησὶν* Gale *φησὶ* codd. ‖ **1923** *σθένεΐ τε* in mg. **A**[d] om. **E** ‖ **1924** *ἔχετ'* **zra** | *κακὸν*] *καλὸν* **Γ** ‖ **1925** *παρὰ τούτῳ* **ra** *παρὰ τούτου* dubit. Person *παρά⟨φρασις⟩ τούτου* Ernesti | *τὸ* om. **Πzra** ‖ **1926** *ἄλγε'* in ras. **A**[d] *ἄλγ' α* *δεινάγ'* **E** ‖ **1927** *ἣν* e corr. **A**[c] *ὧν* **αEnzra** | *ἕλοι* **ra** *ἕλῃ* **mp** *ἔχῃς* Carm. Aur. ‖ **1929** *πράγμασι* (in *-σιν* corr. α) codd. ‖ **1930** *οὑντυγχάνων* Valckenaer *ὁ τυγχάνων* codd. *ὁ λαγχάνων* Gale ‖ **1931** *ἂν*] *ἣν* Eur. | *πράσσειν* **ra**

154 *Πάλιν Ὅμηρος μέν φησι*
τέκνον ἐμόν, τέο μέχρις ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
σὴν ἔδεαι κραδίην,
1935 *ὁ δὲ Πυθαγόρας* 2
φείδεο τῆς ζωῆς, μή μιν καταθυμοβορήσῃς.

155 *Ἔτι Ὁμήρου εἰπόντος*
τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
οἷον ἐπ᾽ ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
1940 *Ἀρχίλοχος τά τε ἄλλα αὐτοῦ μιμούμενος καὶ τοῦτο ⟨τὸ εἰρη⟩μέν⟨ον⟩* 2 *παρέφρασεν εἰπὼν*
τοῖος ἀνθρώποισι θυμός, Γλαῦκε Λεπτίνεω πάι,
γίνεται θνητοῖς, ὁποίην Ζεὺς ἐφ᾽ ἡμέρην ἄγῃ.

156 *Καὶ ἐν ἄλλοις Ὁμήρου εἰπόντος*
1945 *ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήια ἔργα,*
ἄλλῳ δ᾽ ἐν στήθεσσι τιθεῖ νόον εὐρύοπα Ζεὺς
ἐσθλόν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ᾽ ἄνθρωποι,
καί τε πόλεις ἐσάωσε, μάλιστα δὲ καὐτὸς ἀνέγνω,
Εὐριπίδης παρὰ τοῦτο ἐποίησε 2
1950 *γνώμαις γὰρ ἀνδρὸς εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις,*
εὖ δ᾽ οἶκος, εἰς δ᾽ αὖ πόλεμον ἰσχύει μέγα·
σοφὸν γὰρ ἓν βούλευμα τὰς πολλὰς χέρας
νικᾷ, σὺν ὄχλῳ δ᾽ ἀμαθία πλεῖστον κακόν.

157 *Ἃ δὲ παρακελευόμενον τῷ ἑταίρῳ τὸν Ἰδομενέα πεποίηκεν*
1955 *ὦ πέπον, εἰ μὲν δὴ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντες*
αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγήρω τ᾽ ἀθανάτω τε

1933–1934 *Ω* 128–129 ‖ **1936** Pythag. fr. 16 Nauck ‖ **1938–1939** *σ* 136–137 ‖ **1942–1943** Archil. fr. 131 West ‖ **1945–1948** *N* 730 + 732–734 ‖ **1950–1953** Eur. fr. 200 TGF² p. 419 ‖ **1955–1961** *M* 322–328

[1628–2724 Π (= αAEn) zΓ(= ramp)] **1934** *σὴν ἔδεαι*] *συνέβεε* **ra** *συνθρίβεε* **mp** ‖ **1936** ras. post *ζωῆς* **A**[a] ‖ **1938** *τοῖος*] *τινὸς* **ra** | *ἀνθρώπων*] *ἀνδρῶν* **za** *ἀνδρῶν τε* **mp** ‖ **1939** *τε*[1] s. lin. **α** ‖ **1940** *τά τε*] *ταῦτα* **ra** | *τά τε ἄλλα*] *ἄλλα τε* J. Mehler *τὰ ἄλλα* Bernardakis | *αὐτοῦ*] *αὖσι* **ra** *αὐτὸν* **mp** | *⟨τὸ εἰρη⟩μέν⟨ον⟩* scripsi *μὲν* **Πz** *γὰρ* **ra** om. **mp** secl. Bernardakis et J. Mehler ‖ **1942** *Γλαῦκε* Duebner *γλαύκιε* codd. ‖ **1943** *ὁποίοις* **za** *ὁποῖον* **mp** | *ἄγει* **Πzra** | lac. post *ἄγῃ* ind. Person ‖ **1945** *ἄλλῳ μὲν γὰρ*] *ἄλλῳ μὲν* **zra** *καὶ γ᾽ ἄλλῳ μὲν* **mp** | *δῶκε* Hom. ‖ **1947** *ἐσθλόν* s. lin. **α** | *ἐπαυρίσκονται* **Πzra** ‖ **1948** *καί τε*] *ὡς τε* **ra** ‖ **1949** *δ᾽* post *τοῦτο* add. **ra** ‖ **1950** *γνώμας* **Γ** ‖ **1951** *δ᾽*[2]] *τ᾽* Bernardakis | *αὖ*] *ἂν* **E** ‖ **1952** *μὲν* post *σοφὸν* add. **z** | *ἓν*] *εὖ* **n** *ἂν* **a** om. **mp** | *χεῖρας* **Πra** *χώρας* **z** ‖ **1954** *ἑτέρῳ* **ra** | *Ἰδομενέα*] *Σαρπηδόνα* Barnes (cf. *M* 310) ‖ **1955** *δὴ*] *γὰρ* Hom. | *περὶ* om. **zra** *που* **mp** | *φυγόντα* **ra** *-όντε* **mp** Hom.

ἔσσεσθ', οὔτε κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην
οὔτε κε σὲ στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν·
νῦν δ' ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσιν θανάτοιο
μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτὸν οὐδ' ὑπαλύξαι, 1960
ἴομεν, ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν,

2 *Αἰσχύλος μὲν δεύτερος λέγων οὕτως ἔφη*
ἀλλ' οὔτε πολλὰ τραύματ' ἐν στέρνοις λαβὼν
θνήσκει τις, εἰ μὴ τέρμα συντρέχοι βίου,
οὔτ' ἐν στέγῃ τις ἥμενος παρ' ἑστίᾳ 1965
φεύγει τι μᾶλλον τὸν πεπρωμένον μόρον,

3 *ἐν δὲ πεζῇ λέξει Δημοσθένης οὕτως· 'πέρας μὲν γάρ ἐστιν ἅπασιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὑτὸν καθείρξας τηρῇ· δεῖ δὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν ἀεὶ τοῖς καλοῖς, φέρειν δ' ὅ τι ἂν ὁ θεὸς διδῷ γενναίως'.* 1970

158 *Πάλιν δὲ τὸ Ὁμήρου*
οὔ τοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα
Σοφοκλῆς παρέφρασεν εἰπὼν
θεοῦ τὸ δῶρον τοῦτο· χρὴ δ' ὅσ' ἂν θεοὶ
διδῶσι, φεύγειν μηδέν', ὦ τέκνον, ποτέ. 1975

159 *Παρ' ἐκεῖνο δὲ*
τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδὴ
Θεόκριτος εἶπεν
οὕνεκά οἱ γλυκὺ Μοῦσα κατὰ στόματος χέε νέκταρ.

160 *⟨Ὁμο⟩ίως δὲ καὶ Ἄρατος παρέφρασε τὸ μὲν* 1980
οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο,

1963–1966 Aesch. fr. 362 TGF² p. 108 = fr. 362 TrGF 3 ‖ **1967–1970** Dem. 18,97 ‖ **1972** *Γ* 65 ‖ **1974–1975** Soph. fr. 879 TGF² p. 335 = fr. 964 TrGF 4 ‖ **1977** *Α* 249 ‖ **1979** Theoc. Id. 7,82 ‖ **1981** *Σ* 489

[**1628–2724** **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] **1957** *ἔσσεσθ'* Stephanus *ἔσεσθαι* **Πzra** *ἔσθαι* **mp** ‖ **1960** *βροτῶν* **ra** ‖ **1961** *ἴωμεν* **zra** ‖ **1962** *μὲν* om. **Γ** | *δεύτερος*] *ἐμμέτρως* Wyttenbach ‖ **1964** *συντρέχει* **nmp** *συνέχει* **a** ‖ **1965** *στέγει* **ra** ‖ **1967** *λέξει* Wyttenbach *λέγει* codd. | *ἐστιν* post *ἀνθρώποις* Dem. ‖ **1968** *τις* om. **zΓ** | *τηρεῖ* **a**, a. corr. **r** ‖ **1969–1970** *μὲν … ὅ τι* in mg. **A**^d om. codd. ‖ **1969** *τὴν ἀγαθὴν προβαλλομένους ἐλπίδα* post *καλοῖς* Dem. ‖ **1970** *ἂν ὁ*] *ἃ* (in *ἂν ὁ* [*ὁ* s. lin.] corr. **A**^d) codd. | *δι' ἡδονῆς* post *θεὸς* add. **Γ** | *διαδῷ* **zΓ** ‖ **1971** *τὸ*] *τοῦ* **Γ** ‖ **1972** *τοι*] *τι* **rmp** | *ἀπόβλητον* **ra** ‖ **1974** *ὅσ'*] *ὡς* **z** ‖ **1975** *δίδωσιν* **ra** | *φεύγειν … ποτέ*] *ὦ τέκνον φεύγειν μηδένα* **ra** *φεύγειν ὦ τέκνον μηδένα* **mp** ‖ **1976** *ἐκεῖνο* Wyttenbach *ἐκείνου* codd. ‖ **1979** *Μοῖσα* Bernardakis ‖ **1980** *ὁμοίως* scripsi (cf. lin. 2063) *πῶς* codd. *πὼς* J. Mehler

εἰπὼν

Ἄρκτοι, κυανέου πεφυλαγμέναι Ὠκεανοῖο,

τὸ δὲ

1985 *τυτθὸν γὰρ ὑπὲκ θανάτοιο φέρονται,*

εἰπὼν

ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον Ἄιδ' ἐρύκει.

καὶ περὶ μὲν τούτων ἅλις.

Ὁ δὲ πολιτικὸς λόγος ἐστὶν ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ, ἧς ἐντὸς Ὅμηρος **161**
1990 *πρῶτος γέγονεν, ὡς φαίνεται. εἰ γάρ ἐστιν ἡ ῥητορικὴ δύναμις τοῦ πιθανῶς λέγειν, τίς μᾶλλον Ὁμήρου ἐν τῇ δυνάμει ταύτῃ καθέστηκεν, ὃς τῇ τε μεγαλοφωνίᾳ πάντας ὑπεραίρει ἔν τε τοῖς διανοήμασι τὴν ἴσην τοῖς λόγοις ἰσχὺν ἐπιδείκνυται;*

Καὶ πρῶτόν ἐστι τῆς τέχνης ἡ οἰκονομία, ἣν δι' ὅλης τῆς ποιήσεως **162**
1995 *παρίστησι, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν πραγμάτων. οὐ γὰρ πόρρωθεν ἐμβαλὼν τὴν ἀρχὴν τῆς Ἰλιάδος ἐποιήσατο, ἀλλὰ καὶ καθ' ὃν χρόνον αἱ πράξεις ἐνεργότεραι καὶ ἀκμαιότεραι κατέστησαν. τὰ δὲ τούτων ἀργότερα, ὅσα ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ ἐγένοντο, συντόμως ἐν ἄλλοις τόποις παραδιηγήσατο. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ πεποίη-* 2
2000 *κεν, ἀρξάμενος μὲν ἀπὸ τῶν τελευταίων τῆς πλάνης τοῦ Ὀδυσσέως χρόνων, ἐν οἷς καιρὸς ἦν ἤδη καὶ τὸν Τηλέμαχον εἰσάγειν καὶ τὴν τῶν μνηστήρων ὕβριν ἐμφανίζειν. τὰ δὲ πρὸ τούτων, ὅσα τῷ Ὀδυσσεῖ ἀλωμένῳ συνέπεσεν, αὐτὸν παράγει διηγούμενον, ἃ καὶ δεινότερα καὶ πιθανώτερα ἔμελλε φαίνεσθαι ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ παθόντος λεγόμενα.*

2005 *Ἀεὶ τοίνυν χρωμένων τῶν ῥητόρων πάντων τοῖς προοιμίοις ὑπὲρ τοῦ* **163**
προσεκτικώτερον ἢ εὐνούστερον ποιεῖν τὸν ἀκροατήν, αὐτὸς μὲν ὁ ποιητὴς κέχρηται προοιμίοις τοῖς μάλιστα κινῆσαι καὶ ἐπαγαγέσθαι

1983 Arat. Phaen. 48 || **1985** *O* 628 || **1987** Arat. Phaen. 299 || **1996** cf. *A* || **1999–2002** cf. *α* || **2002–2003** cf. *ι–μ* et *ψ* 310–343

[**1628–2724** **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] **1983** *Ἄρκτοι* Duebner *ἄρκτου* codd. | *κυανίου* **ra** | *πεφυλαγμένως* **z** *-μένος* **Γ** || **1985** *τυτθὸν* Wyttenbach *θυμὸν* codd. | *φέροντι* (*-ω-* **r**) **Γ** || **1987** *δὲ* om. **Γ** || **1988** *καὶ* om. **Γ** || **1989** *Ὁ*] *οὐ* **ra** || **1992** *ὑπεραίρει*] *ὑπερέβη* **Γ** || **1993** *σὺν* post *ἴσην* add. **Γ** | *ἐπιδείκνυται*] *ἐπιφέρηται* (*-εται* **mp**) **Γ** || **1995** *παρέστησε* **Γ** | *τῆς ἀρχῆς* **ra** || **1996** *καὶ* om. **nmp** dubit. secl. Person || **1998** *ἐγένετο* Bernardakis || **1998–2001** *ἐγένοντο … χρόνων* om. **Γ** || **1999** *τόποις*] *χρόνοις* **z** | *παραδιηγήσατο* Bernardakis *περιδιηγήσατο* (in *παρεδιηγήσατο* [*παρε-* in mg.] corr. **A**[d]) codd. || **2001** *ἐν … ἤδη*] *ὑπῆρξαν, εἴασεν ὥσπερ δὴ* **mp** | *ἐγκαίρως* post *Τηλέμαχον* add. **mp** | *εἰσάγει* **mp** || **2002** *ἐμφανίζει* **Γ** | *ἀλωμένα* **ra** || **2003** *συνέπεμψεν* **ra** | *παράγει* e corr. **A**[c] *-άγειν* **αEn** *-άγων* **zra** || **2004** *φαίνεσθαι*] *ἔσεσθαι* **mp** | *λεγόμενα*] *ἐχόμενα* **ra** || **2006** *μὲν* om. **mp** || **2007** *ἐπαγαγέσθαι* scripsi (cf. lin. 48 et 58) *παράγεσθαι* **Πzra** *-αγαγέσθαι* **mp** J. Mehler

πρὸς τὴν ἀκρόασιν δυναμένοις, ἔν τε τῇ Ἰλιάδι προαναφωνῶν ὅτι μέλλει λέγειν ὅσα διὰ τὴν Ἀχιλλέως ὀργὴν καὶ τὴν Ἀγαμέμνονος ὕβριν κακὰ τοῖς Ἕλλησι συνέβη, καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ ὅσοις πόνοις καὶ κιν- 2010 *δύνοις περιπεσὼν ὁ Ὀδυσσεὺς πάντων τῇ τῆς ψυχῆς συνέσει καὶ καρ-* 2 *τερίᾳ περιεγένετο. καὶ ἐν ἑκατέρῳ τῶν προοιμίων τὴν Μοῦσαν παρακαλεῖ, ἵνα θειοτέραν καὶ μείζονα τὴν δόξαν τῶν λεγομένων παραστήσῃ.*

164 *Πολλὰ δὲ τῶν εἰσαγομένων ὑπ' αὐτοῦ προσώπων λέγοντα ποιῶν ἢ* 2015 *πρὸς οἰκείους ἢ φίλους ἢ ἐχθροὺς ἢ δήμους ἑκάστῳ τὸ πρέπον εἶδος τῶν λόγων ἀποδίδωσιν, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ πεποίηται αὐτῷ ὁ Χρύσης ἐν τοῖς πρὸς τοὺς Ἕλληνας λόγοις χρησιμωτάτῳ προοιμίῳ κεχρημένος· συνεύχεται γὰρ αὐτοῖς πρότερον κρατῆσαι τῶν πολεμίων καὶ οἴκαδε ἀναστρέψαι, ἵνα τὴν παρ' αὐτῶν εὔνοιαν ἐπισπάσηται, ἔπειτα οὕτως* 2020 2 *ὑπὲρ τῆς παιδὸς παρακαλεῖ. ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τῇ ἀπειλῇ τοῦ Ἀγαμέμνονος θυμούμενος μιγνύει τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῶν Ἑλλήνων λόγον, ἵνα κἀκείνους ἀκούσαντας εὐνουστέρους καταστήσῃ· πάντας γὰρ ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐστάλθαι οὐκ ἰδίας τινὸς ἀπεχθείας ἕνεκα ἀλλὰ εἰς χάριν αὐτοῦ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· καὶ πολλὰ μὲν πε-* 2025 *ποιηκέναι ἑαυτόν, τὸ δὲ γέρας οὐ παρὰ τούτων ἀλλὰ παρὰ τοῦ κοινοῦ* 3 *τῶν Ἑλλήνων εἰληφέναι. οἷς ἀντιλέγων ὁ Ἀγαμέμνων οὐκ ἀπορεῖ, ὅπως καὶ αὐτὸς θεραπεύσῃ τὸ πλῆθος· φήσαντος γὰρ τοῦ Ἀχιλλέως ἀπελεύσεσθαι εἰς τὴν πατρίδα δι' ἣν ἔπαθεν ὕβριν, οὐκ εἶπεν 'ἄπιθι' ἀλλὰ 'φεῦγε', τὸ ἁπλῶς ῥηθὲν εἰς τὸ ἀδοξότερον μεταβαλών, καὶ ὅτι* 2030 *'οὐ παρακαλῶ σε μένειν· πάρεισι γὰρ καὶ ἄλλοι, οἵ τιμῆς ἀξιώσουσί με'. ἦν δὲ καὶ τοῦτο τοῖς ἀκούουσι κεχαρισμένον.*

2008–2010 cf. *Α* 1–7 ‖ **2010–2012** cf. *α* 1–10 ‖ **2017–2021** cf. *Α* 17–21 ‖ **2021–2027** cf. *Α* 149–171 ‖ **2027–2032** cf. *Α* 173–187

[**1628–2724** **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] **2008** *δυναμένους* **ra** | *τῇ* om. **mp** ‖ **2009** *διὰ*] *περὶ* **Γ** | *τὴν*[2]] *τοῦ* **Πzra** *τοῦ* ante *Ἀχιλλέως* transp. Wyttenbach ‖ **2011** *ἁπάντων* **zΓ** ‖ **2012** *περιεγένοντο* **A** | *ἑκατέροις* **Π** | *δὲ* post *ἑκατέρῳ* add. **mp** | *τῷ προοιμίῳ* **Γ** ‖ **2015** *αὐτῷ* **ra** | *λέγεται* **z** ‖ **2016** *δημίους* **z** *δῆμου* **ra** *δῆμον* **mp** *δημότας* vel *δημοτικοὺς* Person | *πρέπον*] *πρῶτον* **z** ‖ **2018** *-ν* (verbi *προοιμίων*) eras. **A**[b] | *κεχρημένος*] *θέμενος* **ra** *χρησάμενος* **mp** ‖ **2019** *κρατήσειν* **mp** ‖ **2020** *οὕτως*] *αὐτοὺς* coni. vel *Α* 20–21 post *οὕτως* suppl. J. Mehler ‖ **2021** *ἐπὶ* om. **mp** ‖ **2022** *λόγων* **ra** ‖ **2023** *ἀνουστέρους* **Γ** ‖ **2024** *εἰς* om. **mp** | *χάριν* om. **Γ** ‖ **2025** *τοῦ*[1] om. **ra** | *μὲν* secl. Duebner | *πεπολεμηκέναι* **mp** *πεπονηκέναι* dubit. Person ‖ **2026** *αὐτὸν* **mp** *αὐτὸς* vel *αὐτὸν* Bernardakis | *γῆρας* **zamp** | *οὐ παρὰ*] *οὔτε* **ra** | *τούτου* **zΓ** ‖ **2027** *ἀντιλέγει* **z** *-λέγειν* **Γ** ‖ **2028** *ὅπως … θεραπεύσῃ*] *θεραπεύει γὰρ καὶ αὐτὸς* **amp** ‖ **2029** *ἀπελεύσεται* **zra** *ἀποπλεύσεσθαι* E. Mehler[1] | *ἣν*] *ἧς* **ra** ‖ **2031** *οἱ* ante *ἄλλοι* add. **ra** ‖ **2032** *κεχαρισμένος* **z**

Καὶ ἐπὶ τούτοις εἰσάγεται ῥήτωρ ὁ Νέστωρ, ὃν ‘ἡδυεπῆ’ καὶ ‘λιγὺν **165**
ἀγορητὴν’ προσεῖπε·
2035 *τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή·*
οὗ μεῖζον ἐγκώμιον οὐκ ἂν γένοιτο ῥήτορος. τί δὲ οὗτος διαπράσσεται 2
τῷ λόγῳ; ἄρχεται μὲν ἀπὸ προοιμίου, δι’ οὗ μετάγνωσιν ἐμποιεῖν πει-
ρᾶται τοῖς διαφερομένοις ἀριστεῦσιν, ἐννοεῖν αὐτοὺς παρασκευάζων
ὅτι μαχόμενοι παρέξουσιν ἀφορμὴν χαρᾶς τοῖς πολεμίοις. πρόεισι δὲ 3
2040 *νουθετῶν ἑκάτερον καὶ πείθεσθαι ἑαυτῷ ὡς πρεσβυτέρῳ παραινῶν,*
καὶ ἐν τῷ σωφρονίζειν τὸν ἕτερον κεχαρισμένα τῷ ἑτέρῳ λέγει· τῷ
μὲν γὰρ Ἀγαμέμνονι παραινεῖ μὴ ἀφαιρεῖσθαι τὸ δοθὲν τῷ πολλὰ κε-
κμηκότι γέρας, τῷ δὲ Ἀχιλλεῖ μὴ ἐρίζειν τῷ βασιλεύειν προκρινομένῳ.
καὶ πρέποντα ἑκατέρῳ ἔπαινον ⟨ἀπονέμων⟩, τῷ μὲν ὡς πλειόνων βασι- 4
2045 *λεύοντι, τῷ δὲ ὡς πλέον ἰσχύοντι, τοῦτον τὸν τρόπον πραΰνειν αὐτοὺς*
ἐπιχειρεῖ.

Τί δέ; οὐχὶ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, ὁπότε εἶδε τὸν ὄνειρον ὁ Ἀγαμέμνων, **166**
ἐλπίδας ἀγαθὰς αὐτῷ φέροντα παρὰ τοῦ Διὸς καὶ ὁπλίζειν τοὺς Ἕλ-
ληνας παρακελευόμενον, ῥητορικῇ χρῆται τέχνῃ, τοὐναντίον οἷς βούλε-
2050 *ται πρὸς τοὺς πολλοὺς λέγων, ἵνα πεῖραν τῆς ὁρμῆς αὐτῶν λάβῃ καὶ*
μὴ ἐπαχθὴς ᾖ, πολεμεῖν ἀναγκάζων ὑπὲρ ἑαυτοῦ; ἀλλὰ αὐτὸς μὲν 2
πρὸς χάριν λέγει, ἄλλος δέ τις τῶν πείθειν αὐτοὺς δυναμένων προτρέ-
πει μένειν, ὡς τοῦτο τῇ ἀληθείᾳ τοῦ βασιλέως θέλοντος· καὶ γὰρ ἐν
οἷς δημηγορεῖ, ἐμφαίνει ὅτι τοὐναντίον βούλεται. ὁ δὲ ⟨δια⟩δεχόμενος 3
2055 *τοὺς λόγους τούτους ἐστὶν Ὀδυσσεύς, παρρησίᾳ τῇ πρεπούσῃ χρώ-*

(2033–)2035 *A* (248–)249 ‖ 2037–2046 cf. *A* 254–284 ‖ 2047–2054 cf. *B* 1–141 ‖ 2054–2062 cf. *B* 246–332

[1628–2724 **Π** (= **αAEn**) **zΓ**(= **ramp**)] 2035 *γλώττης* **Γ** ‖ 2037 *τοῖς λόγοις* **zΓ** | *προοιμίων* **ra** ‖ 2039 *πρόσεισι* **zra** ‖ 2040 ex *ἑκατέρας* in *ἑκατέρους* corr. **z** | *αὐτῷ* **En** *αὐτῷ* **r** ‖ 2041 *κεχαρισμένῳ* **za** ‖ 2043 *γέρας* post *δοθὲν* transp. **mp** | *δὲ* s. lin. **α** om. **zra** ‖ 2043–2044 *βασιλεύειν … ἔπαινον*] *βασιλεῖ πάντων προέχοντι καὶ πλέκει ἔπαινον πρέποντα* (*-τας* **m**) *ἑκατέρῳ* **mp** ‖ 2044 supplevi *διδούς* vel *προστιθείς* suppl. Wyttenbach *λέγων* suppl. Barnes *ἐπαινῶν* suppl. Sieckmann | *πλειόνων*] *πλέον* **Πzra** | *βασιλεύοντι* s. lin. **a** *ἄρχοντι* **mp** om. **r** ‖ 2047 *Τί … ἑξῆς*] *καὶ εἰς τὸ ἑξῆς δὲ* **mp** | *ἐν τοῖς*] *ἡ τῶν* **ra** | *ὁ* om. **zΓ** ‖ 2048 e *φέρονθαι* in *φέρεσθαι* corr. **z** *φέροντας* **ra** | *παρὰ*] *περὶ* **zra** ‖ 2048–2049 *καὶ* secl. et *παρακελευομένου* coni. J. Mehler ‖ 2049 *παρακελευομένου* **z** *παρασκευαζόμενος* **ra** *-σκευαζόμενον* **mp** | *οἷς*] *οἷον* **ra** ‖ 2050 *ἵνα*] *τίνα* **zra** om. **mp** | *λαμβάνων* post *πεῖραν* add. **mp** | *αὐτοῦ* **zra** | *λάβῃ καὶ*] *καὶ* **ra** *ἵνα* **mp** ‖ 2051 *ᾖ*] *φανῇ* **mp** | *πολεμίζειν* **mp** | *ἀλλὰ* om. **mp** | *οὖν* post *μὲν* add. **mp** ‖ 2052 *τῶν πείθειν αὐτοὺς δυναμένων* dubit. secl. J. Mehler | *προτρέπει* in mg. **A**[d] *ἐπιστρέψει* **Πz** *ἐπιτρέπει* **Γ** ‖ 2053 *καὶ* post *δημηγορεῖ* transp. **ra** ‖ 2054 *δημηγορεῖ*] *βουληγορεῖ* J. Mehler ‖ 2054–2055 *ἐμφαίνει … Ὀδυσσεύς* om. **Γ** ‖ 2054 supplevi ‖ 2054–2055 *ὁ διαδεχόμενος … τούτου* J. Mehler ‖ 2055 *χρώμενος*] *χρῆται* **mp**

μενος καὶ τοὺς μὲν ἀρίστους λόγοις προσηνέσι πείθων, τοὺς δὲ ὑποδε-
4 εστέρους καταπληκτικῶς ὑπακούειν τοῖς κρείττοσιν ἀναγκάζων. καὶ τὸ
ἄτακτον καὶ θορυβῶδες τῶν πολλῶν καταπαύσας ἅμα πάντας πείθει
λόγοις ἔμφροσι, μετρίως μὲν ὀνειδίσας, διότι οὐκέτι τελοῦσιν ἃ ὑπέ-
σχοντο, καὶ ἅμα συγγνώμης ἀξιώσας, ὅτι πολὺν χρόνον ἄπρακτοι 2060
μένοντες τῶν φιλτάτων ἐστέρηνται, παρακλήσει δὲ καὶ ἐλπίδι τῇ ἐκ
τῶν μαντειῶν συμπείθων μένειν.

167 Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Νέστωρ λόγους ἐξηλλαγμένους μέν, εἰς ταὐτὸ δὲ
τείνοντας ποιούμενος καὶ πλείονι παρρησίᾳ πρὸς τοὺς ἤδη μεμαλαγ-
μένους χρώμενος πείθει τὸ πλῆθος. καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ὀλιγωρίας εἰς 2065
ὀλίγους τοῦ μηδενὸς ἀξίους ἀναφέρων τοὺς πολλοὺς ἐντρέπει. προστί-
θησι δὲ καὶ ἀπειλὴν τοῖς ἀπειθοῦσι καὶ εὐθέως συμβουλεύει τῷ βασι-
λεῖ, ὅπως χρὴ καταλέγειν τὰ στρατιωτικὰ τάγματα.

168 Πάλιν δὲ ἐν ταῖς κατὰ τὸν πόλεμον πράξεσι τῶν Ἑλλήνων τὰ μὲν
εὐτυχησάντων, τὰ δὲ πταισάντων καὶ ἐν φόβῳ καταστάντων, ὁ μὲν 2070
Διομήδης, ἅτε τὸ ἐκ τῆς νεότητος θράσος καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀριστείας
παρρησίαν ἔχων, πρὸ τοῦ ἐπιδείξασθαι τὴν ἀνδραγαθίαν σιωπῆς ἀξιώ-
σας τὸ παρὰ τοῦ βασιλέως ὄνειδος, τότε ἐπιπλήσσει τῷ Ἀγαμέμνονι ὡς
ὑπὸ ἀνανδρίας συμβουλεύοντι φεύγειν· φησὶ γὰρ

> Ἀτρεΐδη, σοὶ πρῶτα μαχέσσομαι ἀφραδέοντι, 2075
> ἣ θέμις ἐστίν, ἄναξ, ἀγορῇ· σὺ δὲ μή τι χολωθῇς.

ἐν οἷς ἅμα μὲν νουθετεῖν αὐτὸν ἐπιχειρεῖ, ἅμα δὲ τὴν παρ' αὐτοῦ
2 ὀργὴν παραιτεῖται. καὶ τὰ μὲν φθάνοντα διαπεπρᾶχθαι ἑαυτῷ ἀνεπαχ-

2063–2068 cf. *Β* 337–368 || 2072–2073 cf. *Δ* 364–402 || 2075–2076 *Ι* 32–33

[1628–2724 **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] 2056 *πείθει* **Γ** | *καὶ* post *ὑποδεεστέρους* add. **αnz** || 2057 *ἀναγκάζει τοῖς κρείττοσιν ὑπακούειν* **rmp** *ὑπακούειν τοῖς κρείττοσιν ἀναγκάζει* **a** | *τοῖς*] *τῶν* **z** | *δὴ* post *καὶ* add. **mp** || 2059 *οὐχ ἐκτελοῦσιν* **mp** || 2060 *καὶ ἅμα*] *καὶ ἅμα μὲν* **ra** *ἅμα δὲ καὶ* **mp** | *πολὺν*] *πολλοὶ* **z** | *χρόνον* om. **zra** post *ἄπρακτοι* transp. **mp** | *ἄπρακτον* **ra** || 2061 *μένοντες*] *μέλλουσι* **z** *-οντες* **ra** | *τῶν φιλτάτων ἐστέρηνται*] *γενέσθαι παίδων καὶ γυναικῶν αὐτῶν ἀποθανόντων* **z** | *ὑστεροῦνται* **Γ** || 2062 *συμπείθει* **mp** || 2063 *λόγοις* **ra** | *ἐξηλλαγμένος* **r** *-μένον* **a** *ἑξῆς λελεγμένους* Wyttenbach | *μέν* om. **zΓ** || 2064 *μεμαλαμμένους* **z** || 2065 *λέγει* post *αἰτίαν* add. **Γ** || 2066 *τοῦ*] *τοὺς* **Γ** | *ἀξίους* om. **z** | *δὲ* post *τοὺς* add. **mp** | *ἐπιτρέπει* **z** *ἐντρέπων* **mp** || 2067 *ἀπειθοῦσι*] *ἀπελθοῦσι(ν)* **ra** *ἐθέλουσιν ἀπελθεῖν* **mp** | *εὐθὺς* **z** || 2070 *ἐς φόβον* **z** || 2072 *ὁ* ante *πρὸ* add. (del. A[c]) **Π** *ὃς* ante *πρὸ* add. **z** || 2073 *παρὰ*] *περὶ* **ra** || 2074 *ὑπὸ* om. **mp** | *ἀνανδρίας* Flor. *ἀνδρείας* (in *ἀνανδρείας* corr. A[d]) **Πz** *ἀνάνδρως* **Γ** | *φεύγειν … γὰρ*] *ὅθεν καὶ πρὸς αὐτόν φησιν ἐν προοιμίοις* **Γ** || 2075 *μαχέσομαι* **nz** *μαχήσομαι* **Γ** Hom. || 2076 *ἣ* Hom. | *χολωθείς* **nzra** || 2078 *παραινεῖται* a. corr. **α** *παραιρεῖται* **z** | *καὶ* om. **ra** | *φθάνοντα … ἑαυτῷ*] *πεπραγμένα ὑφ' ἑαυτοῦ* **mp**

θῶς ὑπομιμνήσκει, λέγων

2080 *ταῦτα δὲ πάντα*

ἴσασ' Ἀργείων ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες,

εἰς δὲ τὰ ἑξῆς προτρέπει τοὺς Ἕλληνας, τεχνικῶς ἐγκωμιάζων αὐτοὺς

δαιμόνι', οὕτω που μάλα ἔλπεαι υἷας Ἀχαιῶν

ἀπτολέμους τ' ἔμεναι καὶ ἀνάλκιδας, ὡς ἀγορεύεις;

2085 *καὶ αὐτὸν τὸν Ἀγαμέμνονα δυσωπεῖ, συγχωρῶν αὐτῷ, εἰ βούλεται,* 3 *ἀπιέναι· τοὺς γὰρ ἄλλους ἐξαρκέσειν ⟨ἐπηπείλησεν⟩ ἤ, κἂν πάντες φύγωσιν, αὐτόν γε σὺν τῷ ἑταίρῳ μενεῖν καὶ μαχεῖσθαι, εἰπὼν*

νῶι δ', ἐγὼ Σθένελός τε, μαχησόμεθα.

ὁ δὲ Νέστωρ τούτῳ μὲν γνώμης τε καὶ πράξεως ἀρετὴν μαρτυρεῖ, ὅσα 4
2090 *δὲ εἰς τέλος τῆς συμβουλῆς διαφέρει, ἑαυτὸν ὡς πρεσβύτερον δεῖν παραινεῖν ἀξιοῖ. καὶ ἐπέξεισι τῷ λόγῳ, τὴν πρὸς Ἀχιλλέα πρεσβείαν παρασκευάζειν ἐπιχειρῶν.*

Καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ πρεσβείᾳ ποικίλαις τέχναις ποιεῖ χρωμένους τοὺς **169** *ῥήτορας. ὁ μὲν γὰρ Ὀδυσσεὺς ἀρχόμενος τοῦ λόγου οὐκ εὐθέως ἔφη*
2095 *ὅτι Ἀγαμέμνων μετεγνωκὼς ἐπὶ τῇ τῆς Βρισηίδος ἀφαιρέσει τήν τε κόρην ἀποδίδωσι καὶ δῶρα τὰ μὲν παραυτίκα πέμπει, τὰ δ' ⟨εἰς⟩ ὕστερον ἐπαγγέλλεται· οὐ γὰρ ἦν χρήσιμον, οἰδοῦντος ἔτι τοῦ θυμοῦ, ταῦτα ὑπομιμνήσκειν· ἀλλὰ πρῶτον ἠθέλησεν ἐμβαλεῖν τὸν Ἀχιλλέα εἰς οἶκτον τῶν Ἑλληνικῶν ἀτυχημάτων. εἶτα εἰπὼν ὡς ὕστερον βουλη-* 2
2100 *θεὶς ἐπανορθώσασθαι τὰς συμφορὰς οὐκέτι δυνήσεται, μετὰ ταῦτα τῶν Πηλέως παραινέσεων ἀνέμνησεν, ἑαυτοῦ μὲν ἀφαιρῶν τὸ ἐπαχθές, τῷ δὲ μᾶλλον ἐντρέπειν δυναμένῳ προσώπῳ τῷ τοῦ πατρὸς περιθεὶς*

2080–2081 *I* 35–36 ‖ **2083–2084** *I* 40–41 ‖ **(2085–)2088** *I* (42–)48 ‖ **2089–2092** cf. *I* 53–172 ‖ **2093–2111** cf. *I* 225–306

[1628–2724 **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] 2080 *δὲ πάντα*] *δ' ἔπειτα* **z** ‖ 2081 *ἴσος* **z** ‖ 2082 *τὰ*] *τὸ* **rmp** ‖ 2083 *ἔλπεται* **ra** ‖ 2084 *ἀπολέμους* **zamp** | *ἔμμεναι* **nzΓ** ‖ 2085 *δυσωπῶν* **Γ** | *συγχωροῦντα* **n** *-χωρεῖν* **zra** *-χωρεῖ* **mp** | *αὐτῶν* **z** | *βούλονται* **z** ‖ 2086 supplevi (cf. D. H. Rh. p. 316, 8 U.-R.) | *πάντες φύγωσιν*] lac. **z** ‖ 2087 *γε*] *σε* **ra** om. **nmp** | *μενεῖν καὶ μαχεῖσθαι* Bernardakis *μένειν καὶ μάχεσθαι* codd. *μενεῖν καὶ μαχέσεσθαι* Wyttenbach ‖ 2088 *νῶι*] *νῦν ἴ* **z** ‖ 2089 *τούτῳ*] *οὕτω* **zra** ‖ 2090 *διαφέρειν* **mp** *διατείνει* J. Mehler *ἰδίᾳ φέρει* dubit. Bernardakis | *δεῖν*] *διὸ* **rmp** *δύο* **a** ‖ 2091 *καὶ* ante *παραινεῖν* add. **mp** | *παραινεῖν* e corr. **z** ‖ 2092 *παρασκευάζων καὶ ἐπιχειρῶν* **z** *παρασκευάζειν καὶ ἐπιχειρεῖν* **Γ** ‖ 2095 *τῇ* s. lin. **A**[b] om. **α** | *ἀφαιρεσ* **z** ‖ 2096 *τὰ*[1] om. **ra** | supplevi ‖ 2097 *οἰδοῦντος*] lac. **z** *τῷ ἀχιλ(λ)εῖ* **Γ** | *τοῦ θυμοῦ*] *θυμουμένῳ* **Γ** ‖ 2098 *ταῦ* **z** ‖ 2099 *εὐτυχημάτων* **amp** | *ὡς* s. lin. **α** om. **AE** *ὅτι* Xylander ‖ 2101 *ὑπέμνησεν* **zΓ** | *ἑαυτῷ* **mp** ‖ 2102 *τῷ*[1]] *τὸ* **mp** | *ἐντρέπειν* Wyttenbach (cf. lin. 2066) *οἷον ῥέπειν* codd. *υἱὸν τρέπειν* Castalio | *δυναμένῳ* Xylander et Castalio et Wyttenbach *δυνάμενος* **Πzra** *-μενον* **mp** | *προσώπου* **ra** *πρόσωπον* **mp** | *τῷ*] *τὸ* **Γ** | *προθεὶς* **mp**

τὸν λόγον. καὶ ὅτε ἐδόκει πραότερον αὐτὸν εἶναι, τότε καὶ τῶν Ἀγαμέ-
3 μνονος δώρων ἐμνημόνευσε. καὶ πάλιν εἰς τὰς ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων δεή-
σεις μετέβαλε τὸν λόγον, ὅτι, εἰ καὶ δικαίως Ἀγαμέμνονι μέμφεται, 2105
καλὸν γοῦν σῶσαι τοὺς μηδὲν εἰς αὐτὸν ἐξημαρτηκότας· ἐχρῆν γὰρ
καὶ τὸν ἐπίλογον μηδὲν ἔχειν τῶν λυπούντων τὸν ἀκούοντα, ἐπεὶ καὶ
4 μάλιστα μνημονεύεται τὰ τέλη τῶν λόγων. ἡ δὲ τελευταία παράκλησις
ἔχει τι καὶ διεγερτικὸν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ὡς καὶ αὐτοῦ καταφρονοῦν-
τας· 'νῦν γὰρ ἄν', φησίν, 'ἕλοις τὸν Ἕκτορα, εἴ σου κατεναντίον 2110
5 σταίη, ἐπεὶ οὐδένα τῶν Ἑλλήνων ἑαυτῷ φησιν εἶναι ὅμοιον.' ὁ δὲ
Φοῖνιξ, δεδοικὼς μὴ ἐνδεέστερον ἢ προσῆκε χρῆται τῇ δεήσει, δάκρυα
προΐεται. καὶ πρῶτον μὲν τῇ ὁρμῇ αὐτοῦ συντίθεται, φήσας μὴ ἀπο-
λειφθήσεσθαι αὐτοῦ, εἰ ἀποπλέοι· τοῦτο γὰρ ἦν αὐτῷ κεχαρισμένον.
εἶτα καὶ τὴν αἰτίαν λέγει, ὅπως τρέφειν αὐτὸν ἐπιστεύθη, παρὰ τοῦ 2115
Πηλέως νήπιον παραλαβών, καὶ διδάσκαλος ἔργων καὶ λόγων εἶναι
ἠξιώθη. παραδιηγεῖται δὲ καὶ τὰς ἐπὶ τῆς νεότητος ἁμαρτίας αὐτοῦ,
6 ἐμφαίνων ὡς ἄβουλον ἡ τοιαύτη ἡλικία. καὶ προϊὼν οὐδὲν τῶν εἰς
προτροπὴν παραλείπει, πᾶσι τοῖς κεφαλαίοις ῥητορικῶς χρώμενος, ὅτι
διηλλάχθαι καλὸν τῷ ἱκετεύοντι καὶ δῶρα πέμποντι καὶ πρέσβεις τοὺς 2120
ἀρίστους κἀκείνῳ τιμιωτάτους ἀπεσταλκότι, καὶ ὅτι καὶ αὐτὸς δίκαιός
ἐστιν ὧν ἀξιοῖ τυγχάνειν, τροφεύς γε ὢν καὶ διδάσκαλος, καὶ ὅτι με-

2111–2126 cf. *I* 432–605

[1628–2724 **Π** (= **αAEn**) **zΓ**(= **ramp**)] 2103 *εἰς* ante *τὸν λόγον* add. **mp** ‖ 2104 *ὑπὲρ* om. **Γ** | *δεήσεις*] *διηγήσεις* **Γ** ‖ 2105 *μετέβαλλε* **ra** | *ἀγαμέμνονι* e corr. **α** ‖ 2106 *καλὸν γοῦν*] *ἀλλὰ δεῖ* **Γ** ‖ 2107 *ἔχειν* in mg. **α** in mg. et post *λυπούντων* transp. **A**[d] om. **E** | *ἀκούτα* (in *ἀκούοντα* corr. **A**[a]) **αA** ‖ 2109 *αὐτοῦ* in mg. **A**[d] *αὐτοὺς* **Π** ‖ 2110 *ἂν* om. **Γ** | *εἴ*] *ὅς* **z** ‖ 2111 *ἑαυτοῦ* **zΓ** | *ὅμοιον εἶναι* **mp** ‖ 2112 *χρήσηται* Bernardakis ‖ 2113 *προσίεται* (in *προΐεται* corr. **αA**[d]**E**) **αAEzΓ** e *προΐεται* in *προσίεται* corr. **n** | *ἀπολειφθέσθαι* **ra** ‖ 2114 *αὐτοῦ*] *αὐτῷ* **Γ** | *δ'* post *εἰ* add. **ra** ‖ 2115 *παρὰ*] *περὶ* **ra** ‖ 2116 *διδάσκαλος*] *διδάσκεται* **zra** *διδάσκειν* **mp** | *ἔργῳ καὶ λόγῳ* (*λόγων* **a**) **Γ** | *εἶναι*] lac. **z** om. **Γ** ‖ 2117 *ἠξιώθη*] *ἐξ ἑώθεν* **z** | *καὶ* ante *παραδιηγεῖται* add. **Γ** | *παρα-* om. **z** | *δὲ*] *υἱὸν* **z** | *δὲ καὶ* om. **Γ** | *αὐτοῦ* J. Mehler ‖ 2118 *ὡς*] *ὡς* (in mg.) *καὶ* **A**[d] *καὶ* **AE** | *εὔ-* (verbi *εὔβουλον*) exp. et *ἄβουλον* in mg. **A**[d] *εὔβουλον* **E** | *ἄβουλον … ἡλικία*] *μικρότατον καὶ τοιαύτη ἡλικία πάνυ ἀνέθρεψε* (*πάνυ ἀνέθρεψε* om. **a**) **ra** *μικρότατον ὄντα πάνυ ἀνέθρεψε* **mp** | *οὐδὲ* **zΓ** | *τι* ante *τῶν* add. **mp** ‖ 2119 *παραλείπει πᾶσι* ante *ῥητορικῶς* transp. **rmp** | *τῶν* (om. **rmp**) *κεφαλαίων* (*-έων* **z**) **zΓ** | *ὅτι* in ras. **A**[c] *εἰ* **αEnz** | *δεῖ* post *ὅτι* add. **rmp** ‖ 2120 *διηλλάχθη* **E** | *καλὸν* om. **Γ** | *εἰ* post *ἱκετεύοντι* add. (exp. **A**[c]) **Πz** | *ἢ* post *πέμποντι* add. **Πz** ‖ 2121 *κἀκείνων* **Π** | *ἀπεσταλκόσιν* (in *-ότι* corr. **A**[d]) **AEzra** | *καὶ ὅτι*] *εἰ* (in *καὶ ὅτι* corr. **A**[c]) **Πzra** *σὺν οἷς* Piccolos ‖ 2121–2122 *δίκαιός … τυγχάνειν*] *ἄξιός ἐστιν ἀκουσθῆναι* **mp** ‖ 2122 *ὧν* s. lin. **α** om. **AEnzra** | *ὧν ἀξιοῖ*] *ἐξουσίας* Piccolos | *ἀξιοῖ τυγχάνειν* exp. et *ἀκουσθῆναι* in mg. **A**[c] | *καὶ ὅτι*] *εἰ* (in *καὶ ὅτι* corr. **A**[c]) **Πz**

ταγνώσεται προέμενος τὸν παρόντα καιρόν. καὶ παραδείγματι χρῆται 7
τῷ κατὰ Μελέαγρον διηγήματι, ὅτι κἀκεῖνος παρακαλούμενος ὑπὸ τῶν
2125 *οἰκείων βοηθεῖν τῇ πατρίδι οὐ συγκατέθετο, ἕως ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῶν*
καταλαβουσῶν τὴν πόλιν συμφορῶν ἐπὶ τὸ ἀμύνειν ἐτράπετο. Αἴας δὲ 8
οἴκτου μὲν καὶ ἱκεσίας οὐδὲν ἐδεήθη, παρρησίᾳ δὲ χρησάμενος καθ-
ελεῖν τὸ φρόνημα τοῦ Ἀχιλλέως διέγνω, τὰ μὲν εὐκαίρως ἐπιπλήττων,
τὰ δὲ εὐγενῶς παρακαλῶν, ἵνα μὴ τελέως παροξύνῃ· οὕτω γὰρ ἥρμοζε
2130 *τῷ τῆς ⟨αὐτῆς⟩ ἀρετῆς μετειληφότι. πρὸς δὲ τούτων ἕκαστον ὁ Ἀχιλ-* 9
λεὺς ἀποκρινόμενος ἦθος γενναῖον ἅμα καὶ ἁπλοῦν ἐμφαίνει. τοῖς μὲν
γὰρ ἄλλοις ἐλεγκτικῶς ἅμα καὶ μεγαλοφρόνως ἀντιλέγει, αἰτίας εὐλό-
γους τῆς ὀργῆς παριστάς, Αἴαντι δὲ ἀπολογεῖται. καὶ Ὀδυσσεῖ μὲν 10
ἔφη ἀποπλεύσεσθαι τῇ ὑστεραίᾳ, καμπτόμενος δέ πως ταῖς Φοίνικος
2135 *δεήσεσι βουλεύσεσθαί φησι περὶ τοῦ ἀπόπλου. ἐκνικηθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς* 11
Αἴαντος παρρησίας ἐξομολογεῖται πᾶν ὃ μέλλει ποιήσειν, ὅτι οὐ
πρότερον ἔξεισιν ἐπὶ τὸν πόλεμον, πρὶν ἂν ὁ Ἕκτωρ ἐπὶ τὰς σκηνὰς
αὐτοῦ καὶ τὰς ναῦς ἀφίκηται, τοὺς πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων ἀπεκτονώς·
'ἔνθα', φησὶν ὅτι, 'καίπερ ἐκθύμως μαχόμενον τὸν Ἕκτορα παύσεσθαι
2140 *νομίζω'· καὶ γὰρ τοῦτο πρὸ⟨ς τὸ⟩ εἰρημένον πρόσθεν ὑπὸ τοῦ Ὀδυσ-*
σέως περὶ τοῦ ἐνστῆναι τῇ ὁρμῇ τοῦ Ἕκτορος ἀντέθηκεν.
Ἐν δὲ τοῖς τοῦ Φοίνικος λόγοις κἀκεῖνο παρίστησιν, ὅτι τέχνη ἐστὶν **170**
ἡ ῥητορική· φησὶ γὰρ τῷ Ἀχιλλεῖ διότι 'παρέλαβόν σε'
νήπιον, οὔ πω εἰδόθ' ὁμοιίου πολέμοιο,
2145 *οὐδ' ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσι.*

2126–2130 cf. *I* 624–642 || **2130–2141** cf. *I* 308–429 607–619 644–655 || **2144–2147** *I* 440–443

[**1628–2724** **Π** (= **αAEn**) **zΓ**(= **ramp**)] **2123** *προσιέμενος* **z** *προιέμενος* **Γ** | *παραδείγματα* **Eza** *-δείγμασι* **r** || **2124** *τοῖς … διηγήμασι* **r** *τῷ … διηγήματα* **amp** | *μελέανδρον* **n** *μελέαρ* **z** *μελίαγρον* **ra** | *ὅτι* om. **zΓ** || **2125** *συγκατετέθη* **Γ** | *ὑπὸ* om. **Γ** | *ἡ ἀνάγκη* **mp** || **2126** *τῇ πόλει* (in *τὴν πόλιν* corr. **A**[d]) **Πz** *τοὺς πολλοὺς* **Γ** | *τὸ*] *τῷ* **z** | *ἐτρέπετο* **ra** *ἐπέτρεπεν* **mp** || **2127** *περὶ* ante *οἴκτου* add. **mp** | *οὐδὲν* Duebner *οὐδὲ* **Πzra** *οὐ* **mp** | *ἐδεήθη* e corr. **a** *ἐλέχθη* **r** *διηλέχθη* **mp** || **2128** *τὰ μὲν*] *τοὺς μὲν* **ra** *πῆ μὲν* **mp** | *εὐκαίρως*] *εὐχερῶς* **Γ** || **2129** *τὰ δὲ*] *τοὺς δ'* **ra** *πῆ δ'* **mp** | *εὐγενῶς*] *εὐμενῶς* Wyttenbach || **2130** *τῆς* om. **mp** | suppl. Duebner 'eadem virtute' vertit Wyttenbach | *τούτου* **z** || **2131–2132** *τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις*] *καὶ πάντας* **mp** || **2132** *γὰρ* om. **ra** | *ἀντιλέγειν* **ra** || **2133** *Αἴαντι δὲ ἀπολογεῖται* om. **mp** || **2133–2134** *Ὀδυσσεῖ μὲν ἔφη*] *τῷ μὲν ὀδυσσεῖ φησιν* **mp** || **2134** *τὴν ὑστεραίαν* **Γ** || **2135** *βουλεύεσθαί* **Πzra** || **2137** *πρότερον*] *πρώτως* (*-ος* **a**) **Γ** | *ἔξεισιν ἐπὶ τὸν πόλεμον* post *πόλεμον* iter. **A** et del. **A**[d] || **2138** *ἀποκτείνων* **Γ** || **2139** *ὅτι*] lac. **z** om. **Γ** | *καίπερ*] *ὥσπερ* **ra** | *μαχόμενος* **ra** | *παύσασθαι* **zra** || **2140** *καὶ* post *γὰρ* add. **zΓ** | *πρὸς τὸ εἰρημένον* Bernardakis *προειρημένον* codd. *τῷ προειρημένῳ* Wyttenbach *τῷ εἰρημένῳ* Duebner | *πρόσθεν* post *Ὀδυσσέως* transp. **zΓ** || **2141** *ἀντέθειχεν* **AE**

τοὔνεκά με προέηκε διδασκέμεναι τάδε πάντα,
μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι πρηκτῆρά τε ἔργων.

ἐν οἷς καὶ τοῦτο δείκνυσιν, ὅτι ἡ τῶν λόγων δύναμις μάλιστα τοὺς ἄνδρας εὐκλεεῖς ἀπεργάζεται.

171 *Ἔστι δὲ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τῆς ποιήσεως τόποις εὑρεῖν λόγους* 2150 *τῆς ῥητορικῆς τέχνης ἐχομένους. καὶ κατηγορίας καὶ ἀπολογίας ὑποδείκνυσι τρόπον ἔν τε ἄλλοις καὶ ἐν οἷς ὁ Ἕκτωρ καθάπτεται τοῦ ἀδελφοῦ, ὀνειδίζων αὐτῷ δειλίαν καὶ ἀκολασίαν, καὶ ὅτι τοιοῦτος ὢν ἠδίκει τοὺς πόρρω ἀπῳκισμένους, ὅθεν αἴτιος κακῶν τοῖς οἰκείοις ἐγένετο.* 2 *καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐκλύει τὸν θυμὸν τοῦ ἀδελφοῦ, δικαίως ἐπι-* 2155 *πλήσσεσθαι συγκατατιθέμενος καὶ τῷ ὑποσχέσθαι τὴν πρὸς τὸν Μενέλαον μάχην ἀπολυόμενος τὸ ἔγκλημα τῆς δειλίας.* 3 *καὶ ὅτι μὲν τεχνίτης λόγων Ὅμηρος, οὐκ ἂν ἄλλως τις εἴποι εὖ φρονῶν· δῆλα γὰρ καὶ τὰ ἄλλα ἐξ αὐτῆς τῆς ἀναγνώσεως.*

172 *Οὐκ ἠμέλησε δὲ οὐδὲ χαρακτηρίσαι τοὺς ῥήτορας. τὸν μὲν γὰρ Νέ-* 2160 *στορα ἡδὺν καὶ προσηνῆ τοῖς ἀκούουσιν εἰσάγει, τὸν δὲ Μενέλαον βραχυλόγον καὶ εὔχαριν καὶ τοῦ προκειμένου τυγχάνοντα, τὸν δὲ Ὀδυσσέα πολλῇ καὶ πυκνῇ ⟨καὶ κατα⟩πληκτικῇ τῇ δεινότητι τῶν λόγων κεχρημένον·* 2 *ταῦτα γὰρ τοῖς δυσὶ τούτοις ἥρωσιν ὁ Ἀντήνωρ μαρτυρεῖ, ἀκούσας αὐτῶν, ὁπότε πρεσβεύοντες ἀφίκοντο εἰς τὴν* 2165 *Ἴλιον. καὶ ταύτας τὰς ἰδέας τῶν λόγων Ὅμηρος παρίστησιν, αὐτὸς ἐν τῇ ποιήσει δείξας ἁπάσῃ.*

173 *Οἶδε δὲ καὶ τὴν ἀντίθεσιν τῶν λόγων, ἀεὶ τῶν ἐναντίων ἐπὶ παντὸς πράγματος τιθεμένων καὶ τὸ αὐτὸ κατασκευαζόντων καὶ ἀναιρούντων*

2152–2157 cf. *Γ* 39–75 ‖ **2160–2161** *Νέστορα*] cf. *Α* 247–249 ‖ **2161–2162** *Μενέλαον*] cf. *Γ* 213–215 ‖ **2163–2164** *Ὀδυσσέα*] cf. *Γ* 221–223 ‖ **2164–2166** cf. *Γ* 204–224

[**1628–2724** **Π** (=**αΑΕn**) **zΓ**(=**ramp**)] **2146** *με* om. **ΑΕ** ‖ **2147** *ἔμμεναι* **zΓ** ‖ **2148** *ὅτι*] lac. **z** om. **ra** ‖ **2151** *γὰρ* ante *κατηγορίας* add. **zΓ** | *ὑπο-* om. **mp** ‖ **2153** *δειλίας καὶ ἀκολασίας* **zra** ‖ **2154** *ἠδίκει*] *ἐδόκει* **r** *εἰς* **mp** | *τοὺς* om. **Πzra** | *ἀπῳκισμένος* (*ἀπο-* **za**) **zra** | *ἔπλευσεν* post *ἀπῳκισμένους* add. **m**, in mg. **p** ‖ **2156–2157** *τῷ … δειλίας*] *τῆς μοιχείας τοῦ ἐγκλήματος ἀπολυόμενος διὰ τὸ ὑποσχεθῆναι τὴν πρὸς τὸν* (*τὸν* om. **r**) *μενέλαον μονομαχίαν* (*μάχην* **ra**) *ποιήσειν* (*ποιήσειν* om. **ra**) **Γ** | *τῇ* et *μάχῃ* Bernardakis ‖ **2157** *ἀπολύεσθαι* **Πz** *ἀπολύσεσθαι* Bernardakis *ἀπολύεται* J. Mehler ‖ **2158** *οὐκ … εἴποι*] *πᾶς τις ἂν εἴποι* **mp**, in mg. **A**[c] | *εἴπῃ* **ra** ‖ **2160** *χαρακτηρίσων* **ra** | *τοῦ* et *νέστορος* **ra** *τὸν* et *ὀδυσέα* **mp** ‖ **2162** *εὔχαρον* **amp** ‖ **2162–2164** *τὸν δὲ … κεχρημένον* om. **Γ** ‖ **2163** *δεινῇ* ante *πυκνῇ* add. **z** | ⟨*καὶ κατα*⟩*πληκτικῇ* scripsi (cf. Anon. Fig. p. 152, 23 Sp. 3) *πηλικότητι* **αnz** *πηλικότητα* (exp. **A**[d]) **ΑΕ** ‖ **2166** *δὲ* post *ταύτας* add. **mp** ‖ **2167** *ἅπαντα* **ra** ‖ **2168** *οἶδε*] *εἶδε* **a** *ποιεῖ* **mp** | *δὲ* om. **ra** | *ἀεὶ* post *ἀντίθεσιν* transp. **Γ** | *ἐναντίων* om. **Γ** ‖ **2169** *κατασκευασμένων μᾶλλον δὲ* post *αὐτὸ* add. **z**

2170 *διὰ τὴν εὐπορίαν τῆς λογικῆς ἕξεως· φησὶ γὰρ*
στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἔνι μῦθοι
παντοῖοι, ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὁπποῖόν κ' εἴπησθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις.

174 *Ἐπίσταται δὲ τὰ αὐτὰ καὶ διὰ πολλῶν λέγειν καὶ δι' ὀλίγων ἐπανα-*
2175 *λαμβάνειν, ὅπερ καλεῖται ἀνακεφαλαίωσις, καὶ ἔστιν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ῥήτορσιν, ὁπόταν δέῃ πολλὰ πράγματα εἰρημένα ἀναμνῆσαι συντόμως.* 2 *ἃ γὰρ διηγήσατο ὁ Ὀδυσσεὺς παρὰ τοῖς Φαίαξιν ἐν τέτταρσι ῥαψῳδίαις, ταῦτα πάλιν βραχέως διέξεισιν ἐν τούτοις·*
ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα
2180 *καὶ τὰ ἑξῆς.*

175 *Τοῦ δὲ πολιτικοῦ λόγου ἔχεται καὶ ἡ τῶν νόμων ἐπιστήμη, καὶ οὐδὲ ταύτης ἐκτὸς τὸν Ὅμηρον εὕροιμεν ἄν. εἰ μὲν οὖν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ νόμου ἦν κατ' αὐτὸν ἐν χρήσει, οὐκ ἔστι σαφῶς διορίσασθαι.* 2 *οἱ μὲν γάρ φασι δῆλον αὐτὸν εἶναι εἰδότα τοὔνομα τοῦ νόμου ἐν τῷ εἰπεῖν*
2185 *ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.*
Ἀρίσταρχος δὲ ᾠήθη τὴν 'εὐνομίαν' εἰρῆσθαι παρὰ τὸ 'εὖ νέμεσθαι'. καίτοι καὶ ὁ 'νόμος' λέγεσθαι ἔοικεν ἀπὸ τοῦ 'νέμειν' τὰ ἴσα πᾶσιν ἢ τὸ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ. 3 *ὅτι δὲ τὴν δύναμιν τῶν νόμων οἶδεν, εἰ μὴ καὶ ἐν γραφαῖς ἀλλ' ἐν ταῖς γνώμαις τῶν ἀνθρώπων φυλασσομένην, ἐν*
2190 *πολλοῖς παρίστησι· τὸν γὰρ Ἀχιλλέα ποιεῖ ὑπὲρ τοῦ σκήπτρου λέγοντα*
νῦν αὖτέ μιν υἷες Ἀχαιῶν
ἐν παλάμαις φορέουσι δικασπόλοι, οἵ τε θέμιστας
πρὸς Διὸς εἰρύαται.

2171–2173 *Υ* 248–250 || **2177–2178** cf. *ι–μ* || **2179–2180** *ψ* 310(–343) || **2185** *ϱ* 487 || **2191–2193** *Α* 237–239

[**1628–2724** **Π** (=**αΑΕn**) **zΓ**(=**ramp**)] **2170** *ἕξεως*] *φύσεως* **mp** || **2171** *τρεπτὴ* **ram** | *μῦθοι*] *μάθοι* **ra** || **2172** *παντοίων* **Πzra** | *ἐπέων* om. **Π** | *νόμος* (in *νομὸς* corr. **A**[c]) **Πzra** || **2173** *ὁποῖον* **nza** om. **r** | *κ'*[2]] *καὶ* **za** om. **r** | *ἐπακούσαις* (?) e corr. **α** *ἐπακούσῃς* **AEza** om. **r** || **2174** *τὰ αὐτὰ*] *ταῦτα* **AEzram** *ταὐτὰ* **p** | *λέγειν*] *λόγων* **zΓ** | *ἐπαναλαμβάνειν* e corr. **α**, p. corr. **A**[d] *ἐπιλαμβάνειν* **E**, a. corr. **A** *ἐπιλαμβάνων* **zra** *ἐπαναλαμβάνων* **mp** || **2175** *ὅπερ*] *ὅπῃ* **zra** || **2176** *δέῃ*] *δέ κεν* **z** | *πολλὰ … εἰρημένα*] *τὰ εἰρημένα εἰς πλάτος πάλιν* **mp** | *πράγματα*] *παρὰ τὰ* **ra** || **2177** ras. post *διηγήσατο* **α** | *παρὰ*] *περὶ* **Γ** | *τοῦ φαίαξιν* **z** *τῶν φαιάκων* **Γ** | *τέσ(σ)αρσι* **nr** *τέταρσι* **za** || **2179** *ὡ* (in *ὡς* corr. **A**[b]) **αA** | *κίκνας* **z** *κόκινας* **Γ** || **2181** *ἡ* om. **ra** | *νόμων*] *λόγων* **zra** || **2183** *ἔστι*] *ἔτι* **ra** | *σαφῆ* **zra** *σαφὲς* **mp** | *οἱ*] *οὐ* **z** || **2184** *αὐτὸν* post *εἰπεῖν* add. **Γ** || **2185** *ἀνθρώπων* om. **Γ** || **2186** *ᾠήθη*] *ὡς εἴδη* (*ἤδη* **a**) **ra** *ὡς φησὶν οἴεται* **mp** || **2187** *ὑπὸ* (in *ἀπὸ* corr. **A**[d]) **ΠΓ** | *ἴσα*] *ἴδια* **Γ** || **2188** *ἑκάστῳ* in ras. **α** | *τὴν* om. **Π** *καὶ* **Γ** | *εἶδεν* **rmp** | *εἰ καὶ μὴ* **zmp** || **2189** *ταῖς* ante *γραφαῖς* add. **mp** | *τῶν ἀνθρώπων* om. **zΓ** || **2190** *ποιῶν* **ra** | *ὑπὲρ*] *ὑπὸ* **z** || **2192** *παλάμαις*] *πολέμοις* **ra** *παλάμῃς* Hom. | *δεκάπολον* **ra** *δικάσπολοι* **mp**

4 *θέμιστες γὰρ καὶ θεσμοὶ οἱ νόμοι, ὧν τὸν Δία εἰσηγητὴν παραδίδωσιν,*
ᾧ καὶ τὸν Μίνωα τὸν τῶν Κρητῶν βασιλέα φησὶν ὁμιλεῖν· ἡ δὲ ὁμιλία 2195
5 *νόμων μάθησις ἦν, ὡς καὶ Πλάτων μαρτυρεῖ. σαφῶς δὲ καὶ ἐν ἐκεί-*
νοις δηλοῖ ὅτι χρὴ τοῖς νόμοις ἕπεσθαι καὶ μὴ ἀδικεῖν·
τῶ μή τίς ποτε πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
ἀλλ' ὅ γε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅττι διδοῖεν.

176 *Πρῶτος τοίνυν Ὅμηρος τὰ τῆς πολιτείας διεῖλεν· ἐν γὰρ τῇ ἀσπίδι,* 2200
ἣν τοῦ κόσμου παντὸς μίμημα κατεσκεύασεν Ἥφαιστος (τουτέστιν ἡ
πνευματικὴ δύναμις), ἐμπεριεχομένας ἐποίησε δύο πόλεις, τὴν μὲν ἐν
εἰρήνῃ καὶ εὐφροσύνῃ διάγουσαν, τὴν δὲ πολέμῳ σχολάζουσαν. καὶ
παραθεὶς τὰ ἑκατέρᾳ πρόσφορα παρίστησιν ὅτι ὁ μὲν πολιτικός ἐστι
2 *βίος, ὁ δὲ στρατιωτικός. οὐ παρεῖδε δὲ οὐδὲ τὸν τρίτον τὸν γεωργικὸν* 2205
ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἔδειξεν, ἐνάργειαν ἅμα καὶ κάλλος περιθεὶς τοῖς
λόγοις.

177 *Ὃ δὲ ἐν πάσῃ πόλει νενομοθέτηται, τὸ εἶναι συνέδριον βουλῆς καὶ*
τοῦτο προβουλεύεσθαι πρὸ τοῦ τὸν δῆμον συνιέναι, πρόδηλον ὅτι ἐστὶν
ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν τούτων· 2210
βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἷζε γερόντων·
συνάγει γὰρ Ἀγαμέμνων τοὺς γέροντας καὶ σκέπτεται μετ' αὐτῶν,
ὅπως ὁπλίσῃ τὸ πλῆθος πρὸς τὴν μάχην.

178 *Καὶ ὅτι δεῖ τὸν ἄρχοντα πρὸ τῶν ἄλλων πεφροντικέναι τῆς πάντων*
σωτηρίας, ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ διδάσκει, ᾧ καὶ παραινεῖ 2215
οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα.
2 *καὶ ὅτι δεῖ τῷ ἡγουμένῳ πείθεσθαι τοὺς ὑποτεταγμένους, καὶ ὅπως*

2194–2195 cf. *τ* 178–179 || **2196** cf. Pl. Min. 319 A–320 B || **2198–2199** *σ* 141–142 || **2200–2207** cf. *Σ* 478–608 || **2111(-2113)** *B* 53(–75) || **2216** *B* 24

[**1628–2724** **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] **2195** *καὶ* iter. **α** | *Μίνωα*] *ἀμίνα* **z** || **2197** *τοῖς* om. **Π** || **2198** *τῶ* in ras. **α** *τῶν δὲ* **z** *τῶν* **Γ** | *ἀθεμίστιος* Castalio *ἀθέμιστος* codd. || **2199** *ἔχειν* **Π** *ἔχει* **Γ** | *ὅτι* **ra** | *-εν* (verbi *διδοῖεν*) s. lin. **A**[d] *διδοίας* **za** *διδοίη* **r** || **2200** *τ-* (verbi *τοίνυν*) om. **E** || **2201–2202** *τουτέστιν … δύναμις* secl. Wyttenbach || **2202** *δύο* om. **Γ** || **2203** *διάγουσαν* et *σχολάζουσαν* transp. Wyttenbach (qui *ἐν* ante *πολέμῳ* suppl.) | *ἐν* ante *πολέμῳ* add. **mp**, s. lin. **A**[c] | *πολέμων* **E** || **2204** *παραθεὶς*] *παρευθὺς* **Γ** | *ἑκατέρων* **mp** || **2205** *τῶν γεωργικῶν* **z** || **2206** *ἔδειξας* **α** | *ἐνέργειαν* **zΓ** || **2209** ras. post *τοῦτο* **α** *τοῦτον* (in *τοῦτο* corr. **A**[d]) **AEn** | *τοῦ τὸν δῆμον*] *τοῦ δήμου* **z** || **2211** *δὲ*] *μὲν* Hom. | *πρῶτον* s. lin. **α** || **2212** *μετ'* e corr. **α** *περὶ* **AEzra** || **2214** *ἄρχοντα*] *ἔχοντα* **Γ** | *πεφροντικέναι*] *ὑπερφροντίζειν* **ra** *φροντίζειν* **mp**, in mg. **A**[c] || **2215** *ἐν* in lin. e corr. et in mg. **z** om. **Γ** || **2216** *βουληφόρον εὕδειν* **mp** || **2217** *τὸ ὑποτεταγμένον* **z** *τοῖς ὑποτεταγμένοις* **Γ** || **2217–2218** *καὶ*[2] … *προτεταγμένον*] *καὶ μετὰ τιμῆς προσφέρειν λόγους τοῖς ἄρχουσιν* **mp** || **2217** *ὅπως*] *ὅπερ* **ra**

ἑκάστῳ προσφέρεσθαι τὸν προτεταγμένον, ὁ Ὀδυσσεὺς ὑποδείκνυσι, τοὺς μὲν ἐντίμους λόγοις προσηνέσι πείθων, τοῖς δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου πι-
2220 *κρότερον ἐπιπλήσσων.*

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπανίστασθαι τοῖς ἀμείνοσι παρὰ πᾶσι νενόμισται, ὃ **179**
καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ ποιοῦσιν ἐπὶ τοῦ Διὸς

οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες.

2225 *Νόμος παρὰ τοῖς πλείστοις τὸν πρεσβύτατον ⟨πρῶτον⟩ λέγειν. ὁ δὲ* **180**
Διομήδης ὑπὸ ἀνάγκης τοῦ πολέμου πρῶτος θαρσήσας λέγειν συγγνωστὸς εἶναι ἀξιοῖ

καὶ μή τι κότῳ ἀγάσησθε ἕκαστος
οὕνεκα δὴ γενεῆφι νεώτατός εἰμι μεθ' ὑμῶν.

2230 *Κἀκεῖνο δὲ παρὰ πᾶσι νενόμισται, τὸ κολάζεσθαι τὰ ἑκούσια ἁμαρ-* **181**
τήματα, τὰ δὲ ἀκούσια συγγνώμης τυγχάνειν. τοῦτο πάλιν δείκνυσιν ὁ ποιητής, ἐν οἷς φησιν ὁ ἀοιδὸς παρ' αὐτῷ

καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι, σὸς φίλος υἱός,
ὡς ἐγὼ οὔ τι ἑκὼν ἐς σὸν δόμον οὐδὲ χατίζων
2235 *πωλεύμην μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας,*
ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.

Τριῶν δὲ οὐσῶν πολιτειῶν πρὸς δικαιοσύνην καὶ εὐνομίαν, βασι- **182**
λείας τε καὶ ἀριστοκρατίας καὶ δημοκρατίας, καὶ ταύταις πάλιν ἀντικειμένων τριῶν πρὸς ἀδικίαν καὶ παρανομίαν, τυραννίδος, ὀλιγαρχίας,
2240 *ὀχλοκρατίας, οὐδὲ ταύτας Ὅμηρος ἀγνοεῖν ἔοικε, τὴν μὲν βασιλείαν δι' ὅλης τῆς ποιήσεως ὀνομάζων καὶ ἐγκωμιάζων, ὡς ἐν τούτοις·*

2218–2220 cf. *Β* 188–206 || **2223–2224** *Α* 534–535 || **2228–2229** *Ξ* 111–112 || **2233–2236** *χ* 350–353

[**1628–2724 Π (=αAEn) zΓ(=ramp)**] **2218** *προφέρεσθαι* **α** | *προσφέρεσθαι*] *χρὴ* vel *δεῖ* suppl. Bernardakis | *προστεταγμένον* **zr** | *ὑπο-* om. **mp** || **2219** *τούς*] *τῷ* **rmp** *τὸν* **a** | *μὲν* s. lin. **α** | *ἐντίμοις* **Γ** | *καὶ* post *λόγοις* add. **mp** | *πείθειν* **ra** | *ἐκ* … *πικρότερον*] *ἐκτὸς ὄχλου* (*ὄχλον* **ra**) *πικρότερον* **zra** *ὄχλοις* **mp** || **2221** *ὑπανίστασθαι* **nmp**, p. corr. **A**[d] || **2223** *τι* **mp** || **2224** *ἀντίον* **Γ** || **2225** supplevi | *λέγων* **zra** | *δὲ* om. **Γ** || **2226** *ὑπό*] *ὑπὲρ* **Γ** || **2228** *καὶ* … *ἕκαστος* om. **mp** | *τι* om. **Πza** | *ἕκαστος* om. **Πza** || **2229** *δὴ*] *δὲ* **a** *δ' αὖ* **mp** | *ὑμῖν* **ra** Hom. || **2230** *κἀκεῖνος* **z** || **2232** *αὐτῶν* **ra** || **2233** *κεν*] *κῖος* **ra** *γὰρ* **mp** | *εἴπῃ* **ra** || **2234** *οὔ τι*] *οὔτε* **E** *ἤτοι* **r** *εἴτι* **a** *οὔτ' ἴον* **mp** | *ἑκὼν* post *σὸν* transp. **mp** | *εἰς* **Γ** || **2235** *πωλεύμην*] *ὥς τ' ἀείδειν* **mp** | *ἀεισόμενος*] *εἰσόμενος* **ra** *ἄρ οἰσόμενος* **mp** || **2236** *πολὺ*] *πολλὰ* **r** *πολ(λ)οὶ* **amp** | *πλείονες* **ra** *πλείους* **mp** || **2237** *πρὸς* … *εὐνομίαν* post *δημοκρατίας* (2238) transp. **mp** || **2239** *-γαρ-* (verbi *ὀλιγαρχίας*) s. lin. **α** *-λι-* s. lin. **A**[a] | *καὶ* post *ὀλιγαρχίας* add. **mp** || **2240** *ἔοικε* e corr. **αA**[a]

θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέων βασιλήων,
τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι, φιλεῖ δέ ἑ μητίετα Ζεύς.

2 *καὶ ὁποῖον δεῖ εἶναι τὸν βασιλέα, σαφῶς δηλοῖ*

λαῶν δ' οἶσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν 2245

καὶ

οὔτε τινὰ ῥέξας ἐξαίσιον οὔτε τι εἰπὼν
ἐν δήμῳ, ἥ τ' ἐστὶ δίκη θείων βασιλήων.

3 *τὴν δὲ ἀριστοκρατίαν, ἐν οἷς Βοιωτῶν βασιλέας πέντε καταριθμεῖ, καὶ παρὰ τοῖς Φαίαξι* 2250

δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες
ἀρχοὶ κρίνουσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός.

4 *δημοκρατίας δὲ εἰκόνα ἐναργῶς ἐν τῇ κατασκευῇ τῆς ἀσπίδος δεικνύει, ἐν ᾗ δύο ποιήσας πόλεις τὴν ἑτέραν δημοκρατεῖσθαί φησι, μηδενὸς ἡγουμένου, πάντων δὲ πρὸς τὴν ἑαυτῶν βούλησιν κατὰ νόμους* 2255 5 *βιούντων· ἔνθα καὶ δικαστήριον εἰσάγει. καὶ ἐν ἐκείνοις γε τὴν δημοκρατίαν παρίστησιν, ἐν οἷς φησι*

δῆμον ὑποδδείσας· δὴ γὰρ κεχολώσατο λίην,
οὕνεκα ληιστῆρσιν ἐπισπόμενος Ταφίοισιν
ἤκαχε Θεσπρωτούς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν. 2260

183 *Τὸν δὲ βιαίως καὶ παρανόμως ἄρχοντα τύραννον μὲν οὐ καλεῖ (νεώτερον γὰρ τὸ ὄνομα), οἷος δὲ τοῖς ἔργοις γίνεται, δείκνυσιν ἐν τούτοις·*

εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
ὅς κ' ἀπὸ ῥῖνα τάμῃσι καὶ οὔατα νηλέι χαλκῷ.

2 *καὶ τὸν Αἴγισθον δὲ τυραννικὸν ἀποφαίνει, ὃς ἀποκτείνας τὸν Ἀγαμέ-* 2265

2242–2243 *Β* 196–197 ‖ **2245** *β* 234 ‖ **2247–2248** *δ* 690–691 ‖ **2249** cf. *Β* 494–495 ‖ **2251–2252** *ϑ* 390–391 ‖ **2253–2256** cf. *Σ* 497–508 ‖ **2258–2260** *π* 425–427 ‖ **2263–2264** *σ* 85–86 ‖ **2265–2267** cf. *γ* 248–258

[**1628–2724** **Π** (= **αAEn**) **zΓ**(= **ramp**)] **2242** *διοτροφέων* (*-ίων* **a**) **nzamp** | *βασιλέων* **z** *-είων* **a** ‖ **2244** *ποῖον* **Γ** | *δεῖ* e corr. **α** *δοκεῖ* **AEzΓ** ‖ **2245** *λαῶν*] *μῶν* **z** | *δ'*[1] om. Hom. | *ἄνασσα* **z** ‖ **2246–2247** *καὶ οὔτε τινὰ* om. **r** *καὶ τουτέστιν* **am** *καὶ οὔτέτι ἔριον* **p** ‖ **2247** *οὔτ' ἐστι ῥέξ'* **z** ‖ **2252** *κραίνουσι* Hom. ‖ **2253** *δημοκράτης* **zra** *-κρατείας* **mp** | *δὲ* om. **ra** | *δείκνυσιν* Bernardakis ‖ **2256** *ἔνθα*] *οἴεσθαι* **ra** *ἐν οἷς* **mp** | *ἐκείνοις* e corr. **α** *ἐκείνῃ* **AE** | *γε* om. **r** *σὲ* **a** *δὲ* **mp** *τε* vel *δὲ* J. Mehler ‖ **2258** *ὑποδείσας* Hom. | *δὴ*] *δεῖ* **zra** *βῇ* **mp** | *κεχολώσατο* e corr. **α** *κεχολάσατο* **z** *καὶ χολώσατο* **Γ** *κεχολώατο* Hom. ‖ **2259** *ληιστῆρσιν*] *νιστῆρσιν* **zamp** *μνηστῆρσιν* **r** | *ἐπισπώμενος* **zΓ** | *ἐν* (om. **ra**) *ταφίησιν* **Γ** ‖ **2260** *ἤκαχε … ἦσαν*] *οἳ κάλχαντ' ἐς πρώτους εἰσαρίθμιοι ἦσαν* **mp** | *οἱ δ' ἡμῖν* om. **ra** | *ἄρθμιοι* Flor. *ἀρίθμιοι* codd. ‖ **2261** *ἄρχοντα*] *ἔχοντα* **ra** ‖ **2262** *γὰρ*] *δὲ* **ra** ‖ **2263** *εἰς Ἔχετον*] lac. **z** *εἰς* (*οἷς* **r**) *ἔχει τὸν* **ra** *εἰσόχετὸν* **mp** | *βασιλέα* **ra** ‖ **2264** *ὅς κ' ἀπὸ*] *ὅγ κ' ἀπὸ* **z** *ὄφρ' ἀπὸ* **mp** | *ἀπορρῖνα* **AE**

μνονα ἐκράτει τῶν Μυκηναίων. καὶ 'ὁπότε ἀνηρέθη', φησὶν ὅτι, 'οὐκ ἂν ἔτυχε ταφῆς, εἴπερ Μενέλαος παρῆν'· τοῦτο γὰρ ἐπὶ τῶν τυράννων νενόμισται

τῷ ⟨κέ οἱ⟩ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν,
2270 *ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν*
κείμενον ἐν πεδίῳ· μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.

ὀλιγαρχίαν δὲ δηλοῦν δοκεῖ διὰ τῆς τῶν μνηστήρων πλεονεξίας, περὶ ὧν φησιν 3

ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσι.

2275 *τὴν δὲ ὀχλοκρατίαν ἐν τῇ τῶν Τρώων πολιτείᾳ παραδίδωσιν, ἐν ᾗ καὶ συναράμενοι πάντες Ἀλεξάνδρῳ κακοῖς περιέπεσον καὶ ὁ Πρίαμος λοιδορεῖται τοῖς παισὶν ὡς τούτων αἰτίοις* 4

σπεύσατέ μοι, κακὰ τέκνα, κατηφόνες.

καὶ ἄλλος δέ τις τῶν Τρώων, ὁ Ἀντίμαχος, 5

2280 *χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος, ἀγλαὰ δῶρα,*
οὐκ εἴασχ' Ἑλένην δόμεναι ξανθῷ Μενελάῳ.

184 *Ἐπεὶ δὲ τὸ παρ' ἀνθρώποις δίκαιον τοῦτο νομίζεται, τὸ ἀπονεμητικὸν ἑκάστῳ τοῦ κατ' ἀξίαν, ἐν ᾧ μάλιστά ἐστι τὸ θεοὺς σέβειν, γονέας καὶ οἰκείους τιμᾶν, τὴν μὲν εἰς θεοὺς εὐσέβειαν ἐν πολλοῖς δι-* 2285 *δάσκει, εἰσάγων τοὺς ἥρωας θύοντας καὶ εὐχομένους καὶ δῶρα ἀνατιθέντας τοῖς θεοῖς καὶ ὕμνοις γεραίροντας αὐτοὺς καὶ τῆς εὐσεβείας ἀμοιβὴν ἀπολαμβάνοντας τὴν παρὰ τῶν θεῶν ἐπικουρίαν.*

185 *Τὴν δὲ πρὸς τοὺς γειναμένους τιμὴν ἐν τῷ Τηλεμάχου προσώπῳ μάλιστα δείκνυσι καὶ ἐν οἷς ἐπαινεῖ τὸν Ὀρέστην*

2269–2271 *γ* 258–261 ‖ 2274 *α* 247 = *π* 124 ‖ 2278 *Ω* 253 ‖ 2280–2281 *Λ* 124–125

[1628–2724 **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] 2266 *τῶν μυκηναίων ἐκράτει* **mp** | *καὶ* om. **zra** ‖ 2266–2268 *οὐκ … νενόμισται*] *οὐκ ἂν δ' ὅς γε ταφῆς ἔτυχε εἴγε παρῆν μενέλαος καὶ* **mp** ‖ 2267 *τῷ τυράννῳ* **z** ‖ 2269 *τῷ*] *τῶν* **za** | *κέ οἱ* Xylander et Stephanus *δὲ γὰρ* **mp** om. **Πzra** | *χυτὰν* **zΓ** ‖ 2271 *κείμενον … ἔργον*] e duobus versibus *γ* 260 et 261 unus factus est | *ἔργον*] lac. **z** *στέρνον* **Γ** | *τοῦτο γὰρ ἐπὶ τῶν τυράννων νενόμισται* post *ἔργον* add. **Γ** ‖ 2272 *ὀλιγαρχίας* **zΓ** | *διὰ*] *δὲ* **zra** | *διὰ … πλεονεξίας*] *ἐπὶ τῶν πλεονεκτούντων ἐν τοῖς μνηστῆρσι* (*μυστηρίοις* **m**) **mp** | *μυστηρίων* **a** ‖ 2274 *κραναὴν*] *κρα* et lac. **z** ‖ 2275 *πολιτείᾳ*] *πόλει* **mp** ‖ 2276 *πάντες*] *περὶ* **z** ‖ 2277 *αἰτίαν* **zra** *αἴτια* **mp** ‖ 2278 *πεύσατε* **amp** | *κατηφόνες*] *κατηφον* et lac. **E** *κατηφῶνες* **zΓ** ‖ 2279 *ἀντιμάχου* **mp** ‖ 2280 ras. post *χρυσὸν* **A**[a] ‖ 2281 *εἴασεν* **zra** *εἴασχ'* **mp** ‖ 2284 *τὴν μὲν εἰς θεοὺς*] *τοῖς μὲν θεοῖς* **Γ** | *εἰς* s. lin. **z** ‖ 2285 *εἰσ-* s. lin. **α** | *-ων* (verbi *εἰσάγων*) in ras. **A**[a] | *θύοντας*] *θέωντας* **z** | *καὶ*[2] in mg. **A**[c] om. **Πzra** | *δῶρον* **z** *δώρων* **ra** | *ἀντιθέντας* **z** ‖ 2286 *καὶ*[1] s. lin. **A**[d] om. **Πra** | *γεραίρειν* **ra** | *αὐτοὺς* om. **mp** ‖ 2288 *γεναμένους* **αn** *γενομένους* **Az** *γινομένους* **ra** *γονέας* **E** | *τοῦ* ante *Τηλεμάχου* add. **zmp**

⟨ἢ⟩ οὐκ ἀίεις οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης 2290
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα;

2 *καὶ ὅτι τὸ γηροτροφεῖσθαι τοὺς γονέας ὑπὸ τῶν παίδων φύσει δίκαιον καὶ ἐξ ἀμοιβῆς ὀφειλόμενον, διὰ μιᾶς λέξεως ἐδήλωσεν εἰπὼν*

οὐδὲ τοκεῦσι
θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκεν. 2295

3 *ἀδελφῶν δὲ εὔνοιαν καὶ πίστιν πρὸς ἀλλήλους ἐν τῷ Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ, φίλων δὲ ἐν Ἀχιλλεῖ καὶ Πατρόκλῳ δείκνυσι, γυναικὸς δὲ σωφροσύνην καὶ φιλανδρίαν ἐν τῇ Πηνελόπῃ, ἀνδρὸς δὲ πόθον τῆς αὑτοῦ γυναικὸς ἐν τῷ Ὀδυσσεῖ παρίστησιν.*

186 *Ὅπως δὲ καὶ ὑπὲρ πατρίδος χρὴ πράσσειν, ἐν τούτῳ μάλιστα ἐδήλωσεν·* 2300

εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.

2 *καὶ πάλιν ὅπως πρὸς τοὺς τῆς ⟨αὐτῆς⟩ πολιτείας κοινωνοῦντας ἔχειν*

ἀφρήτωρ ἀθέμιστος ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος
ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου ὀκρυόεντος. 2305

3 *ὅπως δὲ τὸ ἀληθεύειν τίμιον, τὸ δὲ ἐναντίον φευκτὸν*

ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀίδαο πύλῃσιν
ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἴπῃ.

καὶ εἰς τὸ αὐτὸ

οἵ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσι. 2310

187 *Τῶν δὲ οἴκων μάλιστα σῳζομένων, ὁπόταν γυνὴ μήτε τὰς ἀπορρήτους διανοίας τοῦ ἀνδρὸς πολυπραγμονῇ μήτε ἄνευ τῆς γνώμης αὐτοῦ πράσσειν τι ἐπιχειρῇ, ἑκάτερον ἐκ τῆς Ἥρας ὑπέδειξε, τὸ μὲν*

2290–2291 *α* 298–299 ‖ 2294–2295 *Δ* 477–478 = *P* 301–302 ‖ 2302 *M* 243 ‖ 2304–2305 *I* 63–64 ‖ 2307–2308 *I* 312–313 ‖ 2310 *σ* 168

[1628–2724 **Π** (= **αAEn**) **zΓ**(= **ramp**)] 2290 suppl. Bernardakis (cf. Stob. 4, 25, 21) | *οὐκ ἀίεις*] *ὦ* **Γ** ‖ 2291 *ἐπ'* in mg. **α**, s. lin. **A**[d] om. **En** | *ἔκτανε* e corr. **α** *ἔκτ(ε)ινε* **AEn** ‖ 2292 *γηροτροφῆσαι* (*-ήσειν* **a**) **zΓ** | *ὑπὸ τῶν παίδων*] *τοὺς παῖδας* **mp** ‖ 2294 *τοκέσ(σ)ι* **amp** ‖ 2295 *ἀπέδωκας* **zrmp** ‖ 2297 *-κλῳ* (verbi *πατρόκλῳ*) s. lin. et in mg. **A**[a] ‖ 2299 *παρίστησιν*] *δείκνυσιν* **Γ** ‖ 2300 *τῆς* ante *πατρίδος* add. **mp** | *πράσσειν*] *πάντα πράσσειν* vel *παρατάσσειν ἑαυτόν* Wyttenbach ‖ 2302 *εἷς οἰωνὸς*] *εἰ οἷος* **z** ‖ 2303 *πρὸς* exp. **A**[c] om. **mp** | supplevi | *φιλίας* post *κοινωνοῦντας* add. **ra**, in mg. **A**[c] *φιλίως* post *κοινωνοῦντας* add. **mp** | *δεῖ* post *ἔχειν* add. **Γ**, in mg. **A**[c] ‖ 2304 *ἀφρήτωρ ἀθέμιστος ἀνέστιός*] *ἄφρων* **Γ** | *ἀθέμιστος* om. **E** ‖ 2306 *ὅπως* Gale *πῶς* codd. ‖ 2307 *κεῖνος* in mg. **A**[c] *ἐκεῖνος* **zra** om. **Π** | *ὁμῶς*] *κεὶς* **mp** | *ἀίδαο* iter. **z** ‖ 2308 *κεύθει* (*κάθ-* **m**) **Γ** | *ἐν* **Γ** | *εἴποι* **mp** ‖ 2309 *εἰς τὸ αὐτὸ* exp. **A**[c] om. **mp** ‖ 2310 *κάζουσι* (*χά-* **r**) **Γ** | *ὄπισθεν* **zra** *ὀπίσω* **mp** ‖ 2311 *οἴκων*] *οἰκείων* **Γ** | *μάλιστα* om. **mp** ‖ 2312 *πολυπραγμονεῖ* **ra** ‖ 2313 *ἐπιχειρεῖ* **ra** | *ἀπέδειξε(ν)* **zΓ**

πρότερον τῷ Διὶ λέγοντι περιθεὶς

2315 *Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους*
εἰδήσειν,

τὸ δὲ δεύτερον τῇ Ἥρᾳ
μή πώς μοι μετέπειτα χολώσεαι, αἴ κε σιωπῇ
οἴχωμαι πρὸς δῶμα βαθυρρόου Ὠκεανοῖο.

2320 *Τὸ δὲ καὶ τοὺς ἐξιόντας ἐπὶ πόλεμον ἢ ἐν κινδύνῳ καθεστῶτας ἐντέλλεσθαί τι τοῖς οἰκείοις εἰθισμένον παρὰ πᾶσιν οὐκ ἠγνόησεν ὁ ποιητής. ἡ μὲν γὰρ Ἀνδρομάχη, στένουσα τὸν Ἕκτορα, φησὶν* **188**

οὐ γάρ μοι θνήσκων λεχέων ἐκ χεῖρας ὄρεξας,
οὐδέ τί μοι εἶπας πυκινὸν ἔπος, οὗ τέ κεν αἰεὶ
2325 *μεμνῄμην νύκτας τε καὶ ἤματα δάκρυ χέουσα.*

ἡ δὲ Πηνελόπη τῶν τοῦ Ὀδυσσέως ἐντολῶν μνημονεύει, φήσαντος ὁπότε ἐξῄει 2

τῶ οὐκ οἶδ᾽ ἤ κέν μ᾽ ἀνέσει θεός, ἦ κεν ἁλώω
αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· σοὶ δ᾽ ἐνθάδε πάντα μελόντων.
2330 *μεμνῆσθαι πατρὸς καὶ μητέρος ἐν μεγάροισιν*
ὡς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἐόντος·
αὐτὰρ ἐπειδὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδηαι,
γήμασθ᾽ ᾧ κ᾽ ἐθέλῃσθα, τεὸν κατὰ δῶμα λιποῦσα.

οἶδε δὲ καὶ ἐπιτρόπους 3

2335 *καί οἱ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,*
πείθεσθαί τε γέροντι καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν.

Τὰ δὲ ἐπὶ τοῖς θανάτοις τῶν οἰκείων πένθη οὔτε ἄμετρα εἶναι ἀξιοῖ (ἀγεννὲς γὰρ τοῦτο) οὔτε παντελῶς ἐκκεκόφθαι ἐᾷ (ἀδύνατον γὰρ τὸ **189**

2315–2316 *Α* 545–546 ‖ **2318–2319** *Ξ* 310–311 ‖ **2323–2325** *Ω* 743–745 ‖ **2328–2333** *σ* 265–270 ‖ **2335–2336** *β* 226–227

[1628–2724 Π (= αAEn) zΓ(= ramp)] **2314** *πρότερον*] *πρῶτον* **Γ** ‖ **2315** *μὴ*] *μὲν* **Π** | *δὴ* om. **zra** | *ἐπιέλπετο* (in *-έλπεο* corr. **A**[d]) **AEnz** *-έλπετον* **a** *-έλπεαι* **mp** ‖ **2317** *δεύτερον* scripsi (cf. lin. 281 et 1617) *ἕτερον* codd. ‖ **2318** *χολώσεται* **z** ‖ **2319** *οἴχομαι* **A** ‖ **2320** ras. post *κινδύνῳ* **A**[a] ‖ **2323** *θνήσκω* **ra** ‖ **2324** *εἶπες* Hom. | ras. post *πυκινὸν* **α** *τι* post *πυκινόν* add. **z** | *κεν*] *μὲν* **Γ** ‖ **2325** *πάντα κατὰ* (?) post *ἤματα* add. **r** *τὰ* post *ἤματα* add. **a** *κατὰ* post *ἤματα* add. **mp** ‖ **2326** *τὴν* et *ἐντολὴν* **ra** ‖ **2328** *οἶδ᾽ ἤ*] *οἶδά* **ra** *οἶδ᾽ εἴ* **mp** | *ἀνέσσει* **A** *ἀνε* et lac. **E** *ἀνέσῃ* **Γ** | *ἦ*] *εἴ* **Γ** ‖ **2329** *σοὶ*] *σὸν* **z** | *μέλλοντι* **r** *μένοντι* **amp** ‖ **2330** *μητρὸς* **zΓ** | *γ᾽* ante *ἐν* add. **mp** ‖ **2331** *ἐμοῦ* **Γ** | *ἀπὸ νόσφιν* **zmp** ‖ **2332** *ἐπὴν δὴ* Hom. | *παῖδας* **amp** | *γεν(ν)ήσαντα* (e corr. **a**) **zΓ** ‖ **2333** *κ᾽ ἐθέλῃσθα*] *καθέλῃσθα* **ra** | *τεὸν*] *τὸν* **z** ‖ **2335** *οἱ*] *γε* **Γ** ‖ **2336** *γέροντι*] *τοῖς* (om. **mp**) *γέρουσι(ν)* **Γ** ‖ **2337** *δὲ*] *τε* **z** | *τοῖς θανάτοις*] *θανάτους* **Γ** ‖ **2338** *ἀγενὲς* **Γ** | *ἐκ-* om. **Γ** | *ἐᾷ* om. **Γ**

ἀπαθὲς ἐπὶ ἀνθρώπων), ὅθεν λέγει τὰ τοιαῦτα·
ἀλλ' ἤ τοι κλαύσας καὶ ὀδυρόμενος μεθέηκεν· 2340
τλητὸν γὰρ Μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν.
2 *ἐν ἄλλοις δέ φησιν*
ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν ὅς κε θάνῃσι,
νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας.

190 *Ἔγνω δὲ κἀκεῖνα, ἃ καὶ νῦν ἐν ταῖς ταφαῖς νομίζεται, ἔν τε ἄλλοις* 2345 *καὶ ἐν τούτοις·*
ἔνθα ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε ἔται τε
τύμβῳ τε στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
2 *καὶ οἷα ἡ Ἀνδρομάχη φησὶν εἰς τὸν Ἕκτορος νέκυν γυμνὸν κείμενον*
αἰόλαι εὐλαὶ ἔδονται, ἐπεί κε κύνες κορέσωνται, 2350
γυμνόν· ἀτάρ μοι εἵματ' ἐνὶ μεγάροισι κέονται
λεπτά τε καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν.
ἀλλ' ἤ τοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέῳ,
οὐδὲν σοί γ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσεαι αὐτοῖς,
ἀλλὰ πρὸς Τρώων καὶ Τρωιάδων κλέος εἶναι. 2355
3 *οὕτω καὶ ἡ Πηνελόπη τὴν ἐσθῆτα κατασκευάζει*
Λαέρτῃ ἥρωι ταφήιον.
4 *καὶ ταῦτα μὲν μέτρια. τὰ δὲ πέρα τούτων, καὶ ζῷα ἄλλα τε καὶ ἀνθρώπους ἐπικαίειν τὸν Ἀχιλλέα τῇ τοῦ Πατρόκλου πυρᾷ, οὐκ ἐπαινῶν λέγει· διὸ καὶ ἐπιφωνεῖ* 2360
κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα.

191 *Καὶ τὰ πολυάνδρια δὲ πρῶτος ἤγειρε*
τύμβον δ' ἐκ πεδίου ἕνα χεύομεν ἐξαγαγόντες
⟨ἄκριτον⟩.

2340–2341 *Ω* 48–49 ‖ **2343–2344** *Τ* 228–229 ‖ **2347–2348** *Π* 456–457 = *Π* 674–675 ‖ **2350–2355** *Χ* 509–514 ‖ **2357** *β* 99 ‖ **(2358–)2361** *Ψ* (171–)176 = *Φ* 19 ‖ **2363–2364** *Η* 336–337

[**1628–2724** **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] **2339** *ἀνθρώπῳ* **Γ** ‖ **2340** *ὀδυράμενος* Hom. (v. l.) | *μεθέηκεν*] *μεθέοικ* et lac. **z** ‖ **2341** *Μοῖραι θυμὸν*] *μικιθμὸν* (*μιρκ-* **a**) *θεοὶ* **ra** *θεοὶ μυριθμὸν* **mp**, in mg. **A**^{c} ‖ **2342** *ἐν ἄλλοις δέ φησιν* om. **Γ** ‖ **2343** *καθάπτειν* **z** ‖ **2344** *ἤμασι* **E** ‖ **2345** *κομίζεται* **zΓ** ‖ **2347** *ταρχήσουσι* **Γ** | *ἔται*] *ἔσται* **z** ‖ **2349** *οἷα*] *οἶδεν* **z** *οἷον* **Γ** | *φησὶν εἰς τὸν* om. **Γ** | *Ἕκτορα … κείμενον* post *ἔδονται* (2350) transp. **ra** om. **mp** ‖ **2350–2351** *αἰόλαι … γυμνόν* in mg. **A**^{c} om. **Πz** ‖ **2350** *εὐλαὶ*] *εὐναὶ* **Γ** ‖ **2350–2351** *ἐπεί … γυμνόν* om. **ra** ‖ **2351** *μοι*] *τοι* **mp** Hom. ‖ **2353** *καταφλέξω πυρὶ*] *καταφράζω πο* et lac. **z** ‖ **2354** *οὐδὲ* **z** | *γ'* om. **mp** | *ἐσκείσεται* **z** *ἐνκείσεται* (*-εαι* **mp**) **Γ** ‖ **2357** *ταφήιον* e corr. **A**^{d} *ταφῇ δὲ* **Ez** *ταφῇ* **Γ** ‖ **2358** *μὲν*] *δὲ* **Γ** | *τὰ δὲ … ζῷα*] *τὸ* (*τὰ* **ra**) *δὲ περισσὰ τούτων ζῷα* Γ, in mg. **A**^{c} ‖ **2362** *δὲ*] *καὶ* **E** | *-αι* (verbi *ἤγειραι*) s. lin. **z** ‖ **2363** *ἐκ*] *ἐν* **mp** | *ἐκ πεδίου* (cf. *Η* 337)] *ἀμφὶ πυρὴν* Hom. | *πεδίοις* (*παι-* **a**) *ἐνεχεύομεν* **Γ** ‖ **2364** suppl. J. Mehler

2365 καὶ τοὺς ἐπιταφίους ἀγῶνας ἔδειξε πρῶτος. ταῦτα μὲν κοινὰ τῶν τε ἐν εἰρήνῃ καὶ τῶν ἐν πολέμῳ καθεστώτων.

Τὴν δὲ περὶ τοὺς πολέμους ἐμπειρίαν, ἣν καὶ τακτικήν τινες καλοῦσιν, ⟨δείκνυσιν⟩ ἡ ποίησις, πεποικιλμένη μὲν πεζομαχίαις, τειχομαχίαις, ἐπὶ ναυσὶ μάχαις, παρὰ ποταμῷ παρατάξεσι, μονομαχίαις, πολλὰ **192**
2370 δὲ καὶ στρατηγικὰ περιέχουσα, ὧν ὀλίγα παραθέσθαι ἐστὶν ἄξιον. ἐν 2 γὰρ ταῖς παρατάξεσιν ἀεὶ χρὴ προτετάχθαι τὸ ἱππικὸν καὶ ἕπεσθαι τὸ πεζόν· καὶ τοῦτο δὲ δείκνυσιν οὕτως·

ἱππῆας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφι,
πεζοὺς δ' ἐξόπιθεν στήσας πολέας τε καὶ ἐσθλούς.

2375 Καὶ τὸ εἶναι ἐν τοῖς στρατιώταις ἡγεμόνας κατὰ τάξεις **193**

ἕπτ' ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δὲ ἑκάστῳ
κοῦροι ἅμ' ἔστειχον δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες.

καὶ τῶν ἡγεμόνων τοὺς μὲν προαγωνίζεσθαι ἐν πρώτοις τεταγμένους, 2 τοὺς δὲ κατόπιν γενομένους ἐπείγειν τοὺς λειπομένους πρὸς τὴν μάχην

2380 οἱ δ' ἀμφ' Ἰδομενῆα δαΐφρονα θωρήσσοντο·
Ἰδομενεὺς μὲν ἐνὶ προμάχοις συῒ εἴκελος ἀλκήν,
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ πυμάτας ὤτρυνε φάλαγγας.

Καὶ ὅτι δεῖ τοὺς δυνάμει διαφέροντας ἐν τοῖς ἔξω στρατοπεδεύειν, **194** ὥσπερ τεῖχος τῶν λοιπῶν περιβεβλημένους, τὸν δὲ βασιλέα ἐν τῷ
2385 ἀσφαλεστάτῳ, τουτέστι τῷ μεσαιτάτῳ, κατασκηνοῦν, δείκνυσιν ἐν τῷ τοὺς μὲν γενναιοτάτους, τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸν Αἴαντα, ἐν τοῖς ἐσχάτοις μέρεσι τῶν νεῶν κατεσκηνωκέναι, τὸν δὲ Ἀγαμέμνονα καὶ τοὺς ἄλλους ἀρίστους ἐν τῷ μέσῳ.

2365 cf. *Ψ* ‖ **2368** *πεζομαχίαις*] passim ap. Hom. | *τειχομαχίαις*] cf. *M* ‖ **2369** *ἐπὶ ναυσὶ μάχαις*] cf. *N* | *παρὰ ποταμῷ παρατάξεσι*] cf. *Φ* | *μονομαχίαις*] cf. *Γ* 245–461 *H* 1–312 ‖ **2373–2374** *Δ* 297–298 ‖ **2376–2377** *I* 85–86 ‖ **2380–2382** *Δ* 252–254 ‖ **2383–2388** cf. *Θ* 220–226 *Λ* 5–9

[**1628–2724 Π** (= **αAEn**) **zΓ**(= **ramp**)] **2365** *ἀγῶνας*] *κίονας* (-*ω*- **r**) **Γ** ‖ **2367** e *τατικήν* in *τακτικήν* corr. **A**[a] | *τινες* om. **z** ‖ **2368** supplevi | *δείκνυσι πᾶσα* ante *ἡ ποίησις* et *αὐτοῦ* post *ἐμπειρίαν* suppl. J. Mehler | *παραδίδωσιν* vel simile post *ἡ ποίησις* suppl. Bernardakis | *πεποικιλμένην* **zΓ** | *μὲν* om. **Γ** ‖ **2369** *ἐπὶ* exp. **A**[c] om. **mp** | *μάχαις* J. Mehler *μαχίᾳ* (in *μαχίαις* corr. **A**[c]) **Πz** *μαχ(ε)ίαν* **ra** *μαχίαις* **mp** | *παρὰ ποταμῷ* exp. **A**[d] *παραποταμίοις* Duebner ‖ **2370** *περιέχει* **mp** Wyttenbach *περιέχουσαν* Bernardakis ‖ **2374** *ἐξόπισθεν* **zra** *ἐξόπιθε* Hom. | *στῆσεν* **n** Hom. ‖ **2375** *κατὰ*] *καὶ* **z** ‖ **2376** *δ'* ante *ἔσαν* add. **mp**, s. lin. **A**[c] ‖ **2377** *ἅμ'* e corr. **A**[a] *ἅμα τ'* **mp** *ἅμα* Hom. | *ἔστοιχον* **z** *ἔτυχον* **r** *ἔτειχον* **a** *ἔσαν* **mp** *στεῖχον* Hom. ‖ **2380–2382** *θωρήσσοντο ... ὤτρυνε* in mg. **A**[a] ‖ **2381** *μὲν*] *δ'* **r** *δ' ἄρ* **mp** | *προμάχοισι* **αAEzrmp** | *ἴκελος* **zΓ** ‖ **2383** *δια-*] *βία* (?) **z** ‖ **2384** *περιβεβλημένοις* **Γ** *προβεβλημένους* coni. vel *πρὸ* ante *τῶν λοιπῶν* suppl. Bernardakis

195 *Καὶ τὸ ἐν τῷ στρατοπεδεύεσθαι χάρακάς τε περιβάλλεσθαι καὶ τάφρους ἀποσκάπτειν εἰς εὖρος καὶ βάθος καὶ σκόλοψι κύκλῳ διαλαμβάνειν, ὡς μήτε ὑπερπηδᾶν τινα διὰ πλάτος μήτε διὰ βάθος κατιέναι δύνασθαι, γίνεταί τε ἐν τοῖς πολέμοις καὶ ⟨ἔστι⟩ παρ' Ὁμήρῳ* 2390

ἀπὸ γὰρ δειδίσσετο τάφρος
εὐρεῖ', οὐ γὰρ ὑπερθορέειν σχεδὸν οὔτε περῆσαι
ῥηιδίη· κρημνοὶ γὰρ ἐπηρεφέες περὶ πᾶσαν 2395
ἕστασαν ἀμφοτέρωθεν, ὕπερθεν δὲ σκολόπεσσιν
ὀξέσιν ἠρήρειστ', τοὺς ἕστασαν υἷες Ἀχαιῶν
πυκνοὺς καὶ μεγάλους, δηίων ἀνδρῶν ἀλεωρήν.

196 *Καὶ μαχόμενοι θνήσκουσι γενναίως οἵ ⟨τε ἡγεμόνες καὶ οἱ⟩ τούτοις ἑπόμενοι* 2400

μὴ μὰν ἀσπουδεί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι

καὶ πάλιν

ὃς δέ κεν ὑμέων
βλήμενος ἠὲ τυπεὶς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ, 2405
τεθνάτω· οὔ ὁί ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης
τεθνάμεν.

197 *Καὶ τοῖς μὲν ἀριστεῦσι γέρα νέμει*

ἄλλα δ' ἀριστήεσσι δίδου γέρα καὶ βασιλεῦσι,

τοῖς δὲ λειποτάκταις ἀπειλεῖ 2410

2389–2392 cf. *M* 49–66 ‖ **2393–2398** *M* 52–57 ‖ **2401–2402** *X* 304–305 ‖ **2404–2407** *O* 494–497 ‖ **2409** *I* 334

[**1628–2724** **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] **2389** *τῷ* s. lin. **A**[a] | *στρατοπέδῳ* **mp** ‖ **2390** *βάθος* in mg. **A**[c] *μῆκος* **Πzra** ‖ **2391** *τὸ* ante *πλάτος* add. **mp** | *τὸ* ante *βάθος* add. **mp** ‖ **2392** *τε* secl. Wyttenbach | *πολέμοις* scripsi *πολεμίοις* codd. | supplevi ‖ **2393–2394** *ἀπὸ … εὐρεῖ*] *'καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ / εὐρεῖαν μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξε'* (*I* 349–350) *καὶ τὸ* **Γ** ‖ **2394** *οὐ γὰρ*] *οὔτ' ἄρ'* Hom. ‖ **2395** *ῥηιδίως* **Γ** | *κρημνὸν* **ra** *κρυμνὸν* (in *κρυμνοὶ* corr. **z**) **zmp** | *ἐπιρρεφέα* **Γ** ‖ **2397** *ἠρήρειστ'* Xylander *ἠρήρειστο* **Πz** *ἠραρῆναι* **r** *ἠρηρῆται* **a** *ἤρεισαν* **mp** *ἠρήρει* Hom. | *ἵστασαν* Hom. ‖ **2398** *ἦν* post *ἀλεωρήν* add. **ra** ‖ **2399–2400** *οἵ ⟨τε ἡγεμόνες καὶ οἱ⟩ τούτοις ἑπόμενοι* J. Mehler *οἱ τούτοις ἑπόμενοι* **Πz** *ἐν τούτοις* **Γ** *ὃ ἐν τούτοις ἐπιδείκνυσι* Wyttenbach ‖ **2401** *ἀσπουδῆ* **Γ** *-ί* Hom. | *ἀκλαιῶς* **zmp** *ἀκλεῶς* **ra** ‖ **2402** *τι*] *τε* **zΓ** ‖ **2404** e *κ'* in *κεν* corr. **αA**[a] ‖ **2405** *ἐπιάσῃ* **z** ‖ **2406** *τεθνάτω* om. **Γ** | *οἱ*] *τι* **Γ** | ras. post *ἀμυνομένῳ* **α** *γε* post *ἀμυνομένῳ* add. **mp** | *περὶ* e corr. **A**[a] *ἀμφί γε* **mp** ‖ **2408** *τοῖς* om. **ra** | *μὲν* om. **mp** | *νέμει* scripsi *νέμεται* **Πz** *ἀξιοῖ νέμειν* **r** *νέμειν ἀξιοῖ* **amp** ‖ **2410** *λιπο-* Bernardakis

ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἐθέλοντα νοήσω,
αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσομαι.

Ἐν δὲ ταῖς μάχαις ὃν μὲν τρόπον καὶ ὅπως διαφόρως καὶ ποικίλως **198**
τοὺς ἥρωας ποιεῖ τιτρώσκοντας καὶ τιτρωσκομένους, τί δεῖ λέγειν;
2415 ἐκεῖνο δὲ ὑπομνῆσαι ἄξιον, ὅτι τοὺς μὲν πρόσθεν τετρωμένους ἐνδοξο-
τέρους ἡγούμεθα, ἅτε τὴν ἐκ τοῦ συνεστάναι καὶ παραμένειν προθυ-
μίαν δεικνύοντας, τοὺς δὲ τὸν νῶτον ἢ τὸ μετάφρενον πεπληγότας
ἀτιμοτέρους, ὡς ἐν τῷ φεύγειν τοῦτο πεπονθότας. καὶ ταῦτα οὖν ἑκά- 2
τερά ἐστι παρ' Ὁμήρῳ·

2420 *εἴ περ γάρ κε βλεῖο πονεύμενος ἠὲ τυπείης,*
οὐκ ἂν ἐπ' αὐχέν' ὄπισθε πέσοι βέλος οὐδ' ἐνὶ νώτῳ.
ἀλλά κεν ἢ στέρνων ἢ νηδύος ἀντιάσειε
πρόσσω ἱεμένοιο μετὰ προμάχων ὀαριστὺν

καὶ πάλιν

2425 *οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις,*
ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στήθεσφιν ἔλασσον.

χρησίμως δὲ καὶ ἐν τῇ τροπῇ τῶν πολεμίων παραινεῖ μὴ περὶ τὰ 3
σκῦλα γίνεσθαι μηδὲ ἐνδιδόναι καιρὸν φυγῆς ἀλλ' ἐγκεῖσθαι καὶ διώ-
κειν

2430 *μή τις νῦν ἐνάρων ἐπιβαλλόμενος μετόπισθεν*
μιμνέτω, ὥς κεν πλεῖστα φέρων ἐπὶ νῆας ἵκηται,
ἀλλ' ἄνδρας κτείνωμεν· ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἕκηλοι
νεκροὺς ἂμ πεδίον συλήσετε τεθνειῶτας.

Ἔστι δὲ παρ' αὐτῷ πάσης ἡλικίας κατορθώματα, ὑφ' ὧν πᾶς ὁστισ- **199**
2435 οῦν ἐπαρθείη, ὁ μὲν ἀκμάζων ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως καὶ Αἴαντος καὶ Διο-

2411–2412 *Ο* 348–349 (cf. *Β* 391 *Θ* 10) ‖ **2420–2423** *Ν* 288–291 ‖ **2425–2426** *Χ* 283–284 ‖ **2430–2433** *Ζ* 68–71

[**1628–2724** **Π** (=**αΑΕn**) **zΓ**(=**ramp**)] **2411** *ἀπάνευθεν* **Πr** | *νοήσω ἐθέλοντα* **z** | *ἐθέλοντα* (cf. *Β* 391 *Θ* 10)] *ἑτέρωθι* Hom. ‖ **2412** *αὐτῷ* **z** *αὐτὸν* **r** *αὐτῶν* **amp** | *οἱ*] *ἆψ* **Γ** | *θανάτῳ γε* **mp** | *μετήσομαι* **amp** ‖ **2413** ras. post *μάχαις* **A**[a] | *ὃν*] *ὅσον* **αn** *ὅσοις* **zΓ** | *τρόποις* **zΓ** ‖ **2416** *συνιστάναι* **zΓ** ‖ **2417** *τὸν*] *τὸ* **rmp** | *τὸ* s. lin. **A**[a] ‖ **2420** *κε*] *καὶ* **Πz** *κεν* **r** | *βλεῖο*] *ὑγιεῖς* **z** *βληθῇς* **Γ** | *πνεύμενος* **z** *πνεύμονος* **Γ** ‖ **2421** *ἐπ'*] *ἐν* Hom. ‖ **2422** *ἤ*[1]] *ἐκ* **mp** | *ἀντιώσειε* (*-ο-* **mp**) **amp** ‖ **2423** *πρόσω* **Πzra** | *ὀαριστὺν* e corr. **A**[b] *ὀαριστὴν* **zra** ‖ **2426** *ἰθὺς*] *εὐθὺς* **Γ** | *διὰ*] *δὲν* **zr** *δὲ* **a** ‖ **2427** *χρήσιμον* **Γ** | *πολέμων* **z** ‖ **2428–2430** *καὶ … τις*] lac. **z** ‖ **2430** *μετόπισθε* **za** Hom. *ὄπισθεν* **mp** ‖ **2431** *μενέτω* **z** | *κε* Hom. | *ἵκηται*] lac. **z** ‖ **2433** *συλήσηται* (*-εται* **z**) **zra** | *τεθνηῶτας* **Γ** Hom. ‖ **2434** *παρ' αὐτῷ*] *παρὰ τῆς* **Γ** | ras. post *αὐτῷ* **αA**[a] | *ὧν*] *ἃ* **z** ‖ **2435** *ἐπανορθωθείη* **z** *ἐπαινεθείη* **Γ**

μήδους, ὁ δὲ νεώτερος ὑπὸ τοῦ Ἀντιλόχου καὶ τοῦ Μηριόνου, ὁ δὲ μεσαιπόλιος ὑπὸ τοῦ Ἰδομενέως καὶ τοῦ Ὀδυσσέως, ὁ δὲ γέρων ὑπὸ τοῦ Νέστορος, καὶ πᾶς βασιλεὺς ὑπὸ τούτων ἁπάντων καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος. τοιαῦτα μὲν τῶν πολιτικῶν λόγων καὶ πράξεών ἐστι παρ' Ὁμήρῳ τὰ λήμματα. 2440

200 *Θεασώμεθα δὲ καὶ περὶ τῶν ἰατρικῶν, εἰ καὶ τούτων μὴ εἶχεν ἀπείρως Ὅμηρος. καὶ ὅτι μὲν πολλοῦ ἀξίαν τὴν τέχνην ὑπελάμβανε, δῆλον ἐκ τούτου·*

ἰατρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων.

2 *δοκεῖ δὲ ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη εἶναι νοσερῶν καὶ ὑγιεινῶν, ἅπερ ἐκ τούτων ἄν τις μάθοι· ὅτι μὲν ἐπιστήμη* 2445

ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων,

ὅτι δὲ ὑγιεινῶν καὶ νοσερῶν

φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά,

σημαίνει τούτων ἑκάτερον. 2450

201 *Ἔστι δὲ τῆς ἰατρικῆς θεωρητικὸν μὲν τὸ διὰ τῶν καθολικῶν λόγων καὶ διὰ μεθόδου ἐπάγον ἐπὶ τὴν τῶν κατὰ μέρος γνῶσιν, τούτου δὲ αὖ μέρη τὸ μὲν σημειωτικόν, τὸ δὲ αἰτιολογικόν, πρακτικὸν δὲ τὸ διὰ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς βαδίζον, τούτου δὲ μέρη τὸ μὲν διαιτητικόν, τὸ* 2 *δὲ χειρουργικόν, τὸ δὲ φαρμακευτικόν. πῶς οὖν ἑκάστῳ τούτων Ὅμηρος ἐπιβέβληκεν; ὅτι μὲν γὰρ θεωρητικόν τι εἶναι ἐπίσταται, ἐν τούτῳ αἰνίσσεται·* 2455

τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα·

'μητιόεντα' γὰρ λέγει ⟨τὰ⟩ κατὰ τέχνην θεωρητικὴν ἐσκευασμένα.

2436 *μεσαιπόλιος*] cf. *N* 361–362 ‖ **2444** *Λ* 514 ‖ **2447** *δ* 231 ‖ **2449** *δ* 230 ‖ **2458** *δ* 227

2451–2455 *Ἔστι … φαρμακευτικόν* Sch. E ad *δ* 227 pp. 194–195 Dindorf ‖ **2459** *μητιόεντα … ἐσκευασμένα* Sch. E ad *δ* 227 p. 194 Dindorf

[**1628–2724 Π (=αAEn) zΓ(=ramp)**] **2436** *ὁ δὲ*[2]] *ὅς ἦν* **ra** | *δὲ* post *μεσαιπόλιος* transp. **z** | *μεσοπόλιος* **ra** ‖ **2441** *περὶ* e corr. **A**[a] ‖ **2443** *τούτων* **mp** ‖ **2444** *ἰητρὸς* **n** Hom. ‖ **2445** *τῇ ἰατρικῇ* **rmp** | *φάρμακα καὶ* post *εἶναι* add. **Γ** ‖ **2445–2448** *ἅπερ … ὑγιεινῶν* om. **ra** | *ἅπερ … νοσερῶν* om. **mp** ‖ **2446** *γὰρ* post *μὲν* dubit. suppl. Bernardakis ‖ **2447** *δὲ*] *μὲν* in lin. et *δὲ* s. lin. **z** ‖ **2448** *ἐστι* post *νοσερῶν* add. **zra** ‖ **2449** *οἷον* ante *φάρμακα* add. **mp** ‖ **2450** *γὰρ* post *σημαίνει* add. **amp** ‖ **2451** *Ἔστι … τὸ*] *τῆς γὰρ ἰατρικῆς τὸ μὲν θεωρητικόν, τὸ δὲ* Sch. E | *δὲ*] *μὲν* **AEn** *μέντοι* Bernardakis | *τὸ*] *ὁ* **zΓ** ‖ **2452** *ἐπάγων* **z** *-άγειν* **ra** *-άγει* **mp** ‖ **2453** *αὖ* om. **mp** ‖ **2453–2454** *πρακτικὸν … βαδίζον*] *τὸ δὲ πρακτικόν. ταύτης ἐστιν ὁ διὰ τῆς ἐνεργείας βαδίζων* Sch. E ‖ **2453** *τὸ*[3]] *ὁ* **Γ** ‖ **2454** *βαδίζων* **ra** *-ζει* **mp** ‖ **2458** *οἷα* **Γ** | *εἶχε* **ra** ‖ **2459** *μητιόεντα γὰρ* in mg. **A**[c] om. **Πz** | *λέγει*] *φησι* **mp** | *δηλονότι* post *λέγει* add. **mp**, s. lin. **A**[c] | supplevi | *τὰ ὑπὸ συνέσεως ηὑρημένα καὶ* ante *κατὰ* add. Sch. E, suppl. J. Mehler | *ἐσκευσμένον* **z**

2460 *Τὸ δὲ σημειωτικὸν ἄντικρυς ἱστορεῖ διὰ τοῦ Ἀχιλλέως. μαθητὴς γὰρ* **202**
ὢν Χείρωνος πρῶτος τὴν αἰτίαν τῆς κατασχούσης τοὺς Ἕλληνας νόσου
κατενόησε, συνιδὼν ὅτι τὰ ἐπιδήμια νοσήματα ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνός
ἐστιν, ὅς γε δοκεῖ εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ ἡλίῳ· οὗτος γὰρ τὰς ὥρας τοῦ
ἔτους ἐπάγει, αἵπερ, ὅταν ὦσι δυσκράτως διακείμεναι, νοσήματος αἰ-
2465 *τίαι καθίστανται· καὶ γὰρ τὸ ὅλον τήν τε σωτηρίαν καὶ τὸν ὄλεθρον* 2
τῶν μὲν ἀνδρῶν τῷ Ἀπόλλωνι, τῶν δὲ γυναικῶν τῇ Ἀρτέμιδι (τουτέστι
τῷ ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ) ἀνατίθησι, τοξότας μὲν αὐτοὺς ποιῶν διὰ τὴν
τῶν ἀκτίνων βολήν, οὕτω δὲ διορίζων τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ, ἐπεὶ καὶ
θερμότερον φύσει τὸ ἄρρεν γένος. διὰ ταῦτα γοῦν φησι τὸν μὲν Τηλέ- 3
2470 *μαχον τηλικοῦτον εἶναι*

Ἀπόλλωνός γε ἕκητι,

τὰς δὲ Τυνδάρεω κούρας ὑπὸ Ἀρτέμιδος ηὐξῆσθαι. τοὺς δὲ θανάτους 4
ἔν τε ἄλλοις πολλοῖς καὶ ἐν τούτοις διορίζει·

τοὺς μὲν Ἀπόλλων πέφνεν ἀπ᾽ ἀργυρέοιο βιοῖο
2475 *χωόμενος Νιόβῃ, τὰς δ᾽ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.*

ὅπου δὲ καὶ τὴν τοῦ Κυνὸς ἐπιτολὴν διηγεῖται, σημεῖον καὶ αἴτιον 5
τοῦτο ἐκκαύσεως καὶ νόσων

λαμπρότατος μὲν ὅ γ᾽ ἐστί, κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται,
καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν.

2480 *Αἰτιολογεῖ δὲ ἐν οἷς λέγει περὶ τῶν θεῶν* **203**

οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ᾽, οὐ πίνουσ᾽ αἴθοπα οἶνον,
τοὔνεκ᾽ ἀναίμονές εἰσι καὶ ἀθάνατοι καλέονται.

2460–2461 cf. *Λ* 831–832 || **2461–2462** cf. *Α* 53–67 || **2471** *τ* 86 || **2472** cf. *υ* 66–72 || **2474–2475** *Ω* 605–606 || **(2476–)2478–2479** *Χ* (26–)30–31 || **2481–2482** *Ε* 341–342

2465–2469 *καὶ γὰρ … γένος* Sch. X (cod. Vind. phil. gr. 133 f. 109^v) ad *τ* 86 *(πλουτάρχου)*

[**1628–2724** **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] **2460** *τῶν δὲ τοῦ θεωρητικοῦ μερῶν* ante *Τὸ* add. **Γ** | *δὲ*] *μὲν* **Γ** || **2461** *τῆς … Ἕλληνας*] *δηλοῖ τῆς αὐτῷ κατασχούσης τε ἕλληνας* **ra** | *νόσου* ante *τοὺς Ἕλληνας* transp. **mp** om. **zra** || **2463** *ὁ αὐτὸς* om. **Γ** | *τῷ ἡλίῳ*] *ἥλιος* **mp** || **2464** *νοσημάτων* **zΓ** || **2465** *τῶν ὅλων* **mp** om. Sch. X | *τε* om. **mp** || **2467** *ποιοῦσι* Sch. X || **2469** *-τερον* (verbi *θερμότερον*) s. lin. **α** | *θερμοτέρας φύσεως* **Γ** | *φύσει* post *γένος* transp. Sch. X *φησι* (?) **αn** | *γοῦν*] *μέν* **ra** *οὖν* **mp** || **2471** *γε*] *τε* **ra** om. **mp** || **2472** *τυνδάρεως* (a. corr. **α**) **Π** *τῶν δάρεω* **z** *Πανδάρεω* coni. (cf. *υ* 66) et *μῆκος δ᾽ ἔπορ᾽ Ἄρτεμις ἁγνή* (*υ* 71) post *ηὐξῆσθαι* suppl. Barnes | *κόρας* **Γ** | *ηὐξῆσαι* **zra** | *ἀθανάτους* **zra** | *αὐτοῖς ἀνατίθησιν* post *θανάτους* add. **mp**, in mg. **A**^{c} || **2473** *τούτοις*] *οἷς* **Γ**, s. lin. (*τούτοις* exp.) **A**^{c} || **2474** *πέφνας* **ra** *πέφνατ᾽* **mp** || **2475** *χωόμενος* e corr. **A**^{c} *χρώμενος* **αEnzra** | *τῆς* (?) **α** || **2476** *τὴν* in mg. **A**^{d} om. **Π** | *τοῦ* s. lin. **E** | *ποιεῖται* post *διηγεῖται* dubit. suppl. Duebner | *καί*^{2}] *καλεῖ* Piccolos || **2478** *λαμπρότατον* **Γ** || **2481** *ἔ-* (verbi *ἔδουσ᾽*) e corr. **αA**^{a}

ἡ γὰρ τροφὴ ἥ τε ξηρὰ καὶ ⟨ἡ⟩ ὑγρὰ αἵματός ἐστι γεννητική. τοῦτο δὲ τρέφει μὲν τὸ σῶμα, πλεονάσαν δὲ ἢ διαφθαρὲν νόσων αἴτιον γίνεται. 2485

204 *Τὸ δὲ πρακτικὸν μέρος τῆς ἰατρικῆς οὕτως ἀκριβοῖ, ἐν ᾧ ἐστι καὶ τὸ διαιτητικόν. πρῶτον μὲν γὰρ οἶδε τὰ χρόνια τῶν νοσημάτων καὶ τὰ ὀξέα, ὡς ὅταν λέγῃ*

τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
ἢ δολιχὴ νοῦσος, ἢ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα 2490
οἷς ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;

205 *Φανερὸς δέ ἐστι καὶ τὴν λιτὴν δίαιταν ὑγιεινὴν ὑπολαμβάνων· πεποίηκε γὰρ τοὺς ἥρωας ὀπτοῖς κρέασι χρωμένους, περιελὼν τὴν περὶ* 2 *τὰ βρώματα περιεργίαν. καὶ ἐπεὶ ἡ γαστὴρ ἀεὶ δεῖται πληρώσεως, ὅταν τὰ πρότερα σιτία καταπεφθέντα τὸ μὲν οἰκεῖον τῷ σώματι εἰς καρδίαν καὶ τὰς φλέβας ἀναπέμψῃ, τὸ δὲ περισσὸν ἐκβάλῃ, τοιαῦτά φησιν·* 2495

ἀλλ᾽ ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ·
οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο
ἔπλετο, ἥ τ᾽ ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ

καὶ πάλιν 2500

ἡ δὲ μάλ᾽ αἰεὶ
ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν, ἐκ δέ με πάντων
ληθάνει ὅσσ᾽ ἔπαθον, καὶ ἐνιπλήσασθαι ἀνώγει.

206 *Οἶδε δὲ καὶ οἴνου χρήσεως διαφοράς, ὅτι ὁ μὲν πολὺς ποθεὶς βλαβερός, ὁ δὲ μέτριος ὠφέλιμος. τὸ μὲν οὕτως·* 2505

οἶνός σε τρώει μελιηδής, ὅς τε καὶ ἄλλους

2489–2491 *λ* 171–173 ‖ **2497–2499** *η* 215–217 ‖ **2501–2503** *η* 219–221 ‖ **2506–2507** *φ* 293–294

[**1628–2724 Π (=αAEn) zΓ(=ramp)**] **2483** *εἴτε ξηρὰ εἴτε ὑγρὰ* **Γ** | supplevi | *γεννητικά* **z** ‖ **2484** *μέτριον ὂν* post *σῶμα* suppl. Barnes | *ἢ*] *καὶ* **Γ** ‖ **2486** *οὕτως*] *ἐν τούτοις* **mp** susp. Ernesti | *οὕτως ἀκριβοῖ* post *διαιτητικόν* (2487) transp. Wyttenbach ‖ **2487** *τὸ* om. **Πzra** | *εἶδε* **mp** ‖ **2489** *κὴρ* e corr. **α** ‖ **2490** *δολιχνὴ* **ra** | *νοῦσος* Gale *νόσος* codd. | *τοι* post *ἢ*[2] add. **mp** ‖ **2491** *ἀγανοῖς* Hom. | *βέλεσιν* **ra** *βελέεσσιν* Hom. | *κατέπεφνε* **EΓ** *-έπεφνες* **z** ‖ **2492** *φανερὸν* **z** ‖ **2494** *ἐπεὶ* e corr. **α** | *γαστῆρα* **r** *-έρα* **a** ‖ **2495** *πρότερα*] e *πρῶτρα* in *πρῶτα* corr. **E** | *καταπε* et lac. et *φθέντα* **A**[a] ‖ **2496–2621** verba *ἀναπέμψῃ* … *πεποίηκε* desunt in **m** ‖ **2496** *-ῃ* (verbi *ἀναπέμψῃ*) e corr. **α** | *ἐκβάλλῃ* **z** *ἐκβάλλοι* (*ἐμ-* **a**) **ra** ‖ **2498–2499** *γαστέρι κύντερον ἄλλο / ἔπλετο* Ald.[2] *γαστέρ᾽* (*-έρῃ* **z**, *-έρα* **ra**, *-έρι* **p**) *ἔπλετο κύντερον ἄλλο* (*ἄλλο κύντερον* **p**) codd. ‖ **2502** *καὶ πινέμεν*] *ἐπὶ νέμας* **ra** ‖ **2503** *λανθάνει* **z** *ληθαίνει* **Γ** | *ὅς επαθι* **ra** | *ὅσσ᾽ … ἀνώγει*] *τὴν δὲ πλήσασθαι ἀνώγει* **p** | *ἐνιπλησθῆναι* Hom. (v. l.) ‖ **2506** *σε τρώει* Xylander et Stephanus *σε τρώγει* **αn** *σε τι* et lac. **AE** *εἰ σέ τι* **z** *τοι* **rp** *τε* **a** | *ὅς*] *ὡς* **ra**

βλάπτει, ὅς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ μηδ' αἴσιμα πίνῃ,
τὸ δὲ ἐκείνως·
ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει.
2510 *καὶ ὅτι δυνάμεως ποιητικὸς* 2
ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς
ἀνδράσι δυσμενέεσσι πανημέριος πολεμίζῃ,
θαρσαλέον νύ τοι ἦτορ ἐνὶ φρεσίν, οὐδέ τι γυῖα
πρὶν κάμνει, πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο.
2515 *καὶ τὸν μὲν ἡδὺν εἰς τὰς φιλοφροσύνας παραλαμβάνει* 3
ὣς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
(τὸν δὲ σφοδρὸν καὶ καρωτικὸν τῷ Κύκλωπι ὁ Ὀδυσσεὺς ⟨παρα⟩τίθησι), τὸν δὲ στύφοντα πρὸς ἴασιν· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ Πράμνειος, ὃν τῷ Μαχάονι τετρωμένῳ δίδωσιν.

2520 **207** *Ὅπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλει, φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἀεὶ γὰρ πονοῦντας ποιεῖ τοὺς μὲν ἐν τοῖς προσήκουσιν ἔργοις, τοὺς δὲ δι' ἐπιτηδευμάτων, ὁπότε καὶ τοὺς μάλιστα τῇ ἡδυπαθείᾳ κεχρημένους Φαίακας καὶ τοὺς ἀσώτους μνηστῆρας γυμναζομένους εἰσάγει.* 2 *καὶ πόνους μὲν τοὺς αὐτάρκεις αἰτίους ὑγιείας οὕτω νομίζει, τῶν δὲ κατα-* 2525 *βαρούντων τὸ σῶμα καμάτων ἴαμα τὸν ὕπνον εἶναι· φησὶ γὰρ τῷ Ὀδυσσεῖ κεκμηκότι ἀπὸ τῆς θαλάσσης ὕπνον ἐπελθεῖν,*
ἵνα μιν παύσειε τάχιστα
δυσπονέος καμάτοιο.
3 *ἡ γὰρ φύσις ἀπαιτεῖ τὸ κεκμηκὸς σῶμα ἀναπαύεσθαι καί, ἐν ᾧ ὀλίγον* 2530 *τὸ θερμὸν ὑπάρχει, τοῦτο, ἐπεὶ οὐ δύναται πάντῃ ἐξικνεῖσθαι, ἐν τῷ βάθει μένειν. πῶς δὲ καὶ ἀναπαύεται τὸ σῶμα; ὅτι ἡ σύντασις τῆς ψυχῆς ἀνίεται καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος λύεται, καὶ τοῦτο ἐναργῶς εἶ-*

2509 Z 261 ‖ **2511–2514** *T* 167–170 ‖ **2516** *η* 182 = *ν* 53 ‖ **2517** cf. *ι* 196–215 345–374 ‖ **2518–2519** cf. *Λ* 638–642 ‖ **2523** *Φαίακας*] cf. *θ* 100–130 | *μνηστῆρας*] cf. *δ* 625–629 ‖ **2527–2528** *ε* 492–493

[1628–2724 Π (=αAEn) zΓ(=rap)] **2507** *μιν*] *μὴ* **z** | *αἴσιμον* (in *αἴσιμα* corr. **A**[a]) **αAzΓ** ex *αἴσιμα* in *αἴσιμον* corr. **n** ‖ **2508** *ἐκεῖνον* **z** ‖ **2512** *πολεμίζει* **ra** ‖ **2513** *νύ*] *μέν* **Γ** | *τοι*] *οἱ* Hom. | *πέλει ἠσί γε* post *ἦτορ* add. **Γ** ‖ **2514** *πρὶν πάντας*] *πάντας* **ra** *σφόδρα* **p** | *ἐρωῆσαι*] *ἐρῶντας* **z** *ἐρῶν* (*αἱρ-* **r**) **Γ** ‖ **2515** *φιλοσωφροσύνας* **ra** ‖ **2516** *Ποντόνοος δὲ*] *ἐν δ' ἄρα οἵ γε* **Γ** ‖ **2517** suppl. Wyttenbach ‖ **2521** *γὰρ* s. lin. **A**[a] ‖ **2522** *δι'*] *ἐν* **Γ** | *πιτηδευμάτων* **ra** *ἐπιτηδεύμασιν* **p** ‖ **2524** *ὑγείας* **nΓ** | *οὕτω*] *ὄντας* Wyttenbach ‖ **2527** *μιν* om. **p** | *παύσεις* **z** *παύσῃ* **Γ** ‖ **2528** *δυσπραγέος* in mg. **A**[d] *δυσπραγέων* **Γ** ‖ **2531** *μένει* **αn** *μένον* **Γ** | *καὶ*] *κἂν* **ra** *ὅταν* **p** | *ὅτι* om. **p** | *σύντασις* dubit. Wyttenbach *σύστασις* codd. ‖ **2532** *καὶ*[2]] *ὡς* dubit. Bernardakis

πεν

εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα.

4 *τὸ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄμετρον οὐκ ὂν ὠφέλιμον καὶ ἐπὶ τοῦ* 2535
ὕπνου ἀποφαίνεται, ποτὲ μὲν εἰπὼν

ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος,

ποτὲ δὲ

ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν
πάννυχον ἐγρήσσοντα. 2540

208 *Ἐπίσταται δὲ καὶ ἀέρων εὐκρασίαν ὑγιείας οὖσαν παρασκευαστικήν, ἐν οἷς φησιν*

ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς,
τῇ περ ῥηίστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν· 2545
οὐ νιφετός, οὔτ' ἂρ χειμὼν πολὺς οὔτε ποτ' ὄμβρος,
ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγὺ πνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους.

2 *ἐν οἷς δύο ταῦτα μάλιστα ὀρθῶς διεγνωκὼς φαίνεται, ὅτι τε ἡ ἀρχὴ τῶν ἀνέμων ἀπὸ τῶν ὑγρῶν γίνεται καὶ ὅτι τὸ ἔμφυτον τοῦ ζῴου* 2550 *θερμὸν δεῖται ἀναψύξεως.*

209 *Καὶ ἰάματα δὲ παθημάτων οἶδε, λειποθυμίας μὲν ἀνάψυξιν, ὅπερ ἐπὶ τοῦ Σαρπηδόνος ποιεῖ*

αὖθις δ' ἀμπνύνθη, περὶ δὲ πνοιὴ Βορέαο
ζώγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν, 2555

2 *ψύξεως δὲ θέρμην, ὡς ἐπὶ τοῦ Ὀδυσσέως κεχειμασμένου, ὃς ἐν τῷ θάμνῳ κρύπτεται, ἔνθα καὶ ἀνέμων καὶ ὄμβρων ἦν ἐν σκέπῃ, καὶ τῇ*
3 *παρούσῃ ὕλῃ καλύπτεται, κόπου δὲ λουτρὰ καὶ χρίσματα, ὡς ἐπὶ τοῦ*

2534 *δ* 794 = *σ* 189 ‖ **2537** *ο* 394 ‖ **2539–2540** *υ* 52–53 ‖ **2543–2548** *δ* 563–568 ‖ **2554–2555** *Ε* 697–698 ‖ **2556–2558** cf. *ε* 476–491 ‖ **2558–2559** cf. *Κ* 572–577

[**1628–2724 Π (=αAEn) zΓ(=rap)**] **2534** *ἀνακλιθεῖσα* **ra** *-κλιθείς* **p** | *λύθη* **z** | *λύθεν … πάντα*] *πόνῳ ἡ δ' αὖ ἤδυνεν ἦτορ* **Γ** ‖ **2537** *ἀνίει* **Γ** | *πολύπνος* **AE** ‖ **2539** *ἀνύει* **z** *ἀνίει* (*-ίειν* **r**) **Γ** ‖ **2540** *ἐγρῆσ(σ)ον τοὺς* **ra** om. **p** ‖ **2541** *Ἐπίσταται*] *ἐπιστατικοὺς* **ra** | *δὲ* om. **Γ** | *εὐκρασίαν ἀέρων* **p** | *ὑγιείας* Ald.[2] *ὑγείας* codd. ‖ **2543** *ἐς* e corr. **α** | *ἠλύσιον* e corr. **A**[a] ‖ **2545–2546** *τῇ … πολὺς*] *ἣν ἄρ' ἔχει βιοτήν. ἔνθ' οὐ νίφετός γε πελάζει, οὔτ' ἄρ' ψυχρὸς χειμὼν στυγερὸς* **p** ‖ **2545** *περ ῥηίστη*] *περιίστο* **r** *-ίστησι* **a** ‖ **2546** *οὔτε*] *οὐδὲ* **Πzap** ‖ **2547** *πνείοντος* Hom. (v. l.) ‖ **2548** *ἀναψύχων* **Γ** ‖ **2549** *ὀρθῶς* om. **p** ‖ **2552** *λιπο-* Bernardakis ‖ **2554** *αὖτις* Hom. | *πνοιῇ* **AEz** ‖ **2556** *ὃς*] lac. **z** | *ὃς ἐν*] *ὁ μὲν* **r** *ὅθεν μὲν* **a** *ὅστις* **p** | *θάμνῳ*] *θύμῳ* **Γ** ‖ **2557** *ἐν σκέπῃ* Wyttenbach *ἡ* (om. **Ep**) *σκέπη* codd. ‖ **2558** *καλύπτεται* in mg. **A**[d]**a** *καλύπτει* **Π** *κρύπτεται* in lin. **a** | *κόπου* Hercher *καὶ ὅπου* codd. | *λουτρὰ καὶ χρήματα* **za**, a. corr. **α** *λουτροῦ* (*-ῶν* **p**) *χρῆσις* **rp**

Διομήδους καὶ τοῦ Ὀδυσσέως ἐκ τῆς νυκτεγερσίας ἀνακομισθέντων.
2560 *καὶ γὰρ οἵαν ὠφέλειαν ἔχει τὰ λουτρά, διὰ τούτων μάλιστα δηλοῖ·* 4
θυμῆρες κεράσασα, κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων.
φανερὸν οὖν ὅτι ἐντεῦθεν ἔχοντα τὴν ἀρχὴν τὰ νεῦρα εἰκότως ἀπ᾽ αὐτῶν καὶ τὴν ἴασιν τοῦ κόπου λαμβάνει. αὕτη δέ ἐστιν [ἡ] διὰ τοῦ θερμανθῆναι καὶ ὑγρανθῆναι ⟨τὸ σῶμα⟩. ξηραίνουσι γὰρ οἱ κόποι.
2565 *Λοιπόν ἐστι σκοπεῖν, ὅπως καὶ τὰ τῆς χειρουργίας κατενόησε.* **210**
τὸν μὲν δὴ Μενέλαον ὁ Μαχάων ἰᾶται, πρῶτον ἐκκομισάμενος τὸ βέλος, ἔπειτα σκεψάμενος τὸ ἕλκος καὶ ἐκπιέσας τὸ αἷμα καὶ ξηρὰ φάρμακα ἐπιπάσας· καὶ τοῦτο πρόδηλον, ὅτι τεχνικῶς αὐτῷ πράσσεται. τὸν δὲ Εὐρύπυλον κατὰ τοῦ μηροῦ τετρωμένον Πάτροκλος πρῶτον 2
2570 *τῷ εὐπορηθέντι μαχαιρίῳ διαχειρίζει, ἔπειτα ἀπονίψας ὕδατι λιαρῷ, ὡς ἀνωδυνώτερον γένοιτο, ῥίζαν ἐπιβάλλει· πολλαὶ γὰρ πανταχῇ πρὸς ἴασιν ἑλκῶν πεφύκασιν. ἔγνω δὲ καὶ τοῦτο, ὡς τὰ πικρὰ φάρμακα πρὸς τὸ ξηραίνειν ἐστὶν ἐπιτήδεια· ξηραίνεσθαι δὲ χρῄζει τὰ ἕλκη. καὶ* 3
οὐκ εὐθέως ἰασάμενος ὁ Πάτροκλος ἀπῆλθεν ἀλλ᾽
2575 *ἧστό τε καὶ τὸν ἔτερπε λόγοις·*
ἔδει γὰρ τῷ ὀδυνωμένῳ παραμυθίας. τὸν δὲ Μαχάονα τρωθέντα οὐ 4
μεγάλην οὐδὲ καίριον πληγὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου εἰκότως ἀφυλακτοτέρᾳ διαίτῃ ποιεῖ χρώμενον. ἴσως καὶ τὴν τέχνην αὐτοῦ δείκνυσιν· ὁ γὰρ τὰ ἄλλα ὡς ἔτυχε διαιτώμενος ἑαυτὸν ἰᾶσθαι ἐδύνατο.
2580 *Κἀκεῖνο δὲ ἔστι κατανοῆσαι παρ᾽ αὐτῷ, ὅτι οὐκ ἀγνοεῖ τῶν ἰατρι-* **211**
κῶν φαρμάκων τὰ μὲν ἐπίπλαστα καὶ ἐπίπαστα, ὡς ὅταν εἴπῃ

2561 *κ* 362 ‖ 2565–2568 cf. *Δ* 193–219 ‖ 2568–2571 cf. *Λ* 844–848 ‖ 2575 *O* 393 ‖ 2576–2578 cf. *Λ* 504–507 638–642

[1628–2724 **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**rap**)] 2559 *ἐκ*] *ὡς* (om. **p**) *ἐπὶ* **Γ** ‖ 2561 *θυμῆρες*] *ψυχρῷ δ᾽ αὖ* **Γ** ‖ 2562 *οὖν*] *γὰρ* s. lin. **A**[c] om. **Πzra** | *ὅτι* om. **p** | *ἐπ᾽* (in *ἀπ᾽* corr. **A**[c]) **Πzra** ‖ 2563 *αὕτη … ἡ* om. **p** | *δέ*] *γάρ* **ra** | seclusi | *γὰρ* post *διὰ* add. **p** ‖ 2564 supplevi | *ξηραίνουσι … κόποι*] *τὰ ξηρανθέντα καὶ ψυχρανθέντα* (*-αθέντα* **r**) *τῷ κόπῳ θεραπεύονται* **rp** *τὰ ξηρανθέντα* **a** ‖ 2565 *καὶ* ante *λοιπόν* add. **ra** ‖ 2565–2566 *Λοιπόν … ἰᾶται*] *σκοπίσομεν δὲ καὶ περὶ τῆς χειρουργείας εἰ κατενόησεν ὁ μὲν δὴ μαχάων τὸν μενέλαον ἰᾶται* **p** ‖ 2565 *ὅπως*] *ὅπερ* **ra** | *καὶ τὰ*] *κατὰ* **zra** ‖ 2566 *τότε* ante *πρῶτον* add. **Γ** | *ἐκ-* (verbi *ἐκκομισάμενος*) s. lin. **A**[c] om. **Πzra** ‖ 2568 *αὐτῷ* Flor. *αὐτὸ* codd. ‖ 2569 *πρῶτον* scripsi *πρῶτα μὲν* codd. ‖ 2570 *ἀπονίψεως* **ra** ‖ 2571 *προίασιν* **ra** ‖ 2572 *πικρὰ*] *ξηρὰ* **Γ** | *πρὸς* om. **zΓ** ‖ 2573 *ἐστὶν*] *ἔχουσιν* **Γ** | *ἐπιτήδιον* (*-ειον* **ra**) **zΓ** | *χρῄζει*] *χρὴ* **rp** om. **a** ‖ 2575 *ἧστό … λόγοις*] *ἵστατο θεραπεύων* (*-σων* **r**) *αὐτὸν καὶ λόγοις* **Γ** | *ἔτερπε λόγοις*] *παραλόγοις* **z** ‖ 2577 *μεγάλως* **ra** ‖ 2578 *ἴσως*] *εἰδὼς* coni. et post *τὰ ἄλλα* transp. Wyttenbach | *δὲ* post *ἴσως* add. **p** | *ὁ γὰρ* in mg. **A**[c] om. **Πzra** ‖ 2578–2579 *ὁ γὰρ … ἐδύνατο* susp. Xylander ‖ 2579 *ἠδύνατο* **z** ‖ 2580 *αὐτοῦ* **Γ** ‖ 2581 *ἐπίπαστα καὶ ἐπίπλαστα* **zΓ**

ἐπ᾽ ἄρ᾽ ἤπια φάρμακα
πάσσε,
τὰ δὲ ποτά, ὅπου ἡ Ἑλένη τῷ κρατῆρι μίσγει φάρμακον
νηπενθές ⟨τ'⟩ ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων. 2585

2 *τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τῶν δηλητηρίων φαρμάκων τὰ μὲν ἐπίχριστα οἶδεν, ὡς ἐν τούτοις·*
φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρα οἱ εἴη
ἰοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας,
τὰ δὲ ποτά, ⟨ὡς⟩ ἐν ἐκείνοις· 2590
ἐν δὲ βάλῃ κρητῆρι καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ.
ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῶν παρ᾽ Ὁμήρῳ ἰατρικῶν.

212 *Ὠφελοῦνται δὲ οἱ ἄνθρωποι, ὥσπερ ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς, οὕτως ἔστιν ὅτε καὶ ἀπὸ τῆς μαντικῆς. ταύτης μέντοι τὸ μὲν τεχνικόν φασιν εἶναι οἱ Στωικοί, οἷον ἱεροσκοπίαν καὶ οἰωνοὺς καὶ τὸ περὶ φήμας καὶ* 2595 *κληδόνας καὶ σύμβολα, ἅπερ συλλήβδην ὄτταν καλοῦμεν, τὸ δὲ ἄτε-*
2 *χνον καὶ ἀδίδακτον, τουτέστιν ἐνύπνια καὶ ἐνθουσιασμούς. οὐδὲ ταῦτα οὖν Ὅμηρος ἠγνόησεν ἀλλ᾽ οἶδε μὲν μάντεις καὶ ἱερεῖς καὶ ὀνειροπόλους, ἔτι δὲ καὶ οἰωνιστὰς καί τινα ἐν Ἰθάκῃ σοφὸν*
ὄρνιθας [τε] γνῶναι καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι. 2600

3 *καὶ Ὀδυσσεύς φησιν εὐχόμενος*
φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
ἔνδοθεν, ἔκτοσθεν δὲ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.

4 *καὶ πταρμὸς δὲ παρ᾽ αὐτῷ σύμβολον ἀγαθὸν γίνεται. τοῖς δὲ μνηστῆρ-*

2582–2583 *Δ* 218–219 ‖ **(2584–)2585** *δ* 221(–222) ‖ **2588–2589** *α* 261–262 ‖ **2591** *β* 330 ‖ **2600** *β* 159 ‖ **2602–2603** *υ* 100–101 ‖ **2604** cf. *ρ* 541–550 ‖ **2604–2606** cf. *υ* 350–357

[**1628–2724** **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**rap**)] **2582** *ἐπ᾽ ἄρ᾽* om. **Γ** | *εἰδὼς* post *φάρμακα* Hom. ‖ **2583** *πάσσει* **zΓ** ‖ **2584** *ὅπου … μίσγει*] *καὶ σιτούμενα, ὡς ὅταν εἴπῃ* **Γ** | *Ἑλένη*] *σελήνη* **z** | *μίσγει*] lac. **z** ‖ **2585** *νηπενθές* om. **Γ** | suppl. Bernardakis | *τε*] *ἥν γε* **Γ** | *ἐπίληθες* **Ez**, p. corr. **A**[b], Hom. (v. l.) *ἐπιλήθης* **Γ** | *πάντων* **Γ** ‖ **2586–2591** *τὸν αὐτὸν … ὀλέσσῃ* om. **Γ** ‖ **2590** supplevi ‖ **2591** *κρατῆρι* **Ez** ‖ **2592** *οὖν* scripsi (cf. lin. 1849) *καὶ* **ΠΓ** *εἰρήσθω* **z** ‖ **2593** *τῶν ἰατρικῶν* **z** ‖ **2594** *ὅτε* om. **Γ** | *μέντοι*] *μὲν* (in *μέντοι* corr. **A**[a]) **αA** *δὲ* **z** *οὖν* **Γ**, in mg. **A**[c] om. **n** | *φησιν* **αa** | *εἶναι* om. **Γ** ‖ **2595** *ἱεροσκοπίαν καὶ οἰωνοὺς*] *ὀρνεοσκοπίους* (-*ίας* **ap**) *καὶ οἰωνισμοὺς* **Γ** | *τὸ*] *ὁ* **z** ‖ **2596** *ὄτταν καλοῦμεν* e corr. **α** exp. **A**[c] *ὅταν καλ* et lac. **z** *τεχνικὰ προσηγόρευσαν* **Γ**, in mg. **A**[c] ‖ **2597** *τουτέστιν* e corr. **α** ‖ **2598** *οὖν*] *γοῦν* **zΓ** | *ἀλλ᾽ οἱ μὲν* **ra** *ἀλλὰ καὶ* **p** | *καὶ οἰονοπόλοι* post *ἱερεῖς* add. **z** | *ὀνειροπόλοι* **zΓ** | *παρ᾽ αὐτῷ* post *ὀνειροπόλους* add. **p** ‖ **2599** *ἔτι … οἰωνιστὰς* om. **z** | *οἰωνισταὶ* **Γ** ‖ **2600** secl. Castalio | *ἐναίσιμα* in ras. **A**[a] ‖ **2602–2603** *φήμην … φανήτω*] *φαίνει ἐνειρομένων ἀνθρώπων ἔνδοθεν, ἔκτοσθεν δὲ διὸς τέρας φάνημοι* in mg. **A**[c] ‖ **2602** *φάσθαι* **z** *φαίνει* **Γ** | *ἐνειρομένων* **Γ** ‖ **2603** *ἔκτοθεν* **zra** | *φανήτων* **z** *φάνημοι* **Γ** ‖ **2604** *αὐτῶν* **zΓ**

2605 *σιν ἐφίσταται ἔνθεος μάντις, ἔκ τινος ἐπιπνοίας σημαίνων τὰ μέλλοντα. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ Ἕλενος αὐτήκοός φησι θείας φωνῆς γεγονέναι* 5

ὣς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεῶν αἰειγενετάων,

παρέχει πιστεύειν ὅτι καὶ Σωκράτης ἀπὸ τῆς τοῦ δαιμονίου φωνῆς 2610 *ἐμαντεύετο.*

213 *Τίς ἔτι καταλείπεται λογικὴ τέχνη ἢ ἐπιστήμη; ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ τραγῳδία τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν ἐξ Ὁμήρου, εἰς ὄγκον πραγμάτων καὶ λόγων ἐπαρθεῖσα. ἔστι γὰρ παρ' αὐτῷ πᾶν εἶδος τραγῳδίας, ἔργα μεγάλα καὶ παράδοξα καὶ θεῶν ἐπιφάνειαι καὶ λόγοι φρονήματος μεστοὶ* 2615 *καὶ ἠθῶν παντοίων μιμητικοί. συνελόντι δὲ εἰπεῖν ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἀλλ'* 2 *ἢ δράματα αὐτοῦ ἐστι τὰ ποιήματα, σεμνὰ μὲν καὶ ἐπηρμένα τῇ λέξει καὶ τῇ διανοίᾳ καὶ τοῖς πράγμασιν, οὐκ ἔχοντα δὲ ἀνοσίων ἔργων ἐπιδείξεις, γάμους ἀθεμίτους ἢ παίδων ἢ γονέων σφαγὰς ἢ ὅσα ἄλλα ἡ νεωτέρα τραγῳδία τερατεύεται. ἀλλὰ καὶ ὅταν τοιούτου τινὸς ἐπιμνη-* 3 2620 *σθῇ, ἐπικαλύπτειν μᾶλλον ἢ ὀνειδίζειν πειρᾶται τὸ ἁμάρτημα, ὡς ἐπὶ τῆς Κλυταιμνήστρας πεποίηκε· φησὶ γὰρ ὅτι*

φρεσὶ κέχρητ' ἀγαθῇσι

τὸ πρότερον, ἕως παρόντα εἶχε τὸν ἀοιδόν (τουτέστι διδάσκαλόν τινα) ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐπισταθέντα, ὅπως αὐτῇ τὰ ἄριστα παραινῇ· 2625 *τοῦτον δὲ ἐκποδὼν ποιήσας ὁ Αἴγισθος παρέπεισεν αὐτὴν ἐξαμαρτάνειν. καὶ ὅτι ὁ Ὀρέστης δικαίως ἐτιμωρήσατο τῷ πατρὶ τὸν Αἴγισθον* 4 *ἀποκτείνας· τὴν δὲ τῆς μητρὸς ἀναίρεσιν ἀπεσίγησε. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα ἰδεῖν ἔστι παρὰ τῷ ποιητῇ, τραγῳδίαν σεμνὴν καὶ οὐκ ἀπάνθρωπον γράφοντι.*

214 2630 *Οὐδὲν δὲ ἔλασσον καὶ ἡ κωμῳδία ἐνθένδε ποθὲν ἔλαβε τὴν ἀφ-*

2608 *Η* 53 ‖ **2622** *γ* 266 ‖ **2623–2626** cf. *γ* 267–272 ‖ **2626–2627** cf. *γ* 306–310

[**1628–2724** **Π** (= **αAEn**) **zΓ**(= **ramp**)] **2605** *ἐπινοίας* (in *ἐπιπνοίας* corr. **A**[d]) codd. ‖ **2606** *ὁ Ἕλενος ... φησι*] *ἕτερόν τινά φησιν αὐτήκοον* **Γ** | *Ἕλενος*] *ἔλειος* **z** ‖ **2608** *ὄπ'*] *ὅτ'* **E** ‖ **2609** *παρέχειν* **ra** | *καὶ*] *κἂν* **ra** ‖ **2611** *Τίς ... ἐπιστήμη* om. **p** ‖ **2611–2612** *ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ τραγῳδία* in mg. **A**[c] *πλὴν ὅτι καὶ τραγῳδία* **Πzra** ‖ **2612** *ὄγκους* **Γ** ‖ **2613** *αὐτῶν* **za** ‖ **2615** *ὅτι* secl. Bernardakis et J. Mehler ‖ **2616** *ἐστιν αὐτοῦ* **Γ** ‖ **2617** *δὲ* in mg. **α**, s. lin. **A**[d] om. **Era** ‖ **2619** *τερατολογεῖ* **Γ** | *τοιοῦτον* **ra** ‖ **2620** *ἐπικάμπτειν* **AEzΓ** *ἐπικρύπτειν* vel *ἐπικαλύπτειν* Gale | *ὡς*] *ὥσπερ* **zΓ** ‖ **2622** *γὰρ* post *φρεσὶ* Hom. | *ἀγαθοῖσι* **Γ** ‖ **2623** *εἴως* **rmp** *ἧως* **a** | *τουτέστι διδάσκαλόν τινα* secl. Duebner ‖ **2624** *ἐμπιστευθέντα* **Γ** | *παραινεῖται* **ra** ‖ **2625** *τοῦτον*] *τέως* **z** om. **Γ** | *δὲ ἐκποδὼν*] *δὲ ἐκ πολλῶν* **ra** *πολλὰ δὲ* **mp** | *ποιήσας* in mg. **α** om. **AE** | *θέμενος* post *Αἴγισθος* add. **E**, in mg. **A**[a] ‖ **2626** *ὁ* om. **mp** ‖ **2628** *τοιαῦτα ἰδεῖν* in mg. **A**[d] om. **Π** ‖ **2630** *ποθὲν*] *που* Duebner | *ἀφορμήν*] *ἀρχήν* **rmp**

ορμήν· εὗρε γὰρ ὅτι καὶ παρ' ⟨αὐ⟩τῷ τὰ σεμνότατα καὶ ὑψηλότατα
διηγουμένῳ ἐπεισόδιά τινα ἔστι γέλωτα κινοῦντα, ὥσπερ ἐν τῇ Ἰλιάδι
ὁ μὲν Ἥφαιστος χωλεύων εἰσάγεται, οἰνοχοῶν τοῖς θεοῖς,

ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,

2 *ὁ δὲ Θερσίτης, τῷ τε σώματι 'αἴσχιστος' καὶ τὴν ψυχὴν κάκιστος, ἐκ* 2635
τοῦ θορυβεῖν καὶ κακολογεῖν καὶ αὐχεῖν, ἐφ' οἷς οὐδεὶς τῶν ἐν δυνά-
μει καθεστηκότων, καὶ ἐπὶ τούτοις κολάζεσθαι, γελᾶν ἐπ' αὐτῷ παρα-
σκευάζων

οἱ δὲ καὶ ἀχνύμενοί περ ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.

3 *ἐν δὲ τῇ Ὀδυσσείᾳ ὁ παρὰ τοῖς ἡδυπαθοῦσι Φαίαξι μελῳδὸς ᾄδει τὴν* 2640
Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης μοιχείαν, καὶ ὅπως ἐμπεσόντες εἰς τὰ τοῦ
Ἡφαίστου δεσμὰ κατάφωροί τε ἐγένοντο καὶ γέλωτα παρέσχον τοῖς
4 *ἄλλοις θεοῖς, οἳ καὶ ἔσκωψαν χαριέντως πρὸς ἀλλήλους. καὶ παρὰ τοῖς*
ἀσώτοις μνηστῆρσιν εἰσάγεται ὁ πτωχὸς Ἶρος, τῷ γενναιοτάτῳ Ὀδυσ-
5 *σεῖ ἐρίζων εἰς πάλην καὶ ἐν τῷ ἔργῳ φαινόμενος καταγέλαστος. καθ-* 2645
όλου γὰρ οἰκεῖόν ἐστι τῇ τοῦ ἀνθρώπου φύσει μὴ μόνον ἐπιτείνεσθαι
ἀλλὰ καὶ ἀνίεσθαι, ἵνα καὶ διαρκῇ πρὸς τοὺς ἐν τῷ ζῆν πόνους. τοι-
6 *αύτη μὲν καὶ ἡ θυμηδία παρὰ τῷ ποιητῇ εὑρίσκεται. εἰ δὲ οἱ μετ'*
αὐτὸν εἰσαγαγόντες τὴν κωμῳδίαν λόγοις αἰσχροῖς καὶ ἀποκεκαλυμ-
μένοις εἰς παρασκευὴν γέλωτος ἐχρήσαντο, οὐκ ἂν εἴποιεν ἄμεινόν τι 2650
7 *εὑρηκέναι. καὶ γὰρ τῶν ἐρωτικῶν διαθέσεων καὶ λόγων Ὅμηρος μὲν*
ἐγκρατῶς ἐπεμνήσθη, ὥσπερ ὁ Ζεύς φησιν

οὐ γάρ πώ ποτέ μ' ⟨ὧδε⟩ ἔρως φρένας ἀμφεκάλυψε

8 *καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ἐπὶ τῆς Ἑλένης*

οὐ νέμεσις Τρῶάς τε καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς 2655
τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν

2634 *Α* 599 (cf. *θ* 326) ‖ **2635–2637** cf. *Β* 212–277 ‖ **2639** *Β* 270 ‖ **2640–2643** cf. *θ* 266–366 ‖ **2643–2645** cf. *σ* 1–116 ‖ **2653** *Γ* 442 ‖ **2655–2656** *Γ* 156–157

[1628–2724 Π (=αAEn) zΓ(=ramp)] 2631 *εὗρε γὰρ* susp. Xylander, secl. Duebner | *παρ'*] *περὶ* **zΓ** | *αὐτῷ* Duebner *τῷ* **Π** *τῶν* **zΓ** ‖ **2632** *διηγουμένων* **zΓ** | *ὥσπερ*] *διὸ* **mp**, in mg. (*ὥσπερ* exp.) **A**[c] ‖ **2633** *χωλεύων*] *χωλὸς* **mp** ‖ **2636–2638** *οὐδεὶς … παρασκευά-ζων*] *τυπτόμενος ὑπὸ τοῦ ὀδυσσέως πάντας γελᾶν παρεσκεύασεν* **rmp**, in mg. (*οὐδεὶς … παρασκευάζων* exp.) **A**[c] ‖ **2639** *καὶ* om. **z** ‖ **2640** *παρὰ*] *περὶ* (in *παρὰ* corr. **A**[d]) **AEΓ** | *ἤδη παθοῦσι* **Γ** | *μελῳδὸς*] *μυλωδὴς* **a** *μυλώδης* **mp** | *τὴν*] lac. et *ην* **z** ‖ **2642** *γίνονται* **Γ** ‖ **2643** *ἄλλοις*] *ἀλλ* et lac. **z** | *ἔκοψαν* **Γ** | *παρὰ*] e *περὶ* in *παρὰ* corr. **A**[a] ‖ **2644** e *μνηστῆρσιν ἀσώτοις* in *ἀ. μ.* corr. **A**[a] ‖ **2645** *ἐν* om. **Er** ‖ **2645–2659** *καθόλου … τοσοῦτον* om. **Γ** ‖ **2647** *ἀνίεσθαι … διαρκῇ*] *ἀν* et lac. et *αρκῇ* **z** | ras. post *καὶ*[2] **A**[a] | *διαρκῇ* e corr. **A**[a] ‖ **2648** *καὶ* om. **z** ‖ **2649** *εἰσάγοντες* **nz** | *τὴν*] lac. **z** | ras. post *λόγοις* **A**[a] ‖ **2650** ex *ἐχήσατο* in *ἐχρήσαντο* corr. **A**[d] ‖ **2653** suppl. Castalio | *φρένας* om. **z** ‖ **2655** *τε* om. Hom. (v. l.)

καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. οἱ δ' ἄλλοι ποιηταὶ ἀκρατῶς καὶ ἀμέτρως ἁλισκομένους τῷ πάθει τοὺς ἀνθρώπους ἐποίησαν. καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτον.

2660 *Ἔστι δέ τι χαρίεν εἶδος λόγων καὶ τὸ τῶν ἐπιγραμμάτων, ὅπερ εὑρέθη ἐπὶ τῶν ἀγαλμάτων καὶ αὖ πάλιν ἐπὶ τῶν μνημάτων, σημαῖνον συντόμως τὸν τούτων τινὶ τετιμημένον. ἀλλὰ καὶ τοῦτο Ὁμήρου, ὅπου φησὶν* **215** 2

ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνειῶτος,
2665 *ὅν ποτ' ἀριστεύοντα κατέκτανε φαίδιμος Ἕκτωρ*

καὶ πάλιν

Ἕκτορος ἥδε γυνή, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι
Τρώων ἱπποδάμων, ὅτε Ἴλιον ἀμφεμάχοντο.

Εἰ δὲ καὶ ζῳγραφίας διδάσκαλον Ὅμηρον φαίη τις, οὐκ ἂν ἁμαρ- **216**
2670 *τάνοι. καὶ γάρ εἶπέ τις τῶν σοφῶν ὅτι ἐστὶν ἡ ποιητικὴ ζῳγραφία λαλοῦσα, ἡ δὲ ζῳγραφία ποιητικὴ σιωπῶσα. τίς οὖν πρῶτος ἢ τίς μᾶλλον Ὁμήρου τῇ φαντασίᾳ τῶν νοημάτων ἔδειξεν ἢ τῇ εὐφωνίᾳ τῶν ἐπῶν ἐκόσμησε θεούς, ἀνθρώπους, τόπους, πράξεις ποικίλας; ἀν-* 2 *έπλασε δὲ τῇ ὕλῃ τῶν λόγων καὶ ζῷα παντοῖα, καὶ μάλιστα τὰ ἀλκι-*
2675 *μώτατα, λέοντας, σύας, παρδάλεις. ὧν τὰς μορφὰς καὶ διαθέσεις ὑπογράψας καὶ ἀνθρωπείοις πράγμασι παραβαλὼν ἔδειξεν ἑκατέρας τὰς οἰκειότητας. ἐτόλμησε δὲ καὶ θεοῖς μορφὰς ἀνθρώπων εἰκάσαι. ὁ δὲ* 3 *τὴν ἀσπίδα τῷ Ἀχιλλεῖ κατασκευάσας Ἥφαιστος καὶ ἐντορεύσας τῷ χρυσῷ γῆν, οὐρανόν, θάλασσαν, ἔτι δὲ μέγεθος ἡλίου καὶ κάλλος σε-*
2680 *λήνης καὶ πλῆθος ἄστρων στεφανούντων τὸ πᾶν καὶ πόλεις ἐν διαφόροις τρόποις καὶ τύχαις καθεστώσας καὶ ζῷα κινούμενα καὶ φθεγγόμενα, τίνος οὐ φαίνεται τέχνης τοιαύτης δημιουργοῦ τεχνικώτερος;*

Ἴδωμεν δὲ καὶ ἐπὶ ἄλλου ἑνὸς ἐκ πολλῶν παραδείγματος ὅτι ὁρω- **217** *μένοις μᾶλλον ἢ ἀκουομένοις ἔοικε τὰ ποιήματα, ὥσπερ οὖν καὶ*

2664–2665 *Η* 89–90 || **2667–2668** *Ζ* 460–461 || **2677–2682** cf. *Σ* 478–608

[**1628–2724** **Π** (=**αAEn**) **zΓ**(=**ramp**)] **2660** *καὶ* post *εὑρέθη* add. **Γ** || **2661.2662** *σημαίνων συντόνως* **ra** || **2662** *τετιμημένων* (*τι-* **a**) **ra** | *τοῦτο*] *τούτων* **zΓ** | *ὅμηρος* **zΓ** | *εὑρέτης* ante *ὅπου* add. **Γ** || **2664** *τὸ* ante *σῆμα* add. **ra** | *κατατεθνηῶτος* **amp** Hom. || **2665** *ὅν*] *οὐ* **ra** | *ἀρίστευε* **r** *ἀριστεύσαι* **a** || **2668** *ἀμφεμάχοιτο* **z** *-εμάχετο* **a** *ἀμφιμάχοντο* Hom. || **2669** *καὶ* om. **z** || **2672** *ἔδειξεν* exp. **A**[c] om. **Γ** || **2672.2673** *τῶν ἐπῶν* om. **r** *τῶν νοημάτων* **amp** || **2675** *μορφὰς* Wyttenbach *ἀφορμὰς* codd. || **2676** *ἑκατέρων* **z** || **2677** *οἰκειότητας* in mg. **A**[c] *εἰκόνας* **Πz** *οἴκοθεν* **ra** | lac. post *εἰκάσαι* ind. Duebner || **2678** *Ἀχιλλεῖ*] *βασιλεῖ* **mp** || **2682** *δημιουργὸς* **mp** | *τεχνικώτερα* **ra** *-ώτατος* **mp** || **2683** *ἄλλου*] *ἀλλ'* Xylander || **2684** *μᾶλλον*] *ἄλλον* **z** *ἔλαττον* (*-σσ-* **a**) **ra** *οὐκ ἔλασσον* **mp**

ταῦτα, ἐν οἷς τὴν οὐλὴν τοῦ Ὀδυσσέως φράσας ἐπιφέρει τὰ τῆς Εὐρυ- 2685
κλείας

> *τὴν γρηὺς χείρεσσι καταπρηνέσσι λαβοῦσα*
> *γνῶ ῥ' ἐπιμασσαμένη, πόδα δὲ προέηκε φέρεσθαι·*
> *⟨ἐν δὲ λέβητι πέσε κνήμη, κανάχησε δὲ χαλκός,⟩*
> *ἂψ δ' ἑτέρωσ' ἐκλίθη· τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς ἐξέχυθ' ὕδωρ.* 2690
> *τὴν δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἕλε φρένα, τὼ δέ οἱ ὄσσε*
> *δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.*
> *ἁψαμένη δὲ γενείου Ὀδυσσῆα προσέειπεν·*
> *ἦ μάλ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἐγώ γε*
> *πρὶν ἔγνων, πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι.* 2695
> *ἦ καὶ Πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσι,*
> *πεφραδέειν ἐθέλουσα*

2 *καὶ τὰ ἑξῆς. ἐνταῦθα γάρ, ὡς ἐν πίνακι γραπτῷ δεδειγμένων τῶν ὑπὸ τὸν ὀφθαλμὸν πεσεῖν δυναμένων, ἐμφαίνεται πλείω τὰ μηδὲ τῇ ὄψει ἔτι καταληπτὰ ἀλλὰ τῇ νοήσει μόνῃ, ἥ τε διὰ τὴν ἔκπληξιν ἄφεσις* 2700 *τοῦ ποδὸς καὶ ὁ ψόφος τοῦ χαλκοῦ καὶ τὸ ἐκχεόμενον ὕδωρ καὶ ἡ τῆς γραὸς λύπη τε ἅμα καὶ χαρὰ καὶ τὰ ῥηθέντα πρὸς τὸν Ὀδυσσέα καὶ ἃ πρὸς τὴν Πηνελόπην ἀποβλέψασα εἰπεῖν ἐμέλλησε. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα γραφικῶς παρὰ τῷ ποιητῇ δείκνυται, ἅπερ ἐν αὐτῇ τῇ ἀναγνώσει θεάσασθαι ἔνεστιν.* 2705

218 *Ἐνταῦθα καιρὸς καταπαύειν τὸν λόγον, ὅν, ὡσπερεὶ στέφανον ἐκ λειμῶνος πολυανθοῦς καὶ ποικίλου πλέξαντες, ταῖς Μούσαις ἀνατίθεμεν. καὶ οὐκ ἂν φροντίσαιμεν, εἴ τις ἐπιτιμήσειεν, ὅτι, πονηρῶν πραγμάτων ὑπόθεσιν ἐχουσῶν τῶν τοῦ Ὁμήρου ποιήσεων, προσάπτομεν αὐτῷ λόγους φυσικούς, πολιτικοὺς καὶ ἠθικοὺς καὶ ἐπιστήμας ποικί-* 2710

2687–2697 *τ* 467–477

[**1628–2724** **Π** (=**αΑΕn**) **zΓ**(=**ramp**)] **2685** *ταῦτα*] *τὰ τοιαῦτα* **ΑΕn** ‖ **2687** *τῆς γραὸς* **r** *τὴν γρήης* (*γρΐς* **a**) **amp** ‖ **2688** *ῥ'*] *σ'* **r** *τ'* **mp** ‖ **2689** suppl. J. Mehler (cf. lin. 2701) ‖ **2691** *εἷλε* **ra** ‖ **2692** *ἔχετο* **ra** *ἔκχυτο* **mp** ‖ **2693** *δὲ* om. **ra** ‖ **2695** *πρὶν*² … *ἀμφαφάασθαι*] *πρὶν χερσὶν ἐμῇσιν* (*ἐμοῖσιν* **r**) *ἄρ' ἀμφάψασθαι* **Γ** | *ἀμφαφάασθαι*] lac. et *σθαι* **z** ‖ **2696** *εἰσέδρακεν* **z** *-έδρασε(ν)* **ra** *ἔνευσέ τε* **mp** ‖ **2697** *πεφραδέην ἐλθοῦσα* (*ἐσθλοῦσα* **a**) **ra** om. **mp** ‖ **2698** *ὡς*] *καὶ* **zra** *καὶ τῶν* **mp**, e corr. **A**ᶜ ‖ **2698–2699** *τῶν … ὀφθαλμὸν*] *καὶ ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς* **mp** ‖ **2699** *τῶν ὀφθαλμῶν* **ra** | *μηδὲ*] *μὴ* **amp** ‖ **2700** *ἥ*] *ὥς* **zra** ‖ **2701** *ἐκχυθὲν* **mp** ‖ **2703** *εἰπεῖν ἐμέλλησε*] *ἔλεγε* **mp** | *ἐμμελήσας* **ra** ‖ **2705** *τεθεᾶσθαι* **z** | *ἔστιν* **Γ** ‖ **2706** *δὲ* post *ἐνταῦθα* add. **Γ** | *ὥσπερ* **Γ** ‖ **2707** *καὶ* om. **Γ** | *ποικίλον* **mp** ‖ **2709** *τοῦ* om. **mp** ‖ **2709–2710** *προσάπτομεν … ποικίλας* secl. Reinhardt ‖ **2710–2711** *καὶ ἐπιστήμας … παραδόξους*] lac. **z** ‖ **2710–2716** *καὶ ἐπιστήμας … ὑπόθεσις*] *ὅτι μὴ δ' ὁ ποιητὴς ἀλόγως πρὸς τὸ γράφειν κεκίνηται ἀλλὰ τῆς τῶν ἀνθρώπων ὠφελείας χάριν, ἢ καὶ* **Γ**

λας. ἀνάγκη μὲν γὰρ ἦν τῷ ποιητῇ πράξεις παραδόξους καὶ πάθη καὶ 2
ἤθη διάφορα ὑποθέσθαι, ἐπεὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ καθ' ἑαυτὰ ἁπλᾶ ἐστι
καὶ μονοειδῆ καὶ ἀκατασκεύαστα, τὰ δὲ τοῖς κακοῖς ἀναμεμιγμένα
πολλοὺς ἔχει τρόπους καὶ παντοίας διαθέσεις, ἐξ ὧν ἡ ὕλη τῶν πραγ-
2715 *μάτων συνίσταται, ἐν ᾗ παρατιθεμένων τῶν χειρόνων ἡ τῶν ἀμεινόνων*
γνῶσις καὶ αἵρεσις ῥᾴων καθίσταται. καὶ τὸ ὅλον ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις 3
παρέσχεν ἀφορμὰς τῷ ποιητῇ παντοδαποὺς κινῆσαι λόγους, τοὺς μὲν
ἀπ' αὐτοῦ, τοὺς δὲ ἀπὸ τῶν εἰσαγομένων προσώπων, ὥστε τὴν ἀπὸ
τούτων ὠφέλειαν τοῖς ἐντυγχάνουσι παρασχεῖν. πῶς δὲ οὐκ ἂν πᾶσαν 4
2720 *ἀρετὴν ἀναθείημεν Ὁμήρῳ, ὅπου καὶ ὅσα αὐτὸς μὴ ἐπετήδευσε,*
ταῦτα οἱ ἐπιγενόμενοι ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ κατενόησαν; καὶ χρῶν-
ται μέν τινες πρὸς μαντείαν τοῖς ἔπεσιν αὐτοῦ, καθάπερ τοῖς χρησμοῖς
τοῦ θεοῦ, ἄλλοι δὲ ἑτέρας ὑποθέσεις προθέμενοι ἁρμόζουσιν ἐπ' αὐτὰς
τὰ ἔπη μετατιθέντες καὶ συνείροντες.

[1628–2724 **Π** (= **αAEn**) **zΓ**(= **ramp**)] 2712 *ἤθη*] *ἔπη* **z** | *ὑποθέσθαι*] *ὑπο* et lac. **z** | *ἑαυτὰ*] *αὐτὰ* **z** ‖ 2713 *ἀναμεμιγμένους* **z** ‖ 2714 *καὶ* post *ἔχει* add. **E** | *τόπους* **z** ‖ 2715 *ἐν ᾗ παρατιθεμένων*] lac. et *μένων* **z** ‖ 2717 *τῷ ποιητῇ*] *αὐτῷ* **Γ** ‖ 2718 *ἀπ' αὐτοῦ*] *παρ' ἑαυτοῦ* **Γ** | *ἀπὸ*] *παρὰ* **Γ** ‖ 2719 *παρέχειν* **Γ** ‖ 2719–2720 *πᾶσαν ... Ὁμήρῳ*] *πάσης ἐπιστήμης τε* (*τε* om. **amp**) *καὶ τέχνης ἀρχηγὸν θείημεν τὸν ὅμηρον* **Γ** ‖ 2720 *ἀνα-* om. **z** ‖ 2721 *ταῦτα* om. **Γ** ‖ 2723 *τῶν θεῶν* **Γ** | *προθέμενοι*] *ποιούμενοι* **Γ** | *αὐταῖς* **zΓ** ‖ 2724 lac. post textum ind. Xylander

INDICES

Uncis quadratis [ ] significatur verba ita inclusa in omnibus quidem, qui adhibiti sunt, codicibus inveniri, sed pro non genuinis habita esse. uncis angulatis ⟨ ⟩ autem significatur verba ita inclusa in iis, qui adhibiti sunt, codicibus non inveniri, sed suppleta esse vel coniecturae deberi.

Primo numero caput, altero paragraphus indicatur.

I. INDEX LOCORVM

1. De Homero 1

2. De Homero 2

II. INDEX NOMINVM

1. De Homero 1

2. De Homero 2

III. INDEX VERBORVM

In hunc indicem septem haec verba usitatissima recepta non sunt: *δέ, εἰμί, καί, μέν, ὁ ἡ τό, ὅς ἥ ὅ, οὐ.* verba aliunde allata, quae in textu typis descripto ut poetica notata sunt, non sunt recepta. sed singulorum vocabulorum, quae allata sunt, paraphrasium, locorum e prosa oratione allatorum ratio est habita. eius autem materiae, quae apparatu critico continetur, rationem non habui, sed hic index ad textum, qualem initio scriptum esse existimo, refertur.

1. De Homero 1

2. De Homero 2